

*Załącznik nr 1
do Uchwały Nr / 2021
Rady Miasta Ostrołęki
z dnia 2021 r.*

STUDIUM

UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA OSTROŁĘKI

CZEŚĆ I. UWARUNKOWANIA ROZWOJU

Ostrołęka, 2020 r.

Sporządził:

Prezydent Miasta Ostrołęka

Opracowanie:

DOM-Pracownia Autorska architektury-Lucjan Chojnowski

ul. Skrzetuskiego 34
07-409 Ostrołęka
arch.lucjan.chojnowski@gmail.com
oraz

PHU Maxi Usługi Urbanistyczne

ul. Władysława IV 14
86-300 Grudziądz
siedziba w Warszawie
www.planisci.eu

pod redakcją

Zespół autorski:

Główny projektant:

mgr inż. arch. Lucjan Chojnowski
mgr inż. Hanna Czajkowska

oraz

inż. Katarzyna Bazyłko
mgr Piotr Czajkowski
inż. Magdalena Glica
inż. Patrycja Kryśkiewicz
inż. Karolina Kubajek
inż. Mateusz Olender
mgr inż. Monika Szymańska

SPIS TREŚCI

PODSTAWA FORMALNO-PRAWNA.....	10
WPROWADZENIE	10
1. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z DOTYCHCZASOWEGO PRZEZNACZENIA, ZAGOSPODAROWANIA I UZBROJENIA TERENU ORAZ ZE STANU ŁADU PRZESTRZENNEGO I WYMOGÓW JEGO OCHRONY.....	12
1.1. PLANOWANIE I ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE W MIEŚCIE OSTROŁĘKA – STAN PRAWNY	12
1.1.1. Dokumenty planistyczne w gminie, a aktualny stan prawny.....	12
1.1.2. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Ostrołęki.....	13
1.1.3. Obowiązujące plany miejscowe	14
1.1.4. Wszczęte procedury sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego	23
1.1.5. Wydane decyzje	26
1.2. DOTYCHCZASOWE ZAGOSPODAROWANIE I UZBROJENIE TERENÓW	29
1.2.1. Tereny mieszkaniowe – stan mieszkalnictwa	32
1.2.2. Tereny usługowo – produkcyjne	33
1.2.3. Tereny inwestycji celu publicznego	34
1.2.4. Tereny zieleni i wody	34
1.2.5. Komunikacja i infrastruktura techniczna	34
1.2.6. Tereny specjalne i zamknięte	36
1.2.7. Stan ładu przestrzennego i wymogi jego ochrony.....	36
2. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU ŚRODOWISKA, W TYM STANU ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ, WIELKOŚCI I JAKOŚCI ZASOBÓW WODNYCH ORAZ WYMOGÓW OCHRONY ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO.....	37
2.1.1. Warunki klimatyczne.....	37
2.1.2. Geomorfologia, rzeźba terenu i krajobraz.....	38
2.1.3. Warunki geologiczno-inżynierskie	39
2.1.5. Surowce naturalne.....	40
2.1.6. Warunki glebowe.....	40
2.1.7. Hydrologia.....	41
2.1.8. Flora.....	42
2.1.9. Fauna.....	44
2.1.10. Powiązania przyrodnicze.....	44
2.2. STAN ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO - ZAGROŻENIA	46
2.2.1. Zagrożenia i stan powietrza atmosferycznego.....	46
2.2.2. Klimat akustyczny.....	48
2.2.3. Pola elektromagnetyczne	50
2.2.4. Zagrożenia i stan gleb	50
2.2.5. Przekształcenia powierzchni ziemi i zagrożenie występowania masowych ruchów ziemi.....	50
2.2.6. Zagrożenia i stan wód.....	50
2.2.7. Zagrożenia fauny i flory	51
2.2.8. Zagrożenia i stan lasów.....	51
2.3. ROLNICZA PRZESTRZEŃ PRODUKCYJNA	52
2.4. LEŚNA PRZESTRZEŃ PRODUKCYJNA.....	52
2.5. WYMOGI OCHRONY ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO	54
3. WYSTĘPOWANIE UDOKUMENTOWANYCH ZŁOŻ KOPALIN, ZASOBÓW WÓD PODZIEMNYCH ORAZ UDOKUMENTOWANYCH KOMPLEKSÓW PODZIEMNEGO SKŁADOWANIA DWUTLENKU WĘGLA.....	54
3.1. UDOKUMENTOWANE ZŁOŻA KOPALIN.....	54
3.2. ZASOBY WÓD PODZIEMNYCH	54
3.3. UDOKUMENTOWANE KOMPLEKSY PODZIEMNEGO SKŁADOWANIA DWUTLENKU WĘGLA	54
4. WYSTĘPOWANIE TERENÓW GÓRNICZYCH WYZNACZONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH.....	54

5. WYSTĘPOWANIE OBSZARÓW NATURALNYCH ZAGROŻEŃ GEOLOGICZNYCH.....	55
5.1. OBSZARY OSUWISK	55
5.2. OBSZARY ZAGROŻENIA POWODZIOWEGO	55
6. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTEKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ.....	55
6.1. WALORY ŚRODOWISKA KULTUROWEGO.....	55
6.1.1. Rys historyczny – Ostrołęka.....	56
6.1.2. Architektura.....	60
6.1.3. Obiekty wpisane do Wojewódzkiego Rejestru Zabytków.....	61
6.1.4. Obiekty ujęte w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków.....	63
6.1.5. Obiekty ujęte w Gminnej Ewidencji Zabytków	66
6.1.6. Archeologia	71
6.2. STAN I ZAGROŻENIA ŚRODOWISKA KULTUROWEGO	72
7. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z REKOMENDACJI I WNIOSKÓW ZAWARTYCH W AUDYCIE KRAJOBRAZOWYM LUB OKREŚLENIA PRZEZ AUDYT KRAJOBRAZOWY GRANIC KRAJOBRAZÓW PRIORYTETOWYCH.....	72
8. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WARUNKÓW I JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW, W TYM OCHRONY ICH ZDROWIA	72
8.1. POTENCJAŁ DEMOGRAFICZNY	72
8.2. SYTUACJA NA RYNKU PRACY	77
8.2.1. Aktywność zawodowa	77
8.2.2. Podmioty gospodarcze.....	79
8.3. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA	83
8.3.1. Oświata.....	83
8.3.2. Kultura.....	84
8.3.3. Ochrona zdrowia.....	85
8.3.4. Opieka Społeczna i bezpieczeństwo.....	85
8.3.5. Sport i rekreacja	86
8.3.6. Warunki mieszkaniowe	87
9. UWARUNKOWANA WYNIKAJĄCE Z ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA	91
9.1. CHARAKTERYSTYKA ZAGROŻEŃ I STANU BEZPIECZEŃSTWA	91
9.2. JEDNOSTKI ODPOWIEDZIALNE ZA ZAPEWNIENIE BEZPIECZEŃSTWA.....	94
10. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z POTRZEB I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU MIASTA OSTROŁĘKA	94
10.1 UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z DOKUMENTÓW SZCZEBŁA WOJEWÓDZKIEGO I POWIATOWEGO	94
10.1.1. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego	94
10.1.2. Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 roku. Innowacyjne Mazowsze	98
10.2. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z DOKUMENTÓW SZCZEBŁA LOKALNEGO	102
10.2.1. Strategia Rozwoju Miasta Ostrołęki do roku 2020.....	102
10.2.2. Program Rewitalizacji dla Miasta Ostrołęki na lata 2017-2023.....	103
10.2.3. Program Ochrony Środowiska Miasta Ostrołęki na lata 2017-2020 z perspektywą do 2024 roku	106
10.3. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WNIOSKÓW ZŁOŻONYCH DO STUDIUM.....	109
10.3.1. Wnioski instytucji uzgadniających i opiniujących.....	109
10.3.2. Wnioski mieszkańców i właścicieli nieruchomości zainteresowanych zmianą przeznaczenia na obszarze gminy	113
10.4. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z SYTUACJI EKONOMICZNO-ŚRODOWISKOWO-SPOŁECZNEJ MIASTA OSTROŁĘKI.....	113
10.4.1. Analizy społeczne, w tym prognoza demograficzna.....	113
10.4.2. Analiza budżetu gminy, w tym analiza możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej i społecznej.....	115
10.4.3. Waloryzacja środowiska przyrodniczego	124
10.4.4. Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę.....	125

11. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU PRAWNEGO GRUNTÓW	140
12. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA OBIEKTÓW I TERENÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODREBYNYCH.....	143
12.1 OBIEKTY I TERENY CHRONIONE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW O OCHRONIE PRZYRODY	143
12.1.1. <i>Obszary Natura 2000.....</i>	<i>143</i>
12.1.2. <i>Pomniki przyrody.....</i>	<i>144</i>
12.1.3. <i>Obiekty i tereny proponowane do objęcia ochroną na podstawie przepisów o ochronie przyrody.....</i>	<i>145</i>
12.2. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYMAGAŃ DOTYCZĄCYCH OCHRONY PRZECIWPOWODZIOWEJ	145
12.3. OBIEKTY I OBSZARY CHRONIONE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW O OCHRONIE ZABYTKÓW	145
12.3.1. <i>Obiekty i obszary prawnej ochrony konserwatorskiej.....</i>	<i>145</i>
13. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI.....	148
13.1. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCEGO Z FUNKCJONOWANIA ISTNIEJĄCEGO SYSTEMU TRANSPORTOWEGO.....	148
13.1.1. <i>Układ drogowy</i>	<i>148</i>
13.1.2. <i>Komunikacja kolejowa</i>	<i>152</i>
13.1.3. <i>Komunikacja publiczna autobusowa</i>	<i>152</i>
13.1.4. <i>Transport ładunków.....</i>	<i>153</i>
13.1.5. <i>Ruch pieszy i rowerowy</i>	<i>153</i>
13.1.6. <i>Parkowanie pojazdów.....</i>	<i>154</i>
13.2. UWARUNKOWANIA ROZWOJU KOMUNIKACJI WYNIKAJĄCE Z UWARUNKOWAŃ ZEWNĘTRZNYCH, DOTYCHCZASOWYCH USTALEŃ PLANISTYCZNYCH, STRATEGII, PLANÓW ROZWOJU ORAZ WNIOSKÓW DO STUDIUM.....	155
13.3. OCENA FUNKCJONOWANIA I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU SYSTEMU TRANSPORTOWEGO GMINY	159
14. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, W TYM STOPNIA UPORZĄDKOWANIA GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ, ENERGETYCZNEJ ORAZ GOSPODARKI ODPADAMI.....	160
14.1. GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA	160
14.1.1. <i>Zaopatrzenie w wodę.....</i>	<i>160</i>
14.1.2. <i>Oczyszczanie i odprowadzanie ścieków.....</i>	<i>162</i>
14.2. GOSPODARKA ODPADAMI.....	166
14.3. ZAOPATRZENIE W ENERGIĘ ELEKTRYCZNĄ I MOŻLIWOŚĆ WYKORZYSTANIA ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII	167
14.4. ZAOPATRZENIE W GAZ.....	172
14.5. ZAOPATRZENIE W ENERGIĘ CIEPLNĄ	173
14.6. TELEKOMUNIKACJA	174

SPIS TABEL:

TABELA 1. WYKAZ PLANÓW MIEJSCOWYCH OBOWIĄZUJĄCYCH NA OBSZARZE MIASTA OSTROŁĘKA	15
TABELA 2. WYKAZ UCHWAŁ PODJĘTYCH PRZEZ RADĘ MIASTA OSTROŁĘKI W SPRAWIE PRZYSTĄPIENIA DO SPORZĄDZENIA PLANU MIEJSCOWEGO.....	23
TABELA 3. DZIAŁKI EWIDENCYJNE OBJĘTE DECYZJAMI O WARUNKACH ZABUDOWY W PODZIALE NA RODZAJ INWESTYCJI.....	28
TABELA 4. STRUKTURA UŻYTKOWANIA GRUNTÓW	31
TABELA 5. LICZBA MIESZKAŃ WYPOSAŻONYCH W INSTALACJE TECHNICZNO – SANITARNE W LATACH 2013- 2017.	36
TABELA 6. WYNIKOWE KLASY STREF DLA POSZCZEGÓLNYCH ZANIECZYSZCZEŃ UZYSKANE W OCENIE ROCZNEJ DOKONANEJ Z UWZGLĘDNIENIEM KRYTERIÓW USTANOWIONYCH W CELU OCHRONY ZDROWIA LUDZI.....	47

TABELA 7. WYNIKOWE KLASY STREF DLA POSZCZEGÓLNYCH ZANIECZYSZCZEŃ ORAZ KLASA ŁĄCZNA DLA STREFY, UZYSKANE W OCENIE ROCZNEJ DOKONANEJ Z UWZGLĘDNIENIEM KRYTERIÓW USTANOWIONYCH W CELU OCHRONY ROŚLIN.....	48
TABELA 8. STAN EKOLOGICZNY WÓD POWIERZCHNIOWYCH W NAJBLIŻSZYM PUNKTACH KONTROLNYCH	50
TABELA 9. UDZIAŁ WYBRANYCH TYPÓW UŻYTKÓW ROLNYCH W POWIERZCHNI EWIDENCYJNEJ MIASTA OSTROŁĘKA	52
TABELA 10. POWIERZCHNIA GRUNTÓW LEŚNYCH I LASÓW W PODZIALE NA FORMY WŁASNOŚCI W LATACH 2012-2017.....	53
TABELA 11. WYKAZ OBIEKTÓW NIERUCHOMYCH WPISANYCH DO WOJEWÓDZKIEGO REJESTRU ZABYTKÓW	61
TABELA 12. WYKAZ OBIEKTÓW NIERUCHOMYCH UJĘTYCH W WOJEWÓDZKIEJ EWIDENCJI ZABYTKÓW	63
TABELA 13. WYKAZ CMEN TARZY I MIEJSC PAMIĘCI POSIADAJĄCYCH KARTY CMEN TARZY ..	66
TABELA 14. WYKAZ OBIEKTÓW NIERUCHOMYCH WPISANYCH DO GMINNEJ EWIDENCJI ZABYTKÓW	66
TABELA 15. WYKAZ STANOWISK ARCHEOLOGICZNYCH UJĘTYCH W WOJEWÓDZKIEJ EWIDENCJI ZABYTKÓW POŁOŻONYCH NA TERENIE MIASTA OSTROŁĘKA.....	71
TABELA 16. ZMIANA LICZBY LUDNOŚCI W MIEŚCIE OSTROŁĘKA NA TLE KRAJU, WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO ORAZ W PORÓWNANIU DO INNYCH MIAST O POWIERZCHNI POWYŻEJ 30 KM² W LATACH 2013 I 2018.....	72
TABELA 17. ZMIANA LICZBY LUDNOŚCI W POSZCZEGÓLNYCH OSIEDLACH MIASTA OSTROŁĘKA W LATACH 2008 I 2018.....	73
TABELA 18. GĘSTOŚĆ ZALUDNIENIA MIASTA OSTROŁĘKA NA TLE KRAJU, WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO ORAZ W PORÓWNANIU DO INNYCH MIAST O POWIERZCHNI POWYŻEJ 30 KM² W LATACH 2013 I 2017	74
TABELA 19. PODMIOTY GOSPODARCZE WEDŁUG KLAS WIELKOŚCI W MIEŚCIE OSTROŁĘKA WEDŁUG KRYTERIUM LICZBY ZATRUDNIONYCH PRACOWNIKÓW.....	80
TABELA 20. PODMIOTY GOSPODARCZE WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCIOWYCH W MIEŚCIE OSTROŁĘKA W LATACH 2010-2018.....	80
TABELA 21. ZMIANA LICZBY PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH W MIEŚCIE OSTROŁĘKA W LATACH 2009-2018 WEDŁUG SEKCJI PKD 2007.	82
TABELA 22. WARUNKI MIESZKANIOWE W 2017 R. W OSTROŁĘCE NA TLE WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO WG DANYCH GUS	88
TABELA 23. ZESTAWIENIE ZASOBÓW MIESZKANIOWYCH MIASTA OSTROŁĘKA W LATACH 2013-2016	90
TABELA 24. DODATKI MIESZKANIOWE PRZYZNANE W MIEŚCIE OSTROŁĘKA W LATACH 2013-2016.....	90
TABELA 25. DANE DOTYCZĄCE DZIAŁALNOŚCI STRAŻY POŻARNEJ W OSTROŁĘCE W LATACH 2016-2017	92
TABELA 26. PRZESTĘPCZOŚĆ Z PODZIAŁEM NA KATEGORIE NA OBSZARZE DZIAŁANIA KMP W OSTROŁĘCE W LATACH 2016-2017.....	93
TABELA 27. CELE I KIERUNKI DZIAŁAŃ OKREŚLONE W SRWM DO 2030 ROKU.....	99
TABELA 28. ZADANIA REWITALIZACYJNE WYNIKAJĄCE Z GPR DLA MIASTA OSTROŁĘKI NA LATA 2017-2023	105
TABELA 29. ZADANIA OCHRONY ŚRODOWISKA WYNIKAJĄCE Z POŚ MIASTA OSTROŁĘKI	106
TABELA 30. WYKAZ WNIOSKÓW INSTYTUCJI UZGADNIAJĄCYCH I OPINIUJĄCYCH ZŁOŻONYCH DO STUDIUM.....	109
TABELA 31. PROGNOZOWANA LICZBA LUDNOŚCI W MIEŚCIE OSTROŁĘKA DO 2050 R.	114
TABELA 32. DOCHODY I WYDATKI BUDŻETU MIASTA POWIATU OSTROŁĘKI W 2018 R. (WYBRANE ELEMENTY).....	115
TABELA 33. WYDATKI MAJĄTKOWE INWESTYCYJNE OGÓŁEM ORAZ W WYBRANYCH DZIAŁACH KLASYFIKACJI BUDŻETOWEJ [MLN ZŁ].....	116
TABELA 34. DOCHODY I WYDATKI BUDŻETU MIASTA OSTROŁĘKI (WYBRANE WSKAŹNIKI) W LATACH 2007-2017	117
TABELA 35. DOCHODY I WYDATKI BUDŻETU MIASTA OSTROŁĘKI NA 1 MIESZKAŃCA W LATACH 2007-2017 (PRZYBLIŻONE).....	117
TABELA 36. DOCHODY I WYDATKI BUDŻETU POWIATU OSTROŁĘCKIEGO, WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO I OGÓLNOKRAJOWE NA 1 MIESZKAŃCA W 2017 R. ORAZ INNE WYBRANE WSKAŹNIKI	118

TABELA 37. PLANOWANE DOCHODY I WYDATKI BUDŻETU GMINY NA LATA 2019-2036 WG WPF JTS NA 2019 R.	121
TABELA 38. OSZACOWANIE CHŁONNOŚCI OBSZARÓW O W PEŁNI WYKSZTAŁCONEJ ZWARTEJ STRUKTURZE FUNKCJONALNO- PRZESTRZENNEJ	134
TABELA 39. OSZACOWANIE CHŁONNOŚCI TERENÓW PRZEZNACZONYCH W PLANACH MIEJSCOWYCH POD ZABUDOWĘ POZA OBSZARAMI O W PEŁNI WYKSZTAŁCONEJ ZWARTEJ STRUKTURZE FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ	137
TABELA 40. BILANS TERENÓW PRZEZNACZONYCH POD ZABUDOWĘ – PODSUMOWANIE	139
TABELA 41. STRUKTURA WŁASNOŚCI GRUNTÓW MIASTA OSTROŁĘKA STAN NA DZIEŃ 1 STYCZNIA 2019 R.	141
TABELA 42. POMNIKI PRZYRODY NA TERENIE MIASTA OSTROŁĘKA	144
TABELA 43. WYKAZ OBIEKTÓW NIERUCHOMYCH WPISANYCH DO REJESTRU ZABYTKÓW POŁOŻONYCH NA OBSZARZE MIASTA OSTROŁĘKA	145
TABELA 44. STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE UJĘTE W WOJEWÓDZKIM REJESTRZE ZABYTKÓW	147
TABELA 45. WYNIKI GENERALNEGO POMIARU RUCHU NA DROGACH KRAJOWYCH I WOJEWÓDZKICH W ROKU 2015	151
TABELA 46. DŁUGOŚĆ I NAWIERZCHNIE POSZCZEGÓLNYCH KATEGORII DRÓG PUBLICZNYCH	151
TABELA 47. LOKALIZACJA I PRZEBIEG GŁÓWNYCH KANAŁÓW ZBIORCZYCH KANALIZACJI DESZCZOWEJ	166
TABELA 48. ISTNIEJĄCE LINIA 400KV, 220KV, 110KV W MIEŚCIE OSTROŁĘKA	167
TABELA 49. GPZ NA TERENIE MIASTA OSTROŁĘKA	168
TABELA 50. WYKAZ LINII 15KV ZASILAJĄCYCH MIASTO	168
TABELA 51. OBCIĄŻENIE STACJI TRANSFORMATOROWYCH 15/0,4KV W %	170
TABELA 52. DŁUGOŚĆ POSZCZEGÓLNYCH RODZAJÓW LINII Z PODZIAŁEM NA NAPIĘCIA	170
TABELA 53. INWESTYCJE PLANOWANE DO REALIZACJI NA TERENIE MIASTA W ZAKRESIE ROZBUDOWY ORAZ MODERNIZACJI SYSTEMU ENERGETYCZNEGO	170

SPIS WYKRESÓW:

WYKRES 1. STRUKTURA FUNKCJI KIERUNKOWYCH PRZYJĘTYCH W OBOWIĄZUJĄCYM STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA OSTROŁĘKI	14
WYKRES 2. LICZBA OBOWIĄZUJĄCYCH MIEJSCOWYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO NA TERENIE MIASTA OSTROŁĘKA W LATACH 2000-2019	14
WYKRES 3. STRUKTURA PRZEZNACZENIA TERENÓW W OBOWIĄZUJĄCYCH PLANACH MIEJSCOWYCH [UDZIAŁ %]	22
WYKRES 4. STRUKTURA TERENÓW PRZEZNACZONYCH POD ZABUDOWĘ W PLANACH MIEJSCOWYCH [UDZIAŁ %]	22
WYKRES 5. DYNAMIKA WYDAWANYCH DECYZJI W LATACH 2012 – 2018	27
WYKRES 6. DECYZJE O WARUNKACH ZABUDOWY W PODZIALE NA PRZEDMIOT DECYZJI	27
WYKRES 7. DZIAŁKI EWIDENCYJNE OBJĘTE DECYZJAMI O WARUNKACH ZABUDOWY W ROZBICIU NA OSIEDLA	29
WYKRES 8. STRUKTURA UŻYTKOWANIA GRUNTÓW W MIEŚCIE OSTROŁĘKA	30
WYKRES 9. STRUKTURA UŻYTKÓW ROLNYCH W MIEŚCIE OSTROŁĘKA W 2017 R.	30
WYKRES 10. STRUKTURA TERENÓW ZABUDOWANYCH I ZURBANIZOWANYCH W MIEŚCIE OSTROŁĘKA	32
WYKRES 11. LICZBA MIESZKAŃCÓW MIASTA OSTROŁĘKA W LATACH 2008-2018 R.	73
WYKRES 12. GĘSTOŚĆ ZALUDNIENIA W MIEŚCIE OSTROŁĘKA W LATACH 2008-2018 [OSOBY/KM²] <i>ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE NA PODSTAWIE DANYCH Z BANKU DANYCH LOKALNYCH GUS</i>	74
WYKRES 13. STRUKTURA WIEKU I PŁCI MIESZKAŃCÓW MIASTA OSTROŁĘKA W 2017 R.	75
WYKRES 14. UDZIAŁ LUDNOŚCI WEDŁUG EKONOMICZNYCH GRUP WIEKOWYCH W MIEŚCIE OSTROŁĘKA W LATACH 2012-2018 <i>ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE NA PODSTAWIE DANYCH Z BANKU DANYCH LOKALNYCH GUS</i>	75
WYKRES 15. PRZYRÓST NATURALNY NA 1000 OSÓB W MIEŚCIE OSTROŁĘKA W LATACH 2008-2018	76

WYKRES 16. SALDO MIGRACJI GMINNYCH NA 1000 OSÓB I SALDO MIGRACJI ZAGRANICZNYCH GMINNYCH W MIEŚCIE OSTROŁĘKA.....	76
WYKRES 17. LICZBA ZAMELDOWAŃ I WYMELDOWAŃ W UKŁADZIE MIASTO-WIEŚ DLA MIASTA OSTROŁĘKA.....	77
WYKRES 18. PRZYROST RZECZYWISTY NA 1000 OSÓB W MIEŚCIE OSTROŁĘKA W LATACH 2008-2017.....	77
WYKRES 19. LICZBA OSÓB PRACUJĄCYCH NA 1000 MIESZKAŃCÓW W MIEŚCIE OSTROŁĘKA W LATACH 2008-2017	78
WYKRES 20. LICZBA OSÓB BEZROBOTNYCH ZAREJESTROWANYCH W MIEŚCIE OSTROŁĘKA W LATACH 2011-2018	78
WYKRES 21. UDZIAŁ OSÓB BEZROBOTNYCH ZAREJESTROWANYCH W LICZBIE LUDNOŚCI W WIEKU PRODUKCYJNYM.....	79
WYKRES 22. LICZBA JEDNOSTEK NOWO ZAREJESTROWANYCH I WYKREŚLONYCH Z REJESTRU REGON W MIEŚCIE OSTROŁĘKA W LATACH 2009-2017.....	79
WYKRES 23. STRUKTURA UDZIAŁU POSZCZEGÓLNYCH PRZEDSIĘBIORSTW W SEKCJACH PKD W MIEŚCIE OSTROŁĘKA	81
WYKRES 24. ZESTAWIENIE LICZBY UCZNIÓW W SZKOŁACH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY W MIEŚCIE OSTROŁĘKA	84
WYKRES 25. GOSPODARSTWA DOMOWE KORZYSTAJĄCE ZE ŚRODOWISKOWEJ POMOCY SPOŁECZNEJ WG KRYTERIUM DOCHODOWEGO ORAZ RODZINY OTRZYMUJĄCE ZASIŁKI RODZINNE NA DZIECI W MIEŚCIE OSTROŁĘKA W LATACH 2008-2017	86
WYKRES 26. MIESZKANIA I BUDYNKI MIESZKALNE W MIEŚCIE OSTROŁĘKA W LATACH 2008-2017.....	87
WYKRES 27. MIESZKANIA NA 1000 MIESZKAŃCÓW I LICZBA OSÓB NA 1 MIESZKANIE W MIEŚCIE OSTROŁĘKA W LATACH 2008-2017	87
WYKRES 28. ŚREDNIA POWIERZCHNIA MIESZKANIA I ŚREDNIA POWIERZCHNIA NA 1 MIESZKAŃCA W MIEŚCIE OSTROŁĘKA W LATACH 2008-2017	88
WYKRES 29. MIESZKANIA NOWO ODDANE DO UŻYTKU W MIEŚCIE OSTROŁĘKA W LATACH 2007-2017	89
WYKRES 30. PROCENTOWY UDZIAŁ ZASOBÓW MIESZKANIOWYCH W MIEŚCIE OSTROŁĘKA W LATACH 2007 I 2016	90
WYKRES 31. PROGNOZA GOSPODARSTW DOMOWYCH NA LATA 2016-2050 WG. GUS, PRZELICZENIE DLA OSTROŁĘKI.....	91
WYKRES 32. ILOŚĆ ZDARZEŃ DROGOWYCH I ICH SKUTKI W OSTROŁĘCE NA PRZESTRZENI LAT 2015-2017	93
WYKRES 33. UDZIAŁ PROCENTOWY WNIOSKOWANYCH FUNKCJI.....	113
WYKRES 34. PROGNOZA UDZIAŁU LUDNOŚCI WEDŁUG GRUP EKONOMICZNYCH WIEKU W MIEŚCIE OSTROŁĘKA W LATACH 2030, 2040, 2050.....	115
WYKRES 35. DŁUGOŚĆ CZYNNEJ SIECI ROZDZIELCZEJ WODOCIĄGOWEJ W LATACH 2010-2017	161
WYKRES 36. ZUŻYCIĘ WODY W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH W MIASTACH NA 1 MIESZKAŃCA W LATACH 2010-2017.....	161
WYKRES 37. DŁUGOŚĆ CZYNNEJ SIECI KANALIZACYJNEJ W LATACH 2010-2017.....	162
WYKRES 38. PRZYŁĄCZA PROWADZĄCE DO BUDYNKÓW MIESZKALNYCH I ZBIOROWEGO ZAMIESZKANIA W LATACH 2010-2017.....	163
WYKRES 39. KORZYSTAJĄCY Z SIECI KANALIZACYJNEJ (% LUDNOŚCI).....	163
WYKRES 40. ZEBRANE ZMIESZANE ODPADY NA PRZESTRZENI LAT 2010-2017.....	167
WYKRES 41. DŁUGOŚĆ CZYNNEJ SIECI GAZOWEJ NA PRZESTRZENI LAT 2010-2017	172
WYKRES 42. LICZBA ODBIORCÓW GAZU (LICZBA PODŁĄCZONYCH GOSPODARSTW DOMOWYCH).....	173

SPIS RYSUNKÓW:

RYSUNEK 1. POŁOŻENIE MIASTA NA PRAWACH POWIATU OSTROŁĘKA NA TLE WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO I POWIATU OSTROŁĘCKIEGO (OKALAJĄCEGO MIASTO)	11
RYSUNEK 2. SCHEMAT ROZMIESZCZENIA OBSZARÓW, DLA KTÓRYCH PODJĘTO UCHWAŁĘ O PRZYSTĄPIENIU DO SPORZĄDZENIA PLANU MIEJSCOWEGO.....	26

RYСУNEK 3. BUDOWA GEOLOGICZNA MIASTA OSTROŁĘKA	38
RYСУNEK 4. MIASTO OSTROŁĘKA NA TLE PROJEKTU KORYTARZY EKOLOGICZNYCH	45
RYСУNEK 5. MIASTO OSTROŁĘKA NA TLE FORM OCHRONY PRZYRODY	46
RYСУNEK 6. MAPA HALSU KOMUNIKACYJNEGO NA GŁÓWNYCH DROGACH MIASTA OSTROŁĘKA	49
RYСУNEK 7. STRUKTURA CELÓW ROZWOJOWYCH SRWM DO 2030 ROKU	99
RYСУNEK 8. OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI WEDŁUG MBPR ŹRÓDŁO: SRWM DO 2030 R. INNOWACYJNE MAZOWSZE.....	102
RYСУNEK 9. WALORYZACJA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO	125
RYСУNEK 10. SIEĆ KOMUNIKACYJNA MIASTA OSTROŁĘKA	150
RYСУNEK 11. MAPA PRYZYSTANKÓW W MIEŚCIE OSTROŁĘKA	153
RYСУNEK 13. STREFA PŁATNEGO PARKOWANIA W OSTROŁĘCE.....	155
RYСУNEK 13. ROZMIESZCZENIE LINII 400KV/220KV/110KV NA TERENIE MIASTA OSTROŁĘKA	171

PODSTAWA FORMALNO-PRAWNA

Podstawę formalno-prawną opracowania stanowi Uchwała Nr 462/LXI/2018 Rady Miasta Ostrołęki z dnia 29 marca 2018 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Ostrołęki.

Zgodnie z art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2018 r. poz. 1945 z zm.), celem niniejszego opracowania jest określenie polityki przestrzennej obszaru miasta Ostrołęka, w tym lokalnych zasad zagospodarowania. Tak zdefiniowany cel jako podstawową funkcję studium, wskazuje określenie polityki jego rozwoju przestrzennego. W świetle art. 9 ust. 2 ww. ustawy studium jest także narzędziem koordynowania planowania przestrzennego na szczeblu lokalnym i strategicznych zamierzeń gminy z planowaniem krajowym i regionalnym. Jest to druga funkcja studium (koordynacyjna). Rangę niniejszego dokumentu określa art. 9 ust. 4 i 5 ww. ustawy, w myśl których studium, pomimo, iż nie jest aktem prawa miejscowego, ma moc wiążącą dla opracowywanych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Obecnie obowiązujące studium przyjęte Uchwałą nr 567/LXIX/2010 Rady Miasta Ostrołęki z dnia 24 czerwca 2010, zostało zmienione następującymi uchwałami:

- nr 567/LXIX/2010 Rady Miasta Ostrołęki z dnia 24 czerwca 2010 r.;
- nr 294/XXVI/2012 Rady Miasta Ostrołęki z dnia 31 maja 2012 r.;
- nr 629/LXIII/2014 Rady Miasta Ostrołęki z dnia 26 czerwca 2014 r.;
- nr 252/XXXVII/2016 Rady Miasta Ostrołęki z dnia 29 grudnia 2016 r.;
- nr 538/LXXI/2018 Rady Miasta Ostrołęki z dnia 18 października 2018 r.;

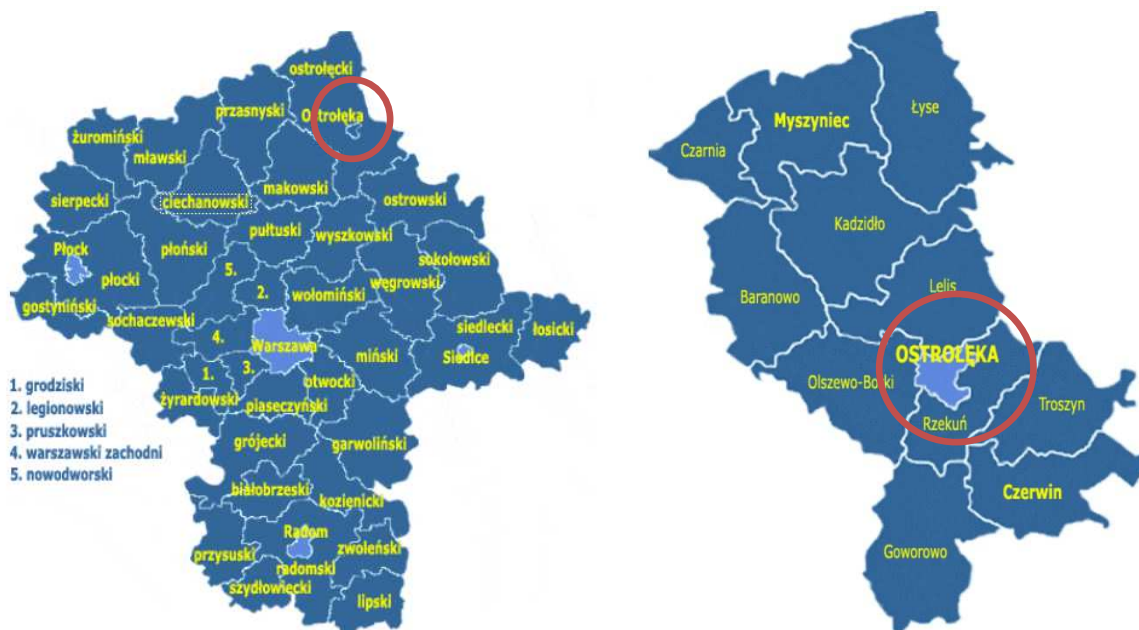
WPROWADZENIE

Miasto Ostrołęka położone jest w północnej części województwa mazowieckiego i jest miastem na prawach powiatu. Administracyjnie graniczy z następującymi gminami:

- od północy z Gminą Lelis;
- od wschodu i południa z Gminą Rzekuń;
- od zachodu z Gminą Olszewo-Borki.

Urząd Miasta znajduje się na placu Generała Józefa Bema 1 w Ostrołęce. Głównymi arteriami komunikacyjnymi przebiegającymi przez teren miast są drogi krajowe nr 53 oraz nr 61 oraz drogi wojewódzkie nr 544 i nr 627. Ponadto dostępność komunikacyjną zwiększają linie kolejowe: nr 29 Tuszcz – Ostrołęka, nr 34 Ostrołęka – Małkinia, nr 35 Ostrołęka – Szczytno, nr 36 Ostrołęka – Łapy.

Miasto posiada dogodne połączenie komunikacyjne z sąsiadującymi ośrodkami powiatowymi (m.in. Łomżą, Zambrowem, Ostrowią Mazowiecką, Wyszkowem, Ciechanowem, Przasnyszem czy Szczytnem) oraz pozostałymi ośrodkami gmin sąsiadujących. Również dojazd do ośrodka wojewódzkiego, oddalonego o ok. 120 km, jest korzystny ze względu na dobre połączenia drogowe.

Rysunek 1. Położenie miasta na prawach powiatu Ostrołęka na tle województwa mazowieckiego i powiatu ostrołęckiego (okalającego miasto)

Źródło: opracowanie własne na podstawie <http://www.gminy.pl/>

Ostrołęka jest miastem na prawach powiatu o powierzchni 3 346 ha (powierzchnia miasta zwiększyła się w dniu 1 stycznia 2018 roku z 29 km² na 34 km²) i o liczbie ludności wynoszącej 52 215 osób (BDL GUS, stan na 31.12.2017). Gęstość zaludnienia wynosi 1 824 osób/km². Miasto w swych granicach administracyjnych obejmuje 17 osiedli: Łazek, Witosa, Łęczysk, Sienkiewicza, Centrum, Leśniewo, Stacja, Bursztynowe, Pomian, Leśne, Wojciechowice, Starosty Kosa, Śródmieście, Traugutta, Stare Miasto, Parkowe, Dzieci Polskich.

W mieście Ostrołęka istotną funkcję pełni przemysł. Główne gałęzie przemysłu występujące na terenie miasta to przemysł celulozowo-papierniczy (StoraEnso Poland, Locroix-Opakowania, XellaYtong Poland), przemysł spożywczy (Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska Piątница) oraz inne (Pilkington IGP Sp. z o.o., Starglass, Cella Polska). Dodatkowo w mieście znajduje się jedna z największych elektrowni województwa mazowieckiego – Zespół Elektrowni Ostrołęka o łącznej mocy elektrycznej 690 MW.

Miasto leży na terenie Zielonych Płuc Polski. Innymi interesującymi walorami turystyczno-wypoczynkowymi są zasoby dziedzictwa kulturowego oraz obszary objęte formamiochrony przyrody, takie jak Obszary Ochrony Ptasiej Natura 2000: Dolina Dolnej Narwi oraz Dolina Omulwi i Płodownicy.

Ok. 31% powierzchni miasta stanowią użytki rolne, lasy natomiast zajmują ok. 15% powierzchni. Grunty zabudowane i zurbanizowane zajmują największy procent powierzchni – ok. 46%, z czego największy udział w strukturze miasta mają tereny mieszkaniowe (ok. 13%), komunikacyjne – drogi (ok. 11%) i tereny przemysłowe (ok. 10%).

1. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z DOTYCHCZASOWEGO PRZEZNACZENIA, ZAGOSPODAROWANIA I UZBROJENIA TERENU ORAZ ZE STANU ŁADU PRZESTRZENNEGO I WYMOGÓW JEGO OCHRONY

1.1. PLANOWANIE I ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE W MIEŚCIE OSTROŁĘKA – STAN PRAWNY

Zadaniem własnym gminy, wynikającym z ustawy o samorządzie gminnym jest m.in. prowadzenie polityki w zakresie gospodarowania przestrzenią i zapewnienie ładu przestrzennego. Zasady kształtowania polityki przestrzennej przez jednostki samorządu terytorialnego, zakres i sposoby postępowania w sprawach przeznaczania terenów oraz określania zasad ich zagospodarowania i zabudowy określone są w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

W celu kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej, w tym określenia lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego, Prezydent Miasta Ostrołęki sporządza studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, zwane dalej „studium”. Dokument ten, zgodnie z art. 9 pkt. 5 wspomnianej wyżej ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, nie jest aktem prawa miejscowego, tylko opracowaniem kierunkowym, stanowiącym wyraz polityki przestrzennej władz samorządowych gminy. Zgodnie z art. 14 pkt. 8 tejże ustawy, aktami prawa miejscowego są miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Ustalenia studium są wiążące dla organów gminy przy ich sporządzaniu (art. 9 pkt. 4). Powyższe sprawia, że jest ono prawem wewnętrznym gminy wiążącym władze oraz podporządkowane jej organy i jednostki, w podejmowanych decyzjach w zakresie działań dotyczących polityki przestrzennej na terenie gminy dla realizacji określonych celów.

1.1.1. Dokumenty planistyczne w gminie, a aktualny stan prawny

Polityka przestrzenna Miasta Ostrołęki jest obecnie realizowana poprzez dokument „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Ostrołęki”, które zostało przyjęte Uchwałą Nr 567/LXIX/2010 Rady Miasta w Ostrołęce z dnia 24 czerwca 2010 r., a następnie pięciokrotnie zmienione uchwałami nr 294/XXVI/2012 Rady Miasta Ostrołęki z dnia 31 maja 2012 r., nr 629/LXIII/2014 z dnia 26 czerwca 2014 r. oraz nr 252/XXXVII/2016 Rady Miasta Ostrołęki z dnia 29 grudnia 2016 r., nr 538/LXXI/2018 Rady Miasta Ostrołęki z dnia 18 października 2018 r. oraz nr 25/IV/2018 Rady Miasta Ostrołęki z dnia 27 grudnia 2018 r.

Aktualnie obowiązującym prawem miejscowym są plany miejscowe i zmiany planów uchwalone po 1 stycznia 1995 r. niezależnie od tego, jaki zakres i stopień szczegółowości ustaleń został w nich określony. Obowiązujące plany miejscowe są obecnie bezpośrednią podstawą do sporządzania dokumentacji budowlanych i ubiegania się o decyzje o pozwoleniu na budowę, wydawaną bezpośrednio przez Starostę Powiatu, który z dniem 1 stycznia 2004 r. stracił prawo upoważnienia prezydentów do wydawania takich decyzji w swoim imieniu.

Na obszarze miasta funkcjonują 53 plany miejscowe¹, bądź ich zmiany, w tym:

- 6 sporządzonych na podstawie ustawy z 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym²;
- 47 sporządzonych na podstawie ustawy z 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Z powyższego wynika, że 11,32% planów zostało sporządzonych na podstawie tzw. „starej” ustawy tj. ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 1999 r. Nr 15, poz. 139 ze zm.), zaś 88,68% odpowiada wymogom aktualnie obowiązującej ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2018 r. poz. 1945 ze zm.).

¹W tym 4 plany miejscowe na obszarze przyłączonym do miasta Ostrołęki dnia 1 stycznia 2018 r. uchwalone przez Radę Gminy Rzekuń w związku z art. 4eb ust. 2 pkt 1 ustawy o samorządzie gminnym (Dz. U. 2019 poz. 506)

²Na podstawie art. 26 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U.1999 r. Nr 15, poz. 139 z późn. zm.).

Obszary objęte planem miejscowym spełniającym nowe wymogi zajmują 1 262,39 ha, co stanowi 51,02% ogólnej powierzchni objętej planami i 37,76% ogólnej powierzchni gminy. Pokrycie obowiązującymi planami (stan na 30 maja 2019 r.) w gminie wynosi około 48,98% powierzchni gminy.

W przypadku braku planu miejscowego ustawodawca, zgodnie z art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2018 r., poz. 1945 ze zm.), przewidział alternatywny tryb lokalizacji. Na obszarach, gdzie nie ma planu zagospodarowania terenu, dla lokalizacji inwestycji celu publicznego i dla zmiany zagospodarowania terenu polegającej na budowie obiektu budowlanego lub wykonaniu innych robót budowlanych, obowiązują dwie niezależne procedury uzyskiwania decyzji:

- ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego (określone w art. 50 ustawy);
- warunkach zabudowy (określone w art. 59 ustawy).

Decyzje te wydaje Prezydent dopiero wtedy, kiedy jest znany potencjalny inwestor i konkretnie zdefiniowane zamierzenia inwestycyjne. W tym trybie samorząd gminy zachowuje możliwość prowadzenia bieżącej polityki w zakresie gospodarowania przestrzenią, chociaż musi zachować dosyć rozbudowany tryb wydawania decyzji (szczególnie decyzji o warunkach zabudowy). Problemem mającym często już swoje odzwierciedlenie w przestrzeni jest brak regulacji w aktualnym prawodawstwie odnośnie zachowania zgodności wydawanej decyzji ze studium. Od dnia 6 sierpnia 2009 r. problem jest rozwiązany poprzez orzeczenie NSA³ w sprawie zachowania zgodności wydawanych decyzji ze studium, jednak skutki wydawanych wcześniej decyzji są widoczne w terenie. Z kolei w wielu sytuacjach przestrzennych wydanie decyzji o warunkach zabudowy nie jest prawnie możliwe i konieczne jest opracowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

1.1.2. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Ostrołęki

Studium obowiązujące na obszarze miasta Ostrołęki sporządzone zostało na podstawie ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym i przyjęte uchwałą nr 567/LXIX/2010 Rady Miasta Ostrołęki z dnia 24 czerwca 2010 r., a następnie pięciokrotnie zmienione uchwałami Rady Miasta Ostrołęki: nr 294/XXVI/2012 z dnia 31 maja 2012 r., nr 629/LXIII/2014 z dnia 26 czerwca 2014 r., nr 252/XXXVII/2016 z dnia 29 grudnia 2016 r., nr 538/LXXI/2018 z dnia 18 października 2018 r. oraz nr 25/IV/2018 z dnia 27 grudnia 2018 r.

Dnia 29 marca 2018 r. Rada Miasta Ostrołęki podjęła Uchwałę w sprawie przystąpienia do sporządzenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Ostrołęki (Uchwała Nr 462/LXI/2018).

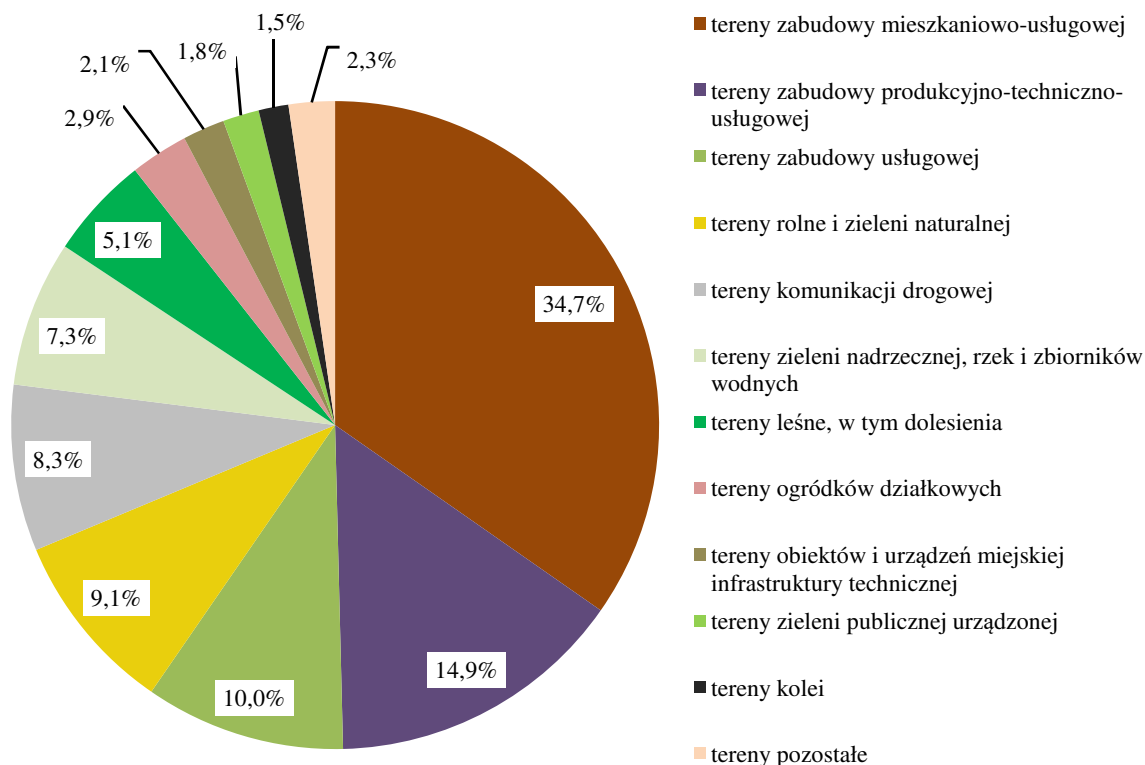
Zgodnie z treścią tekstu jednolitego obowiązującego dokumentu studium składa się z:

- części tekstowej (Załącznik nr 1 do uchwały):
 - Uwarunkowania rozwoju,
 - Kierunki zagospodarowania przestrzennego,
 - Uzasadnienie i synteza ustaleń Studium,
- części graficznej (Załącznik nr 2 do uchwały):
 - Plansza uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego – rysunek wykonany na mapie topograficznej w skali 1:5 000,
 - Plansza kierunków zagospodarowania przestrzennego – rysunek wykonany na mapie topograficznej w skali 1:5 000.

W strukturze funkcji kierunkowych przyjętych w obowiązującym studium (Wykres 1) dominują tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej – wyznaczono je na ok. 34,7 % pow. miasta. Duży udział posiadają również pozostałe tereny inwestycyjne takie jak: tereny zabudowy produkcyjno-techniczno-usługowej (14,9 % pow. miasta) oraz tereny zabudowy usługowej (10 % pow. miasta). Łącznie tereny wskazane pod rozwój zabudowy stanowią ok. 59,7 % pow. miasta. Obsługa komunikacyjna związana z układem drogowym przewidziana została na ok. 8,3 % pow. miasta. Do pozostałych terenów zaliczono: tereny specjalistycznych gospodarstw rolno-sadowniczych (1,1%), tereny zieleni naturalnej

³Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego NSA II OSK 1250/08.

stanowiącej otoczenie zabytkowego grodziska (0,6%), tereny cmentarzy (0,5%) oraz tereny zieleni urządzonej i sportu (0,1%).

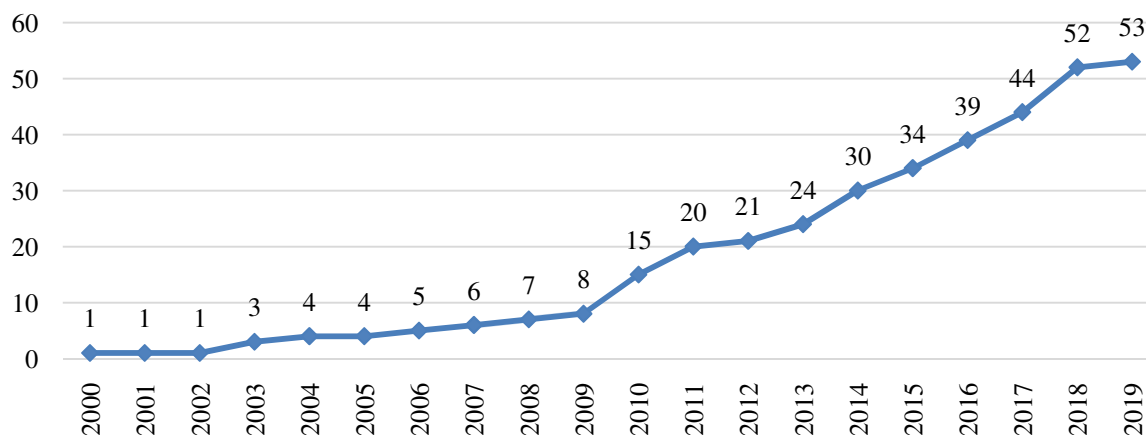
pozostałe, w tym: tereny specjalistycznych gospodarstw rolno-sadowniczych (1,1%), tereny zieleni naturalnej stanowiącej otoczenie zabytkowego grodziska (0,6%), tereny cmentarzy (0,5%), tereny zieleni urządzonej i sportu (0,1%)

Wykres 1. Struktura funkcji kierunkowych przyjętych w obowiązującym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Ostrołęki

Źródło: opracowanie własne na podstawie rysunku Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Ostrołęki

1.1.3. Obowiązujące plany miejscowe

Poniżej zamieszczono wykres obrazujący ilość obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na obszarze Miasta Ostrołęki w latach 2000 – 2019.

Wykres 2. Liczba obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na terenie miasta Ostrołęki w latach 2000-2019

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miasta Ostrołęki (maj 2019 r.)

Powierzchnia miasta Ostrołęka jest w ok.74% pokryta obowiązującymi planami zagospodarowania przestrzennego. W granicach administracyjnych miasta obowiązują⁵³⁴ miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego (zgodnie z Tabelą 1).

Tabela 1. Wykaz planów miejscowych obowiązujących na obszarze miasta Ostrołęka

Lp.	ID	Nazwa planu	Data podjęcia uchwały przez Radę Miasta Ostrołęki	Data początku obowiązywania planu	Pole powierzchni objętej planem miejscowym [ha]	Pole powierzchni planu obecnie obowiązujące [ha]
			Numer uchwały			
1	1	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego terenu „Bohaterów Westerplatte - Zachód” w Ostrołęce	Uchwała Nr 272/XXVIII/2000 z dnia 1 grudnia 2000 r.	12.01.2001 r.	12,34	12,34
2	2	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego rejon „Wyspiańskiego” w Ostrołęce	Uchwała Nr 94/XIII/2003 z dnia 30 października 2003 r.	10.01.2004 r.	1,22	1,22
3	3	Zmiany Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego miasta Ostrołęki w zakresie jednostek strukturalnych: B1 I, B1 II i B3 II (część północna) rejon „Wojciechowice”	Uchwała Nr 105/XVI/2003 z dnia 3 grudnia 2003 r.	31.12.2003 r.	434,95	396,64
4	4	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego części miasta Ostrołęki - rejon „Bemowo”	Uchwała Nr 296/XXVII/2004 z dnia 5 listopada 2004 r.	11.12.2004 r.	399,21	397,95
5	5	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego rejonu „Śródmieście Płn. - 11 Listopada” w Ostrołęce	Uchwała Nr 471/LII/2006 z dnia 30 marca 2006 r.	13.05.2006 r.	424,52	403,67
6	6	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego rejon „Śródmieście Płd – Goworowska” w Ostrołęce	Uchwała Nr 118/XIX/2007 z dnia 25 października 2007r.	17.12.2007 r.	545,11	523,34
7	7	Zmiana Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego rejonu „Śródmieście Płn. – 11 Listopada” w Ostrołęce dla jednostki strukturalnej UT 2	Uchwała Nr 275/XXXVII/2008 z dnia 30 października 2008 r.	10.01.2009 r.	1,02	1,02
8	8	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego dla rejonu „Turskiego” w Ostrołęce	Uchwała Nr 588/LXXII/2010 30 września 2010 r.	29.12.2010 r.	3,24	3,24

⁴W tym 4 w związku z art. 4eb ust. 2 pkt 1 ustawy o samorządzie gminnym (Dz. U. 2019 poz. 506) dla obszaru przyłączonego do miasta Ostrołęka 1 stycznia 2018 r.

Lp.	ID	Nazwa planu	Data podjęcia uchwały przez Radę Miasta Ostrołęki	Data początku obowiązania planu	Pole powierzchni objętej planem miejscowym [ha]	Pole powierzchni planu obecnie obowiązujące [ha]
			Numer uchwały			
9	9	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego dla rejonu „Łużycka” w Ostrołęce	Uchwała Nr 589/LXXII/2010 30 września 2010 r.	29.12.2010 r.	10,98	10,98
10	10	Zmiana Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego rejonu „Śródmieście Płn. – 11 Listopada” w Ostrołęce dla jednostki strukturalnej AU6	Uchwała Nr 476/LXI/2009 30 grudnia 2009 r.	17.03.2010 r.	0,14	0,14
11	11	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego dla rejonu „Gorbatowa” w Ostrołęce	Uchwała Nr 574/LXX/2010 19 sierpnia 2010 r.	15.11.2010 r.	6,78	6,78
12	12	Zmiana Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego rejonu „Śródmieście Płn. – 11 Listopada” w Ostrołęce dla jednostki strukturalnej MWU 7	Uchwała Nr 517/LXIV/2010 25 marca 2010 r.	15.06.2010 r.	0,08	0,08
13	13	Zmiana Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego rejonu „Śródmieście Płd. – Goworowska” w Ostrołęce dla jednostki strukturalnej RP	Uchwała Nr 587/LXXII/2010 30 Września 2010 r.	29.12.2010 r.	8,39	8,39
14	14	Zmiana Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego rejonu „Śródmieście Płd. – Goworowska” w Ostrołęce dla jednostki strukturalnej UU6c	Uchwała Nr 576/LXX/2010 19 sierpnia 2010 r.	14.12.2010 r.	0,73	0,73
15	15	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego rejonu „Krańcowa” w Ostrołęce	Uchwała Nr 63/VII/2011 z dnia 31 marca 2011 r.	29.06.2011 r.	7,07	7,07
16	16	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego rejonu „Elektrownia I” w Ostrołęce	Uchwała Nr 73/VIII/2011 z dnia 28 kwietnia 2011 r.	21.07.2011 r.	6,73	6,73
17	17	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego rejonu „Turskiego - bocznica” w Ostrołęce	Uchwała Nr 154/XIV/2011 z dnia 6 października 2011 r.	09.12.2011 r.	2,28	2,28

Lp.	ID	Nazwa planu	Data podjęcia uchwały przez Radę Miasta Ostrołęki	Data początku obowiązania planu	Pole powierzchni objętej planem miejscowym [ha]	Pole powierzchni planu obecnie obowiązujące [ha]
			Numer uchwały			
18	18	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego rejonu „Elektrownia II” w Ostrołęce	Uchwała Nr 153/XIV/2011 z dnia 6 października 2011 r.	09.12.2011 r.	20,38	20,38
19	19	Zmiana Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego rejonu „Śródmieście Płn. – 11 Listopada” w Ostrołęce dla jednostki strukturalnej UU1a	Uchwała Nr 575/LXX/2010 z dnia 19 sierpnia 2010 r.	14.12.2010 r.	0,84	0,84
20	20	Zmiana Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego rejonu „Śródmieście Płd. – Goworowska” w Ostrołęce dla jednostki strukturalnej MNU 4c i MNU 4d	Uchwała Nr 166/XV/2011 z dnia 27 października 2011 r.	04.01.2012 r.	1,56	1,19
21	21	Zmiana Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego rejonu „Śródmieście Płd. – Goworowska” w Ostrołęce dla jednostki strukturalnej UU2	Uchwała Nr 314/XXX/2012 z dnia 7 września 2012 r.	16.11.2012 r.	0,83	0,83
22	22	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego rejonu „Wiejska za Torami” w Ostrołęce	Uchwała Nr 410/XL/2013 z dnia 28 lutego 2013 r.	15.05.2013 r.	66,75	66,75
23	23	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego rejonu „Padlewskiego” w Ostrołęce	Uchwała Nr 483/XLIX/2013 z dnia 26 września 2013 r.	19.11.2013 r.	8,11	7,73
24	24	Zmiana Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego rejonu „Śródmieście Płn. – 11 Listopada” w Ostrołęce dla jednostki strukturalnej MNU 30	Uchwała Nr 501/LI/2013 z dnia 31 października 2013 r.	12.12.2013 r.	0,53	0,53
25	25	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego rejonu „Kolejowa” w Ostrołęce	Uchwała Nr 556/LVII/2014 z dnia 6 marca 2014 r.	12.05.2014 r.	109,35	109,35
26	26	Zmiana Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego rejonu „Śródmieście Płd. – Goworowska” w Ostrołęce dla jednostki strukturalnej UUM7	Uchwała Nr 654/LXV/2014 z dnia 25 września 2014 r.	03.09.2014 r.	1,15	1,15

Lp.	ID	Nazwa planu	Data podjęcia uchwały przez Radę Miasta Ostrołęki	Data początku obowiązania planu	Pole powierzchni objętej planem miejscowym [ha]	Pole powierzchni planu obecnie obowiązujące [ha]
			Numer uchwały			
27	27	Zmiana Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego rejonu „Śródmieście Płn. – 11 Listopada” w Ostrołęce dla jednostki strukturalnej UU8	Uchwała Nr 653/LXV/2014 z dnia 25 września 2014 r.	17.11.2014 r.	0,16	0,16
28	28	Zmiana Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego rejonu „Śródmieście Płn. – 11 Listopada” w Ostrołęce dla jednostki strukturalnej ZP 5a i części jednostki strukturalnej MNU6	Uchwała Nr 652/LXV/2014 z dnia 25 września 2014 r.	17.11.2014 r.	0,13	0,13
29	29	Zmiana Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego rejonu „Śródmieście Płn. – 11 Listopada” w Ostrołęce dla części jednostki strukturalnej PTB 9	Uchwała Nr 651/LXV/2014 z dnia 25 września 2014 r.	17.11.2014 r.	2,60	2,60
30	30	Zmiana Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego rejonu „Śródmieście Płn. – 11 Listopada” w Ostrołęce dla części jednostki strukturalnej MWU7 - KPJ	Uchwała Nr 675/LXVI/2014 z dnia 30 października 2014 r.	20.01.2015 r.	0,30	0,30
31	31	Zmiana Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego rejonu „Śródmieście Płd. – Goworowska” w Ostrołęce dla części jednostki strukturalnej MNU 35	Uchwała Nr 50/VIII/2015 z dnia 30 kwietnia 2015 r.	29.06.2015 r.	1,06	0,95
32	32	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego rejonu „Halleria” w Ostrołęce	Uchwała Nr 62/X/2015 z dnia 28 maja 2015 r.	16.07.2015 r.	0,68	0,68
33	33	Zmiana Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego części miasta Ostrołęki-rejon „Bemowo” dla części jednostki strukturalnej 6ZL	Uchwała Nr 129/XIX/2015 z dnia 30 grudnia 2015 r.	09.02.2016 r.	0,62	0,62
34	34	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego dla rejonu „Niemena” w Ostrołęce	Uchwała Nr 128/XIX/2015 z dnia 30 grudnia 2015 r.	09.02.2016 r.	0,37	0,37

Lp.	ID	Nazwa planu	Data podjęcia uchwały przez Radę Miasta Ostrołęki	Data początku obowiązania planu	Pole powierzchni objętej planem miejscowym [ha]	Pole powierzchni planu obecnie obowiązujące [ha]
			Numer uchwały			
35	35	Zmiana Miejscowego planu Zagospodarowania Przestrzennego rejonu „Śródmieście Płd.-Goworowska „ w Ostrołęce dla części drogi lokalnej oznaczonej symbolem 23 KUL	Uchwała Nr 209/XXX/2016 z dnia 29 września 2016 r.	26.10.2016 r.	1,15	1,15
36	36	Miejskowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego dla rejonu „ Spiro ” w Ostrołęce	Uchwała Nr 236/XXXV/2016 z dnia 24 listopada 2016 r.	20.12.2016 r.	0,06	0,06
37	-	Miejskowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego dla rejonu „ Pileckiego ” w Ostrołęce	Uchwała Nr 145/XXI/2016 z dnia 25 lutego 2016 r.	Uchwała straciła ważność w związku z uchwałą Lp. 47		
38	38	Miejskowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego rejonu „ 11 Listopada ” w Ostrołęce	Uchwała Nr 237/XXXV/2016 z dnia 24 listopada 2016 r.	20.12.2016 r.	1,01	1,01
39	39	Miejskowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego dla rejonu „ Ulmów ” w Ostrołęce	Uchwała Nr 238/XXXV/2016 z dnia 24 Listopada 2016 r.	20.12.2016 r.	0,30	0,30
40	40	Miejskowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego rejonu „ Galeria Bursztynowa ” w Ostrołęce	Uchwała Nr 293/XLI/2017 z dnia 2 marca 2017 r.	06.04.2017 r.	2,94	2,94
41	41	Miejskowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego rejonu „ Kołatąja ” w Ostrołęce	Uchwała Nr 376/XLII/2017 z dnia 28 września 2017 r.	02.11.2017 r.	0,27	0,27
42	42	Miejskowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego rejonu „ Hubalczyków ” w Ostrołęce	Uchwała Nr 375/XLII/2017 z dnia 28 września 2017 r.	28.10.2017 r.	0,18	0,18
43	43	Miejskowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego rejonu „ Wilcza 2 ” w Ostrołęce	Uchwała Nr 374/XLII/2017 z dnia 28 września 2017 r.	28.10.2017 r.	0,10	0,10
44	44	Miejskowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego rejonu „ Koszarowa ” w Ostrołęce	Uchwała Nr 476/LXIII/2018 z dnia 26 kwietnia 2018 r.	18.06.2018 r.	0,23	0,23
45	45	Miejskowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego rejonu „ KEN ” w Ostrołęce	Uchwała Nr 524/LXX/2018 z dnia 27 września 2018 r.	24.10.2018 r.	0,02	0,02

Lp.	ID	Nazwa planu	Data podjęcia uchwały przez Radę Miasta Ostrołęki	Data początku obowiązywania planu	Pole powierzchni objętej planem miejscowym [ha]	Pole powierzchni planu obecnie obowiązujące [ha]
			Numer uchwały			
46	46	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego rejonu „Bohaterów Warszawy” w Ostrołęce	Uchwała Nr 523/LXX/2018 z dnia 27 września 2018 r.	24.10.2018 r.	0,06	0,06
47	47	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego rejonu „Pileckiego 2” w Ostrołęce	Uchwała Nr 525/LXX/2018 z dnia 27 września 2018 r.	13.11.2018 r.	0,35	0,35
48	48	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego rejonu „Geodetów” w Ostrołęce	Uchwała Nr 537/LXXI/2018 z dnia 18 października 2018 r.	13.11.2018 r.	0,10	0,10
49	49	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego rejonu „Partyzantów” w Ostrołęce	Uchwała Nr 108/IX/2019 z dnia 25 kwietnia 2019 r.	10.06.2019	0,44	0,44
50	a1	Zmiany w miejscowym ogólnym planie zagospodarowania przestrzennego Gminy Rzekuń	Uchwała Nr XIII/106/2000 z dnia 28 czerwca 2000 r.	22.08.2000 r.	---	1,68
51	a2	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Rzekuń	Uchwała Nr IV/19/2006 Rady Gminy Rzekuń z dnia 29 grudnia 2006 r.	01.01.2018 r.	---	229,26
52	a3	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego dla części obszaru Gminy Rzekuń, obejmującego tereny w obrębach wsi Ławy, Goworki, Nowa Wieś Wschodnia, Teodorowo	Uchwała Nr XVIII/116/2011 Rady Gminy Rzekuń z dnia 25 listopada 2011 r.	01.01.2018 r.	---	171,70
53	a4	Zmiana Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego dla części obszaru Gminy Rzekuń obejmującego tereny w obrębach wsi: Ławy, Nowa Wieś Wschodnia, Teodorowo	Uchwała Nr L/327/2014 Rady Gminy Rzekuń z dnia 27 maja 2014 r.	01.01.2018 r.	---	67,72

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miasta Ostrołęki (maj 2019)

Spośród wymienionych wyżej miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w przypadku siedmiu organ nadzoru stwierdził częściową ich nieważność:

- plan miejscowy pozycja 52 (Rozstrzygnięcie nadzorcze Wojewody Mazowieckiego z dnia 30 czerwca 2014 r. – pismo znak: LEX-I.4131.83.2014.RM) – dotyczy zarówno części tekstowej jak i graficznej;
- plan miejscowy pozycja 41 (Rozstrzygnięcie nadzorcze Wojewody Mazowieckiego z dnia 17 października 2017 r. – pismo znak: LEX.I.4131.275.2017.RM) – dotyczy zapisów tekstowych;
- plan miejscowy pozycja 40 (Rozstrzygnięcie nadzorcze Wojewody Mazowieckiego z dnia 23 marca 2017 r. – pismo znak: LEX-I.4131.72.2017.RM) – dotyczy zapisów tekstowych;

- plan miejscowy pozycja 26 (Rozstrzygnięcie nadzorcze Wojewody Mazowieckiego z dnia 21 października 2014 r. – pismo znak: LEX-I.4131.135.2014.RM) – dotyczy zapisów tekstowych;
- plan miejscowy pozycja 29 (Rozstrzygnięcie nadzorcze Wojewody Mazowieckiego z dnia 21 października 2014 r. – pismo znak: LEX-I.4131.134.2014.RM) – dotyczy zapisów tekstowych;
- plan miejscowy pozycja 23 (Rozstrzygnięcie nadzorcze Wojewody Mazowieckiego z dnia 24 października 2013 r. – pismo znak: LEX-I.4131.130.2013.MO) – dotyczy zarówno części tekstowej jak i graficznej;
- plan miejscowy pozycja 22 (Rozstrzygnięcie nadzorcze Wojewody Mazowieckiego z dnia 9 kwietnia 2013 r. – pismo znak: LEX-I.4131.32.2013.MO).

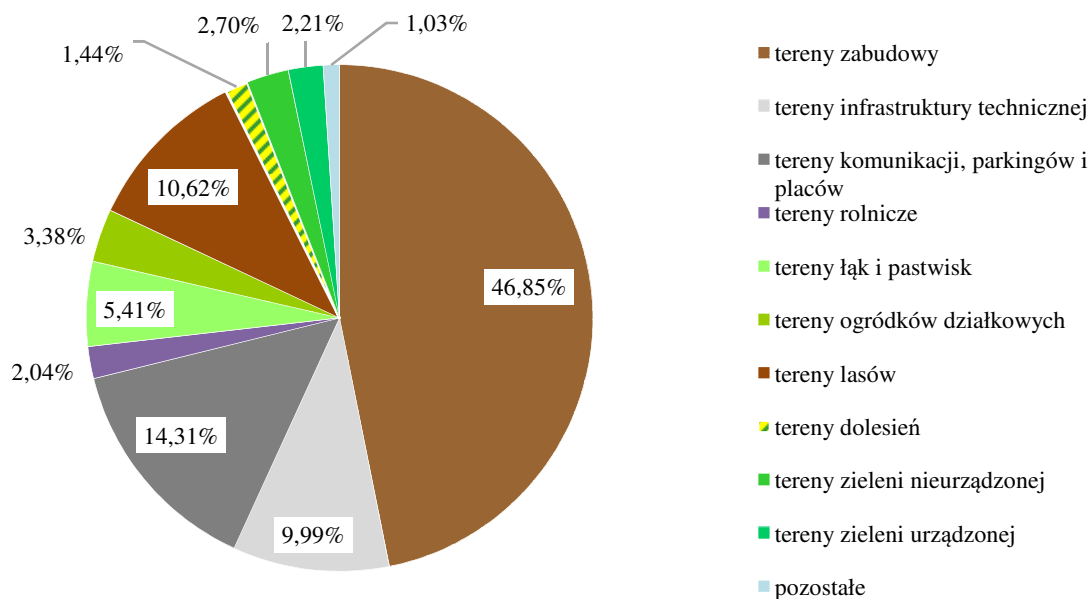
Jak wynika z powyższych danych, na dzień przystąpienia do sporządzania studium, miasto Ostrołęka posiada 53 obowiązujące plany miejscowe.

Od czasu uchwalenia pierwszego do ostatniego planu miejscowego minęło 19 lat. Tak długi okres czasu obarczony jest nie tylko naturalnym procesem doskonalenia warsztatu urbanistycznego, wzrostem kompetencji instytucji i organów biorących udział w procesie planowania przestrzennego (zwłaszcza przy legalizacji uchwał), czy wzrostem świadomości i partycypacji społecznej, ale przede wszystkim zmianami w polskim prawodawstwie. Pięć z obowiązujących planów sporządzanych było na podstawie ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym (wraz z aktem wykonawczym), pozostałe zaś na podstawie aktualnie obowiązującej ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (wraz z aktem wykonawczym), w których ustawodawcy określili odmienny zakres ustaleń. Odmienna była także szczegółowość ustaleń wymagana aktami wykonawczymi do ww. ustaw.

Nie bez znaczenia są także zmiany dotyczące dyscypliny planistycznej gmin tj. zależności obu dokumentów planistycznych opracowanych na szczeblu lokalnym, pomiędzy którymi najpierw wymagana była jedynie spójność ustaleń, następnie zgodność. Aktualne zmiany legislacyjne ponownie przywróciły bardziej liberalne podejście wprowadzając tzw. stwierdzenie „nienaruszenia ustaleń studium”.

Zmieniały się także inne akty prawne powiązane z planowaniem i gospodarką przestrzenną. Wymienić tu należy przede wszystkim: Prawo budowlane, Rozporządzenie w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie, Ustawę o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, Ustawę o drogach publicznych, Ustawę o ochronie przyrody, Prawo ochrony środowiska, Prawo wodne, Ustawę o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

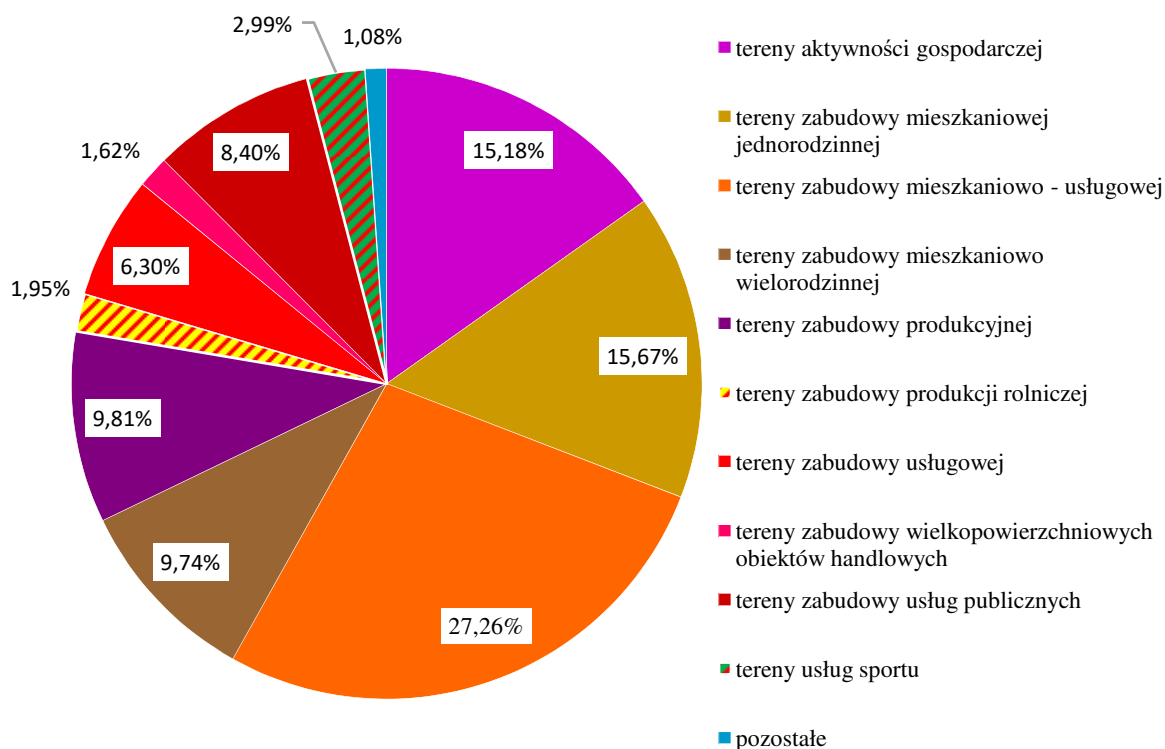
Największy udział procentowy w powierzchni objętej planami miejscowymi mają tereny zabudowy (ok. 46,85%). Tereny komunikacji, parkingów i placów zajmują 14,31%, zaś lasy 10,62%. Tereny infrastruktury technicznej stanowią 9,99%. Wśród obszarów przeznaczonych pod zabudowę największy odsetek zajmują tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej (27,26%). Stosunkowo duży odsetek gruntów zajmują także tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (15,67%) oraz tereny aktywności gospodarczej (15,18%). Tereny zabudowy produkcyjnej zajmują – 9,81%, tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej – 9,74% zaś tereny usług publicznych 8,40%. Strukturę przeznaczenia terenów w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego prezentują Wykresy 3 i 4.

Pozostałe –tereny wód powierzchniowych (0,34%) oraz zbiorników retencyjnych (0,33%), tereny zieleni cmentarnej (0,60%), zieleni izolacyjnej (0,09%)

Wykres 3. Struktura przeznaczenia terenów w obowiązujących planach miejscowych [udział %]

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miasta Ostrołęki

Pozostałe – tereny zabudowy zagrodowej (0,20%), tereny usług sakralnych (0,44%), tereny usług turystyki (0,28%), tereny zabudowy usług uciążliwych (0,16%)

Wykres 4. Struktura terenów przeznaczonych pod zabudowę w planach miejscowych [udział %]

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miasta Ostrołęki

1.1.4. Wszczęte procedury sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

Na dzień przystąpienia do sporządzania studium na obszarze miasta Ostrołęki w opracowaniu pozostaje 16 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

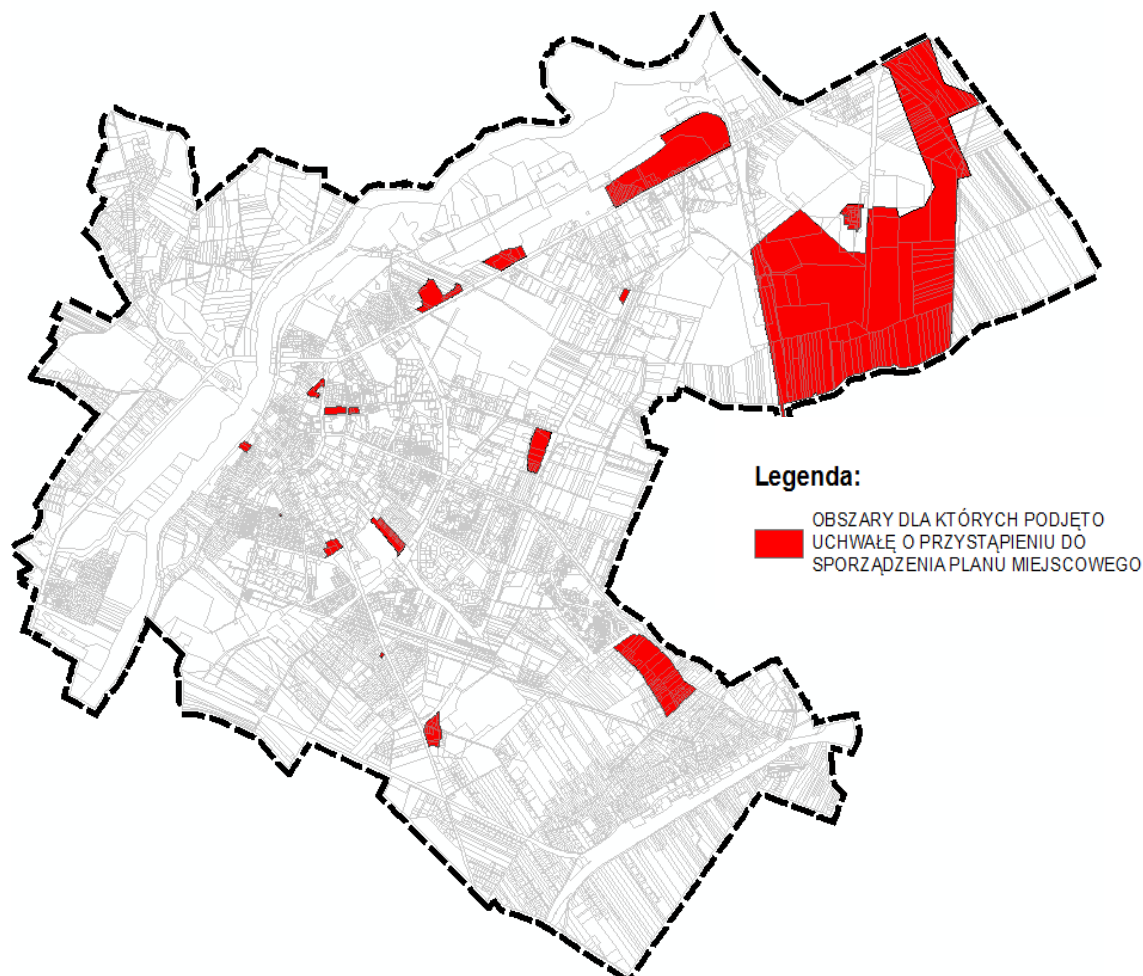
Tabela 2. Wykaz uchwał podjętych przez Radę Miasta Ostrołęki w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu miejscowego

Lp.	Nazwa planu miejscowego	Określenie granic opracowania planu	Data i numer uchwały	Powierzchnia [ha]	Etap procedury
1	Zmiana Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego rejonu „Śródmieście Płd. - Goworowska” w Ostrołęce dla działki oznaczonej numerem geodezyjnym 51093	dz. nr 51093	16 lipca 2009 r. Nr 390/LII/2009	0,09	sporządzenie projektu/rozpatrzenie wniosków
2	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego rejonu „I AWP” w Ostrołęce	Obszar A: dz. nr 30038/2, 30038/1, 30041, 30042, 30043, 30044, 30045, 30046, 30047, 30048, 30049, 30050, 30054/1, 30054/3, 30054/4, 30051, 30052, 30053, 30055, 30056, 30057, 30058/3, 30058/5, 30058/6, 30058/4, 30059, 30060, 30061, 30062, 30063, 30064, 30065, 30068/1, 30066, 30067, 30069, 30070, 30071, 30072/1, 30072/2, 30068/3, 30068/4, 30073, 30481 Obszar B: dz. nr 30019, 30020, 30021, 30022, 30023/1, 30023/2, 30024/13, 30024/14, 30024/6, 30492, 30024/5	29 października 2009 r. Nr 412/LV/2009	32,33	stwierdzenie nieważności, powrót do etapu projektowego
3	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego rejonu „Osiedle Krańcowa” w Ostrołęce	dz. nr 30654, 30653, 30651/1, 30651/2, 30652, 30655, 30663, 30664, 30667, 30666, 30669, 30671, 30680, 30673, 30674, 30675, 30676, 30677, 30670, 30668, 30661, 30662, 30656, 30659, 30660, 30657, 30658, 30712, 30711, 30710, 30709, 30708, 30707, 30706, 30705, 30704, 30703, 30702, 30701, 30700, 30699, 30698, 30697, 30696, 30695, 30694, 30693, 30692, 30691, 30690, 30689, 30688, 30687, 30686, 30685, 30684, 30683, 30682, 30681 i część dz. nr: 30649	29 listopada 2012 r. Nr 371/XXXV/2012	2,58	sporządzenie projektu/rozpatrzenie wniosków

Lp.	Nazwa planu miejscowego	Określenie granic opracowania planu	Data i numer uchwały	Powierzchnia [ha]	Etap procedury
		i 30643 i 30647			
4	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego rejonu „Nadnarwiańska” w Ostrołęce	dz. nr 21172/1, 21172/11, 21174/1, 21172/10, 21172/3, 21172/4, 21172/5, 21172/6, 21172/7, 21172/8 oraz część dz. numer 21173/17	31 października 2013 r. Nr 500/LI/2013	0,51	sporządzenie projektu/rozpatrzenie wniosków
5	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego rejonu „Piłsudskiego” w Ostrołęce	dz. nr 40336, 40436, 40338/1, 40338/2 oraz część dz. nr 40339	30 stycznia 2014 r. Nr 543/LVI/2014	0,44	podjęcie uchwały o przystąpieniu
6	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego rejonu „Wilcza” w Ostrołęce	dz. nr 51876 i 51875/6	27 marca 2014 r. Nr 571/LVIII/2014	0,02	po uzyskaniu opinii i uzgodnień
7	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego rejonu „Bogusławskiego” w Ostrołęce	dz. nr 40342	28 maja 2015 r. Nr 63/XI/2015	1,02	sporządzenie projektu/rozpatrzenie wniosków
8	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego rejonu „Lokalna” w Ostrołęce	dz. nr 40504/2, 40504/1, 40582/2, 40582/1 oraz części dz. nr: 40583/3, 40581, 40787, 40788, 40789, 40790, 40791/1, 40791/2 i 40505	24 września 2015r Nr 87/XIV/2015	4,30	sporządzenie projektu/rozpatrzenie wniosków
9	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego rejonu „Wypychy” w Ostrołęce	obszar ograniczony ulicami: Ostrowską, Kaczyńską, Wypychy i Żołnierzy Armii Krajowej w Ostrołęce	25 maja 2017 r. Nr 325/XLVII/2017	17,35	rozpatrzenie uwag
10	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego rejonu „5 Pułku Ułanów” w Ostrołęce	dz. nr 30345 i 30346	26 kwietnia 2018 r. Nr 475/LXIII/2018	0,49	sporządzenie projektu/rozpatrzenie wniosków
11	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego rejonu „Korcza” w Ostrołęce	dz. nr 51318/42, 51318/47, 51318/48 i 51980/7	28 czerwca 2018 r. Nr 500/LXVI/2018	1,27	sporządzenie projektu/rozpatrzenie wniosków
12	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego rejonu „Rolna” w Ostrołęce	dz. nr 50727/3, 50750/1, 50750/2, 50727/4, cz. dz. 50727/1, cz. dz. 50752/1, cz. dz. 50753/7, 50751, 50749, 50748/2, 50748/1, 50752/2, 50753/9, 50753/10, 50753/5, 50753/3, 50753/12, 50753/11, 50753/13, 50753/14, 50747/1, 50747/8	28 czerwca 2018 r. Nr 522/LXX/2018	2,68	sporządzenie projektu/rozpatrzenie wniosków

Lp.	Nazwa planu miejscowego	Określenie granic opracowania planu	Data i numer uchwały	Powierzchnia [ha]	Etap procedury
13	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego rejonu „ Fieldorfa Nila ” w Ostrołęce	teren w ciągu ulicy gen. Augusta Emila Fieldorfa „Nila” (między rondem Romana Dmowskiego a rondem Zbawiciela Świata) oraz teren znajdujący się pomiędzy ulicą Wesołą a ulicą gen. Augusta Emila Fieldorfa „Nila”	27 września 2018 r. Nr 526/LXX/2018 Uchwała z 30 maja 2019 Nr 125/XII/2019 zmieniająca uchwałę Nr 526/LXX/2018	2,56	sporządzenie projektu/rozpatrzenie wniosków
14	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego rejonu „ Traugutta ” w Ostrołęce	dz. nr 20021/2, 20025/3, 20025/11, 20026/3, 20026/12, 20027, 20028/1, 20028/2, 20031/2, 20031/3, 20037/5 oraz części dz. nr: 20012/17, 20012/23, 20013, 20014, 20018, 20021/6, 20021/9, 20024/2, 20025/12, 20026/13 i 20031/6	27 września 2018 r. Nr 527/LXX/2018	4,28	sporządzenie projektu/rozpatrzenie wniosków
15	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego rejonu „ Elektrownia C ” w Ostrołęce	obszar położony w rejonie ulicy gen. Tomasza Turckiego i ulicy Krańcowej w Ostrołęce.	30 maja 2019 Nr 124/XII/2019	237,20	podjęcie uchwały o przystąpieniu
16	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego rejonu „ Kościuszki ” w Ostrołęce,	dz. nr. 20676/3, 20676/4, 20676/2, 20692, 20676/1, 20678/1, 20678/2, 21607/2, 21607/1	27 czerwca 2019 r. Nr 140/XIII/2019	0,90	podjęcie uchwały o przystąpieniu

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miasta Ostrołęki

Rysunek 2. Schemat rozmieszczenia obszarów, dla których podjęto uchwałę o przystąpieniu do sporządzenia planu miejscowego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miasta Ostrołęki

1.1.5. Wydane decyzje

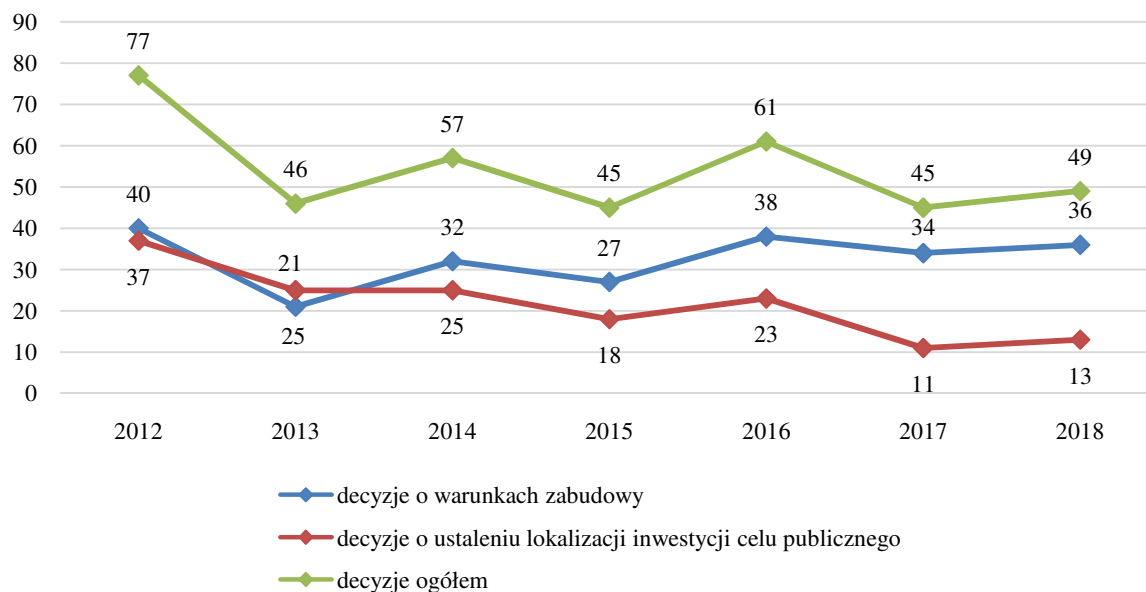
Wydane decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowaniu terenu pokazują tendencję zmiany przeznaczenia terenów, dla których nie ma obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Analizie poddane zostały decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowaniu terenu oraz decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego z lat 2012 – 2018. Na obszarze miasta Ostrołęka wydano 380 decyzji, w tym 60% (228 szt.–dotyczące 352 działek ewidencyjnych) stanowiły decyzje o warunkach zabudowy.

Na załącznikach graficznych zobrazowano działki, dla których wydano decyzje o warunkach zabudowy (300 szt.) oraz decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego (4 działki – wyłącznie decyzje kubaturowe). Różnice pomiędzy liczbą wydanych decyzji, a liczbą zlokalizowanych na załącznikach graficznych decyzji wynikają przede wszystkim z art. 63 ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, zgodnie z którym "w odniesieniu do tego samego terenu decyzję o warunkach zabudowy można wydać więcej niż jednemu wnioskodawcy". W przypadkach, gdy kilka decyzji dotyczyło tej samej działki ewidencyjnej na załącznikach graficznych zobrazowano jedynie decyzję wydaną najpóźniej.

Spośród ogółu wydanych decyzji, najczęściej przypada na rok 2012 oraz 2016, co stanowi ok. 36,3% wszystkich decyzji. W latach 2013, 2015 oraz 2017 zaobserwować można spadek liczby wydawanych decyzji w stosunku do roku poprzedzającego. Prognozowane jest utrzymanie liczby

wydawanych decyzji na podobnym poziomie. Związane jest to z małą dynamiką sporządzania planów miejscowych dla obszarów nie posiadających ich.

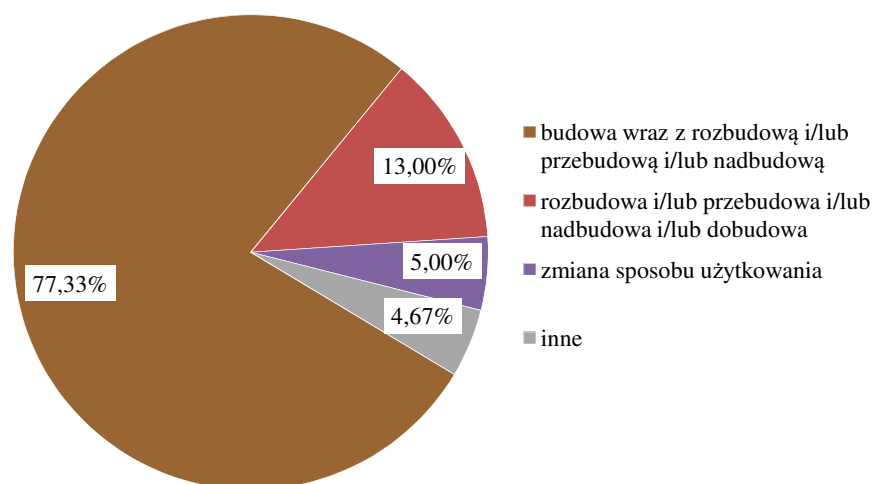

Wykres 5. Dynamika wydawanych decyzji w latach 2012 – 2018

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miasta Ostrołęki

Decyzje o warunkach zabudowy

Spośród 300 działek ewidencyjnych, dla których wydano decyzje o warunkach zabudowy 77,33% stanowiły decyzje dotyczące budowy wraz z rozbudową i/lub przebudową i/lub nadbudową (232 działki ewidencyjne). Decyzje dotyczące rozbudowy i/lub przebudowy i/lub nadbudowy i/lub dobudowy wydano dla 39 działek ewidencyjnych (13% wszystkich działek objętych decyzjami), natomiast 5% stanowiły działki, dla których przedmiotem decyzji była zmiana sposobu użytkowania (15 działek ewidencyjnych). 14 działek (stanowiących 4,67% wszystkich działek objętych decyzjami) zostały wyłączonych z dalszej analizy. Ich przedmiot dotyczył m.in. inwestycji liniowych (drogi, infrastruktura techniczna), pylonu reklamowego, schodów, naziemnej instalacji na gaz płynny, zjazdu z drogi publicznej oraz zmiany konstrukcji dachu.

Wykres 6. Decyzje o warunkach zabudowy w podziale na przedmiot decyzji

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miasta Ostrołęki

Spośród wszystkich decyzji (objętych analizą) przeważały decyzje dotyczące budynku/budynków mieszkalnych jednorodzinnych (35,66% wszystkich działek objętych decyzjami). Spora część działek objętych decyzjami dotyczyła budynku/budynków mieszkalnych (8,04%), budynku/budynków handlowo-usługowych (6,29) oraz budynku/budynków mieszkalnych wielorodzinnych (6,29%).

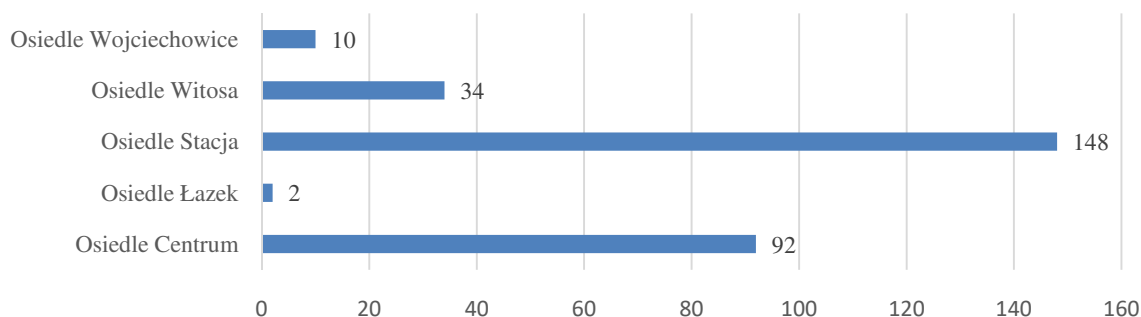
Tabela 3. Działki ewidencyjne objęte decyzjami o warunkach zabudowy w podziale na rodzaj inwestycji.

Rodzaj inwestycji	szt.	%
budynek	4	1,40
budynek/budynki biurowo-usługowe i/lub hala magazynowa	3	1,05
budynek/budynki garażowe	8	2,80
budynek/budynki gospodarcze	5	1,75
budynek/budynki gospodarczo-garażowe	10	3,50
budynek/budynki gospodarczo-mieszkalne	1	0,35
budynek/budynki handlowe	1	0,35
budynek/budynki handlowo-usługowe	18	6,29
budynek/budynki magazynowe	2	0,70
budynek/budynki produkcyjno-magazynowe	8	2,80
budynek/budynki produkcyjne	2	0,70
budynek/budynki mieszkalne	23	8,04
budynek/budynki mieszkalne i/lub budynek/budynki gospodarczo-garażowe	3	1,05
budynek/budynki mieszkalne jednorodzinne	102	35,66
budynek/budynki mieszkalne jednorodzinne i/lub budynek/budynki gospodarcze	1	0,35
budynek/budynki mieszkalne jednorodzinne i/lub budynek/budynki gospodarczo-garażowe	2	0,70
budynek/budynki mieszkalne jednorodzinne w zabudowie bliźniaczej	2	0,70
budynek/budynki mieszkalne jednorodzinne w zabudowie szeregowej	4	1,40
budynek/budynki mieszkalne jednorodzinne w zabudowie zwartej	1	0,35
budynek/budynki mieszkalne w zabudowie szeregowej	6	2,10
budynek/budynki mieszkalne wielorodzinne	18	6,29
budynek/budynki mieszkalne wielorodzinne i/lub budynek/budynki garażowe	5	1,75
budynek/budynki mieszkalne wielorodzinne z usługami	1	0,35
budynek/budynki mieszkalno-warsztatowe	1	0,35
budynek/budynki usługowe	7	2,45
budynek/budynki usługowe z halą magazynową	2	0,70
budynek/budynki usługowo-handlowe	3	1,05
budynek/budynki usługowo-mieszkalne	3	1,05
budynek/budynki mieszkalno-usługowe	1	0,35
hala magazynowa	1	0,35
hala przemysłowa	3	1,05
kościół	2	0,70
myjnia samochodowa bezdotykowa	12	4,20
obiekt budowlany z funkcją mieszkalną	1	0,35
parking samochodowy z portiernią	2	0,70
pawilon handlowy	1	0,35
piekarnia	3	1,05
przedszkole niepubliczne	1	0,35
przygotownia flexograficzna	1	0,35

Rodzaj inwestycji	szt.	%
silos/silosy zbożowe wraz z urządzeniami technologicznymi	1	0,35
stacja demontażu pojazdów	2	0,70
stacja paliw i/lub myjnia samochodowa	4	1,40
transporter zrębków i/lub punkt kontroli jakości makulatury	5	1,75
RAZEM	286	100,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miasta Ostrołęki

Analizując rozmieszczenie przestrzenne działek, dla których wydano decyzje o warunkach zabudowy można zauważyć ich koncentrację na Osiedlu Stacja (51,75% działek objętych analizą) oraz Osiedlu Centrum (32,17%). Najmniejsza ilość działek objętych decyzjami znajduje się na Osiedlu Łazek.

Wykres 7. Działki ewidencyjne objęte decyzjami o warunkach zabudowy w rozbiću na osiedla.

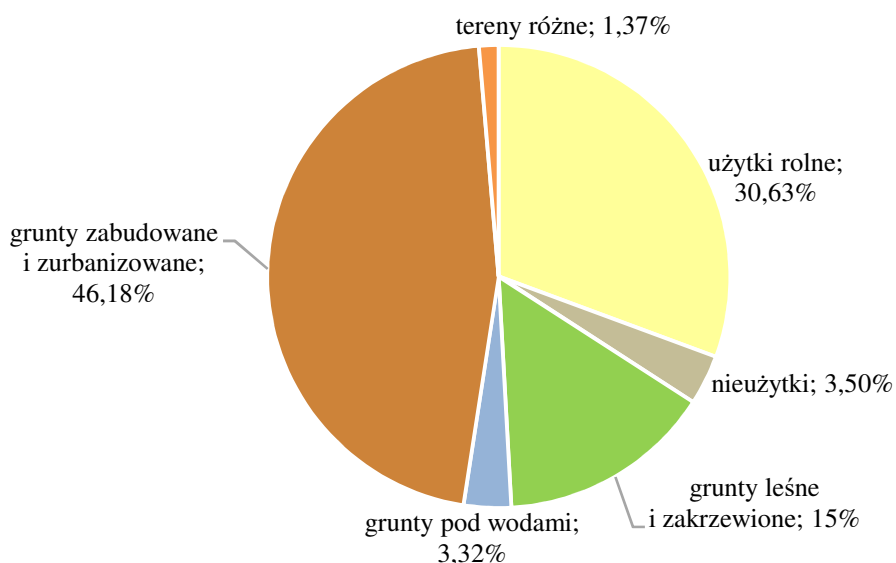
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miasta Ostrołęki.

Decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego

Spośród 152 wydanych w latach 2012-2018 decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego około 98,7% stanowiły decyzje o charakterze liniowym. W analizowanym okresie wydano ich 150 (dla 417 działek ewidencyjnych), z czego najwięcej dotyczyło infrastruktury technicznej (ponad 80% działek objętych decyzjami o charakterze liniowym). Decyzje dotyczące dróg dotyczyły blisko 15% działek. Decyzja o charakterze kubaturowym (1 dla 4 działek ewidencyjnych) dotyczyła dostosowania budynku dworca PKP do projektu MULTICENTRUM.

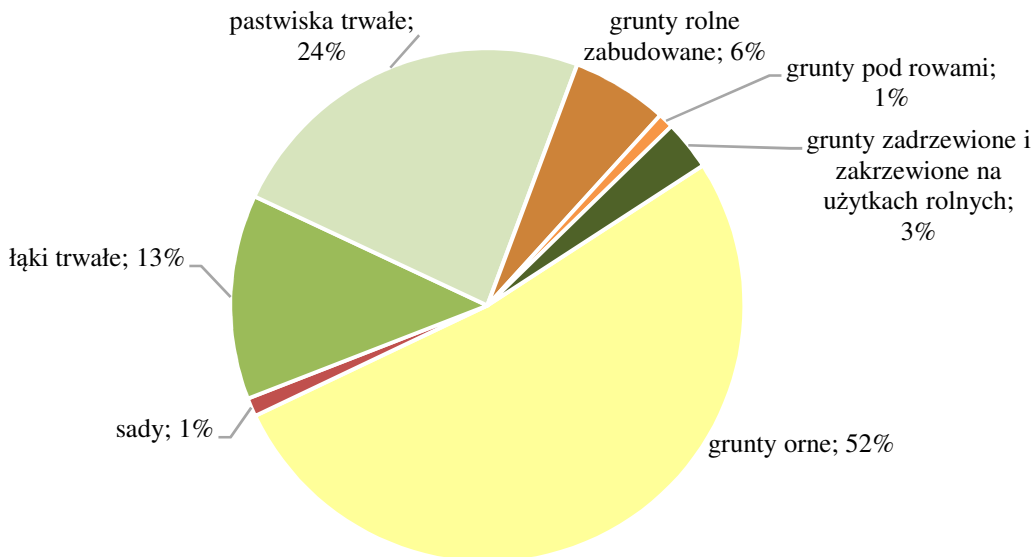
1.2. DOTYCHCZASOWE ZAGOSPODAROWANIE I UZBROJENIE TERENÓW

Według danych z Urzędu Miasta (2019 r.), ponad 46% obszaru miasta zajmują tereny zabudowane i zurbanizowane. Składają się na nie przede wszystkim tereny zabudowy mieszkaniowej, przemysłowej, usługowej, rekreacyjno-wypoczynkowej, a także ciągi komunikacyjne oraz sieci infrastruktury technicznej. Blisko 31 % terenów stanowią użytki rolne, a grunty leśne i zakrzewione ok. 15%.

Wykres 8. Struktura użytkowania gruntów w mieście Ostrołęka
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UM z 2019 roku

Użytki rolne na terenie miasta Ostrołęki zajmują powierzchnię 1 025 ha, co stanowi prawie 31% ogólnej powierzchni miasta. Około 52% wszystkich użytków rolnych stanowią grunty orne (534 ha). Drugim dominującym typem użytkowania są pastwiska trwale stanowiące ok. 24% użytków rolnych (243 ha). Łąki trwale w strukturze zajmują ok. 13% (132 ha), grunty rolne zabudowane ok. 6% (62 ha), a grunty rolne zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych ok. 3% (32 ha). Najmniejszy udział mają sady ok. 1% (12 ha) i grunty pod rowami prawie 1% (10 ha). W strukturze nie występują grunty pod stawami. Dodatkowo 117 ha zajmują nieużytki (3,5% powierzchni miasta).

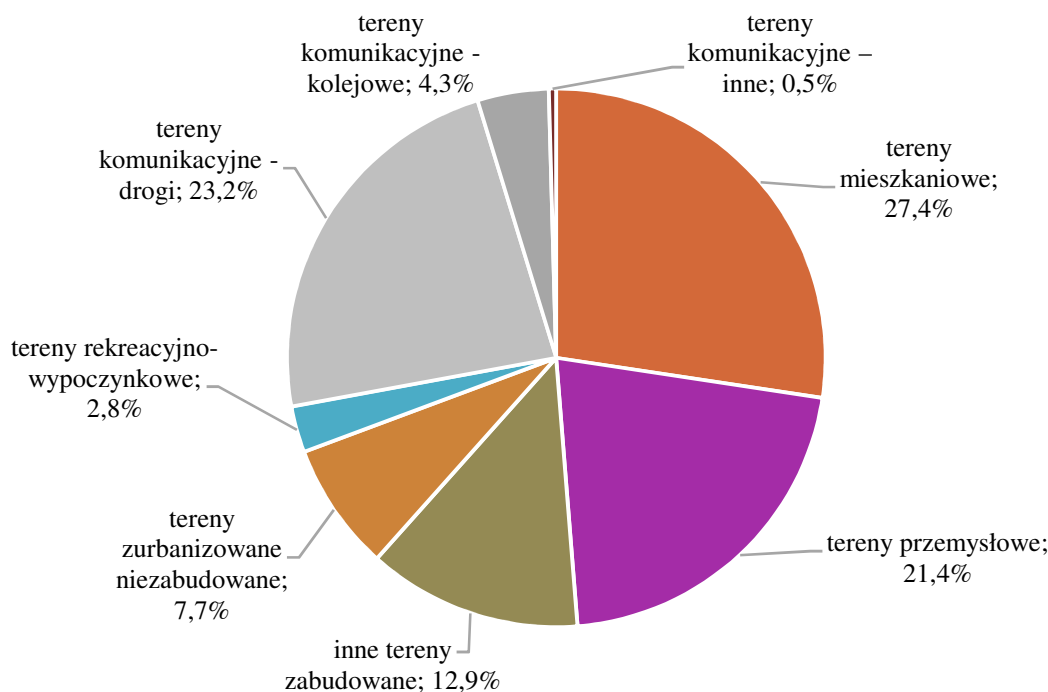
Wykres 9. Struktura użytków rolnych w mieście Ostrołęka w 2017 r.
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UM z 2019 roku

Tabela 4. Struktura użytkowania gruntów

Rodzaj użytkowania gruntu	Powierzchnia	Udział %
użytki rolne razem	1 025	30,63%
grunty orne	534	15,95%
sady	12	0,36%
łąki trwałe	132	3,95%
pastwiska trwałe	243	7,26%
grunty rolne zabudowane	62	1,85%
grunty pod rowami	10	0,3%
grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych	32	0,96%
grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	502	15%
lasy	486	14,52%
grunty zadrzewione i zakrzewione	16	0,48%
grunty pod wodami	111	3,32%
grunty pod wodami powierzchniowymi płynącymi	110	3,29%
grunty pod wodami powierzchniowymi stojącymi	1	0,03%
grunty zabudowane i zurbanizowane	1 545	46,18%
tereny mieszkaniowe	423	12,64%
tereny przemysłowe	330	9,86%
tereny inne zabudowane	199	5,95%
niezabudowane	119	3,56%
tereny rekreacyjno-wypoczynkowe	43	1,29%
tereny komunikacyjne - drogi	358	10,7%
tereny komunikacyjne - kolejowe	66	1,97%
tereny komunikacyjne - inne	7	0,21%
nieużytki	117	3,5%
tereny różne	46	1,37%
Powierzchnia ogółem	3 346	100 %

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UM z 2019 roku

Tereny zainwestowane zajmują ok. 1545 ha powierzchni miasta. Dominują tereny mieszkaniowe (ok. 28%), drogi (23%) oraz tereny przemysłowe (ok. 21,5%).

Wykres 10. Struktura terenów zabudowanych i zurbanizowanych w mieście Ostrołęka

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UM z 2019 roku

Aktualna struktura funkcjonalno-przestrzenna miasta kształtowała się pod wpływem szeregu uwarunkowań, do których należy zaliczyć przede wszystkim uwarunkowania przyrodnicze oraz historyczny rozwój miasta Ostrołęki, a w szczególności położenie nad rzeką Narew, rozwój przemysłu i infrastruktury technicznej i komunikacji.

W strukturze funkcjonalno-przestrzennej miasta Ostrołęki, generalizując, można wyodrębnić dwa czytelnie rysujące się obszary funkcjonalne mianowicie: mieszkaniowo-usługowy charakterystyczny dla zachodniej i południowej części miasta oraz przemysłowo-produkcyjny charakterystyczny dla części północno – wschodniej.

Północ, południe, zachód miasta pełnią głównie funkcje mieszkaniową i mieszkaniowo-usługową, którym podporządkowane są inne funkcje towarzyszące, uzupełniające i komplementarne dla funkcji podstawowych. Znajdują się tam liczne osiedla mieszkaniowe w zabudowie wielorodzinnej i jednorodzinnej.

Produkcja rolnicza w mieście Ostrołęka praktycznie nie występuje. Według Banku Danych Lokalnych w rejestrze REGON na koniec 2017 roku było wpisanych 28 podmiotów gospodarki narodowej z zakresu rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa (na 5 957 ogółem)

Według Ewidencji Gruntów i Budynków lasy zajmują 441 ha, natomiast według Banku Danych o Lasach jest to powierzchnia 308,08 ha. Na tą powierzchnię składają się: lasy miejskie – 49,62 ha (stanowi to 16,1% wszystkich), lasy we władaniu Skarbu Państwa – 2,31ha (0,7% wszystkich) oraz lasy prywatne – 256,15 ha (83,2% wszystkich).

1.2.1. Tereny mieszkaniowe – stan mieszkalnictwa

W granicach administracyjnych miasta, pod względem zajmowanej powierzchni, przeważa zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, przy mniejszym udziale zabudowy wielorodzinnej oraz mieszkaniowo-usługowej.

Widoczny jest zdecydowanie większy stopień urbanizacji, w tym zainwestowania pod różne formy mieszkalnictwa oraz jego intensywności dla terenów leżących na lewym brzegu rzeki Narew

Na obszarze Starego Miasta oraz w bezpośrednim jego sąsiedztwie występują skupiska zabudowy mieszkaniowo-usługowej. Zabudowa ta posiada historyczny układ ulic i bardzo zwarty charakter, często tworząc zabytkowe pierzeje.

Zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna znajduje się przede wszystkim w centralnej części miasta. Do najliczniejszych osiedli należy zaliczyć: Śródmieście, Sienkiewicza, Starosty Kosa, Parkowe, w rejonie ulic: Generała Augusta Emila Fieldorfa "Nila", Goworowskiej, Sienkiewicza, Modrzejewskiej, Jaracza, 11 Listopada, Marszałka Józefa Piłsudskiego, Psarskiego, Generała Józefa Hallera. Najwyższe budynki mieszkalne wielorodzinne posiadają 11 kondygnacji, większość jednak posiada 4 lub 5 kondygnacji.

Na rozwój południowo-wschodniego rejonu miasta wpływ miała powstała w 1893 roku stacja kolejowa PKP wraz z liniami kolejowymi zapewniającymi relacje przestrzenne z Małkinią i Łapami, a co za tym szło – także z Warszawą i Białymstokiem.

Region ten charakteryzuje się uporządkowaną zabudową mieszkaniową jednorodzinną (głównie wolnostojącą i bliźniaczą), przy mniejszym udziale innych form, w tym zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej.

Na prawym brzegu rzeki Narwi, mieszkalnictwo przyjęło przede wszystkim formę wolnostojącej, ekstensywnej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. Obszar ten charakteryzuje się także większym rozproszeniem zabudowy.

Liczba mieszkań w Ostrołęce systematycznie rośnie. Powoli rośnie także metraż mieszkań, co zwiększa powierzchnię mieszkania przypadającą na 1 mieszkańca. Z danych GUS wynika, że rynek nowych nieruchomości w mieście zmienia się. Coraz więcej mieszkań budowanych jest pod sprzedaż lub wynajem (rynek deweloperski), kosztem mieszkań spółdzielczych lub komunalnych.

Miasto we własnym zasobie posiada mieszkania zarówno komunalne, jak i socjalne. Prawie 60 % zasobów mieszkaniowych stanowią zasoby osób prywatnych. Wskaźnik cały czas się zwiększa, ze względu na ciągłe wykupowanie mieszkań przez najemców. Dotyczy to w szczególności mieszkań spółdzielczych oraz komunalnych.

Wskaźniki wyposażenia w instalacje techniczno-sanitarne, kształtuje się na wysokim poziomie, powyżej 90 %, w skali całego miasta.

1.2.2. Tereny usługowo – produkcyjne

Miasto Ostrołęka pełni rolę ośrodka wielofunkcyjnego, w którym dużą rolę stanowią wysokorozwinięte usługi ponadlokalne. Pod względem kulturowym jest to ośrodek folkloru kurpiowskiego.

Miasto skupia ważne i różnorodne usługi, w tym usługi publiczne (m.in. administracji, oświaty, kultury, zdrowia) oraz handel, stanowiąc istotną obsługę w tym zakresie dla mieszkańców całego powiatu. Największe wysycenie przestrzeni obiektami usługowymi obserwujemy w osiedlach centrum i śródmieście.

Ostrołęka stanowi również ośrodek przemysłu energetycznego, budowlanego, celulozowo-papierniczego i spożywczego. Na przemysłowy charakter miasta znacząco wpływają (zlokalizowane w północno-wschodniej części miasta) jego dwa największe zakłady przemysłowe, zajmujące łącznie ok. 134 ha, tj. 4% powierzchni miasta i zatrudniające łącznie ok. 1800 pracowników. Są to mianowicie:

- Stora Enso - największe zakłady papiernicze w północno-wschodniej Polsce;
- Energa Elektrownie Ostrołęka.

W 2007 roku utworzono tzw. specjalną strefę ekonomiczną, gdzie na obszarze około 17 hektarów, wyposażonym w pełną infrastrukturę techniczną, stworzono dogodne warunki do prowadzenia działalności produkcyjnej i usługowej. W ramach strefy funkcjonuje kilka przedsiębiorstw, w tym: Lacroix-Opakowania Sp. z o.o. z kapitałem francuskim, czy KREISEL Technika Budowlana sp. z o.o.

W najbliższej okolicy miasta znajdują się również: zakłady mięsne „Pekpol Ostrołęka” S.A. (gmina, Rzekuń, z zakładami zlokalizowanymi w pobliskiej miejscowości Ławy ok.1 km od wschodnich granic miasta, przy ulicy Przemysłowej 31) i firma AgranaFruit (gmina Rzekuń, w miejscowości Ławy przy ulicy Ławskiej 2, zlokalizowana ok. 300 metrów od wschodnich granic miasta) z branży przetwórstwa spożywczego. Zakłady te mimo, iż nie leżą na obszarze Ostrołęki, w znaczący sposób oddziałują na miasto, zwłaszcza funkcjonalnie (komunikacja i infrastruktura) i ekonomicznie (wpływ na rynek pracy).

1.2.3. Tereny inwestycji celu publicznego

Na obszarze miasta Ostrołęka znajdują się tereny inwestycji celu publicznego w rozumieniu art. 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (t. j. Dz. U. z 2018 r. poz. 2204,2348, z 2019 r. poz. 270), takie jak:

- tereny gminnych dróg publicznych, ciągów pieszo - jezdnych i ciągów pieszych,
- tereny obsługi technicznej służące zaspokojeniu zbiorowych potrzeb mieszkańców,
- tereny usług publicznych,
- tereny gminnej zieleni,
- tereny ogólnodostępnych parkingów takich jak parki, place,
- tereny urządzeń wodnych i melioracji,
- pozostałe gminne tereny obsługi technicznej służące zaspokojeniu zbiorowych potrzeb mieszkańców.

Szczegółową charakterystykę terenów i obiektów celu publicznego zawarto w rozdziałach poniżej.

1.2.4. Tereny zieleni i wody

Na obszarze Ostrołęki zieleń publiczna jest stosunkowo uboga.

W granicach miasta znajdują się dwa parki spacerowo-wypoczynkowe oraz jeden skwer (łącznie ok. 17 ha), a także 15 zieleńców (łączna powierzchnia ok. 23,6 ha). Tereny zieleni przy osiedlach mieszkaniowych zajmują powierzchnię ok. 83 ha (w tym 22,5 ha to tereny zieleni osiedlowej leżącej w gestii samorządu terytorialnego).

Na obszarze miasta znajdują się trzy Rodzinne Ogródki Działkowe: Bemowo, Czeczotka i Poddreżewo. Pierwszy znajduje się na prawym brzegu miasta, w okolicy przebiegu DK53, drugi w północno-wschodniej części miasta, w okolicy rzeki Czeczotki, przy ulicy Traugutta 4, trzeci natomiast w zachodniej części miasta, w okolicy ul. Warszawskiej.

W Ostrołęce znajdują się trzy cmentarze:

- Cmentarz Parafialny znajdujący się przy ul. Kujawskiej 7;
- Cmentarz Komunalny znajdujący się przy ul. Krańcowej;
- Cmentarz Żołnierzy Armii Czerwonej przy ul. Dywizjonu 303.

Tereny lasów stanowią około 15% powierzchni miasta. Na tę powierzchnię składają się lasy: miejskie, Skarbu Państwa oraz prywatne.

1.2.5. Komunikacja i infrastruktura techniczna

Przez miasto Ostrołęka przebiegają dwie drogi krajowe: nr 61 łączącą Warszawę z Augustowem oraz nr 53, która dociera do Olsztyna, a także dwie drogi wojewódzkie: nr 544 łącząca Brodnicę z Ostrołęką i nr 627 łącząca Ostrołękę z Sokołowem Podlaskim. Ważny element powiązań zewnętrznych i wewnętrznych miasta stanowią 41 dróg powiatowych. Drogi gminne uzupełniają powiązania komunikacyjne na szczeblu lokalnym, obsługują mieszkańców i ich potrzeby.

Miasto stanowi węzeł kolejowy o znaczeniu lokalnym, gdzie zbiega się 5 linii kolejowych. Ze stacji kolejowej wyprowadzona jest bocznica towarowa na potrzeby zaopatrzenia elektrowni węglowej.

Na terenie miasta funkcjonuje Zespół Elektrowni Ostrołęka, w skład którego wchodzi Elektrociepłownia Ostrołęka A i Elektrownia Ostrołęka B, zlokalizowany w północno-wschodniej części miasta. Elektrownia dostarcza energię elektryczną dla północno-wschodniej Polski. Składa się z trzech bloków energetycznych o mocy 221 MW, 230 MW i 230 MW, w sumie moc osiągalna elektrowni wynosi 681 MW.

Obecnie trwa budowa nowego bloku Ostrołęka C o mocy około 1000 MW z ewentualną jej rozbudową o kolejną jednostkę o podobnej mocy. W związku z planowaną inwestycją zakłada się również przebudowę i rozbudowę istniejącego w węźle „Ostrołęka” układu sieci wysokiego napięcia oraz stacji 220/110 kV, a także rozbudowę i przebudowę istniejącego układu torowego i drogowego. Na terenie Zespołu Elektrowni Ostrołęka zlokalizowana jest stacja 400/220/110 kV „Ostrołęka”, która wyprowadza energię elektryczną z elektrowni na linie przesyłowe 400 kV, 220 kV i 110 kV.

System zaopatrzenia miasta w energię elektryczną jest na bieżąco rozbudowywany i przebudowywany.

Pod koniec 2018 roku w Ostrołęce na byłej hałdzie popiołów, na obszarze ok. 8 ha powstała farma fotowoltaiczna o mocy 4MW, zlokalizowana przy ulicy Generała Tomasza Turckiego.

Elektrociepłownia Ostrołęka A jest największym dostawcą ciepła w północno-wschodniej Polsce. Miasto z tego źródła zaopatrzane jest w ciepło poprzez sieć ciepłowniczą i węzły ciepłownicze. Długość sieci ciepłowniczej w 2017 roku wynosiła 69,5 km i korzystało z niej ponad 80% mieszkańców miasta. Dostępu do sieci nie posiada część prawobrzeżna oraz lewobrzeżne osiedla i zespoły domów jednorodzinnych położone w znacznej odległości od centrum na obrzeżach miasta. Sieć ciepłownicza częściowo poprowadzona jest pod ziemią, a częściowo na powierzchni – infrastruktura ciepłownicza szczególnie widoczna jest w północno-wschodniej części miasta w okolicach elektrociepłowni. Na terenie miasta istnieją też lokalne kotłownie na gaz i paliwa stałe.

Zaopatrzenie miasta w gaz odbywa się z gazociągu wysokiego ciśnienia DN 200 mm relacji Ostrów Mazowiecka – Ostrołęka poprzez stacje redukcyjno-pomiarowe I stopnia. Z sieci gazowej korzysta około 80% mieszkańców miasta. Długość sieci gazowej w 2017 roku wynosiła 126,2 km. Układ sieci gazowej w mieście i jego otoczeniu jest oparty na sieci średniego i niskiego ciśnienia i podlega ciągłej rozbudowie, zgodnie z założeniami „Koncepcji programowej gazyfikacji miasta Ostrołęki do 2020 r.”. Trwają prace związane szczególnie z rozbudową sieci gazowej dla prawobrzeżnej części miasta, w których uwzględnia się również potrzeby sąsiadujących miejscowości na terenie gmin Olszewo-Borki i Lelis.

Miasto Ostrołęka dysponuje dwoma ujęciami wody. Ujęcie wody „Kurpiowska” znajduje się przy ulicy Kurpiowskiej, posiada średnie rezerwy rzędu 50% obecnej wydajności. Pobór wód następuje z 20 studni głębinowych. Ujęcie wody „Leśna” zlokalizowana jest przy Stacji Uzdatniania Wody nieopodal ulicy Leśnej w Ostrołęce. Pobór następuje z 3 studni głębinowych. Ujęcia te posiadają strefy ochrony bezpośredniej, nie posiadają natomiast stref ochrony pośredniej.

Ponadto w mieście istnieją zakładowe ujęcia wody (głównie do celów technologicznych, ale niektóre również do celów pitnych): ujęcie w Zakładzie Produkcji Betonów, ujęcie PKP, ujęcie wody dla elektrowni, ujęcie Zakładów Celulozowo-Papierniczych, ujęcie zakładów mleczarskich, ujęcie szpitala i ujęcie Przedsiębiorstwa Robót Drogowych i Mostowych.

Stopień zwodociągowania miasta jest bardzo wysoki. W 2017 roku z sieci korzystało ok. 94,4% mieszkańców. Długość czynnej sieci rozdzielczej wynosiła 161,8 km i systematycznie wzrasta.

Na południe od śródmieścia, przy ulicy Chemicznej 2 położony jest teren oczyszczalni ścieków, oddzielony od kwartałów zabudowy dużym kompleksem zieleni naturalnej o charakterze częściowo leśnym. Ponadto w Ostrołęce zlokalizowane są 4 oczyszczalnie przemysłowe (w tym 2 biologiczne, 1 mechaniczna i 1 chemiczna).

W 2017 roku z sieci kanalizacyjnej odprowadzającej ścieki do ww. oczyszczalni ścieków, korzystało około 91,4% mieszkańców miasta. Długość czynnej sieci kanalizacyjnej wynosiła 163,9 km i systematycznie wzrasta.

Tabela poniżej przedstawia liczbę mieszkań wyposażonych w instalacje techniczno-sanitarną. Z roku na rok infrastruktura jest systematycznie rozbudowywana i modernizowana. Nowo powstające budynki są od razu wyposażone w niezbędną infrastrukturę.

Tabela 5. Liczba mieszkań wyposażonych w instalacje techniczno – sanitarne w latach 2013- 2017.

	Rodzaj	2013	2014	2015	2016	2017
Mieszkania wyposażone w instalacje techniczno - sanitarne	Wodociąg	18 591	18 647	18 878	18 982	19 142
	Ustęp splukiwania	18 539	18 595	18 826	18 930	19 090
	Łazienka	18 426	18 482	18 713	18 817	18 977
	Centralne ogrzewanie	17 993	18 049	18 280	18 384	18 544
	Gaz sieciowy	15 049	15 079	15 210	15 247	15 364
Liczba mieszkań [szt.]		18 716	18 772	19 003	19 107	19 267

Zródło: Opracowanie własne na podstawie Głównego Urzędu Statystycznego

Odpady komunalne z miasta są zagospodarowywane w regionalnej instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych (RIPOK). W skład Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych (ZUOK) „Stacja Segregacji Odpadów Komunalnych miasta Ostrołęki i gmin powiatu ostrołęckiego” wchodzi 18 obiektów, w tym dwa najważniejsze – hala sortowni i kompostowni. W pobliżu

ww. ZUOK od 2013 r. funkcjonuje Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK), który obsługuje mieszkańców miasta Ostrołęki oraz gminy Rzekuń.

1.2.6. Tereny specjalne i zamknięte

Na obszarze miasta Ostrołęka występują tereny zamknięte, zastrzeżone ze względu na obronność i bezpieczeństwo państwa. Pierwszy teren obejmuje działkę ewidencyjną o nr 51664 w obrębie geodezyjnym o numerze 5, o powierzchni 3558m². Teren zamknięty, na którym jest usytuowana linia kolejowa (nr 29 z Tłuszcza do Ostrołęki), znajduje się na działkach ewidencyjnych 10819/20 (obręb geodezyjny nr 1), 51424 (obręb geodezyjny nr 5), 60924 (obręb geodezyjny nr 6), 61875/44 (obręb geodezyjny nr 6), o łącznej powierzchni 47,64 ha.

1.2.7. Stan ładu przestrzennego i wymogi jego ochrony

W strukturze funkcjonalno-przestrzennej gminy można wydzielić w przestrzeni kilka wyróżniających się funkcji, z wyraźną dominacją: przemysłowej, mieszkaniowej, mieszkaniowo-usługowej oraz obsługi ludności, a także terenów otwartych rzeki Narwi i obszarów nadnarwiańskich. Analiza aktualnego zagospodarowania w kontekście istniejących uwarunkowań przyrodniczych oraz kulturowych wskazuje względną jego zgodność. Ład przestrzenny jest pożądanym w każdym miejscu przestrzeni miejskiej.

Głównym celem przy wyznaczaniu terenów nowej zabudowy powinno być racjonalne wykorzystanie przestrzeni. Rozwój powinien być ściśle związany z potencjałem demograficznym gminy i powinien przebiegać etapowo. Przyjęte rozwiązania powinny zapewniać ochronę ładu przestrzennego, zachować harmonię przestrzenną oraz odpowiednią skalę i proporcje zabudowy. Równie istotne jest oddziaływanie na jakość życia mieszkańców (jakość powietrza, czystość wód powierzchniowych, wypoczynek, wartości estetyczne, krajobrazowe, kulturalne).

2. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU ŚRODOWISKA, W TYM STANU ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ, WIELKOŚCI I JAKOŚCI ZASOBÓW WODNYCH ORAZ WYMOGÓW OCHRONY ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO

2.1. STAN ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO – ZASOBY

Według podziału fizyczno-geograficznego Kondrackiego miasto leży w granicach dwóch mezoregionów geograficznych: Dolina Dolnej Narwi (318.66) i Międzyrzecze Łomżyńskie (318.67).

Dolina Dolnej Narwi – region graniczy od północy z Wysoczyzną Kolneńską, od północnego zachodu z Równiną Kurpiowską, od południowego zachodu z Wysoczyzną Ciechanowską, od południa z Kotliną Warszawską, od południowego wschodu z Międzyrzeczem Łomżyńskim, od północnego wschodu z Kotliną Biebrzańską, a na południowym wschodzie region styka się z Doliną Dolnego Bugu. Dolina Dolnej Narwi leży na pograniczu województw mazowieckiego i podlaskiego. Mezoregion stanowi wąskie (1,5 – 7 km), meandrujące pasmo doliny dolnej Narwi o orientacji północny wschód — południowy zachód. Dolina w obrębie mezoregionu ciągnie się na długości ok. 210 km od ujścia Biebrzy do połączenia z Bugiem vis-à-vis Serocka. Region obejmuje dwa główne tarasy: szeroki zalewowy taras łąkowy i zalesiony taras piaszczysty.

Międzyrzecze Łomżyńskie region we wschodniej części Niziny Północnomazowieckiej pomiędzy rzekami Narew i Bug. Na północnej granicy Międzyrzecza Łomżyńskiego, znajdują się dwa ponad 60-tysięczne miasta leżące nad samą Narwią – Łomża i Ostrołęka. W środkowej jego części znajduje się Zambrów i Ostrów Mazowiecka, na południu nad Bugiem Wyszaków. Południowa i wschodnia część zajęta jest przez Puszcę Białą i Czerwony Bór, w którym to znajduje się najwyższy punkt międzyrzecza osiągający 227 m n.p.m. Pozostałe tereny są głównie rolnicze.

Wpływ człowieka na rzeźbę terenu dotyczy zarówno zmian liniowych, jak i powierzchniowych. Zmiany liniowe dotyczą utworzenia skarp lub nasypów przy budowie dróg oraz linii kolejowej, czy wałów przeciwpowodziowych. Zmiany powierzchniowe to przede wszystkim hałdy popiołów, a w mniejszym stopniu lokalne zmiany rzeźby terenu związane z posadowieniem budynków.

2.1.1. Warunki klimatyczne

Miasto Ostrołęka znajduje się w mazurskiej strefie klimatycznej (według klasyfikacji W. Okołowicza i D. Martyn). Tutejszy klimat ma cechy klimatu kontynentalnego nasilającego się w kierunku wschodnim. Roczna amplituda temperatur, osiąga wysokie wartości i może sięgać nawet powyżej 21,5°C. Lata są w tej strefie stosunkowo krótkie i łagodne, a zimy długie, śnieżne i chłodne. Średnia temperatura (na podstawie danych IMGW dla wielolecia 1971-2000) notowana w lipcu wynosiła 17-18°C, a średnia temperatura w styczniu: od -2 do -3°C. Natomiast średnia roczna temperatura wynosiła 7-8°C.

Strefa mazurska charakteryzuje się nieco niższą sumą opadów niż w regionie pomorskim. Średnia roczna suma opadów mieści się w przedziale 550-600mm z czego największe opady przypadają na miesiące letnie, z maksimum w czerwcu i lipcu – 70-80 mm na miesiąc (na podstawie danych IMGW dla wielolecia 1971-2000). Najniższe opady w wieloleciu 1971-2000 odnotowano w miesiącach styczeń-marzec, gdzie średnia suma opadów na miesiąc nie przekraczała 40 mm.

Najczęściej notowane są wiatry południowo - zachodnie (14,8%) i zachodnie (12,5%) tj. zgodne z przebiegiem doliny Narwi ze średnią prędkością wiatru 2,6 m/s.

Z uwagi na fakt, iż duża część obszaru to tereny otwarte, nie pokryte zadrzewieniami, występują tu znaczne nawietrznie terenu oraz duże wahania temperatury w stosunku dzień – noc.

W porównaniu z innymi regionami kraju, region ten charakteryzuje się dużą amplitudą średniej temperatury zimy w stosunku do średniej temperatury w okresie lata. Nachylenie terenu skierowane jest w kierunku dolin rzecznych. W przypadku terenów położonych na prawym brzegu rzeki Narew, istnieje korzystna ekspozycja terenu pod względem nasłonecznienia. W stosunku do terenów leżących po lewej stronie brzegu rzeki ekspozycja ta jest ograniczona w rejonach skarp rzecznych.

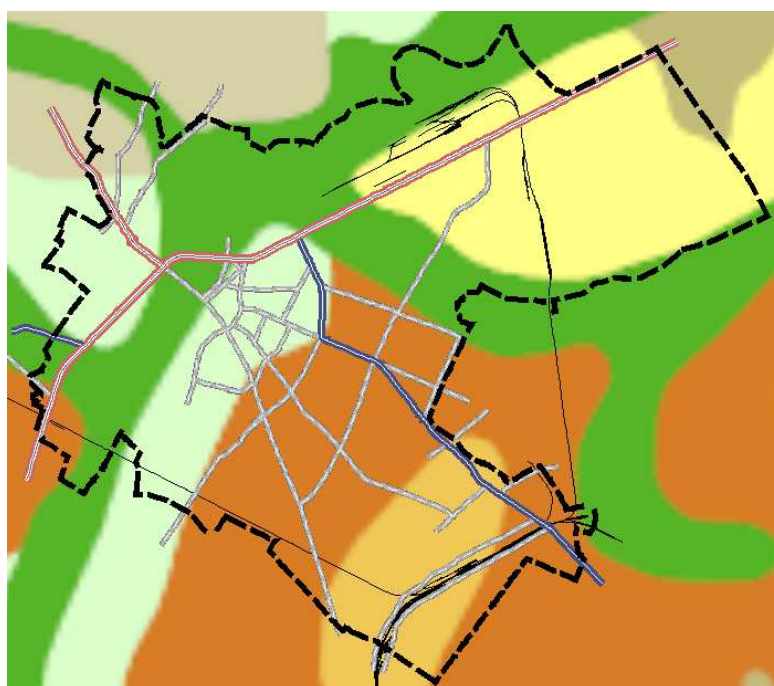
Na terenie Ostrołęki można wyodrębnić rejony z odmiennymi warunkami mikroklimatycznymi, które warunkowane są ukształtowaniem terenu i sposobem zagospodarowania.

Mikroklimat w strefie śródmiejskiej jest przekształcony i wykazuje szereg cech typowych dla obszarów miejskich, takich jak: zmniejszona amplituda temperatury w stosunku do terenów otwartych, zmniejszona wilgotność powietrza, ograniczone występowanie mgieł, zmniejszenie prędkości wiatru z jednoczesnym wzrostem jego porywistości w rejonach zwartej zabudowy wielopiętrowej wzdłuż ulic.

Tereny otwarte leżące w dolinach rzecznych charakteryzuje zwiększona wilgotność oraz amplituda temperatur w stosunku dnia do nocy, z wyłączeniem terenów nadwodnych. W okresie letnim w bezpośrednim sąsiedztwie Narwi amplituda temperatur powinna być zmniejszona (w stosunku do innych terenów otwartych cieplejsze powietrze wieczorem i chłodniejsze powietrze rano). Na terenach tych istnieje również zwiększona częstotliwość występowania mgieł, co ma istotne znaczenie dla prowadzenia przebiegów układu drogowego. Zrzut wody z zespołu elektrowni Ostrołęka modyfikuje w/w naturalne tendencje. Podgrzanie wód w okresie zimowym powoduje niezamarzanie rzeki, co wpływa również na zmniejszenie amplitudy temperatur w dolinie rzeki.

Tereny otwarte znajdujące się na obrzeżach miasta charakteryzuje je: zwiększona prędkość wiatrów oraz zwiększona amplituda temperatur w stosunku dnia do nocy w okresie zimowym.

2.1.2. Geomorfologia, rzeźba terenu i krajobraz

- Piaski eoliczne, lokalnie w wydmach; Czwartorzęd;
- Piaski, żwir i mułki rzeczne; Zlodowacenia północnopolskie;
- Iły, mułki i piaski zastoiskowe; Zlodowacenia Środkowopolskie;
- Gliny zwałowe, ich zwietrzliny oraz piaski i żwir lodowcowe; Zlodowacenia Środkowopolskie;
- Piaski, żwir, mady rzeczne oraz torfy i namuły; Holocen;

Rysunek 3. Budowa geologiczna miasta Ostrołęka

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Centralnej Bazy Danych Geologicznych,
<http://web3.pgi.gov.pl/website/cbdg/viewer.htm>

Cały teren opracowania składa się z trzech zasadniczych jednostek geomorfologicznych:

- wysoczyzny morenowej Międzyrzecza Łomżyńskiego,
- doliny Narwi,
- równiny sandrowej (Równiny Kurpiowskiej).

Położona na lewym brzegu Narwi wysoczyzna morenowa jest najwyższą wyniesioną częścią. Wznosi się średnio od 100 do 105 m n.p.m., ekstremalne zaś punkty są położone na 98 i ok. 100m w rejonie Wojciechowic. W regionalizacji fizyczno-geograficznej jest to mezoregion Międzyrzecza Łomżyńskiego reprezentujący typ rzeźby polodowcowej z okresu zlodowacenia środkowo-polskiego, wyrównanej procesami peryglacjalnymi i postglacjalnymi. Obecnie teren posiada charakter prawie płaskiej równiny o spadkach nie przekraczających 2%. Rzeźbę terenu urozmaicają liczne formy wydmowe oraz miejscami dobrze wykształcona i wysoka skarpa wysoczyzny o spadkach ponad 20% (wąska strefa krawędziowa, ciągnąca się wzdłuż rzeki Narwi). Obszar urozmaicają również rozległe i płytkie obniżenia powypiskowe i formy dolinne pochodzenia fluwialno-denuwacyjnego; największa to dolina Czeczotki.

Miasto rozwinęło się głównie na omawianym lewym brzegu Narwi, stąd znaczne fragmenty są całkowicie przekształcone przez zabudowę mieszkaniową i obiekty przemysłu. Poza terenami zabudowanymi, na krajobraz składają się drobne uprawy rolne oraz enklawy leśne, głównie sosnowe (jeszcze w połowie XIX w., jak wynika z analizy map z 1830 r., prawie cały ten teren był pokryty lasami, obecnie znaczne powierzchnie, nawet poza zajętej pod zabudowę i uprawy, zostały zdegradowane, czego przykładem jest „pustynia” piaszczysta w rejonie Wojciechowic).

Prawy brzeg Narwi to obszar równiny sandrowej, według regionalizacji fizyczno-geograficznej mezoregion Równiny Kurpiowskiej. Pod względem morfologicznym jest to płaska powierzchnia równinna o spadkach poniżej 2%, której geneza związana jest z odpływem wód lodowcowych sprzed czoła lądolodu zlodowacenia bałtyckiego oraz środkowopolskiego. Powierzchnia sandru pochylona jest łagodnie z północnego zachodu na południowy wschód, zgodnie z kierunkiem biegu rzek odwadniających ten teren: Omulwi, Piasecznicy, Rozogi. Wyniesienie terenu mieści się w granicach 95 - 98 m n.p.m., a punkty ekstremalne położone są na wysokościach 94 do 99m. Dna dolin rzek są płaskie, często podmokłe, rzeki są płytko wcięte w powierzchnię sandru, szerokość dna dolin jest zróżnicowana, występują częste powiązania z systemem rozległych i dość licznych obniżen w wypiskowych. Uwagę zwraca dolina pięknie meandrującej Omulwi.

Powierzchnię nadbudowują liczne formy eoliczne, występujące tu głównie w postaci rozległych wałów wydmowych o różnorodnych kształtach, wysokościach i nachyleniach zboczy. Krajobraz uzupełniają znaczne, lecz mocno rozczłonkowane obszary leśne, głównie suchych lasów sosnowych oraz ekstensywne uprawy na bardzo słabych glebach i nieużytki.

Dolina rzeki Narwi stanowi naturalną granicę morfologiczną pomiędzy wyżej omówionymi obszarami równiny sandrowej i wysoczyzny morenowej, a także w/w mezoregionami Międzyrzecza Łomżyńskiego i Równiny Kurpiowskiej. Jest ona wyniesiona średnio na wysokość 95-97m n.p.m., a punkty ekstremalne od 93 do 99 m n.p.m., taras zalewowy wyniesiony jest średnio około 2-5m nad poziom lustra wody w rzece. Jest to obszar płaski, ale urozmaicony lokalnie pagórkami wydmowymi i licznymi obniżeniami, kształtowanymi wodami powodziowymi rzeki. Spotykamy tu liczne łachy, odcięte odcinki starorzecza, wypełnione wodą. Teren pokrywają głównie łąki i pastwiska. Występują tu również małe grupy lasów łąkowych - największy kompleks to fragment między dawnym mostem drogowym, a rzeką Omulew.

2.1.3. Warunki geologiczno-inżynierskie

Utwory budujące obszar wysoczyzny należą do gruntów nośnych korzystnych do zabudowy. Obszarami mniej korzystnymi dla budownictwa są doliny, obniżenia i zagłębienia terenu. Na obszarach ich występowania należy liczyć się z pewnym ograniczeniem budownictwa lub z większym nakładem kosztów, w związku z możliwością zalegania wśród nich wkladek gruntów organicznych. Utwory bagienno-aluwialne, wykształcone w postaci wilgotnych lub mokrych torfów i namulów organicznych należą do gruntów słabonośnych nie wskazanych do zabudowy. W centralnym obszarze miasta Ostrołęka występują dobre warunki do posadowienia obiektów budowlanych (grunty nośne: głównie gliny, iły oraz piaski akumulacji rzecznej). Niekorzystne warunki geologiczno-inżynierskie występują głównie w dolinie rzeki Narwi, Omulwi oraz Czeczotki na równinach zalewowych (grunty nienośne: organiczne), a także w północno-wschodniej części miasta, gdzie występują piaski eoliczne oraz miejscowo wydmy, stwarzające gorsze warunki do posadowienia budynków. Dodatkowo gruntami słabonośnymi i plastycznymi są iły, mułki i piaski

zastoiskowe z możliwymi soczewkami i przewarstwieniami piasków wodonośnych, które występują w południowo-wschodniej części miasta. Niekorzystne warunki do posadowienia budynków mogą generować wyższe koszty prac budowlanych.

Ostrołęka jest położona na terenie pasa nizin północnomazowieckich niezagrożonych występowaniem obszarów predysponowanych do występowania osuwisk. Zgodnie z mapą opracowaną przez Państwowy Instytut Geologiczny w ramach Systemu osłony przeciwosuwiskowej na terenie Ostrołęki nie występują osuwiska, ani tereny predysponowane do występowania ruchów masowych.

2.1.5. Surowce naturalne

Z budową geologiczną ściśle związane jest występowanie surowców mineralnych. Na terenie miasta Ostrołęka zgodnie z Państwowym Instytutem Geologicznym – Bazą danych MIDAS nie ma zaewidencjonowanych złóż surowców naturalnych.

2.1.6. Warunki glebowe

Rejon Ostrołęki charakteryzuje się słabymi glebami. Przeważają bardzo słabe gleby klas V i VI, wytworzone głównie z piasków wodno-lodowcowych, w mniejszym procencie także z piasków wydmych. Tylko w nielicznych miejscach występują gleby nieco lepsze, tj. klasy IV. Skałą macierzystą są tu gliny zwałowe. Występują przeważnie w lewobrzeżnej części okolic miasta, na większych powierzchniach w rejonie Kaczyn i Pomianu. Znacznie mniejsze powierzchnie występują na prawym brzegu Narwi. Grupują się one na terenach położonych na prawym, zachodnim brzegu rzeki Omulew. W dolinach rzek oraz w zagłębieniach terenu występują gleby organiczne wytworzone z torfów niskich lub mineralne, wytworzone z piasków rzecznych, mad i namulów, namulów o znacznym stopniu uwilgotnienia. Są to grunty zaliczane do kompleksów pastewnych lub użytkówzielonych.

Użytki rolne stanowią ok. 31% powierzchni miasta i skupiają się głównie wzdłuż cieków takich jak: Narew, Omulew czy Czeczotka, a także na lewobrzeżnej części miasta w jej południowej części, gdzie występują także w płatach gruntówwysokich klas bonitacyjnych–głównie III klasy. Użytkowanie gruntów rolnych traci na znaczeniu. Na terenie miasta Ostrołęka, rolnictwo ma znaczenie marginalne.

W obszarze zainwestowanym miasta Ostrołęki, występują:

- hortisole (albo gleby ogrodowe) czyli gleby, których przeobrażony profil glebowy upodabnia je do gleb czarnoziemnych (czarnoziemów antropogenicznych lub czarnych ziem antropogenicznych).
- urbano- i industroziemy, czyli gleby przeobrażone w wyniku oddziaływania zabudowy i zainwestowania (głównie komunalnego i przemysłowego). Szczególnie niebezpieczne są te ostatnie, ze względu na kumulację substancji toksycznych - kadmu, ołowiu, tlenków siarki, czy azbestu.

Pomimo braku badań, umożliwiających ich jednoznaczne położenia, można przypuszczać, że na terenie Ostrołęki industroziemy występują na terenach poprzemysłowych dużych zakładów. Urbanoziemy charakterystyczne są z kolei dla zwartej zabudowy centralnej części miasta, a ich przemiany są głównie związane z przekształceniami chemicznymi, takimi jak: zasolenie, zakwaszenie, alkalizacja czy nagromadzenie metali ciężkich.

Ponadto gleby skażone przez gazy spalinowe, pyły oraz cząstki materiału drogowego występują, wzdłuż głównych szlaków komunikacyjnych w pasie od kilku do kilkudziesięciu metrów. Zachodzi w nich głównie nagromadzenie metali ciężkich, choć zachowują cechy morfologiczne gleb nie zanieczyszczonych.

2.1.7. Hydrologia

Wody powierzchniowe

Pod względem hydrograficznym Ostrołęka położona jest w dorzeczu rzeki Wisły. Sieć hydrograficzna na tym obszarze jest dość dobrze rozwinięta. Obejmuje ona ciek: Narew, Omulew i Czeczotkę. Narew stanowi dopływ Wisły i jest zaklasyfikowana jako ciek II rzędu, jej łączna długość 448,1 km w tym na terenie miasta 5 km. Pozostałe ciek Omulew i Czeczotka są dopływami Narwi i stanowią ciek III rzędu. Rzeki te są płytko wcięte, zbierają wody za pośrednictwem rozbudowanego systemu rowów odwadniających. Występują również niewielkie zagłębienia bezodpływowe niekiedy wypełnione wodą lub zabagnione.

Średnie stany wody w rzece Narwi (wodowskaz Ostrołęka) kształtują się na poziomie 150–230 cm, przy amplitudzie rocznej 160–340 cm. Zanotowane wartości ekstremalne – stan najwyższy w kwietniu 1958 r. – 526 cm, stan najniższy w listopadzie 1971 r. – 49 cm. Przepływ średni to 100 m³/s, niski 35,5 m³/s, przepływ wysoki z prawdopodobieństwem 50% to 375 m³/s, z prawdopodobieństwem 1% – 1120 m³/s. Notowane są częste wylewy Narwi wykraczające miejscami nawet poza obręb morfologicznych tarasów zalewowych.

W mieście Ostrołęka wyznaczone zostały:

- obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat (Q 0,2%);
- obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat (Q 1%);
- obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat (Q 10%).

Obszary zagrożone prawdopodobieństwem wystąpienia powodzi zlokalizowane są w zachodniej części miasta, w sąsiedztwie rzeki Narew i Omulew.

Na terenie miasta Ostrołęka występują następujące Jednolite Części Wód Powierzchniowych (JCWP) rzecznych:

- Omulew od Sawicy do ujścia z Płodownicą od dopł. spod Parciak (RW200019265499);
- Narew od Pisy do Omulwi (RW20002126539);
- Narew od Omulwi do Rózu (RW20002126555);
- Dopływ spod Starej Wsi (RW20001726552);
- Dopływ spod Białobiela (RW20001726534);
- Czeczotka (RW200017265369);
- Mała Rozoga (RW200017265329).

W obszarze miasta występują nieliczne naturalne zbiorniki i oczka wodne, wypełniające zagłębienia terenu. Większość z nich stanowią starorzecza rzeki Narwi. Na terenie miasta występują także mokradła. Zgodnie z „Programem małej retencji dla województwa mazowieckiego” (2008 r.) na terenie miasta Ostrołęka nie przewiduje się modernizacji ani budowy obiektów i urządzeń małej retencji wodnej.

Wody gruntowe

Na terenie miasta przeważają obszary o płytkich wodach gruntowych, występujących płycej niż 2 m p.p.t., przy znacznym udziale terenów z wodą gruntową płytszą niż 1 m p.p.t. Najpłytsze występowanie zwierciadła wód związane jest z osadami holoceniowymi w obrębie den dolin obniżenia, woda gruntowa występuje tu na ogół płycej niż 1 m p.p.t., a miejscami, bądź okresowo, występuje na powierzchni.

Tereny suche (z wodą gruntową występującą głębiej niż 2 m p.p.t., a nawet głębiej niż 4 m p.p.t.), to obszar starej zabudowy miasta, rejon przemysłowy Wojciechowic oraz Kaczyny i Ławy, a na prawym brzegu Narwi: Łazek, Zabrodzie, Podrężewo oraz centralna (stara) część miejscowości gminnej Olszewo-Borki.

Wody gruntowe den dolin rzecznych wykazują ścisłe uzależnienie od stanów wody w rzekach. Im dalej od den dolin, tym mniejsza jest ta zależność i wahania okresowe związane są w większym stopniu z wielkością i intensywnością opadów atmosferycznych. Wahania poziomu tych wód w skali rocznej nie są zbyt duże, zamykają się w granicach 0,6-1,8 m. Natomiast wahania zwierciadła wód gruntowych występujących w strefie utworów słabo przepuszczalnych i uzależnione są głównie od intensywności i wielkości opadów atmosferycznych.

Wody podziemne

Pod względem hydrogeologicznym miasto Ostrołęka położona jest na obszarze niżowym w makroregionie mazowiecko-mazursko-podlaskim, regionie niecki mazowieckiej i podregionie północnym (wg regionalizacji hydrogeologicznej Polski B. Paczyński).

Zasoby wód podziemnych na terenie miasta nie są równomiernie rozłożone. Największe zasoby wodne znajdują się w centralnej, północno-wschodniej oraz zachodniej części Ostrołęki, a najmniejsze w południowej oraz północnej części. Zaopatrzenie w wodę realizowane jest z 2 ujęć zlokalizowanych na terenie miasta, są to SUW Kurpiowska i SUW Leśna. Dodatkowo na terenie gminy funkcjonują ujęcia zakładowe m.in. elektrowni i elektrociepłowni Ostrołęka. Za zaopatrzenie w wodę odpowiada Ostrołęckie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Ostrołęce. SUW „Leśna” składa się z trzech studni głębinowych o poborze wody: $Q_d = 2000 \text{ m}^3/\text{dobę}$ oraz $Q_h = 86 \text{ m}^3/\text{godzinę}$, przy odprowadzaniu wód popłucznych z SUW do rzeki Omulwi w ilości $40 \text{ m}^3/\text{dobę}$. Pobór z SUW „Kurpiowska” z własnego ujęcia składającego się z 20 studni głębinowych zlokalizowanych na działkach o nr geodez. 20345, 20346, 20348 z utworów czwartorzędowych o zatwierdzonych zasobach $660 \text{ m}^3/\text{h}$ przy depresji $S=6\text{m}$, w celu zbiorowego zaopatrzenia w wodę mieszkańców miasta Ostrołęka, w ilości łącznej $Q_{sr/d} = 15\,840 \text{ m}^3/\text{dobę}$.

Cała gmina leży w granicach nieudokumentowanego Głównego Zbiornika Wód Podziemnych Subniecka Warszawska GZWP nr 215. Jest to piętro wód pochodzenia neogeńsko-paleogeńskiego o powierzchni ok. $51\,000 \text{ km}^2$, a jego zasoby szacuje się na $250,0 \text{ tys. m}^3/\text{d}$. Zbiorniki neogeńsko-paleogeńskie wyróżniają się wodami o naturalnie uformowanym składzie chemicznym i długim czasie przebywania wód w ośrodku skalnym. Są mało wrażliwe na zanieczyszczenia z powierzchni terenu. Dominującym typem chemicznym wody jest $\text{HCO}_3\text{-Na}$, podczas gdy w wody z poziomów czwartorzędu należą do typu $\text{HCO}_3\text{-Ca}$. Zmiana dominującego kationu zachodzi wskutek wymiany jonowej w warstwach słabo przepuszczalnych w stropie neogenu, gdzie występują minerały ilaste pochodzenia morskiego. Zbudowany jest głównie z utworów klastycznych strefowo rozdzielonych trudno przepuszczalnymi mułkami i ilami eocen, oligocenu i miocenu. Warstwa wodonośna występuje na głębokości od 115 do 170 m i osiąga miąższość od kilkunastu do 90 metrów.

Wody podziemne występujące na terenie miasta są zanieczyszczone zwłaszcza na skutek zanieczyszczeń komunikacyjnych, systemu odprowadzania zanieczyszczeń bytowych oraz pochodzących z działalności przemysłowej, a także działalności rolniczej w gminach powiatu.

2.1.8. Flora

Według podziału regionalizacji geobotanicznej Polski Matuszkiewicza (2008), miasto Ostrołęka przynależy do:

- Prowincji Środkowoeuropejskiej;
- Podprowincji Środkowoeuropejskiej Właściwej;
- Działu Mazowiecko-Poleskiego;
- Krainy Północnomazowiecko-Kurpiowskiej;
- Podkrainy Kurpiowskiej;
- Okręgu Międzyrzecza Łomżyńskiego – podokręgów: Doliny Narwi „Łomża – Młynarze” i Ostrowsko-Łomżyńskiego,
- Okręgu Zielonej Puszczy Kurpiowskiej – podokręgu: Równiny Kurpiowskiej.

Potencjalną roślinność naturalną stanowią:

- lasy liściaste z klasy *Querco-fagetea* (głównie grądy subkontynentalne *Tilio-Carpinetum* – odmiana środkowopolska, seria uboga oraz seria żyzna);

- higrofilne lasy liściaste – nadrzeczne łągi wierzbowo-topolowe (Salici-Populetum (=Salicetum albo-fragilis + Populetumalbae) oraz niżowe łągi jesionowo-olszowe (Fraxino-Alnetum (=Circaealnetum));
- lasy szpilkowe z grupy borów sosnowych głównie kontynentalne bory sosnowe, odmiana sarmacka (Peucedano-Pinetum).

Zbiorowiska roślinne w mieście stanowią jednak w przeważającej części mieszanek gatunków lokalnych z sąsiednich (naturalnych i półnaturalnych) biocenoz, a także przywleczonych świadomie lub przypadkowo przez człowieka z różnych stref klimatycznych. Stała ingerencja w biocenozy powoduje, że wyspecjalizowane gatunki rodzime zostały na wielu obszarach wyeliminowane (to właśnie one decydują o stabilności i trwałości układów ekologicznych), a w ich miejsce wkroczyły gatunki pionierskie, niewyspecjalizowane, łatwo kolonizujące nowe siedliska i szybko się rozmnażające. Uproszczenie struktury niektórych biocenoz miejskich powoduje zmniejszenie możliwości samoregulacyjnych układów ekologicznych, co stwarza konieczność stałej i kosztownej ingerencji człowieka.

Zbliżone do naturalnych, zbiorowiska leśne lub zaroślowe oraz leśne zbiorowiska zastępcze, występujące liniowo – wzdłuż koryta rzeki, na odcinkach biegnących poza terenami zabudowanymi, to obszary roślinności o urozmaiconej strukturze pionowej. Półnaturalne zbiorowiska łąkowe, częściowo z zadrzewieniami, leżą w kompleksie przestrzennym doliny Omulwi (zajmują głównie tereny leżące w bezpośrednim jej sąsiedztwie) oraz terenów podmokłych i o wysokim poziomie wody gruntowej (duże obszary występują we wschodniej części miasta).

Na system zieleni miejskiej składają się ponadto obszary roślinności kształtowanej przez człowieka, a mianowicie:

- zieleńce i parki miejskie;
- zieleń towarzysząca obiektom użyteczności publicznej (szkołom, przedszkolom, urzędom itp.);
- zieleń towarzysząca wielorodzinnym osiedlom mieszkaniowym;
- zieleń towarzysząca ulicom;
- roślinność ogródków przydomowych;
- zieleń ogrodów działkowych, oraz
- zieleń cmentarna.

Kompleksy leśne grupują się na obrzeżach opracowywanego terenu. W części prawobrzeżnej na uwagę zasługuje kompleks leśny położony w bezpośredniej bliskości centrum miasta, między mostem, a rzeką Omulew. Jest to kompleks o zróżnicowanych siedliskach, od suchych do bagiennych. Lasy wilgotniejszych siedlisk pokrywają teren w okolicy oczyszczalni ścieków na lewym brzegu Narwi. Ponadto, poza obszarem zwartej zabudowy miejskiej, zarówno w części lewobrzeżnej jak i prawobrzeżnej, występują dość licznie większe lub mniejsze zgrupowania zadrzewień olszowych i wierzbowo – topolowych typu łąkowego na terenach podmokłych oraz zadrzewień brzozowych na terenach bardziej suchych. Na uwagę zasługują także stare, około stuletnie zadrzewienia sosnowe parku miejskiego.

Największy kompleks leśny znajduje się na wschodzie miasta i został dołączony w związku z powiększeniem granic miasta w styczniu 2018 roku. Dominującym typem siedliskowym lasu w mieście jest bór świeży (Bśw) – 38,9% oraz bór mieszany świeży (BMśw) – 27,7%. Występują również olsy (Ol) – 15,6%, las mieszany wilgotny (LMw) – 12,1%, las mieszany świeży (LMśw) – 5,0% oraz las świeży (Lśw) – 0,8%. Głównymi gatunkami pojawiającymi się na tym terenie są: sosna (59,9%), olsza (24,2%), brzoza (14,4%) oraz szczytkowo osika (0,9%) i dąb (0,6%). Tworzą one wraz z gatunkami domieszkowymi drzewostany o różnym składzie w poszczególnych typach siedliskowym lasu.

W obrębie terenów odłogowanych lub wykorzystywanych jako użytki zielone, wzdłuż cieków wodnych występują zbiorowiska łąk i pastwisk o zwiększonym udziale ziół. Na obszarach związanych głównie z dolinami rzek występują zbiorowiska roślinności wodnej, szuwary i zarośla. Wśród flory doliny Narwi można spotkać gatunki roślin objęte ochroną ścisłą, takie jak: grzybień biały, grąźel

żółty, widłak goździsty, storczyk szerokolistny, rosiczka okrągłolistna, irys syberyjski, wielosił błękitny, goździk pyszny, storczyk krwisty a także rośliny objęte ochroną częściową np. knieć błotna.

W obrębie zieleni urządzonej, w parkach, na cmentarzach, w przydomowych ogrodach oraz ogrodach działkowych występują liczne gatunki introdukowane.

2.1.9. Fauna

Faunę tego obszaru można podzielić generalnie na: gatunki związane z dolinami rzek i zbiornikami wodnymi, gatunki przestrzeni otwartych i półotwartych, siedlisk antropogenicznych, zieleni urządzonej oraz gatunki leśne. Najczęściej występujące będą tu gatunki związane ze środowiskiem zurbanizowanym. Dodatkowo ekstensywne zagospodarowanie na prawym brzegu rzeki Narew powoduje, że utrzymują się tutaj dogodne warunki dla występowania zwierząt charakterystycznych dla terenów półotwartych i otwartych. Rzadkie są natomiast gatunki związane z lasem.

Większe ssaki oraz część gadów i płazów jest stopniowo wypieranych z obszaru miasta ze względu na postępującą urbanizację, w tym groźenie i zmianę sposobu zagospodarowania terenów otwartych na peryferiach miasta. W pobliżu ludzkich zabudowań często występują: wróble, gołębie, jerzyki, bociany białe, dudki, kopciuszki, pliszki, jaskółki, sowy, muchołówki, kuny domowe, nietoperze.

Narew jest ważnym, ponadlokalnym korytarzem przelotowym dla ptaków, a także ich ostoją lęgową. Również w okresie zimowym dolina tej rzeki jest na odcinku Ostrołęka -Różan ważną ostoją dla zimujących ptaków. Zrzut ciepłych wód z wymienników ciepła Zespołu Elektrowni Ostrołęka S.A. decyduje, że woda nie zamarza nawet przy niskich temperaturach na odcinku kilkunastu km od elektrowni. To z kolei warunkuje zimowanie na tym odcinku dużych stad krzyżówek *Anas platyrhynchos*, łabędzi niemych *Cygnus olor*, gągołów *Bucephala clangula*, nurogęsi *Mergus merganser* i łysek *Fulica arca* oraz pojedynczych sztuk: kormorana czarnego *Phalacrocorax carbo*, gęgawy *Anser anser*, gęsi białoczelnej *Anser chrysaetos*. Zrzut ciepłej wody warunkuje też lepsze warunki dla rozwoju ryb. Spośród ryb najczęściej występują ukleja, płoć, sum, leszcz, lin, karp, okoń, szczupak i węgorz. W wodach żyją gatunki wodnego ptactwa - perkozy, kaczki, mewy.

Lasy i zadrzewienia stanowią jedynie kilka procent powierzchni miasta. Mogą występować tutaj zwierzęta leśne takie jak jeleni, sarna, dzik, liczne ptaki. Na nizinach występują m.in. ropucha szara, padalec, zaskroniec, zięba, kaczka krzyżówka, jastrząb, wiewiórka pospolita, zając szarak.

Tereny otwarte (pola uprawne, łąki, pastwiska, nieużytki) charakteryzują się występowaniem drobnych gryzoni (myszy, norniki), ssaków owadożernych (ryjówki, jeże, krety), drobnej zwierzyny łownej (zające, bażanty, kuropatwy, przepiórki) oraz ptaków preferujących przestrzeń otwartą (skowronki, słowiki, wilgi, grzywacze i in.). Bogata jest fauna bezkręgowców, głównie owadów.

2.1.10. Powiązania przyrodnicze

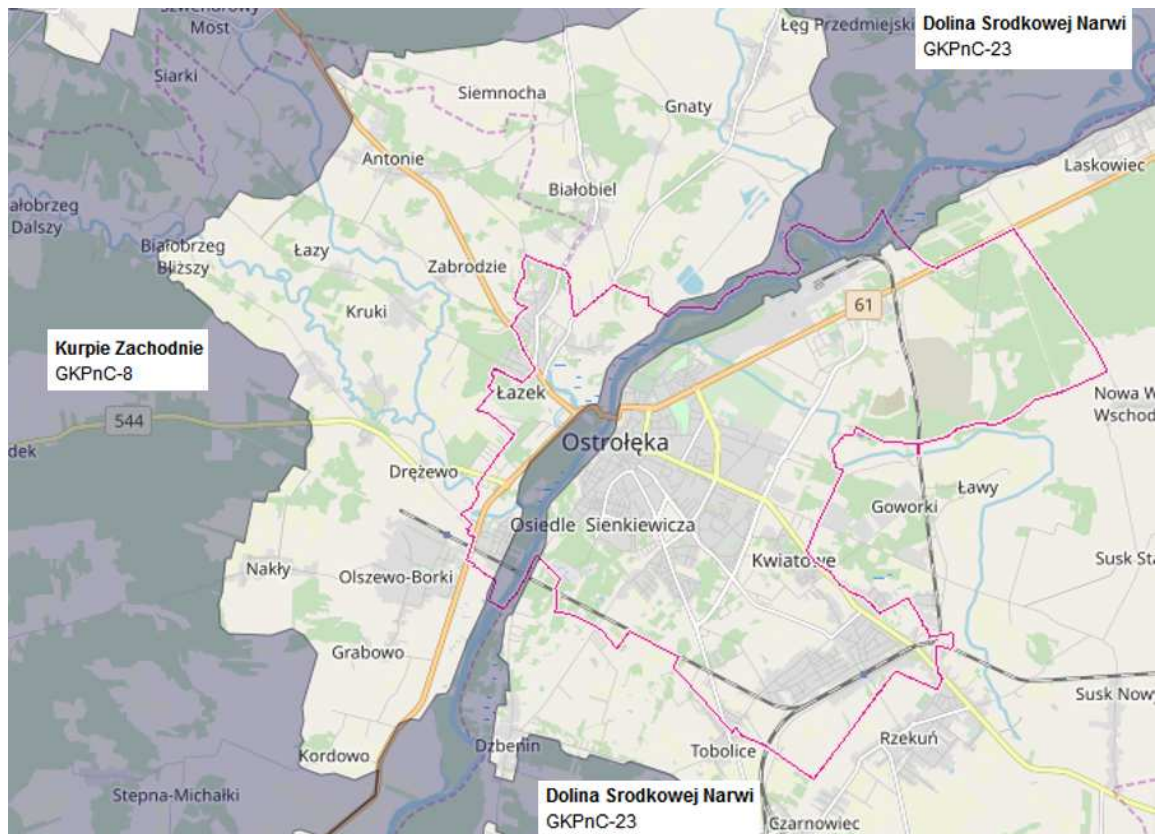
System przyrodniczy miasta opiera się głównie na rzekach: Narwi, Omulwi i Czeczotce. Stanowią one podstawowy układ przyrodniczy w ramach którego odbywa się funkcjonowanie przyrodnicze Ostrołęki. Powiązania funkcjonalne zapewnia towarzysząca ciekom roślinność, będąca miejscem występowania drobnej zwierzyny i ptactwa. Ciągi te umożliwiają migrację roślin i zwierząt oraz wzajemne przenikanie się terenów otwartych o różnym zurbanizowaniu.

Większe kompleksy leśne (np. w okolicy budowy Elektrowni Ostrołęka C w sąsiedztwie ulicy Krańcowej, przy osiedlu Sienkiewicza w okolicy ulicy Chemicznej, oraz przy granicy miasta z miejscowością Goworki w sąsiedztwie ulicy gen. T. Turckiego) – pełnią istotną rolę lokalnych węzłów ekologicznych, zasilając struktury przyrodnicze gminy oraz będąc ostoją różnorodności biologicznej.

Podstawowy układ przyrodniczy miasta wzbogacają tereny zieleni urządzonej, rodzinne ogródki działkowe, zarośla oraz pasy zieleni przydrożnej.

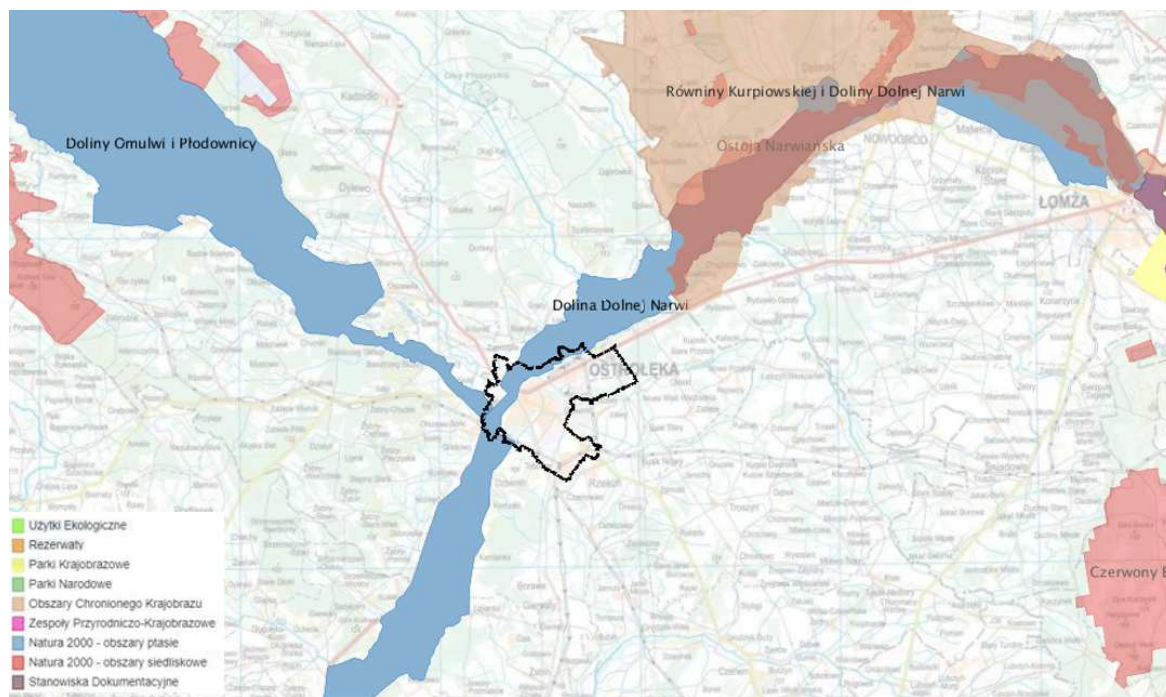
Rzeka Narew i jej dolina (Dolina Środkowej Narwi) zaliczona została do korytarzy ekologicznych o znaczeniu krajowym i międzynarodowym. Na terenie miasta znajdują się 2 obszary specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 – Dolina Dolnej Narwi (PLB140014) oraz Dolina Omulwi i Płodownicy (PLB140005).

Umiejscowienie miasta na tle projektu korytarzy ekologicznych i form ochrony przyrody przedstawiono na schematach poniżej.

Rysunek 4. Miasto Ostrołęka na tle projektu korytarzy ekologicznych

Źródło: <http://mapa.korytarze.pl>

Rysunek 5. Miasto Ostrołęka na tle form ochrony przyrody

Źródło: <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy>

2.2. STAN ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO - ZAGROŻENIA

2.2.1. Zagrożenia i stan powietrza atmosferycznego

Miasto Ostrołęka charakteryzuje się stosunkowo dużym udziałem emisji zanieczyszczeń do atmosfery. Główne źródła zanieczyszczeń to w zakresie źródeł energetycznych – elektrownia, w zakresie źródeł technologicznych – zakłady papiernicze i zakłady mięsne. Przebudowy i rozbudowy obiektu elektrowni ostrołęckiej stwarzają szansę znaczącego ograniczenia emitowanych zanieczyszczeń poprzez zastosowanie nowoczesnych rozwiązań technologicznych. Pozostałe zakłady stanowią znacznie mniejszą uciążliwość, zarówno ze względu na wielkość, jak i ze względu na ich usytuowanie w wyodrębnionej dzielnicy przemysłowej.

Zgodnie z „Roczną oceną jakości powietrza w województwie mazowieckim. Raport za 2017 r.” (WIOŚ, 2018) miasto Ostrołęka leży w strefie mazowieckiej, dla której została przeprowadzona ocena jakości powietrza ze względu na ochronę zdrowia ludzi oraz ze względu na ochronę roślin.

Ocenę jakości powietrza ze względu na ochronę zdrowia ludzi wykonano dla następujących zanieczyszczeń: dwutlenku siarki - SO_2 , dwutlenku azotu - NO_2 , tlenku węgla - CO , ozonu - O_3 , benzenu - C_6H_6 , pyłu zawieszonego PM_{10} , pyłu zawieszonego $\text{PM}_{2,5}$, ołowiu w pyle - $\text{Pb}(\text{PM}_{10})$, arsenu w pyle - $\text{As}(\text{PM}_{10})$, kadmu w pyle - $\text{Cd}(\text{PM}_{10})$, niklu w pyle - $\text{Ni}(\text{PM}_{10})$ i benzo(a)pirenu w pyle - $\text{B}(\text{a})\text{P}(\text{PM}_{10})$. W odniesieniu do ochrony roślin określono dopuszczalne poziomy dwutlenku siarki (SO_2), tlenków azotu (NO_x) oraz ozonu (O_3) określonego współczynnikiem AOT40 w powietrzu.

Na terenie strefy dopuszczalne poziomy substancji określone ze względu na ochronę zdrowia ludzi zostały przekroczone. W strefie mazowieckiej zostały przekroczone poziomy stężenie: pyłu PM_{10} dla normy dobowej (klasa C), pyłu $\text{PM}_{2,5}$ zarówno dla poziomu dopuszczalnego fazy I ($25 \mu\text{g}/\text{m}^3$) jak i fazy II ($20 \mu\text{g}/\text{m}^3$) (odpowiednio klasa C i C1), benzo(a)pirenu oznaczane w pyle (klasa C) oraz ozonu dla poziomu celu długoterminowego ($120 \mu\text{g}/\text{m}^3$) (klasa D2). Wyniki oceny jakości powietrza za 2017 rok w strefie mazowieckiej przedstawia poniższa tabela.

Tabela 6. Wynikowe klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi

Nazwa strefy	Kod strefy	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy													
		dwutlenek siarki SO ₂	dwutlenek azotu NO ₂	pył zawieszony PM10	Ołów Pb	benzen C ₆ H ₆	tlenek węgla CO	ozon O ₃ *	ozon O ₃ **	Arsen As	Kadm Cd	Nikiel Ni	benzo(a)pirenBaP	PM2,5 (faza I)	PM2,5 (faza II)
strefa mazowiecka	PL1404	A	A	C	A	A	A	A	D2	A	A	A	C	C	C1

klasa A - klasa strefy dla zanieczyszczenia o stężeniach poniżej poziomu dopuszczalnego bądź docelowego

klasa C - klasa strefy dla zanieczyszczenia o stężeniach substancji przekraczających poziomy dopuszczalny bądź poziomy docelowy

klasa D2 - klasa strefy dla ozonu o stężeniach przekraczających poziom celu długoterminowego

klasa C1 - klasa strefy dla pyłu zawieszonego PM2,5 o stężeniach przekraczających poziom dopuszczalny dla fazy II

* wg poziomu docelowego

** wg poziomu celu długoterminowego

Źródło: WIOŚ, Warszawa 2018

Ogólne wyniki klasyfikacji stref w województwie mazowieckim ze względu na ochronę roślin przedstawia poniższa tabela.

Tabela 7. Wynikowe klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń oraz klasa łączna dla strefy, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin

Nazwa strefy	Kod strefy	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy			
		dwutlenek siarki SO ₂	tlenki azotu NO _x	Ozon O ₃ *	Ozon O ₃ **
strefa mazowiecka	PL1404	A	A	A	D2

klasa A – klasa strefy dla zanieczyszczenia o stężeniach poniżej poziomu dopuszczalnego bądź docelowego,

klasa D2 – klasa strefy dla ozonu o stężeniach przekraczających poziom celu długoterminowego

* wg poziomu docelowego

** wg poziomu długoterminowego

Źródło: WIOŚ, Warszawa 2018

Podsumowując wyniki oceny rocznej i klasyfikacji stref dla kryterium ochrony roślin, strefę mazowiecką pod względem dotrzymania wartości dopuszczalnych dla NO_x i SO₂ oraz poziomu docelowego O₃ zakwalifikowano do klasy A. Natomiast z uwagi na przekroczenie poziomu celu długoterminowego ozonu, strefę mazowiecką określono jako D2. W latach 2014-2017 nie doszło do żadnej zmian w klasyfikacji ze względu na ochronę roślin.

Na terenie miasta znajduje się stacja manualna, Ostrołęka-Hallera (kod krajowy MzOstroHalle), która bada jakość powietrza w ramach Programu Państwowego Monitoringu Środowiska województwa mazowieckiego.

2.2.2. Klimat akustyczny

W rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (tj. Dz. U. 2014 poz. 112), określone zostały dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku. Poziomy te określono w zależności od rodzaju terenu (zabudowa mieszkaniowa, tereny uzdrowiskowe, rekreacyjno-wypoczynkowe, szpitale oraz domy opieki społecznej i budynki związane ze stałym lub wielogodzinnym pobytem dzieci), uwzględniając przy tym rodzaj obiektu lub działalności będące źródłem hałasu, a także pory dnia i nocy. Hałas przemysłowy stanowi zagrożenie o charakterze lokalnym, występujące głównie w północno-wschodniej części miasta.

Hałas komunikacyjny tj. pochodzący od środków transportu

Hałas komunikacyjny jest największym źródłem emisji hałasu w środowisku, szczególnie uciążliwy jest dla ośrodków miejskich. W Ostrołęce największe przekroczenia dopuszczalnych norm hałasu można stwierdzić w pobliżu ważnych szlaków komunikacyjnych, którymi odbywa się transport przy użyciu ciągników siodłowych. Do takich miejsc zaliczana jest w szczególności okolica DK nr 61 i 53. W związku z brakiem obejścia miasta Ostrołęka poza granicami administracyjnymi, szlak ruchu tranzytowego prowadzi przez główną część miasta. Przyczyną hałasu komunikacyjnego jest również ruch na drogach wojewódzkich nr 627 i nr 544.

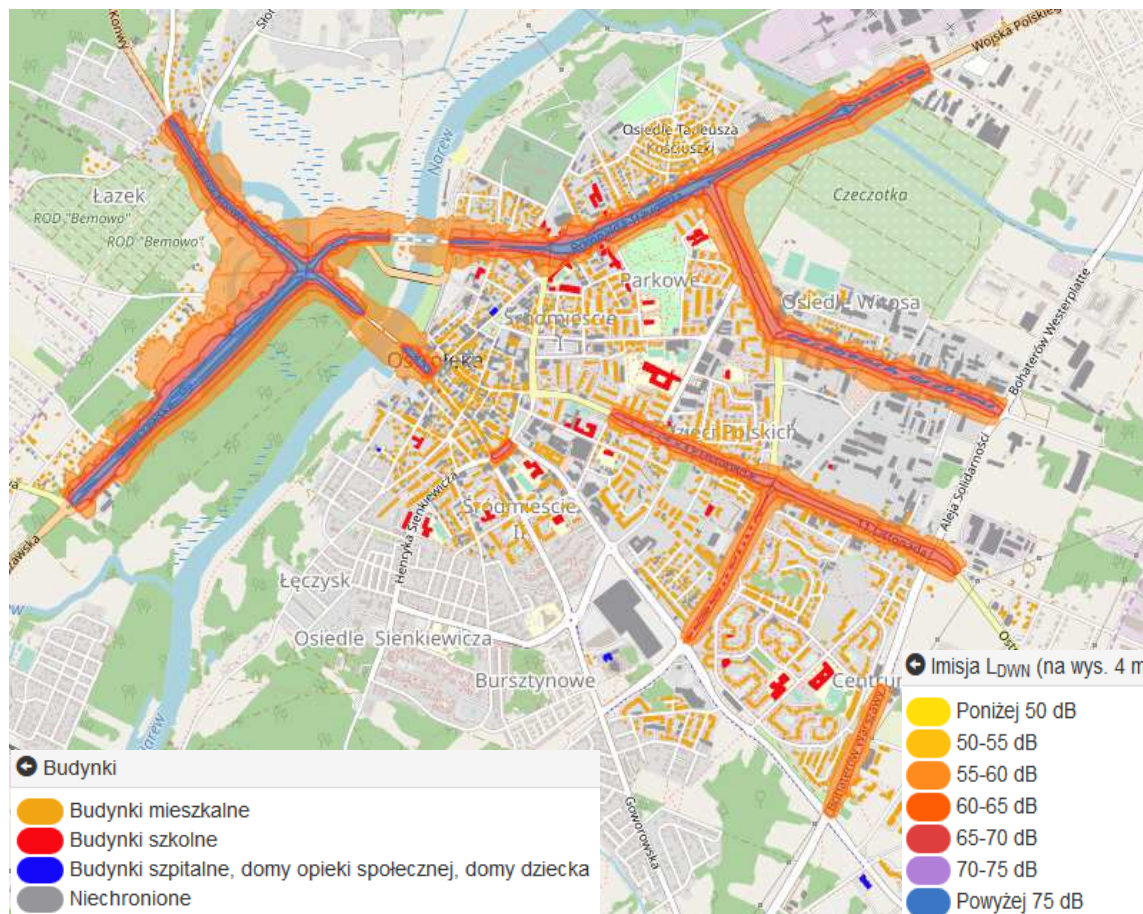
Monitoring hałasu został przeprowadzony w 2015 r. przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w punkcie przy ul. Ostrowskiej. Równoważny poziom dźwięku dla hałasu drogowego wynosił wówczas:

- w ciągu dnia: LAeqD=66,1dB;
- w nocy: LAeqN=59,9dB.

Zarówno dla wartości LAeqD (dla pory dziennej) jak i LAeqN (dla pory nocnej) zostały przekroczone wartości dopuszczalne (wartość dopuszczalna odpowiednio 65dB i 56dB).

Według „Raportu o stanie środowiska w województwie mazowieckim w 2016 r.” opublikowanego przez WIOŚ w Warszawie, Ostrołęka należy do miast najbardziej zagrożonych hałasem w województwie mazowieckim. Zagrożenie to występuje także w innych miastach województwa m.in. w Siedlcach, Ciechanowie, Radomiu czy Warszawie.

W 2017 r. została stworzona mapa akustyczna dla dróg położonych na terenie miasta Ostrołęka o ruchu powyżej 3 mln pojazdów rocznie. Wyniki badań zostały przedstawione na rysunku poniżej.

Rysunek 6. Mapa hałsu komunikacyjnego na głównych drogach miasta Ostrołęka

Źródło: <http://mapy-akustyczne.bip.um.ostroleka.pl/>

Hałas przemysłowy tj. pochodzący z obiektów przemysłowych i usługowych

Zakłady przemysłowe, a przede wszystkim instalacje znajdujące się na ich terenie oraz transport wewnątrz zakładów są poważnym źródłem hałasu (zwłaszcza w porze nocnej).

Odczuwalny poziom hałasu jest indywidualnym dla każdego obiektu i zależy od wielkości i jakości parku maszynowego, izolacji poszczególnych pomieszczeń i całych hal produkcyjnych, procesów technologicznych oraz funkcji urbanistycznych sąsiadujących z nim terenów. Wewnątrz hal przemysłowych hałas może sięgać poziomu 80 – 125 dB. W sąsiedztwie zakładów przemysłowych poziomy dźwięku osiągają wartości od 50 dB (mało uciążliwe) do 90 dB (bardzo uciążliwe).

W Ostrołęce część zabudowy mieszkaniowej sąsiaduje z zakładami produkcyjnymi, przemysłowymi lub usługowymi, które mogą nieść uciążliwość, które mogą negatywnie oddziaływać na klimat akustyczny obszarów w sąsiedztwie. Dotyczy to przede wszystkim północno-wschodnich obszarów miasta, gdzie zlokalizowane są największe zakłady produkcyjne w mieście. Część zakładów znajduje się również w centralnej części miasta. Najbardziej zagrożone hałasem przemysłowym są osiedla: Wojciechowice, Dzieci Polskich, Parkowe i Starosty Kosa, w mniejszym stopniu Osiedle

Traugutta i Śródmieście. Zagrożenie to dotyczy w dużo mniejszym stopniu osiedli mieszkaniowych w południowej części miasta, które w swoim otoczeniu nie mają dużych obszarów zabudowy przemysłowej.

2.2.3. Pola elektromagnetyczne

Przeprowadzony w 2017 r. w Ostrołęce monitoring pól elektromagnetycznych nie wykazuje przekroczenia dopuszczalnego poziomu częstotliwości (od 7 V/m do 20 V/m). Punkt pomiarowy zlokalizowany był na skrzyżowaniu ul. Piłsudskiego i Pl. Hellera. Wyniki pomiaru nieznacznie wzrosły względem pomiarów z 2014 r.

2.2.4. Zagrożenia i stan gleb

W Ostrołęce gleby należą do ponadprzeciętnie zanieczyszczonych. Największe zanieczyszczenia powoduje, zlokalizowany w północno-wschodniej części miasta przemysł (gleby średniozanieczyszczone). Dodatkowymi elementami generującymi zanieczyszczenia gleb są zabudowa oraz transport. Przekształcenia i zanieczyszczenia środowiska glebowego mają lokalny charakter.

Dla rolnictwa nie zostały przeprowadzone dokładniejsze analizy, ze względu na marginalne znaczenie tej gałęzi rozwoju miasta.

2.2.5. Przekształcenia powierzchni ziemi i zagrożenie występowania masowych ruchów ziemi

Zgodnie z mapą opracowaną przez Państwowy Instytut Geologiczny w ramach Systemu osłony przeciwoświsiskowej na terenie Ostrołęki nie występują osuwiska ani tereny predysponowane do występowania ruchów masowych.

Wszelkie przekształcenia powierzchni ziemi mają charakter antropogeniczny.

2.2.6. Zagrożenia i stan wód

Monitoring i jakość wód powierzchniowych

Monitoringiem jakości wód powierzchniowych objęte są rzeki Narew i Omulew.

Na terenie miasta Ostrołęka znajduje się punkt pomiarowy Narew - Ostrołęka (stary most) (kod punktu PL01S0701_1187). Według „Oceny stanu jednolitych części wód rzek i zbiorników zaporowych w roku 2017” (GIOŚ, 2018), stan JCWP (jednolitej części wód powierzchniowych) dla Narwi w danym punkcie określono jako „zły stan wód”. Ocena stanu chemicznego wskazała także klasyfikację wód w punkcie jako „stan chemiczny poniżej dobrego”.

Tak samo oceniona została rzeka Omulew w punkcie (kod punktu PL01S0701_1197) położonym w miejscowości Grabowo, w gminie Olszewo-Borki, w powiecie ostrołęckim. Szczegółową ocenę tych punktów przedstawia tabela poniżej.

Tabela 8. Stan ekologiczny wód powierzchniowych w najbliższym punktach kontrolnych

Narew - Ostrołęka (stary most) / PL01S0701_1187			Omulew – Grabowo / PL01S0701_1197		
Kod JCWP : PLRW20002126539			Kod JCWP : PLRW200019265499		
Klasa elementów biologicznych	Klasa elementów hydromorfologicznych	Klasa elementów fizykochemicznych	Klasa elementów biologicznych	Klasa elementów hydromorfologicznych	Klasa elementów fizykochemicznych
IV	I	II	II	I	II
Stan ekologiczny - SŁABY			Stan ekologiczny - UMIARKOWANY		
Stan chemiczny - PSD			Stan chemiczny – PSD		
STAN			STAN		
ZŁY			ZŁY		

I – stan bardzo dobry, II – stan dobry, IV – stan słaby, PSD – poniżej stanu dobrego

Źródło: WIOŚ, Warszawa 2018 r.

Monitoring i jakość wód podziemnych

Na terenie miasta Ostrołęka nie ma punktu pomiarowego monitoringu jakości wód podziemnych. Miasto znajduje się w obrębie dwóch JCWPd (jednolitych części wód podziemnych) tj.: nr 50 (PLGW200050) i 51 (PLGW200051). Granica między nimi przebiega wzdłuż rzeki Narew (JCWPd 50 znajduje się na zachód od rzeki, a JCWPd 51 na wschód). Oba punkty należą do regionu wodnego RZGW – Środkowej Wisły. W roku 2016 r. (najświeższe dane z pomiarów dla punktów w tym JCWPd) zarówno stan ilościowy, jak i chemiczny w obu punktach został określony jako dobry. Ryzyko niespełnienia celów środowiskowych oceniono jako niezagrażone.

2.2.7. Zagrożenia fauny i flory

Do głównych i potencjalnych zagrożeń dla szaty roślinnej Ostrołęki można zaliczyć: urbanizację, transport i komunikację, wypoczynek i rekreację, skażenia środowiska oraz zmiany stosunków wodnych. Największym zagrożeniem dla cennej flory jest zmiana warunków siedliskowych lub ich bezpośrednio niszczenie.

Zmiany abiotycznych komponentów przyrody prowadzą w dalszej kolejności do zmian w roślinności i faunie. Zachowane fragmenty naturalnych zbiorowisk roślinnych narażone są na:

- silną presję budownictwa na tereny otaczające, w tym tereny z naturalnymi zbiorowiskami roślinnymi;
- presję turystyczną;
- zmiany w poziomie i trofizmie wód gruntowych oraz ich jakość, prowadzące do ich ubożenia i zaniku;
- celowe ich usuwanie przez człowieka lub zmiana użytkowania (np. z łąk na nieużytki lub pod zabudowę – silna presja budownictwa);
- wypieranie zbiorowisk naturalnych i półnaturalnych przez zbiorowiska synantropijne, zanik gatunków rzadkich i chronionych, wprowadzenie nowych konkurencyjnych gatunków, obcych rodzimej roślinności.

Dobrze wykształcona roślinność systemu zieleni urządzonej oraz krajobrazowej (parki, ogrody działkowe, cmentarze, ogrody przydomowe) narażone są na:

- presję budownictwa na tereny sąsiednie (uszczuplanie powierzchni terenów zielonych);
- izolację terenów pełniących rolę stabilizatorów w obrębie przyrodniczej struktury miasta;
- przerwanie korytarzy i sięgaczy ekologicznych systemu przyrodniczego miasta, zachowujących łączność między cennymi płatami ekosystemów (przerwywanie połączeń przyrodniczych sprzyja przede wszystkim rozwój zwartej zabudowy oraz ciągów komunikacyjnych o wysokich klasach technicznych);
- uproszczenie struktury gatunkowej, prowadzące do zmniejszenia zdolności samoregulacyjnych wykształconej roślinności.

W obrębie zwartej zabudowy największe zagrożenie dla zwierząt stwarza rozdrobnienie obszarów stanowiących ich ostoje oraz występowanie różnorodnych barier utrudniających ich migrację (np. szerokie ciągi komunikacyjne o dużym natężeniu ruchu, ogrodzenia pełne, przegrody itd.). Równie ważne są zmiany poziomu trofizmu i jakości wód, które następnie prowadzą do pogarszania się kondycji i zdrowia, zmniejszenia liczebności gatunku lub jego wyginięcia.

2.2.8. Zagrożenia i stan lasów

Głównym zagrożeniem dla lasów Ostrołęki jest urbanizacja oraz intensywne użytkowanie przez mieszkańców. Duże ilości odwiedzających, przekraczające naturalną pojemność siedlisk, przyczyniają się do ich zubożenia. Dochodzi do mechanicznego uszkodzenia drzewostanu (połamane gałęzie), zaśmiecania czy nawet do zaproszenia ognia – zagrożenie to jest małe, lokalnie średnie.

Nadleśnictwo Ostrołęka zaliczono do najwyższej I klasy zagrożenia pożarowego. Na pożary najbardziej narażone (w okresie wiosny i lata) są drzewostany iglaste, szczególnie lasy borowe z dominującym udziałem sosny, gdzie odkłada się trudno rozkładająca się, sucha ściółka. Mniejszym

zagrożeniem dla lasów są silne wiatry, przyczyniające się do znacznych uszkodzeń, ale zazwyczaj występujących na niewielkim obszarze (zwłaszcza przy właściwej gospodarce leśnej).

Szczególnym zagrożeniem jest występowanie jednego z najgroźniejszych szkodników sosny (brudnica mniszka). Zagrożeniem dla lasów są także zanieczyszczenia powietrza oraz obniżenie poziomu wód gruntowych, będące efektem susz; zagrożenie średnie do dużego.

2.3. ROLNICZA PRZESTRZEŃ PRODUKCYJNA

Miasto Ostrołęka posiada w swojej strukturze użytki rolne, jednak nie jest to istotny dział gospodarki dla miasta. Najwięcej terenów użytkowanych rolniczo znajduje się na południu miasta. Użytki rolne na terenie miasta Ostrołęka zajmują powierzchnię 1 024ha, co stanowi prawie 30,6% ogólnej powierzchni miasta. Około 52,05% wszystkich użytków rolnych stanowią grunty orne (533ha). Drugim dominującym typem użytkowania są pastwiska trwałe stanowiące ok. 23,73% użytków rolnych (243 ha). Łąki trwałe w strukturze zajmują ok. 12,89% (132 ha), grunty rolne zabudowane ok. 6,05% (62 ha), a grunty rolne zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych ok. 3,12% (32 ha). Najmniejszy udział mają sady ok. 1,17% (12 ha) i grunty pod rowami prawie 0,98% (10 ha). W strukturze nie występują grunty pod stawami. Dodatkowo 117 ha zajmują nieużytki (3,5% powierzchni miasta).

Tabela 9. Udział wybranych typów użytków rolnych w powierzchni ewidencyjnej miasta Ostrołęka

Pow. ew.miasta	Użytki rolne łącznie		Grunty orne		Sady		Łąki		Pastwiska		Nieużytki		Pozostałe	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
3 346	1 024	30,6	533	15,93	12	0,36	132	3,95	243	7,26	117	3,50	104	3,10

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego zestawienia zbiorczego danych dotyczących gruntów, stan na 01.01.2019

Ostatnie dostępne szczegółowe dane odnośnie struktury gospodarstw rolnych, upraw oraz hodowli prowadzonej na terenie miasta pochodzą z przeprowadzonego w 2010 r. Powszechnego Spisu Rolnego. W związku z upływem czasu i dezaktualizacją szczegółowych danych pochodzących ze spisu, poniżej przytacza się ogólną charakterystykę, a informacje należy traktować jedynie pogładowo.

W strukturze własności gospodarstw rolnych dominują indywidualne, ze znaczną dominacją gospodarstw poniżej 5ha. Na terenie miasta nie występują gospodarstwa powyżej 10 ha.

W strukturze upraw najczęściej gospodarstw uprawia zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi, w dalszej kolejności ziemniaki. Są to uprawy roślin mało pracochłonne. W sumie łączna powierzchnia wszystkich zasiewów wynosi ok. 384,73 ha, przy powierzchni gruntów ornych 534 ha.

Dodatkowo w mieście małą skalę prowadzi się hodowlę zwierząt. Do najczęściej hodowanych zalicza się drób, bydło, trzodę chlewną oraz konie.

2.4. LEŚNA PRZESTRZEŃ PRODUKCYJNA

Lasy na terenie miasta położone są w obrębie IV Krainy Mazowiecko-Podlaskiej w mezoregionie przyrodniczo-leśnym: Doliny Dolnej Narwi (centralna część miasta wzdłuż Narwi), Wysoczyzny Łomżyńskiej (wschodnia część miasta) i Równiny Kurpiowskiej (północny-zachód miasta).

Na północnym-wschodzie miasta znajduje się jeden większy kompleks leśny, dołączony z fragmentem gminy Rzekuń w styczniu 2018 roku. Struktura pozostałych lasów jest bardzo rozdrobniona. Najwięcej rozdrobnionych obszarów leśnych znajduje się na południu i zachodnie miasta oraz wzdłuż rzeki Narew, a także przy wschodniej granicy zmiejscowością Goworki.

Lesistość

Stopień lesistości miasta Ostrołęka (według Powiatowego zestawienia zbiorczego danych dotyczących gruntów, stan na 01.01.2019) wynosi 14,52% (486 ha).Wskaźnik ten jest niższy niż

średnia lesistość województwa mazowieckiego, która wynosi 23,3%. Wynika to jednak z charakterystyki jednostek miejskich, które są w dużej mierze zurbanizowane.

Struktura własności

Zdecydowana większość terenów leśnych, aż 83,2% (256,15 ha) to grunty należące do prywatnych właścicieli. Pozostała część lasów (51,93 ha) to lasy gminne (49,62 ha) oraz lasy Skarbu Państwa (2,31 ha). Bardzo mały odsetek lasów publicznych pozostaje we władaniu Lasów Państwowych. Największe ich skupiska znajdują się wzdłuż rzeki Narwi, przy Elektrowni Ostrołęka, osiedlu Łazek, osiedlu Sienkiewicza oraz przy granicy z Goworkami. Duży udział lasów prywatnych przekłada się także na bardzo niską zasobność drzewostanu (123 m³/ha). Niższa niż przeciętnie w kraju jest także potencjalna produktywność siedlisk.

Struktura siedliskowa

Zgodnie z danymi pochodzącymi z zasobu Banku Danych o Lasach wśród lasów, na terenie miasta dominującym typem siedliskowym w mieście jest bór świeży (Bśw) – 38,9% oraz bór mieszany świeży (BMśw) – 27,7%. Występują również olsy (Ol) – 15,6%, las mieszany wilgotny (LMw) – 12,1%, las mieszany świeży (LMśw) – 5,0% oraz las świeży (Lśw) – 0,8%.

Struktura gatunkowa

Głównymi gatunkami pojawiającymi się na tym terenie są: sosna (59,9%), olsza (24,2%), brzoza (14,4%) oraz szczytkowo osika (0,9%) i dąb (0,6%). Tworzą one wraz z gatunkami domieszkowymi drzewostany o różnym składzie w poszczególnych typach siedliskowych lasu.

Tabela 10. Powierzchnia gruntów leśnych i lasów w podziale na formy własności w latach 2012-2017

	j. m.	2012	2013	2014	2015	2016	2017
GRUNTY LEŚNE							
ogółem	ha	259,1	259,40	259,40	259,40	259,40	309,2
lesistość w %	%	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0	10,8
grunty leśne publiczne ogółem	ha	52,6	52,87	52,87	52,87	52,87	52,87
grunty leśne publiczne Skarbu Państwa	ha	3,0	3,25	3,25	3,25	3,25	3,25
grunty leśne publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych	ha	1,0	0,94	0,94	0,94	0,94	0,94
grunty leśne prywatne	ha	206,5	206,53	206,53	206,53	206,53	256,15
LASY							
lasy ogółem	ha	258,1	258,46	258,46	258,46	258,46	308,08
lasy publiczne ogółem	ha	51,6	51,93	51,93	51,93	51,93	51,93
lasy publiczne Skarbu Państwa	ha	2,0	2,31	2,31	2,31	2,31	2,31
lasy publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych	ha	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
lasy publiczne Skarbu Państwa w zasobie Własności Rolnej SP	ha	2,0	2,31	2,31	2,31	2,31	2,31
lasy publiczne gminne	ha	49,6	49,62	49,62	49,62	49,62	49,62
lasy prywatne ogółem	ha	206,5	206,53	206,53	206,53	206,53	256,15

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL, GUS

Administracyjnie obszar gminy przynależy do Nadleśnictwa Ostrołęka (Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Olsztynie). Nadleśnictwo prowadzi gospodarkę leśną w obrębie Lasów Państwowych. Zgodnie z prawem nadzór nad lasami prywatnymi sprawuje Starosta Powiatowy. Na mocy porozumienia pomiędzy Starostą a Nadleśnictwem nadzór ten przekazano Nadleśnictwu.

2.5. WYMOGI OCHRONY ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO

Na terenie miasta Ostrołękawystępują obszary i obiekty objęte ochronązgodnie z wymogami ustawy o ochronie przyrody mianowicie: dwa obszary specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 – Dolina Dolnej Narwi (PLB140014) oraz Dolina Omulwi i Płodownicy (PLB140005) oraz pomniki przyrody. Ponadto obowiązujeochrona gatunkowa.

Na strukturę przyrodniczą miasta składają się głównie doliny rzeczne Narwi, Omulwi i Czeczotki. Uzupełniają je obszary leśne na północnym-wschodzie miasta.

Miastoznajduje się w obszarze występowania kultury kurpiowskiej, a także jest ważnym ośrodkiem kształtowania kulturowego regionu i wartości historycznych. Obszarem nawarstwień kulturowych jest Stare Miasto.

3. WYSTĘPOWANIE UDOKUMENTOWANYCH ZŁOŻ KOPALIN, ZASOBÓW WÓD PODZIEMNYCH ORAZ UDOKUMENTOWANYCH KOMPLEKSÓW PODZIEMNEGO SKŁADOWANIA DWUTLENKU WĘGLA

3.1. UDOKUMENTOWANE ZŁOŻA KOPALIN

Wg stanu na styczeń 2019 r. na terenie miastanie występują udokumentowane złoża kopalin.

3.2. ZASOBY WÓD PODZIEMNYCH

Miasto Ostrołęka położone jest w zasięgu Głównego Zbiornika Wód Podziemnych Nr 215 Subniecka Warszawska. Jest to zbiornik porowy, położony w utworach trzeciorzędowych, o szacunkowych zasobach dyspozycyjnych 250 tys. m³/dobę i średniej głębokości ujęć 160 m. Zbiornik ten nie został udokumentowany.

3.3. UDOKUMENTOWANE KOMPLEKSY PODZIEMNEGO SKŁADOWANIA DWUTLENKU WĘGLA

Na terenie miasta nie występują udokumentowane kompleksy składowania dwutlenku węgla.

4. WYSTĘPOWANIE TERENÓW GÓRNICZYCH WYZNACZONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODREBNYCH

Na terenie miasta, zgodnie z danymi na koniec stycznia 2019 r., nie występująobszary oraz tereny górnicze wyznaczone na podstawie przepisów odrębnych.

5. WYSTĘPOWANIE OBSZARÓW NATURALNYCH ZAGROŻEŃ GEOLOGICZNYCH

5.1. OBSZARY OSUWISK

Zgodnie z Rejestracją i inwentaryzacją naturalnych zagrożeń geologicznych na terenie całego kraju (ze szczególnym uwzględnieniem osuwisk oraz innych zjawisk geodynamicznych)⁵, a także Systemem Osłony Przeciw Osuwiskowej⁶ na terenie miasta Ostrołęka nie występują udokumentowane osuwiska. Nie występują także obszary predysponowane do występowania ruchów masowych (zgodnie z projektem SOPO - Systemem Osłony Przeciwosuwiskowej, prowadzonym przez Państwowy Instytut Geologiczny).

5.2. OBSZARY ZAGROŻENIA POWODZIOWEGO

Zgodnie z art. 16 pkt 34 ustawy Prawo wodne, obszary szczególnego zagrożenia powodzią stanowią obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1%, obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10%, obszary między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w który wbudowano wał przeciwpowodziowy, a także wyspy i przymuliska (o których mowa w art. 224 ww. ustawy), stanowiące działki ewidencyjne oraz pas techniczny.

W dniu 15 kwietnia 2015 r. opublikowane zostały Mapy zagrożenia powodziowego, które stanowią oficjalne dokumenty planistyczne i stanowią podstawę do podejmowania działań związanych z planowaniem przestrzennym i zarządzaniem kryzysowym.

W związku z położeniem części obszaru miasta w Dolinie Narwi, na obszarze Ostrołęki występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią:

- obszary, na których prawdopodobieństwo powodzi jest średnie i wynosi 1% - zajmują ok. 173,68 ha (ok. 5,19% obszaru miasta);
- obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10% - zajmują ok. 273,56 ha (ok. 8,18 % obszaru miasta).

Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią obowiązują zakazy, nakazy, ograniczenia i dopuszczenia wynikające z przepisów odrębnych.

6. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

6.1. WALORY ŚRODOWISKA KULTUROWEGO

O charakterze miasta Ostrołęka stanowią zarówno historyczne struktury przestrzenne miasta, a także elementy rozplanowania dokumentujące historię rozwoju przestrzennego, jak i pojedyncze obiekty w postaci dominant urbanistycznych w skali poszczególnych osiedli.

Najcenniejszymi elementami historycznego krajobrazu kulturowego miasta Ostrołęka są:

- grodzisko wczesnośredniowieczne, gródek obronny pochodzący prawdopodobnie z XII lub końca XI w.;
- historyczny układ urbanistyczny starego miasta z rynkiem i ulicami przyległymi, miasto lokowane w XIV w. na prawie chełmińskim;
- kościół Farny pw. NMP i św. Mikołaja z XIV w., rozbudowany w latach 1641–1658;

⁵ Projekt badawczy nr: 415/2002/Wn-12/FG-go-tx/D zrealizowany na zamówienie Ministerstwa Środowiska sfinansowany przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, dostępny na stronie: <http://www.geozagrozenia.pgi.gov.pl/>.

⁶ Projekt o znaczeniu ogólnopaństwowym realizowany przez Państwowy Instytut Geologiczny.

- zespół klasztorny pobernardyński: kościół św. Antoniego z lat 1666–1696 z polichromią z XVIII w., klasztor z 1660, dziedziniec kalwaryjny z lat 1751–1752;
- zespół budynków pokoszarowych, druga połowa XIX w.;
- kościół pw. św. Wojciecha, wzniesiony w 1890 r., pierwotnie cerkiew prawosławna służąca stacjonującym wojskom rosyjskim;
- klasycystyczny ratusz, wzniesiony w 1824 r., zniszczony w 1915 r. odbudowany w 1924 r.;
- budynek dawnej poczty (obecnie Muzeum Kultury Kurpiowskiej), z I poł. XIX w., w którym najprawdopodobniej kwaterował Napoleon.

6.1.1. Rys historyczny – Ostrołęka

Początki miasta

Początki osady sięgają najprawdopodobniej przełomu wieków XI i XII (nie można jednoznacznie ustalić dokładnej daty jej utworzenia). Powstała wtedy na małej wysepce osada naprzeciwko ujścia Omulwi nad Narwią. Osada w krótkim czasie przekształciła się w mały gród obronny z istniejącą przeprawą przez rzekę. Wchodził on w skład łańcucha nadnarwiańskich grodów i z biegiem czasu stał się ośrodkiem administracyjnym, w którym rozwijało się rzemiosło i handel.

Głównym celem grodu było strzeżenie Północno-Wschodniego Mazowsza przed najazdami Prusów i Jaćwingów. Po najeździe Litwinów i co najmniej dwóch pożarach, gród został przebudowany i tak funkcjonował do połowy XIV wieku.

Mniej więcej w tym samym czasie kilometr niżej, nad ujściem nieistniejącej dziś rzeczki Chachluzy, powstała osada targowa przy przeprawie rzecznej, na szlaku handlowym z Mazowsza na Ruś przez Łomżę i Wiznę. Ta osada dała początek przyszłemu miastu i obejmowała tereny wokół rynku i kościoła farnego.

Za datę przyznania Ostrołęce praw miejskich, uznaje się wydanie przywileju wójtowskiego 12 maja 1373 r. przez księcia Siemowita III. Ze względu na dogodne położenie na skrzyżowaniu drogi wodnej ze szlakiem handlowym z Mazowsza do Prus i na Litwę miasto szybko nabierało coraz większego znaczenia.

W 1399 r. powstała w Ostrołęce parafia. Odbyło się to za sprawą ufundowania przez księcia Janusza kościoła farnego Nawiedzenia Najświętszej Maryi Panny w Ostrołęce.

Ostrołęka w XV i XVI wieku

Duże znaczenie dla rozwoju miasta miało nadanie prawa miejskiego chełmińskiego przez księcia Janusza I w 1427 r. Dzięki temu Ostrołęka uzyskała uprawnienia sądownicze, zgodę na budowę wagi, łaźni oraz odbywanie się dwóch jarmarków w roku. W drugiej połowie XV wieku w Ostrołęce powstał samorząd miejski z Radą Miejską, burmistrzem i rajcami.

Miasto było ważnym centrum ekonomicznym i handlowym. Było to konsekwencją dobrej lokalizacji, na skraju puszczy, przy przeprawie rzecznej i co ważne na szlaku drogi lądowej łączącej Wilno z Warszawą. Wymiana handlowa następowała w szczególności z zakonem krzyżackim. Wagę handlu wzmocniło podpisanie statutów piotrkowskich, które umożliwiły swobodną żeglugę handlową wzdłuż Narwi. W latach 90 XV wieku w mieście powstała pierwsza szkoła.

W XVI wieku Ostrołęka, wraz z całym Królestwem Mazowieckim, została włączona do polskiej Korony. Miasto swą opieką otoczyła królowa Bona. Rozpoczął się okres świetności miasta, które zyskało rangę ważnego centrum handlowo-administracyjnego.

Dzięki ustanowieniu w 1502 r. cechu szewców, następnie piwowarów i rybaków, znacząco rozwinęło się rzemiosło. Ponad 50-cio letni okres dobrostanu zwany „złotym wiekiem Ostrołęki” zakończył się tragicznie w 1564 r., kiedy Ostrołękę nawiedziły w krótkim czasie dwie epidemie i pożar. Straty zarówno w majątkach, jak i w ludziach były ogromne.

Ostrołęka w XVII i XVIII wieku

Miasto szybko otrząsnęło się ze zniszczeń. Ożywienie gospodarcze zostało spowodowane napływem i osadzeniem się w Puszczy Zielonej ludności ze wschodniego Mazowsza. Mieszkańców puszczy nazywano Kurpiami. Wzrost gospodarczy trwał do połowy XVII wieku, kiedy miasto zostało najechane przez Szwedów. „Potop szwedzki” ponownie zniszczył i wyludnił miasto. W 1666 r. rozpoczęto budowę jednego z najstarszych i najcenniejszych zabytków miasta – kościoła pw. św. Antoniego Padewskiego i zakonu bernardynów. Na początku XVIII wieku Ostrołęka znów była świadkiem konfliktów. W trakcie III wojny północnej dochodziło do walk w mieście i przemaszy różnych wojsk, w konsekwencji miasto po raz kolejny uległo zniszczeniom.

Przedstawiciele mieszczan ostrołęckich uczestniczyli w posiedzeniach Sejmu 4-letniego oraz słynnej „czarnej procesji” w Warszawie. Na mocy reform tego Sejmu zrównane zostały prawa mieszczan i szlachty.

W drugiej połowie XVIII wieku miasto znów zaczęło się rozwijać, dzięki potwierdzeniu przywilejów rzemieślniczych. Ostrołęka była najludniejszym miastem ziemi łomżyńskiej. Przeprowadzono szereg ważnych inwestycji w szczególności budowę nowego mostu, brukowanie ulic czy remont budynków miejskich. Pierwszy raz na czele władz miasta stanął prezydent.

W 1793 r. w Ostrołęce stacjonował sztab 1. Wielkopolskiej Brygady Kawalerii Narodowej dowodzonej przez Antoniego Madalińskiego. Na jego rozkaz zagrożona redukcją brygada wyruszyła 12 marca 1794 r. w kierunku Krakowa dając tym hasło do wybuchu powstania kościuszkowskiego. Przez pół roku miasto stawiało opór wojskom pruskim. Po upadku insurekcji i trzecim rozbiore Polski tereny Mazowsza znalazły się pod zaborem pruskim, jako jeden z ośrodków miejskich Prus Nowoschodnich. Rządy pruskie trwały 11 lat.

Pojawiła się nowa szansa na rozwój, wraz z utworzeniem nowej trasy handlowej nad Narwią. Rozwijała się specyficzna gałąź przemysłu – bursztyniarstwo. Tworzywo byłodostarczane do Ostrołęki w dużych ilościach przez okolicznych Kurpiów.

Ostrołęka w XIX i początek XX wieku

Na mocy układu tylżyckiego w 1807 r. miasto znalazło się na terytorium Księstwa Warszawskiego, a w 1815 r. weszło do Królestwa Polskiego. Ostrołęka została wtedy miastem powiatowym.

W 1807 roku pod Ostrołęką miała miejsce jedna z najważniejszych bitew kampanii napoleońskiej na Mazowszu. Była ona szczególnie ważna, dlatego nazwa miasta została wyryta na Łuku Triumfalnym w Paryżu. Zniszczenia spowodowane utrzymującym się przez pół roku frontem wojsk francuskich i rosyjskich były ogromne.

Na korzystne warunki rozwoju w tym okresie wpłynęło położenie przy trakcie warszawsko-petersburskim. W mieście działało 180 rzemieślników, głównie w branży spożywczej oraz 5 dużych warsztatów (2 płóciennicze, 2 farbiarskie i bursztyniarski). Na mocy planu regulacyjnego opracowanego na początku XIX wieku rozpoczęto budowę manufaktury płóciennobawełnianej na prawym brzegu Narwi. W związku z tym w 1825 r. powstała tam osada zwana Nowym Miastem. Wybudowano także we wsi Siedliska nową cegielnię. Lewobrzeżne miasto zmieniło w tym czasie swój wygląd. Powstało wiele budynków, wśród nich neoklasycystyczny ratusz i budynek poczty.

Ostrołęka była też świadkiem jednej z największych i najkrwawszych bitew powstania listopadowego, która odbyła się 26 maja 1831 r. Walczyły w niej wojska polskie pod dowództwem gen. Jana Skrzyneckiego i carskie dowodzone przez feldmarszałka Iwana Dybicza. Szczególnym męstwem wykazali się żołnierze 4 pułku pieszego „Czwartacy” i lekkokonna artyleria dowodzona przez podpułkownika Józefa Bema, której szarża uchroniła Polaków od klęski. Bitwa rozpoczęła okres upadku powstania listopadowego, zginęło 6000 Polaków, w tym dużo Kurpiów, którzy zdobyli sławę w walce i nazywani byli „Kurpikami ostrołęckimi”. Zniszczeniu uległa całkowicie prawobrzeżna część miasta.

Po upadku powstania listopadowego rząd rosyjski rozpoczął stopniową likwidację odrębności Królestwa Polskiego m.in. poprzez zmianę nazw urzędów i okręgów administracyjnych. Mimo zniszczeń Ostrołęka pozostała ośrodkiem powiatu i obwodu województwa, późniejszej guberni płockiej. W związku z upadkiem zakładów rzemieślniczych i produkcją tylko na potrzeby lokalne, miasto bardzo zubożało. Jedyne wyjątkiem stanowiła bursztyniarnia - sławna w Europie. Wzrósł przemysł ze względu na bliskość granicy z Prusami (konie do Prus, do nas artykuły przemysłowe).

W czasie powstania styczniowego w mieście stacjonowały duże oddziały rosyjskie w obawie przed wystąpieniami Kurpiów, w związku z czym, nie odbywały się tam większe walki.

Na przełomie XIX i XX wieku nastąpiło kolejna aktywizacja gospodarcza i polityczna miasta. Ostrołęka uzyskała połączenie kolejowe z Warszawą i Białymstokiem. Powstał młyn wodny na Omulwi słynący ze swych wyrobów, zakład bursztyniarski. Rosjanie wybudowali w Wojciechowicach koszary oraz fortyfikacje ziemne, które w okresie międzywojennym były zajęte przez 5 pułk Ułanów Zasławskich i 12 Dywizjon Artylerii Konnej.

Powstają pierwsze oddziały partii politycznych, związane z działalnością konspiracyjną. W 1904 r. ostrołęccy robotnicy zaczynają strajki, które rozprzestrzeniają się na całą Polskę. Władza carska podkreśla swoją dominację, budując prawosławną cerkiew.

W końcu 1913 r. Ostrołęka wraz przedmieściami liczyła 13500 ludności w tym 7000 Żydów. Chociaż zabudowana była w większości budynkami drewnianymi, przeważnie parterowymi, to jednak od przełomu wieków przybyło w niej sporo kamieniczek murowanych, przeważnie na Rynku i w jego bezpośrednim sąsiedztwie.

Ostrołęka w czasie I wojny światowej

W trakcie I wojny światowej Ostrołęka znalazła się na granicy niemieckiej. Niemcy szybko zajęli miasto i poprzez liczne rekwizycje, podniesienie cen artykułów pierwszej potrzeby i przymusowe prace np. przy kopaniu okopów doprowadzili do dużego zubożenia ludności.

W 1915 r. znacząco nasiliły się działania wojenne na terenie Królestwa Polskiego, w lipcu miasto znalazło się na linii frontu. Miasto zostało zniszczone w 85-90%, zatem praktycznie przestało istnieć.

W latach 1916-1918 okupanci silnie eksploatowali tereny Puszczy Zielonej. Na potrzeby wywozu drewna, zbudowali 40 km odcinek szosy między Ostrołęką a Myszyniec oraz linię kolejki wąskotorowej.

Dwudziestolecie międzywojenne w Ostrołęce

Ostrołęka przez prawie cały okres międzywojenny należała, tak samo jak w czasach zaboru rosyjskiego, do województwa białostockiego. Życie mieszkańców w pierwszych latach po odzyskaniu niepodległości koncentrowało się na stworzeniu podstawowych warunków do egzystencji.

W pierwszej połowie sierpnia 1920 r. do miasta wkroczyła Armia Czerwona, która szybko opanowała administrację i powołała Tymczasowy Komitet Rewolucyjny. 24 sierpnia nastąpił powrót polskich władz powiatowych i miejskich po wycofaniu się najeźdźcy.

W latach 1921-1926 wszystkie działania skupiały się na jak najszybszym odbudowaniu miasta, usuwano gruzy, remontowano i odbudowywano budynki m. in. ratusz i budynek starostwa, powstała nowa Szkoła Powszechna oraz kino. Przebudowano cerkiew na budynek szkolny dla potrzeb Szkoły Rzemieślniczo-Przemysłowej Polskiej Macierzy Szkolnej.

Kolejne lata były okresem „wielkich inwestycji”. Powstały wtedy nowa elektrownia, betoniarnia, rozbudowano sieć ulic i chodników, a także rozpoczęto budowę Pomnika-Mauzoleum. W tym czasie w Ostrołęce mieszkało ok. 13 300 mieszkańców w tym ok. 4 000 posługujących się językiem żydowskim. Liczba osób stale rosła i przed wybuchem II wojny światowej wynosiła ok. 15 tysięcy.

Początki lat 30-tych przyniosły światowy kryzys gospodarczy. Jednak w tym czasie z funduszy państwowych zakończono budowę trzypiętrowego gmachu dla 8-klasowego Gimnazjum Państwowego im. króla Stanisława Leszczyńskiego - od 1932 r. koedukacyjnego Gimnazjum i Liceum Ogólnokształcącego. Otwarto także Żeńską Szkołę Zawodową i drugą szkołę powszechną. Oprócz szkół polskich funkcjonowały szkoły powszechne żydowskie oraz prywatne wyznaniowe szkoły żydowskie "chedery" oraz ortodoksyjna, chasydzka "Talmud Tora" z językiem hebrajskim. Nie rozwijała się natomiast opieka zdrowotna. W mieście działał jeden szpital na 60 łóżek. Duży wpływ na życie miasta wywierały stacjonujące w Ostrołęce - Wojciechowicach dwie jednostki wojskowe: 5. Pułk Ułanów Zasławskich i 12. Dywizjon Artylerii Konnej.

W 1934 r. nastąpił wzrost koniunktury i miasto zaczęło się rozbudowywać. Nastąpiła stopniowa poprawa sytuacji gospodarczej miasta, rozwinięto budownictwo mieszkaniowe, wzrosła liczba zakładów rzemieślniczych i sklepów branżowych, poprawił się wygląd zewnętrzny miasta. Zaczęło wychodzić własne czasopismo pn. "Przegląd Ostrołęcki". Otwarto Bibliotekę Miejską i "Przystań", placówkę o charakterze sportowym i towarzysko-rozrywkowym z zapleczem kawiarnianym i hotelowym.

1 kwietnia 1939 r. miasto Ostrołęka wraz z całym powiatem ostrołęckim włączone zostało do województwa warszawskiego.

Ostrołęka w czasie II wojny światowej

Niemcy wkroczyli do Ostrołęki 8 września 1939 r. Nastąpił okres okupacji, zapoczątkowany niemieckimi zarządzeniami, powołaniem milicji obywatelskiej oraz pierwszymi aresztowaniami mieszkańców miasta. W 1940 r. Ostrołęka została przemianowana na Scharfenwiese i była siedzibą władz okupacyjnych małego regionu ostrołęckiego, podlegała pod rejencję ciechanowską wchodzącą do Prus Wschodnich.

Poza tym władze okupacyjne starały się wprowadzić ład i porządek na wzór niemiecki. W tym celu uporządkowano ulice, wyremontowano częściowo chodniki i jezdnie, doprowadzono do porządku ogród spacerowy, z którego korzystali przede wszystkim Niemcy. Niezależnie od poczynionych prac porządkowych i pewnych przeróbek władze okupacyjne planowały szeroką modernizację miasta.

Jednak wprowadzono szereg restrykcji, ograniczających mieszkańców. Konfiskata żywności, mebli, futer i metali, zamiana kościołów i szkół w magazyny, warsztaty i fabryki to jedna z nich. Erich Koch na podległym sobie terenie rejencji ciechanowskiej przystąpił z całą konsekwencją i brutalnością do likwidacji Żydów i Polaków.

Żydom kazano opuścić miasto w ciągu 2 godzin, czas przedłużono do 2 dni, za sprawą delegacji żydowskiej. Opuścili miasto bezkrytycznie, większość zginęła w obozie zagłady w Treblince. Część przeżyła trudy wojny, założyli organizację ziomkowską Organisation of Imigrants from Ostroleka in Israel.

Rozpoczęto także pierwsze aresztowania. Przede wszystkim przedstawicieli inteligencji: lekarzy, nauczycieli, księży i urzędników. Miały także miejsce egzekucje, zarówno pojedyncze, jak grupowe i masowe. Utworzonych zostało kilka obozów pracy i aresztów. Innym obozem w Ostrołęce był obóz pracy dla kobiet założony 1 czerwca 1942 r., zlikwidowany w sierpniu 1943 r.

Równolegle rozwijała się działalność konspiracyjna, w szczególności Armii Krajowej (AK). Głównym zadaniem AK było przygotowanie w konspiracji powstania zbrojnego. W tym celu zajęto się organizowaniem, uzbrajaniem i szkoleniem przyszłych żołnierzy powstańczych. Równolegle cały czas prowadzona była walka bieżąca, stanowiąca ważny czynnik przygotowawczy do powstania. Była to głównie działalność wywiadowcza, sabotaż i dywersja.

Pod koniec sierpnia Ostrołęka była bombardowana przez lotnictwo radzieckie. Wyzwolenie Ostrołęki po pięciu latach okupacji niemieckiej nastąpiło 6 września 1944 r. w ramach strategicznej operacji "Bagration", rozpoczętej na Białorusi 23 czerwca 1944 r. i wymierzonej w niemiecką grupę Armii "Środek".

Pierwsze władze, zarówno powiatowe, jak i miejskie (Powiatowa i Miejska Rada Narodowa, starostwo, magistrat, sąd milicja), powstały już jesienią 1944 r. w Czerwinie. Po wojnie rozpoczęła się odbudowa miasta.

Ostrołęka w PRL

Plan władz centralnych zmierzający do uprzemysłowienia kraju, dał szansę rozwoju Ostrołęce, która podnosiła się po zniszczeniach wojennych. Powstały liczne przedsiębiorstwa: Ostrołęckie Zakłady Celulozowo-Papiernicze (dziś Stora Enso), Zespół Elektrowni, Zakłady Mięsne (dziś Pekpol), Zakłady Betonów Komórkowych 'Prefabet' (obecnie Ytong), mleczarnia i inne. Powstały nowe osiedla mieszkaniowe, Szpital Powiatowy, kilka szkół podstawowych i średnich, kryta pływalnia. Dom Sportowca, stadion miejski. Ostrołęka była nieprzerwanie miastem powiatowym (od 600 lat).

1 czerwca 1975 r. w związku ze zmianą podziału administracyjnego kraju z trzystopniowego na dwustopniowy awansowała na stolicę nowo utworzonego województwa ostrołęckiego i pozostawała nią do 31 grudnia 1998 r.

Okres wojewódzki zaznaczył się dużym, bo prawie dwukrotnym, przyrostem ludnościowym (z około 28 tysięcy do około 55 tysięcy), znacznymi efektami w budownictwie mieszkaniowym, szczególnie wielorodzinnym, oraz rozwojem infrastruktury technicznej i społecznej, która zresztą i tak odbiegała od potrzeb mieszkańców.

Na początku kwietnia 1979 r. Ostrołękę nawiedziła ogromna powódź. Wody Narwi osiągnęły wówczas poziom 6 metrów. Na skutek tego przez jakiś czas zamknięte były drogi z Ostrołęki do Warszawy i Myszyńca.

Współczesna historia Ostrołęki

Po 1989 r. nastąpiła w Ostrołęce transformacja zarówno polityczno-społeczna, jak i gospodarcza. Nastąpiło pełne zaopatrzenie mieszkańców w towary zarówno przemysłowe, jak i spożywcze.

Powstało wiele nowych, prywatnych podmiotów gospodarczych. Pojawiły się nowe banki, supermarkety, stacje paliw, szkoły i uczelnie niepubliczne. Lawinowo wzrosła ilość samochodów osobowych.

W 1999 roku, w wyniku kolejnej reformy administracyjnej kraju, miasto utraciło status wojewódzkiego i stało się miastem powiatowym grodzkim. Reaktywowano samorząd terytorialny, który stał się autentycznym gospodarzem miasta. W budownictwie mieszkaniowym szczególnie ruszyło budownictwo jednorodzinne (np. osiedle Kwiatowe, Bursztynowe, w okolicy stacji kolejowej i inne). Oddana została do użytku hala widowiskowo-sportowa, Ostrołęckie Centrum Kultury, drugi most na Narwi im. Antoniego Madalińskiego, nowe szkoły (Szkoła Podstawowa nr 10, Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 5), sale gimnastyczne. Wybudowano i zmodernizowano wiele kilometrów dróg i chodników.

Dzisiejsza Ostrołęka liczy ok. 53 tys. mieszkańców. Wśród największych ostrołęckich przedsiębiorstw należy wymienić: ENERGA Elektrownie Ostrołęka SA, firmę Stora Enso Poland SA – wiodącego w Polsce producenta celulozy oraz opakowań z papieru i tektury, Xella Polska Sp z o.o. – producenta materiałów budowlanych oraz Zakład Produkcyjny w Ostrołęce Okręgowej Spółdzielni Mleczarskiej w Piątnicy. Rozwojowi gospodarzemu miasta sprzyja fakt, że od 2007 r. obszar o powierzchni 86,1 ha w Ostrołęce – Wojciechowicach należy do Warmińsko-Mazurskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej (dawny teren wojskowy).

6.1.2. Architektura

Architektura sakralna

1. Kościół Farny pw. NMP i św. Mikołaja z XIV w. - jest najstarszą świątynią w Ostrołęce. Wybudowany w 1399 r. w stylu gotyckim z fundacji Janusza I Starszego, księcia mazowieckiego. Był kilkakrotnie niszczony i palony. Na przełomie XVII i XVIII wieku został

odbudowany, jego wnętrze ozdobiono barokowym wnętrzem i rzeźbami. Prezbiterium nosi cechy gotyckie. W elewacji zewnętrznej znajdują się kule kamienne i metalowe, m.in. z okresu wojen szwedzkich. Obok kościoła stoi dzwonnica o wysokości 13 m zbudowana na planie kwadratu w XVIII wieku. W 1999 r. kościół został rozbudowany o nawy boczne i kruchtę.

2. Kościół św. Antoniego Padewskiego - Kościół został oddany do użytku w 1696 roku. Został zbudowany w stylu barokowym. Kościół wchodzi w skład zespołu poklasztorowego. W jego podziemiach znajdziemy jedne z największych w tej części Polski krypty z grobowcami osób związanych z Klasztorem Bernardynów i miastem. Od 2007 roku w Sanktuarium są relikwie św. Antoniego z Padwy.
3. Kościół pw. św. Wojciecha - parafialny kościół rzymskokatolicki zbudowany w roku 1890. Pierwotnie była to cerkiew prawosławna, wybudowana na terenie ówczesnych koszar rosyjskich w Ostrołęce. Kościół znajduje się w dzielnicy przemysłowej Ostrołęki – Wojciechowicach.

Architektura użyteczności publicznej

1. Klasycystyczny ratusz -wzniesiony w 1824 r. Odbudowany po zniszczeniach I wojny światowej w roku 1924. Gruntownie przebudowany w 1969 r., kiedy to nadbudowano drugie piętro, podwyższono i przekształcono wieżę, zmieniono kształt dachu. Pierwotnie klasycystyczny, po przekształceniach sprzed 45 lat - bezstylowy. Usytuowany we wschodniej pierzei rynku (plac generała Bema).
2. Budynek dawnej poczty (obecnie Muzeum Kultury Kurpiowskiej) - mieści się w budynku z 1928 r. przy Pl. Bema 8, w którym dawniej była siedziba poczty. Od 1975 r. prowadzi działalność w zakresie gromadzenia i udostępniania dóbr kultury, wystawiennictwa, edukacji, badań naukowych i wydawnictw popularnonaukowych. Działalność wystawiennicza to ekspozycje stałe związane z historią ziemi ostrołęckiej oraz zmieniające się kilka razy w roku wystawy czasowe.

Zabytki przestrzenne

1. Grodzisko wczesnośredniowieczne - Susk Nowy. Gród obronny otoczony wałem o średnicy 90 m (prawdopodobnie z XII lub końca XI w.). Obok grodu funkcjonowała osada przygrodzowa, w której była karczma i targ. W tym miejscu powstało wczesne miasto. Historyczny układ urbanistyczny starego miasta - Szachownicowy układ bloków zabudowy rozmieszczonych wokół prostokątnego rynku Cztery ulice wychodzące z rynku (na północ i wschód) pozostały w formie mało zmienionej, dwie z nich – ulice: Kilińskiego i Głowackiego stanowią obecnie podstawowy szkielet dzielnicy staromiejskiej.

6.1.3. Obiekty wpisane do Wojewódzkiego Rejestru Zabytków

Wykaz obiektów nieruchomości wpisanych do Rejestru Zabytków Nieruchomych Województwa Mazowieckiego położonych na obszarze miasta Ostrołęka, zamieszczono w tabeli poniżej.

Tabela 11. Wykaz obiektów nieruchomości wpisanych do Wojewódzkiego Rejestru Zabytków

L.p.	Obiekt	Adres	Numer rejestru	Chronologia
1	Zespół urbanistyczny Starego Miasta	Ostrołęka, w granicach: rzeka Narew – ulica Bogusławskiego – ulica Kopernika, zespół kościelny – ulica Batorego – ulica Pstrowskiego	A-440z 9.02.1977	XVI – XIX w.
2	Zespół sakralny z XVIII w.: kościół pw. św. Antoniego i Klasztor O. O. Bernardynów, wraz z ogrodem w granicach istniejącego ogrodzenia i otoczeniem w promieniu 50 m	Ostrołęka, ul. Gomulickiego 1a	A-384z. 08.12.1958 r	XVIII w.
3	Kościół pw. Nawiedzenia NMP z XIV/XVII w. wraz z wyposażeniem	Ostrołęka, ul. Szwedzka 2	A-388 z 20.01.1959	XIV/XVII w.

	wnętrz i najbliższym otoczeniem w promieniu 50 m		r.	
4	Murowana dzwonnica znajdująca się przy kościele farnym pw. Nawiedzenia NMP	Ostrołęka, pl. Papieża Jana Pawła II	A-1186, z 16.05.2013 r.	2 poł. XVIII w.
5	Dom staromiejski, murowany	Ostrołęka, pl. im. Józefa Bema 8	A-434 z 04.04.1974 r.	XIX w.
6	Budynek drewniany, dwukondygnacyjny z mansardą, wykuszem	Ostrołęka, ul. Głowackiego 42	A-438 z 09.02.1977 r.	przełom XIX/XX.
7	Budynek murowany (kamienica) WSS „Społem”	Ostrołęka, pl. Bema 9	A-453 z 28.08.1979 r.	przełom XIX i XX w.
8	Kaplica cmentarna(murowana)	Ostrołęka, ul. Kujawska	A-479 z 11.12.1981 r.	poł. XIX
9	Dawny szpital powiatowy św. Józefa	Ostrołęka, ul. Szpitalna 2	A-529 z 24.01.1986 r.	z 1850 r. przebudowany w 1909 r.
10	Klasycystyczny budynek dawnego Starostwa	Ostrołęka, pl. gen. J. Bema nr 3	A-581 z 17.11.1986 r.	z 1824 r.
11	Ratusz klasycystyczny	Ostrołęka, przy pl. gen. J. Bema 1	A-582 z 17.11.1986 r.	wzniesiony w latach 1825-1828
12	Cerkiew prawosławna ob. kościół parafialny pw. św. Wojciecha	Ostrołęka, aleja Wojska Polskiego 44	A-583 z 17.11.1986 r.	z 1890 r.
13	Plebania kościoła parafialnego pw. św. Wojciecha	Ostrołęka, aleja Wojska Polskiego 44	A-583 z 17.11.1986 r.	z 1890 r.
14	Budynek przedszkola	Ostrołęka, aleja Wojska Polskiego 32	A-585 z 18.12.1987 r.	z 1890 r.
15	Budynek pokoszarowy, murowany	Ostrołęka, aleja Wojska Polskiego 23	A-586 z 18.12.1987 r.	powstały w latach 1886-1900
16	Budynek murowany z cegły	Ostrołęka, aleja Wojska Polskiego 42	A-587 z 18.12.1987 r.	powstały w 1886 r.
17	Budynek pokoszarowy, murowany z cegły	Ostrołęka, ul. Legionowa 15	A-588 z 18.12.1987 r.	powstały w 1886 r.
18	Budynek pokoszarowy, murowany	Ostrołęka, aleja Wojska Polskiego 5	A-589, z 18.12.1987 r.	powstały w latach 1886-1900
19	Budynek pokoszarowy, murowany z cegły	Ostrołęka, aleja Wojska Polskiego 6	A-590, z 18.12.1987 r.	powstały w 1886 r.
20	Fortyfikacje ziemne „Forty Bema wraz z drogą rokadową fortu – do starego przyczółka mostowego. Pomnik-Mauzoleum, znajdujący się na terenie „Fortów Bema”	Ostrołęka, ul. Stacha Konwy/Warszawska	A-602 z 23.07.1991 r.	1880 r.

21	Budynek mieszkalny	Ostrołęka, ul. Kościuszki 8	A-606 z 04.05.1993 r.	lata 20-te XX w.
22	Budynek murowany	Ostrołęka, pl. gen. J. Bema 4	A-612 z 12.06.1994 r.	lata 20-te XX w.
23	Budynek plebanii	Ostrołęka, ul. Szwedzka 2	A-613 z 03.01.1995 r.	początek XX w.
24	Elewacje zewnętrzne i gabaryt budynku koszarowego	Ostrołęka, aleja Wojska Polskiego 21	A-622 z 12.01.1998 r.	lata 1886-1890
25	Stara część cmentarza parafialnego rzymskokatolickiego	Ostrołęka, Legionowa 15	A-560 z 30.01.1986 r.	XIX w
26	Dwór drewniany	Ostrołęka, Łomżyńska 26	A-454 z dnia 22.08.1979r.	wzniesiony w 3 ćwierci XIX w
27*	Grodzisko wczesnośredniowieczne nizinne położone na gruntach miejskich zwanych „Starym Miastem”, wraz z otaczającym podgrodzem (obszar w promieniu 100 m od zewnętrznej linii wałów grodziska)	-	numer rejestru zabytków 36/152 z 19.01.1955 r.	-
28*	Nawarstwienia kulturowe starego miasta w Ostrołęce	-	numer rejestru zabytków 320, decyzja z dn. 04.08.1992 r.	-

*Na terenie miasta Ostrołęka do rejestru zabytków wpisane są również nieruchomości zabytki archeologiczne o LP 27 i 28.
Źródło: dane Mazowieckiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków

6.1.4. Obiekty ujęte w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków

Wykaz obiektów nieruchomości ujętych w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków położonych na obszarze miasta Ostrołęka, zamieszczono w Tabeli 12 poniżej.

Tabela 12. Wykaz obiektów nieruchomości ujętych w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków

Lp.	Obiekt	Adres
1	Budynek koszarowy I w zespole koszar	Aleja Wojska Polskiego 21
2	Budynek koszarowy II w zespole koszar	Aleja Wojska Polskiego 21
3	Budynek koszarowy III w zespole koszar	Aleja Wojska Polskiego 21
4	Budynek koszarowy w zespole koszar	Aleja Wojska Polskiego 23
5	Dom dowódcy pułku w zespole koszar	Aleja Wojska Polskiego 24
6	Budynek koszarowy w zespole koszar	Aleja Wojska Polskiego 28
7	Budynek koszarowy w zespole koszar	Aleja Wojska Polskiego 32
8	Budynek koszarowy w zespole koszar	Aleja Wojska Polskiego 32a
9	Dom lekarza pułkowego w zespole koszar	Aleja Wojska Polskiego 40
10	Budynek gospodarczy przy domu lekarza pułkowego w zespole koszar	Aleja Wojska Polskiego 40

Lp.	Obiekt	Adres
11	Budynek koszarowy w zespole koszar	Aleja Wojska Polskiego42
12	Cerkiew w zespole koszar	-
13	Dom duchowieństwa prawosławnego w zespole koszar	-
14	Budynek orkiestry w zespole koszar	ul. Batalionu Czwartaków 6
15	Budynek łaźni w zespole koszar	ul. Batalionu Czwartaków 8
16	Dom murowany	ul. Farna 1
17	Dom murowany	ul. Farna 3
18	Dom murowany	ul. Farna 5
19	Dom murowany	ul. Głowackiego 37
20	Dom murowany	ul. Głowackiego 39
21	Dom drewniany (rekonstrukcja)	ul. Głowackiego 42
22	Kościół rzymskokatolicki parafialny pw. św. Antoniego w zespole klasztorным Bernardynów	-
23	Ogród przy kościele rzymskokatolickim parafialnym pw. św. Antoniego w zespole klasztorным Bernardynów	-
24	Klasztor w zespole klasztorным Bernardynów	-
25	Krużganki z tzw. kalwarią w zespole klasztorным Bernardynów	-
26	Dom murowany	ul. Głowackiego 2
27	Dom murowany	ul. Gomulickiego 8
28	Dom murowany	ul. Kilińskiego 39
29	Wieża ciśnienia w zespole dworca kolejowego	-
30	Dom drewniany	ul. Kolejowa 65
31	Dom murowany	ul. Kościuszki 8
32	Dom murowany	ul. Kościuszki 17
33	Kaplica cmentarna w zespole cmentarza parafialnego	-
34	Budynek koszarowy w zespole koszar	ul. Legionowa 15
35	Budynek pralni i stajni w zespole koszar	ul. Legionowa 15a
36	Dom drewniany	ul. Leszczyńskiego 10
37	Dom drewniany	ul. Łęczysk 8
38	Lecznica dla koni w zespole koszar	ul. Łomżyńska 2

Lp.	Obiekt	Adres
39	Elektrownia Mazowiecka	ul. Mazowiecka 6
40	Ratusz	-
41	Starostwo	Bema Plac Bema 3
42	Dom murowany	Bema Plac Bema 4
43	Poczta	Bema Plac Bema 8
44	Dom murowany	Bema Plac Bema 9
45	Dom murowany	Bema Plac Bema 14
46	Dom drewniany	Plac Dworcowy 2
47	Dom murowany	Plac 1 Maja 2
48	Dom murowany	ul. Rybacka 5
49	Dom drewniany	ul. Rybacka 7
50	Dom murowany	ul. Słowackiego 43
51	Dom drewniany	ul. Słowackiego 84
52	Fort zaporowy Bema	-
53	Pomnik-mauzoleum na forcie Bema	-
54	Szpital św. Józefa	ul. Szpitalna 2
55	Kościół rzymskokatolicki	-
56	Dzwonnica w zespole kościoła parafialnego	-
57	Plebania w zespole kościoła parafialnego	-
58	Dom murowany	-
59	Dom murowany	ul. Wąska 4
60	Dom murowany	ul. Żeromskiego 82
61	Dom drewniany	ul. Żeromskiego 98

Źródło: Mazowiecki Wojewódzki Konserwator Zabytków, delegatura w Ostrołęce

Tabela 13. Wykaz cmentarzy i miejsc pamięci posiadających karty cmentarzy

Lp.	Cmentarze i miejsca pamięci posiadające karty cmentarzy
1	Cmentarz parafialny – karta cmentarza nr 81
2	Cmentarz żołnierzy radzieckich z II wojny światowej – karta cmentarza nr 82 (Ostrołęka – Wojciechowice)
3	Kirkut – karta cmentarza nr 149
4	Cmentarz z I wojny światowej żołnierzy niemieckich i rosyjskich – karta cmentarza nr 194 (Ostrołęka – Łazek)
5	Mogiła „Czwartaków” – karta cmentarza nr 180

Źródło: Mazowiecki Wojewódzki Konserwator Zabytków, delegatura w Ostrołęce

6.1.5. Obiekty ujęte w Gminnej Ewidencji Zabytków

Wykaz obiektów nieruchomości ujętych w Gminnej Ewidencji Zabytków położonych na obszarze miasta Ostrołęka, zamieszczono w tabeli poniżej.

Tabela 14. Wykaz obiektów nieruchomości wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków

Lp.	Obiekt	Miejscowość	Nr działki ew.
1.	zespół urbanistyczny Starego Miasta	Ostrołęka, w granicach: rzeka Narew – ulica Bogusławskiego – ulica Kopernika, zespół kościelny – ulica Batorego – ulica Pstrowskiego	
2.	dom murowany	Ostrołęka, Aleja Wojska Polskiego 3	30016/3
3.	dom murowany	Ostrołęka, Aleja Wojska Polskiego 5	30018/3
4.	dom murowany	Ostrołęka, Aleja Wojska Polskiego 17	30032
5.	dom drewniany	Ostrołęka, Aleja Wojska Polskiego 18	30376/1
6.	budynek koszarowy I w zespole koszar, ob. budynek administracyjny	Ostrołęka, Aleja Wojska Polskiego 21	30024/12
7.	budynek koszarowy II w zespole koszar, ob. budynek administracyjny	Ostrołęka, Aleja Wojska Polskiego 21	30024/12
8.	budynek koszarowy III w zespole koszar, ob. budynek usługowo-biurowy	Ostrołęka, Aleja Wojska Polskiego 21	30024/12
9.	budynek koszarowy w zespole koszar, ob. budynek przychodni lekarskiej	Ostrołęka, Aleja Wojska Polskiego 23	30036
10.	dom dowódcy pułku w zespole koszar, ob. budynek mieszkalny	Ostrołęka, Aleja Wojska Polskiego 24	30264
11.	budynek koszarowy w zespole koszar, ob. budynek nie użytkowany	Ostrołęka, Aleja Wojska Polskiego 28	30528/2
12.	budynek koszarowy w zespole koszar, ob. budynek przedszkola	Ostrołęka, Aleja Wojska Polskiego 32	30247/2

Lp.	Obiekt	Miejscowość	Nr działki ew.
13.	budynek koszarowy w zespole koszar, ob. budynek gospodarczy	Ostrołęka, Aleja Wojska Polskiego32a	30247/3; 30247/6; 30248/28
14.	dom murowany	Ostrołęka, Aleja Wojska Polskiego36	30234
15.	budynek koszarowy w zespole koszar, ob. budynek w stanie ruiny	Ostrołęka, Aleja Wojska Polskiego37	30061
16.	dom lekarza pułkowego w zespole koszar, ob. budynek mieszkalny	Ostrołęka, Aleja Wojska Polskiego40	30608/2
17.	budynek gospodarczy przy domu lekarza pułkowego w zespole koszar, ob. budynek gospodarczy	Ostrołęka, Aleja Wojska Polskiego40	30609; 30610; 30611
18.	budynek koszarowy w zespole koszar, ob. budynek mieszkalny	Ostrołęka, Aleja Wojska Polskiego42	30637
19.	cerkiew w zespole koszar, ob. kościół rzymskokatolicki p.w. św. Wojciecha	Ostrołęka, Aleja Wojska Polskiego44	30202
20.	dom duchowieństwa prawosławnego w zespole koszar, ob. plebania w zespole kościoła parafialnego	Ostrołęka, Aleja Wojska Polskiego44	30202
21.	cmentarz wojenny żołnierzy Armii Czerwonej z czasów II wojny światowej	Ostrołęka, Aleja Wojska Polskiego	
22.	budynek orkiestry w zespole koszar, ob. budynek mieszkalny	Ostrołęka, ul. Batalionu Czwartaków 6	30199/2
23.	budynek łaźni w zespole koszar, ob. budynek mieszkalny	Ostrołęka, ul. Batalionu Czwartaków 8	30199/4
24.	dom murowany	Ostrołęka, ul. Fabryczna 4	30046; 30047
25.	dom murowany, ob. budynek mieszkalno-handlowy	Ostrołęka, ul. Farna 1	20570
26.	dom murowany	Ostrołęka, ul. Farna 3	20571
27.	dom murowany	Ostrołęka, ul. Farna 5	20572
28.	dom murowany, ob. budynek biurowy	Ostrołęka, ul. Farna 7	20573
29.	dom murowany	Ostrołęka, ul. Farna 9	20574
30.	dom murowany, ob. budynek mieszkalno-handlowy	Ostrołęka, ul. Głowackiego 20	20972
31.	dom murowany, ob. budynek mieszkalno-handlowy	Ostrołęka, ul. Głowackiego 24	20969
32.	dom murowany, ob. budynek mieszkalno-handlowy	Ostrołęka, ul. Głowackiego 35	20809
33.	dom murowany, ob. budynek biurowo-handlowy	Ostrołęka, ul. Głowackiego 37	20824
34.	dom murowany, ob. budynek biurowo-handlowy	Ostrołęka, ul. Głowackiego 39	20825
35.	dom drewniany (rekonstrukcja), ob. budynek usługowy	Ostrołęka, ul. Głowackiego 42	20882

Lp.	Obiekt	Miejscowość	Nr działki ew.
36.	dom murowany	Ostrołęka, ul. Gomulickiego 1	20793/1
37.	kościół rzymskokatolicki parafialny p.w. św. Antoniego w zespole klasztorным Bernardynów	Ostrołęka, ul. Gomulickiego 1a	20780
38.	klasztor w zespole klasztorным Bernardynów	Ostrołęka, ul. Gomulickiego 1a	20780
39.	krużganki z tzw. kalwarią w zespole klasztorным Bernardynów	Ostrołęka, ul. Gomulickiego 1a	20780
40.	dom murowany, ob. budynek administracyjny	Ostrołęka, ul. Gomulickiego 2	20697
41.	dom murowany	Ostrołęka, ul. Gomulickiego 8	20701
42.	dom murowany	Ostrołęka, ul. Gomulickiego 20	20741
43.	dom murowany	Ostrołęka, ul. Kasprowicza 2a	61479
44.	dom drewniany	Ostrołęka, ul. Kasprowicza 4	61473; 61475
45.	dom drewniany	Ostrołęka, ul. Kasprowicza 6	61471
46.	dom murowany, ob. budynek mieszkalno-handlowy	Ostrołęka, ul. Kilińskiego 22	20971
47.	dom murowany, ob. budynek mieszkalno-handlowy	Ostrołęka, ul. Kilińskiego 35	20923/3
48.	dom murowany, ob. budynek mieszkalno-handlowy	Ostrołęka, ul. Kilińskiego 39	20932
49.	wieża ciśnień w zespole dworca kolejowego	Ostrołęka, ul. Kolejowa	
50.	dom drewniany	Ostrołęka, ul. Kolejowa 59	62009
51.	dom drewniany	Ostrołęka, ul. Kolejowa 65	62004
52.	dom murowany	Ostrołęka, ul. Kolejowa 69	61998
53.	dom drewniany	Ostrołęka, ul. Kolejowa 75	61990
54.	dom murowany	Ostrołęka, ul. Kolejowa 79	
55.	dom drewniany	Ostrołęka, ul. Kolejowa 81	
56.	dom murowany, ob. budynek biurowo-handlowy	Ostrołęka, ul. Kościuszki 8	20719
57.	dom murowany, ob. budynek biurowo-handlowy	Ostrołęka, ul. Kościuszki 17	20607/2
58.	cmentarz rzymskokatolicki, parafialny	Ostrołęka, ul. Kujawska	20497
59.	kaplica cmentarna w zespole cmentarza parafialnego	Ostrołęka, ul. Kujawska	20497
60.	budynek koszarowy w zespole koszar, ob. budynek mieszkalny	Ostrołęka, ul. Legionowa 15	30634
61.	budynek pralni i stajni w zespole koszar, ob. budynek mieszkalny	Ostrołęka, ul. Legionowa 15a	30633/2

Lp.	Obiekt	Miejscowość	Nr działki ew.
62.	dom drewniany	Ostrołęka, ul. Leszczyńskiego 10	20662/1
63.	dom drewniany	Ostrołęka, ul. Łęczysk 8	21017
64.	lecznica dla koni w zespole koszar, ob. budynek mieszkalny	Ostrołęka, ul. Łomżyńska 2	30195/2
65.	dom drewniany	Ostrołęka, ul. Łomżyńska 29	30121
66.	elektrownia, ob. budynek biurowy	Ostrołęka, ul. Mazowiecka 6	20999/3
67.	dom drewniany, ob. budynek biurowy	Ostrołęka, ul. Obozowa 13	
68.	cmentarz wojenny z czasów I wojny światowej	Ostrołęka, ul. Padlewskiego	
69.	ratusz, ob. budynek Urzędu Miasta	Ostrołęka, Plac Bema 1	21148/2
70.	budynek mieszkalny, ob. budynek Urzędu Miejskiego	Ostrołęka, Plac Bema 2	21148/1
71.	starostwo, ob. budynek Urzędu Wojewódzkiego	Ostrołęka, Plac Bema 3	20752
72.	dom murowany, ob. budynek administracyjny	Ostrołęka, Plac Bema 4	20753
73.	dom murowany, ob. budynek administracyjny	Ostrołęka, Plac Bema 5	20760
74.	poczta, ob. budynek Muzeum Okręgowego	Ostrołęka, Plac Bema 8	20756
75.	dom murowany, ob. budynek biurowy	Ostrołęka, Plac Bema 9	20755
76.	dom murowany, ob. budynek administracyjny	Ostrołęka, Plac Bema 10	20587
77.	dom murowany, ob. budynek biurowy	Ostrołęka, Plac Bema 11	20588
78.	dom murowany, ob. budynek biurowy	Ostrołęka, Plac Bema 12	20589
79.	dom murowany	Ostrołęka, Plac Bema 13	20589
80.	dom murowany, ob. budynek administracyjny	Ostrołęka, Plac Bema 14	20591
81.	dom drewniany	Ostrołęka, Plac Dworcowy 2	61865
82.	dom murowany, ob. budynek mieszkalno-usługowy	Ostrołęka, Plac Jana Pawła II 2	20634
83.	dom murowany, ob. budynek mieszkalno-handlowy	Ostrołęka, Plac 1 Maja 2	20963
84.	cmentarz żydowski (kirkut)	Ostrołęka, ul. Poznańska	
85.	dom drewniany	Ostrołęka, ul. Psarskiego 4	
86.	dom drewniany	Ostrołęka, ul. Psarskiego 5	
87.	dom murowany	Ostrołęka, ul. Rybacka 5	20565
88.	dom drewniany	Ostrołęka, ul. Rybacka 7	20564/1
89.	dom drewniany	Ostrołęka, ul. Rybacka 9	20563

Lp.	Obiekt	Miejscowość	Nr działki ew.
90.	dom drewniany	Ostrołęka, ul. Słowackiego 35	62098
91.	dom drewniany	Ostrołęka, ul. Słowackiego 39	62100
92.	dom murowany	Ostrołęka, ul. Słowackiego 41	62101
93.	dom murowany	Ostrołęka, ul. Słowackiego 43	62102
94.	dom murowany	Ostrołęka, ul. Słowackiego 45	62103
95.	dom drewniany	Ostrołęka, ul. Słowackiego 49	62106
96.	dom murowany	Ostrołęka, ul. Słowackiego 65	
97.	dom drewniany	Ostrołęka, ul. Słowackiego 74	
98.	dom drewniany	Ostrołęka, ul. Słowackiego 84	
99.	dom murowany	Ostrołęka, ul. Słowackiego 94	
100.	dom murowany, ob. budynek biurowy	Ostrołęka, ul. Stacha Konwy 24	10067/10
101.	fort zaporowy Bema	Ostrołęka, ul. Stacha Konwy/Warszawska	
102.	pomnik-mauzoleum na forcie Bema	Ostrołęka, ul. Stacha Konwy/Warszawska	
103.	mogiła wojenna „Czwartaków”	Ostrołęka, ul. Staszica	20780
104.	szpital św. Józefa, ob. budynek szkolny	Ostrołęka, ul. Szpitalna 2	20559
105.	dom murowany	Ostrołęka, ul. Szpitalna 9	20553
106.	kościół rzymskokatolicki, parafialny p.w. Nawiedzenia NMP i św. Mikołaja	Ostrołęka, ul. Szwedzka 2	20560
107.	dzwonnica w zespole kościoła parafialnego	Ostrołęka, ul. Szwedzka 2	20560
108.	figura Matki Boskiej w zespole kościoła parafialnego	Ostrołęka, ul. Szwedzka 2	20560
109.	ogrodzenie w zespole kościoła parafialnego	Ostrołęka, ul. Szwedzka 2	20560
110.	plebania w zespole kościoła parafialnego	Ostrołęka, ul. Szwedzka 2	20558
111.	dom murowany, ob. budynek administracyjny	Ostrołęka, ul. Traugutta 7	20375
112.	dom murowany, ob. budynek administracyjny	Ostrołęka, ul. Traugutta 9	20375
113.	dom murowany	Ostrołęka, ul. Wąska 4	21124
114.	dom murowany	Ostrołęka, ul. Żeromskiego 40	61770
115.	dom murowany	Ostrołęka, ul. Żeromskiego 50	61765
116.	dom murowany	Ostrołęka, ul. Żeromskiego 56	61762
117.	dom murowany	Ostrołęka, ul. Żeromskiego 80	61484

Lp.	Obiekt	Miejscowość	Nr działki ew.
118.	dom murowany	Ostrołęka, ul. Żeromskiego 82	61484
119.	dom drewniany	Ostrołęka, ul. Żeromskiego 98	61381
120.	dom drewniany	Ostrołęka, ul. Żeromskiego 112	61340
121.	dom murowany	Ostrołęka, ul. Żeromskiego 120	61298

Zródło: Dane Urzędu Miasta Ostrołęka

6.1.6. Archeologia

Wykaz stanowisk archeologicznych ujętych w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków położonych na obszarze miasta Ostrołęka, zamieszczono w tabeli poniżej.

Tabela 15. Wykaz stanowisk archeologicznych ujętych w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków położonych na terenie miasta Ostrołęka.

Lp.	Nr obszaru AZP	Nr stanowiska w miejscowości	Nr stanowiska na obszarze	Chronologia	Uwagi
1	38-71	1 (Łazek)	6	epoka kamienia (paleolit)	
2	38-72	1 (Wojciechowice)	14	paleolit	
3	38-72	2 (Wojciechowice)	15	mezolit, neolit, średniowiecze	
4	38-72	3 (Wojciechowice)	18	starożytność	
5	39-71	4	1	mezolit	
6	38-72	4 (Wojciechowice)	19	starożytność, nowożytność	
7	39-71	5	2	średniowiecze, nowożytność	Stanowisko (grodzisko) wpisane do rejestru zabytków województwa mazowieckiego pod nr 36/152, decyzja z dnia 19.01.1955 r.
8	39-71	6	3	średniowiecze, nowożytność	
9	39-71	7	5	średniowiecze, nowożytność	
10	39-71	8	13	nowożytność	
11	38-71	10	23	epoka kamienia – epoka brązu	

Zródło: Dane Urzędu Miasta Ostrołęka

Na terenie miasta znajduje się jedno stanowisko archeologiczne (grodzisko) wpisane do rejestru zabytków województwa mazowieckiego pod **nr 36/152, decyzja z dnia 19.01.1955 r.** Ewidencja stanowisk archeologicznych nie jest zbiorem zamkniętym – nadchodzące lata mogą przynieść nowe odkrycia lub negatywną weryfikację obecnie zaewidencjonowanych stanowisk.

6.2. STAN I ZAGROŻENIA ŚRODOWISKA KULTUROWEGO

Duże nagromadzenie zabytkowych obiektów i elementów układu przestrzennego stanowi niezaprzeczalny walor w promocji atrakcyjności turystycznej miasta Ostrołęki.

Nie można jednak pominąć zagrożeń, jakie dla historycznych elementów struktury przestrzennej stanowi: w dużym stopniu zły stan techniczny zabudowy historycznej (często nie doinwestowana przez długie lata), powodujący jej dekapitalizację, presja związana z rozwojem społeczno-gospodarczym (wprowadzenie nowych funkcji wymagających dostosowania zabudowy), presja związana z usprawnieniem układu komunikacyjnego i pozostałych elementów infrastruktury technicznej. Stąd powstają różnorodne napięcia i konflikty w stanie zabudowy i zagospodarowania przestrzeni, stanowiące bariery rozwoju.

7. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z REKOMENDACJI I WNIOSKÓW ZAWARTYCH W AUDYCIE KRAJOBRAZOWYM LUB OKREŚLENIA PRZEZ AUDYT KRAJOBRAZOWY GRANIC KRAJOBRAZÓW PRIORYTETOWYCH

W związku z brakiem opracowanego audytu krajobrazowego, na terenie miasta Ostrołęka nie obowiązują rekomendacje i wnioski zawarte w audycie krajobrazowym oraz określenia przez audyt krajobrazowy granic krajobrazów priorytetowych.

8. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WARUNKÓW I JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW, W TYM OCHRONY ICH ZDROWIA

8.1. POTENCJAŁ DEMOGRAFICZNY

Według danych GUS za 2019rok, miasto zamieszkiwało 52 055 osób. W porównaniu do podobnych obszarowo miast, w Ostrołęce notowany jest jeden z większych spadków liczby ludności. W związku z obserwowanymi w kraju procesami odpływu mieszkańców ze średnich miast, nie są to wyniki silnie alarmujące. Poniższa tabela przedstawia zmianę liczby ludności w Ostrołęce na tle kraju, województwa mazowieckiego oraz miast o podobnej powierzchni.

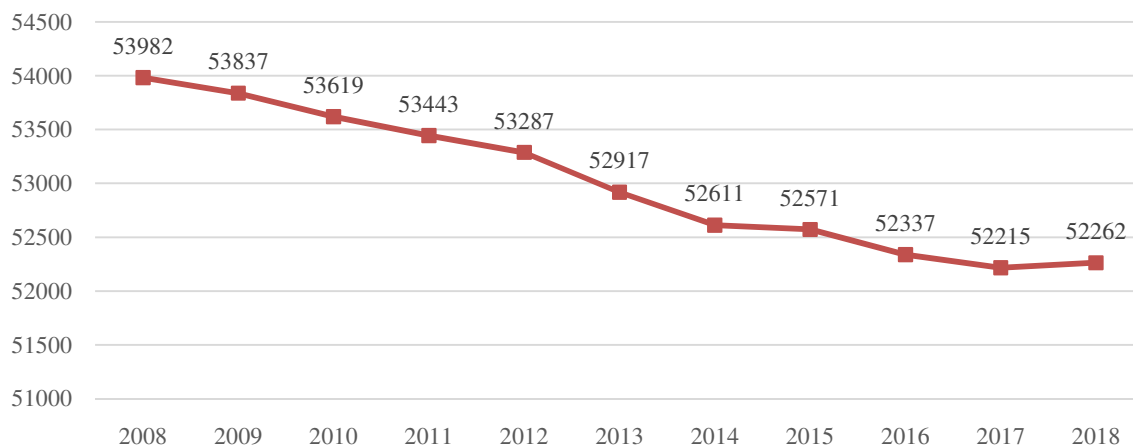
Tabela 16. Zmiana liczby ludności w mieście Ostrołęka na tle kraju, województwa mazowieckiego oraz w porównaniu do innych miast o powierzchni powyżej 30 km² w latach 2013 i 2018

Obszar	2013 r.	2018 r.	Zmiana liczby ludności w latach 2013-2018
Polska	38 533 299	38 411 148	-0.32%
województwo mazowieckie	5 301 760	5 403 412	1.92%
Ostrołęka	53 287	52 262	-1.92%
Ciechanów	44 974	44 209	-1.70%
Kutno	45 975	44 172	-3.92%
Łomża	62 812	63 000	0.30%
Łuków	30 827	30 025	-2.60%
Mława	30 969	31 234	0.86%
Siedlce	76 393	77 872	1.94%
Skierniewice	48 695	48 178	-1.06%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych GUS

Na przestrzeni lat 2008-2018 liczba ludności w mieście systematycznie spadała. W roku 2008 Ostrołękę zamieszkiwało 53 982 osób i przez ostatnie 10 lat zmniejszyła się ona o 1 720 osób. Liczba

mieszkańców średnio zmniejszała się rocznie o 171osób. Zgodnie z poniższym Wykresem 11 w roku 2018 roku zauważalny jest niewielki wzrost liczby ludności w stosunku do roku 2017, związane jest to z przyłączeniem do miasta Ostrołęka terenów gminy Rzekuń. Obszar ten według Urzędu Miasta Ostrołęka zamieszkuje 177 osób. Biorąc pod uwagę liczbę ludności, która została przyłączona pod administrację miasta Ostrołęka, tendencja zmniejszania się liczby ludności zostaje zachowana. Po zsumowaniu mieszkańców dołączonego obszaru, liczba ludności zmniejszyła się o 130 osób.

Wykres 11. Liczba mieszkańców miasta Ostrołęka w latach 2008-2018 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych GUS

Najliczniej zamieszkałe obszary dzielnic Ostrołęki(2018 r.)to: Osiedle Centrum (11 770 osób), Śródmieście (7 975 osób) i Stacja (5 157 osób).Wśród dzielnic najmniej licznie zamieszkałych (poniżej 1000 mieszkańców) znalazły się osiedla: Witosa, Leśniewo, Bursztynowe, Leśne.

Największy spadek liczby mieszkańców w latach 2008-2018 odnotowano na osiedlach: Parkowym, Sienkiewicza i Śródmieściu. Na kilku osiedlach zwiększyła się liczba mieszkańców. Największy wzrost wystąpił na osiedlu Stacja (529 osób), Centrum (298 osób), Łazek (201 osób).

Tabela 17. Zmiana liczby ludności w poszczególnych osiedlach miasta Ostrołęka w latach 2008 i 2018

miejscowość	liczba ludności			osiedle	liczba ludności		
	stan na 31.12.2008r.	stan na 1.12.2018r.	bilans		stan na 31.12.2008r.	stan na 1.12.2018r.	bilans
Łazek	1 265	1 466	201	Leśne	807	792	-15
Witosa	513	488	-25	Wojciechowice	1 893	2 089	196
Łęczysk	2 270	2 156	-114	Starosty Kosa	3 060	2 698	-362
Sienkiewicza	3 858	3 333	-525	Śródmieście	8 492	7 975	-517
Centrum	11 472	11 770	298	Traugutta	1 342	1 286	-56
Leśniewo	183	222	39	Stare Miasto	2 826	2 576	-250
Stacja	4 628	5 157	529	Parkowe	5 422	4 670	-752
Bursztynowe	927	911	-16	Dzieci Polskich	2 954	2 555	-399
Pomian	916	1 016	100				

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miasta Ostrołęka

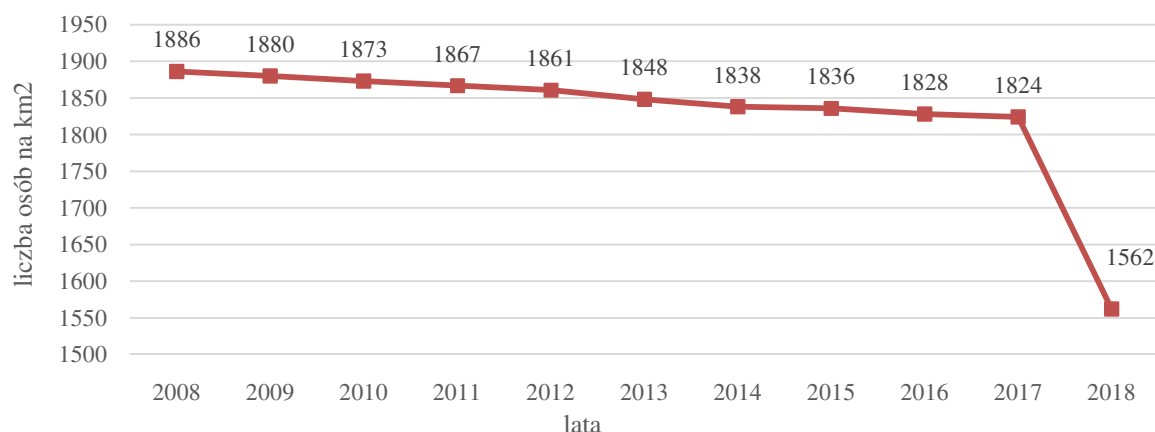
Gęstość zaludnienia (2018r.) wynosiła 1562osób/km2. Porównując Ostrołękę do innych miast o podobnej powierzchni i specyfice, należy uznać, iż wskaźnik gęstości zaludnienia jest jednym z wyższych, mimo iż od 2013 roku zmniejszył się o 286 os./km2. Ma to jednak związek

z przyłączeniem do miasta dużego obszaru gminy Rzekuń (obszar 482,6ha), w większości są to tereny leśne i niezamieszkałe. Przyłączony obszar stanowi 14,4% powierzchni obecnej miasta.

Tabela 18. Gęstość zaludnienia miasta Ostrołęka na tle kraju, województwa mazowieckiego oraz w porównaniu do innych miast o powierzchni powyżej 30 km² w latach 2013 i 2017

Obszar	2013r.	2018 r.	Zmiana gęstości zaludnienia w latach 2013-2018
Polska	123	123	0
województwo mazowieckie	150	152	-2
Ostrołęka	1 848	1 562	-286
Ciechanów	1 367	1 349	-18
Kutno	1 359	1 315	-44
Łomża	1 920	1 928	8
Łuków	860	840	-20
Mława	887	898	11
Siedlce	2 396	2 444	48
Skierniewice	1 413	1 392	-21

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych GUS

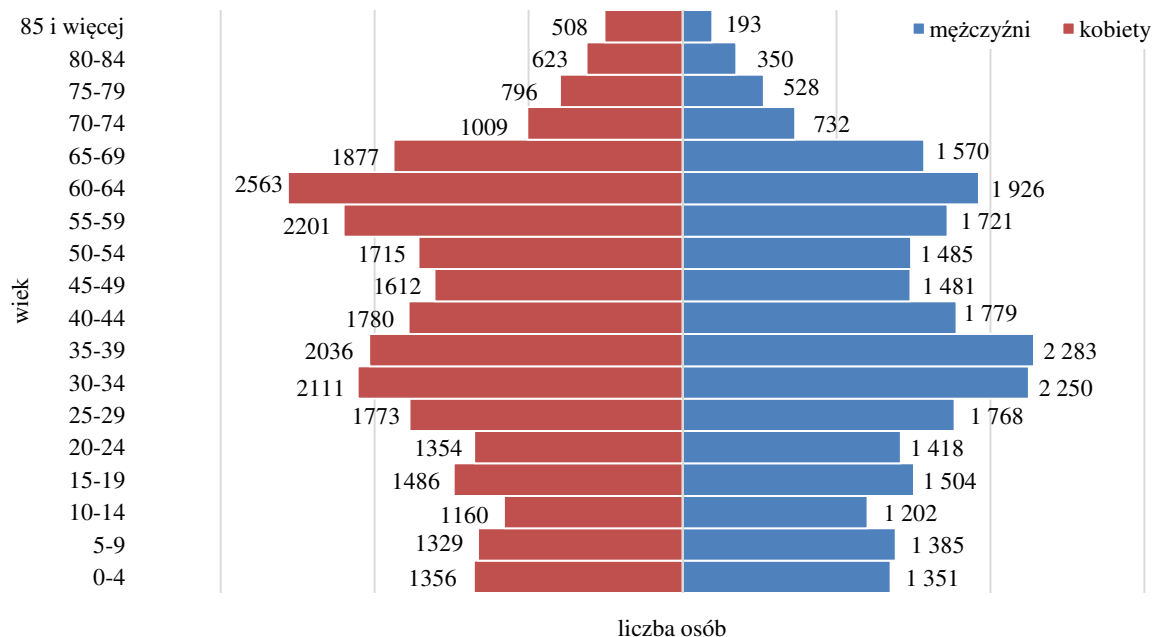

Wykres 12. Gęstość zaludnienia w mieście Ostrołęka w latach 2008-2018 [osoby/km²]

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych GUS

Biorąc pod uwagę podział miasta na poszczególne osiedla, najbardziej intensywnie zaludnionym było w 2018 r. osiedle Starosty Kosa (gęstość zaludnienia na poziomie 14 971 os./km²). Gęstość zaludnienia powyżej wartości średniej dla powiatu uzyskały także m.in. osiedla: Parkowe (ok. 12 875 os./km²), Dzieci Polskich (ok. 10 774 os./km²). Najniższą wartość wskaźnika odnotowano na osiedlu Leśniewo (46 os./km²), Witosa (185 os./km²).

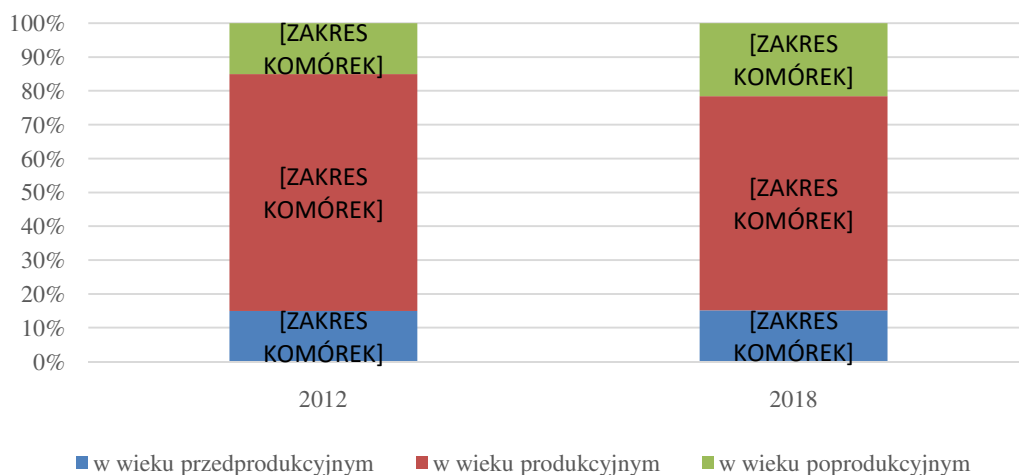
Struktura wieku mieszkańców miasta Ostrołęki według płci została przedstawiona na Wykresie 13. Rozpatrując ogólną liczbę kobiet i mężczyzn można zauważyć, że w 2017 r. kobiety stanowiły 52,3% wszystkich mieszkańców. Sytuacja wygląda inaczej w poszczególnych przedziałach wiekowych. Liczba kobiet jest większa niż liczba mężczyzn w przedziałach wiekowych powyżej 45 roku życia, zaś liczba mężczyzn jest w niewielkim stopniu przeważająca we wcześniejszych grupach wiekowych (od 0-39 roku życia).

Wykres 13. Struktura wieku i płci mieszkańców miasta Ostrołęka w 2017 r.
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych GUS

Kolejnym wskaźnikiem obrazującym sytuację demograficzną miasta Ostrołęka jest udział procentowy osób w poszczególnych ekonomicznych grupach wiekowych. Systematycznie malał udział ludności w wieku przedprodukcyjnym (w ostatnim dziesięcioleciu udział ten zmniejszył się o 2,3%) oraz ludności w wieku produkcyjnym (w ostatnim dziesięcioleciu udział ten zmniejszył się o 5,6%). Natomiast wzrastał udział ludności w wieku poprodukcyjnym (w ostatnim dziesięcioleciu o 8,9%). Spowodowało to znaczny wzrost wskaźnika obciążenia demograficznego ludności w wieku produkcyjnym, ludnością w wieku nieprodukcyjnym.

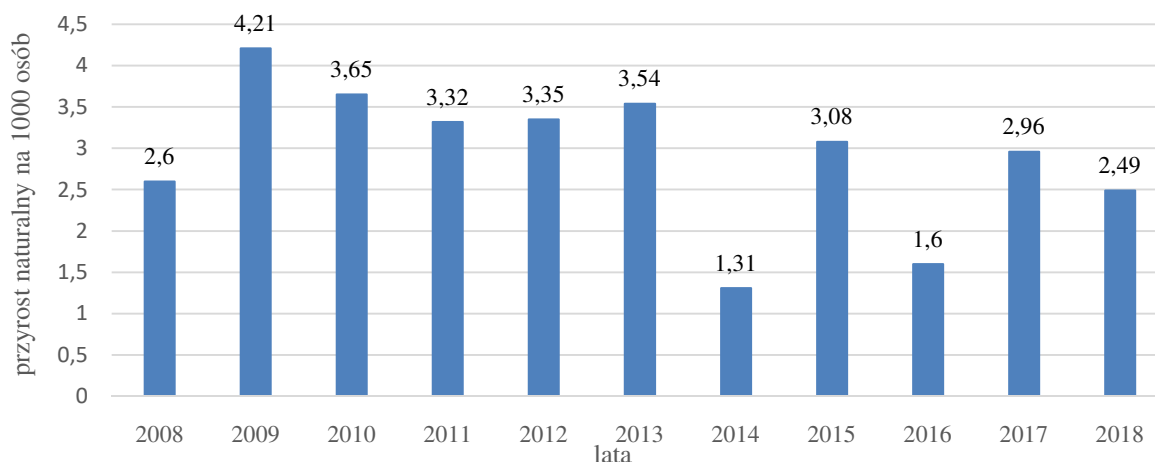
Powyższe zmiany są wynikiem zachodzących na terenie miasta zmian w kształtowaniu się ruchu naturalnego.

Wykres 14. Udział ludności według ekonomicznych grup wiekowych w mieście Ostrołęka w latach 2012-2018

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych GUS

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, przyrost naturalny w mieście Ostrołęka na przestrzeni lat 2008-2018 był zawsze dodatni.

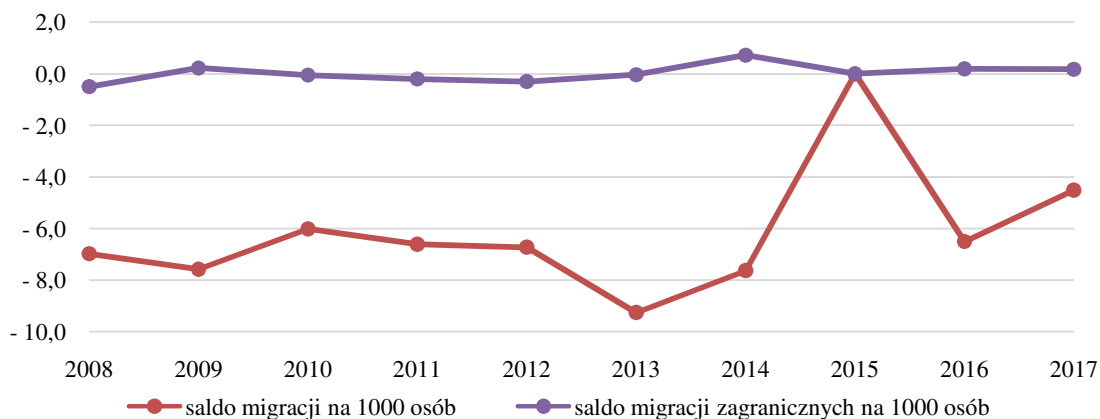
Wykres 15. Przyrost naturalny na 1000 osób w mieście Ostrołęka w latach 2008-2018

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych GUS

Porównując liczbę urodzeń i zgonów w ostatnich 10 latach można zaobserwować, że w mieście utrzymuje się tendencja wyższej liczby urodzeń niż umieralności, a przyrost naturalny we wszystkich latach był dodatni. Zatem za spadek liczby mieszkańców nie jest odpowiedzialny ruch naturalny.

Wykazany wcześniej spadek liczby ludności miasta jest spowodowany ujemnym saldem migracji (największy wpływ na stan migracji mają zameldowania i wymeldowania ze wsi). Obserwuje się bardzo duży odpływ mieszkańców do wsi, co jest spowodowane przede wszystkim względami ekonomicznymi – wiele osób wyprowadza się z Ostrołęki do gmin ościennych ze względu na niższe ceny nieruchomości, skąd dojeżdżają do pracy na terenie miasta, zaś ich dzieci korzystają w mieście m.in. z usług oświaty, kultury, sportu i rekreacji. Przykładem takiej sytuacji jest prężnie rozwijająca się zabudowa w gminie Olszewo-Borki, przy zachodniej granicy Ostrołęki, czy zabudowy w gminie Rzekuń przy wschodniej granicy Ostrołęki, co jest związane m.in. z powiązaniem funkcji przemysłowo-składowej obu jednostek administracyjnych.

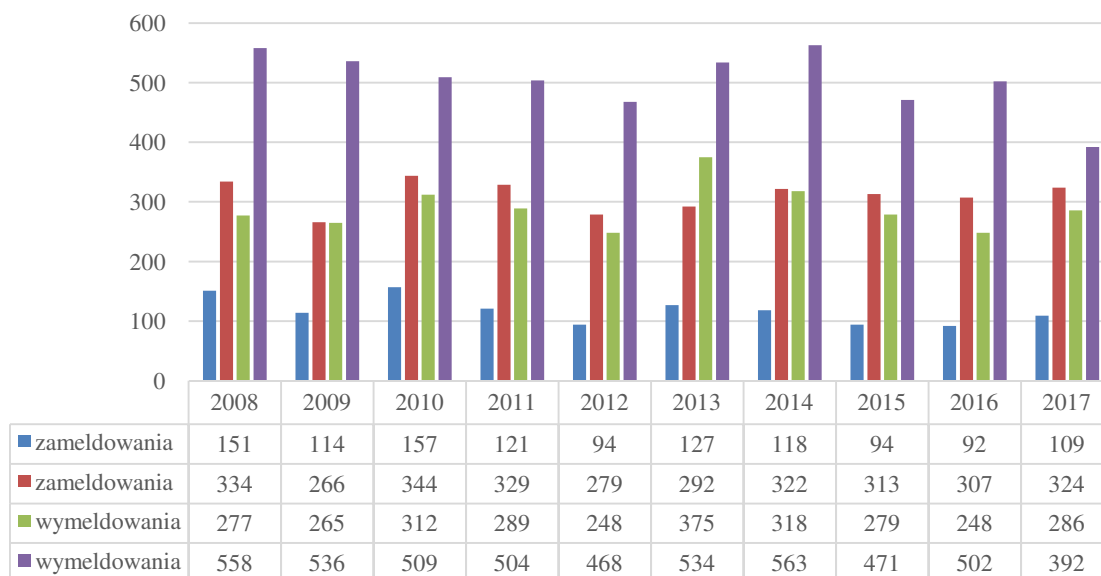
Można jednak przypuszczać, iż Ostrołęka jako dawny ośrodek wojewódzki, z siecią szkolnictwa średniego i wyższego przyciąga młodych mieszkańców z rejonu dawnego województwa. Czynnikiem zachęcającym do osiedlenia się na stałe jest również rozwój innych dziedzin gospodarki, w których można znaleźć zatrudnienie – usług, przemysłu i infrastruktury technicznej (rozpoczęła się budowa Elektrowni Ostrołęka C, z którą będzie związany znaczny wzrost zatrudnienia).

Wykres 16. Saldo migracji gminnych na 1000 osób i saldo migracji zagranicznych gminnych w mieście Ostrołęka

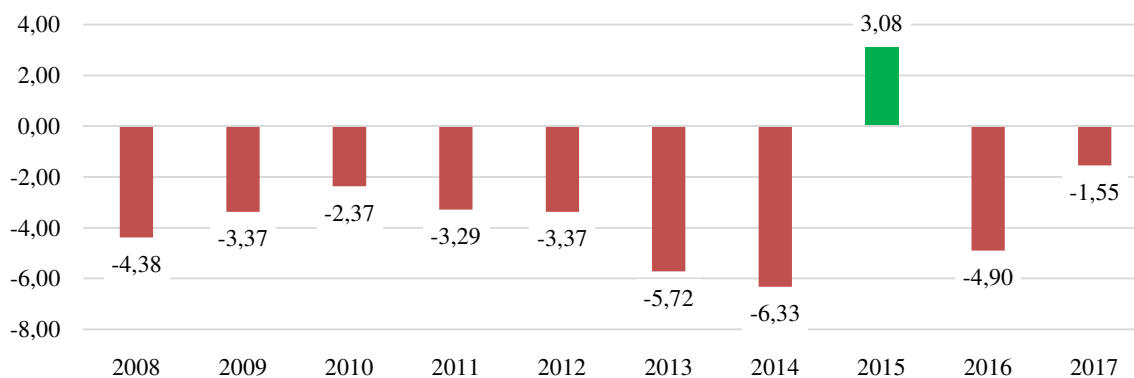
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych GUS

Rozpatrując ruch migracji w układzie wieś-miasto, w przypadku miasta Ostrołęka, można zaobserwować, że na przestrzeni badanych lat zdecydowana większość nowych mieszkańców to osoby wcześniej mieszkające na wsi. Takich przypadków w 2017 r. było blisko dwukrotnie więcej niż osób przenoszących się do Ostrołęki z miast. W przypadku wymeldowań miejscem docelowym wyprowadzających się z miasta Ostrołęka, mieszkańców, częściej są tereny wiejskie. Dane obrazujące zmiany miejsca zameldowania zostały przedstawione na Wykresie 17.

Wykres 17. Liczba zameldowań i wymeldowań w układzie miasto-wieś dla miasta Ostrołęka
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych GUS

Syntetycznym wskaźnikiem obrazującym zmiany liczby mieszkańców jest przyrost rzeczywisty na 1000 osób, wyrażony jako suma wartości przyrostu naturalnego na 1000 osób oraz salda migracji na 1000 osób (Wykres 18). W latach 2008-2017 przybierał on wartości ujemne (z wyjątkiem roku 2015 – 3,08). Wartości wskaźnika na przestrzeni lat były jednak dosyć zróżnicowane, co utrudnia wskazanie jednoznacznej tendencji zmian. Najniższą wartość przyrostu rzeczywistego na 1000 osób, wynoszącą -6,33, odnotowano w 2014 r.

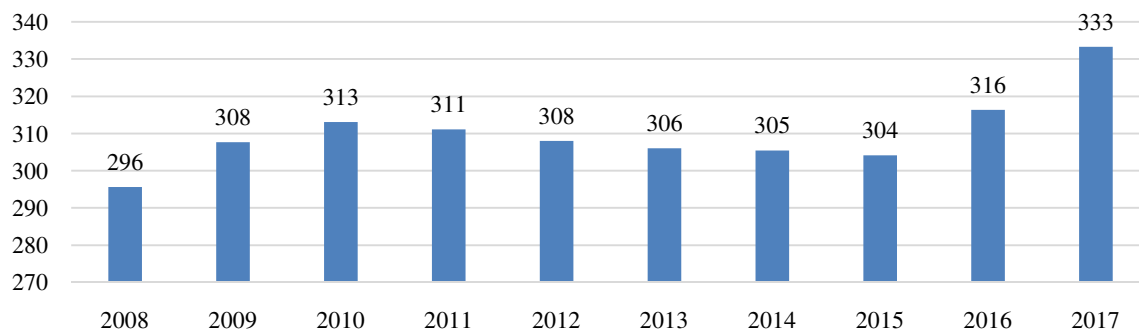
Wykres 18. Przyrost rzeczywisty na 1000 osób w mieście Ostrołęka w latach 2008-2017
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych GUS

8.2. SYTUACJA NA RYNKU PRACY

8.2.1. Aktywność zawodowa

Liczba osób pracujących w mieście Ostrołęka na przestrzeni lat 2008-2017 zdecydowanie wzrosła. W 2008 r. liczba osób pracujących na 1000 ludności wynosiła 296 osób. Od tamtej pory

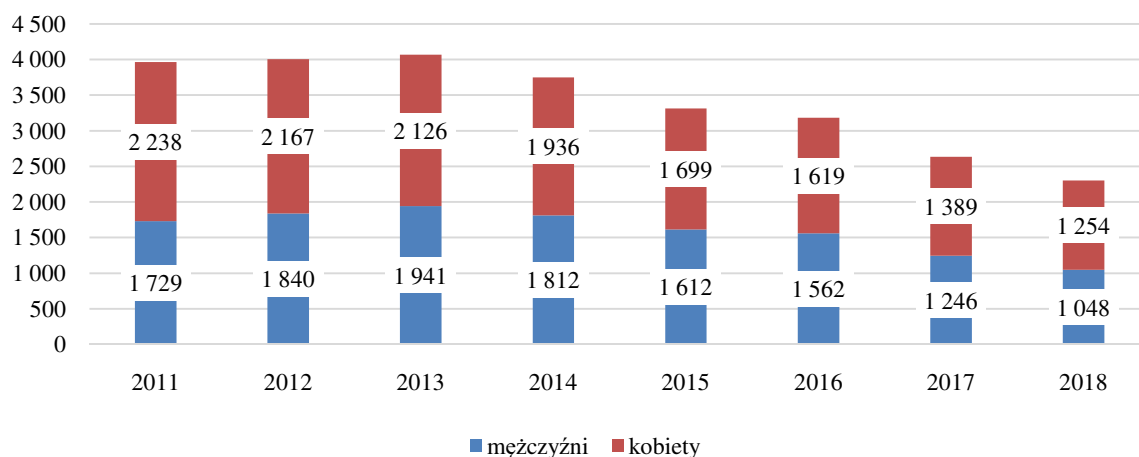
liczba osób pracujących powoli wzrasta. W ciągu ostatnich 2 badanych lat widoczny jest dynamiczny wzrost osób pracujących, co może świadczyć o rozwoju gospodarczym miasta.

Wykres 19. Liczba osób pracujących na 1000 mieszkańców w mieście Ostrołęka w latach 2008-2017

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL, GUS

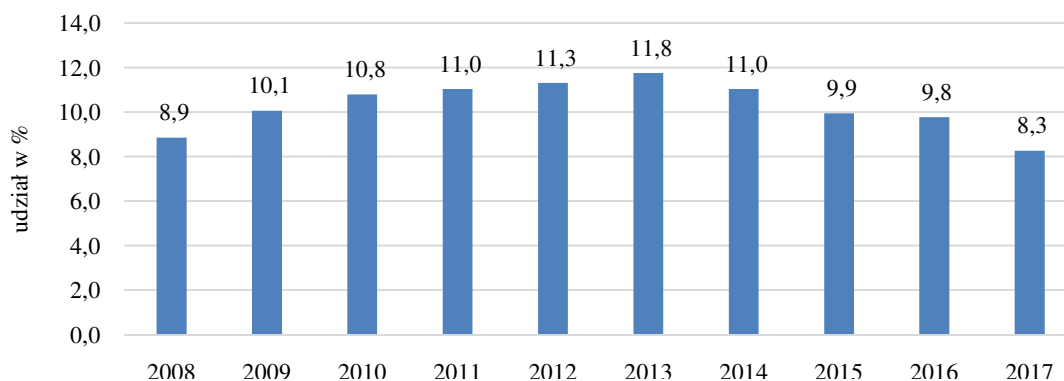
Istotnym czynnikiem wpływającym na kształt rynku pracy, a także ogólnej kondycji gospodarczej miasta, jest wskaźnik bezrobocia. W 2018 r. w mieście zarejestrowanych jako bezrobotne były 2302 osób, co stanowiło 4,4% wszystkich mieszkańców. Wśród bezrobotnych w każdym badanym okresie przeważały kobiety. Od 2011 r. zarejestrowana liczba bezrobotnych stale maleje, zmniejsza się również różnica między rejestrowanym bezrobociem wśród kobiet i mężczyzn.

Wykres 20. Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w mieście Ostrołęka w latach 2011-2018

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL, GUS

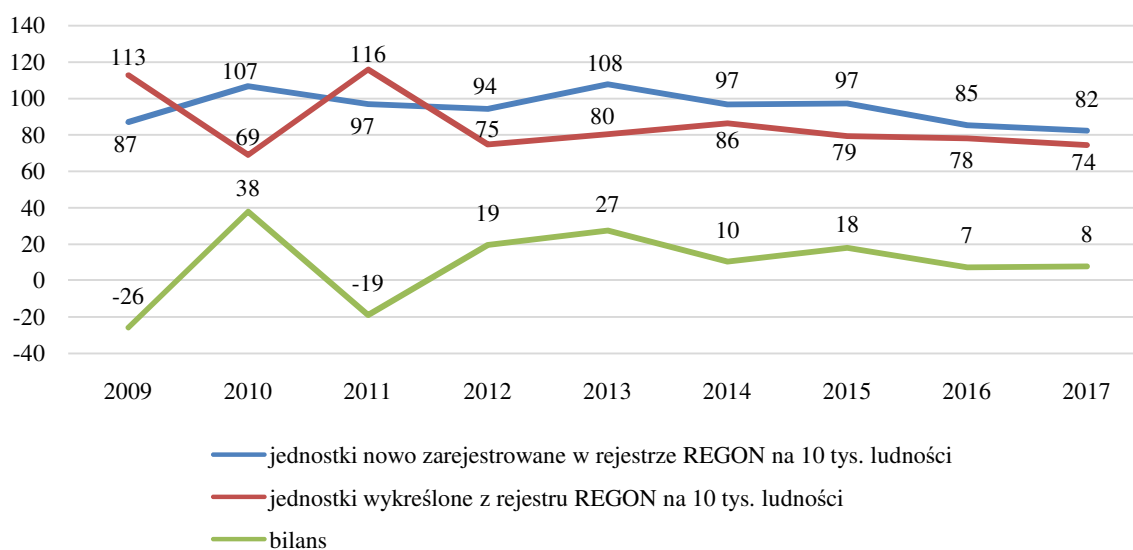
W latach 2008-2017 udział osób zarejestrowanych jako bezrobotne w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w mieście Ostrołęka wyniósł 8,26%. Jest to najniższy wynik w ostatniej dekadzie. W rozkładzie tego czynnika także można zaobserwować stały wzrost wskaźnika w latach 2008-2013, a następnie jego ciągły spadek w kolejnych latach, aż do chwili obecnej.

Wykres 21. Udział osób bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym
Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL, GUS

8.2.2. Podmioty gospodarcze

W 2018r. w mieście Ostrołęka działalność prowadziło 5 829 podmiotów gospodarczych. W latach 2009-2012 liczba podmiotów gospodarczych była bardzo zróżnicowana. Od roku 2013 bilans jest cały czas dodatni, aczkolwiek ma tendencję malejącą. W ciągu ostatnich lat spada zarówno liczba nowo rejestrowanych firm, jak i wykreślanych z rejestru REGON. Może to świadczyć o pewnej stabilizacji sfery gospodarczej w Ostrołęce.

Wykres 22. Liczba jednostek nowo zarejestrowanych i wykreślonych z rejestru REGON w mieście Ostrołęka w latach 2009-2017

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL, GUS

W strukturze wielkościowej podmiotów gospodarczych zdecydowanie dominują małe firmy, zatrudniające do 9 osób, które w 2018 r. stanowiły 96,6% wszystkich przedsiębiorstw (Tabela 18). W ciągu 11 lat różnice między wynikami były minimalne. Zmiany wynikały najprawdopodobniej z zakwalifikowania do niższej lub wyższej grupy na granicach wartości przedziałów. Największe różnice zaobserwowane były w klasach podmiotów gospodarczych zatrudniających 0-9 i 10-49 pracowników. Liczba podmiotów gospodarczych zatrudniająca powyżej 250 pracowników jest w większości niezmienna.

Tabela 19. Podmioty gospodarcze według klas wielkości w mieście Ostrołęka według kryterium liczby zatrudnionych pracowników.

liczba zatrudnionych pracowników	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
0 - 9	5 621	5 437	5 621	5 459	5 561	5 665	5 695	5 743	5 738	5 743	5 632
10 - 49	157	167	168	175	150	154	154	158	156	155	140
50 - 249	55	54	55	56	56	54	54	52	51	51	49
250-999	5	5	5	5	5	5	5	5	5	6	6
1000 i więcej	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
SUMA	5 840	5 665	5 851	5 697	5 774	5 880	5 910	5 960	5 952	5 957	5 829

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL, GUS

W latach 2011-2017 odnotowano wzrost wśród podmiotów gospodarczych udziału sektora prywatnego, jednak w 2018 roku ich liczba znacząco spadła. Wśród form prawnych zdecydowanie dominują osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą stanowiące ok. 81,55% ogółu wszystkich prywatnych podmiotów (Tabela 20). Na przestrzeni badanych lat wzrosła liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych. Nieznacznie spadła liczba spółek handlowych, zaś w roku 2018 bardzo zmniejszyła się liczba spółdzielni względem poprzednich lat.

W sektorze publicznym, następuje spadek liczby przedmiotów gospodarczych i w 2018 r. było ich 112. Jest to o 15 podmiotów mniej niż w 2010 r.

Tabela 20. Podmioty gospodarcze według sektorów własnościowych w mieście Ostrołęka w latach 2010-2018

lata	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Sektor publiczny									
ogółem	127	127	131	132	130	127	126	119	112
Sektor prywatny									
ogółem	5 724	5 570	5 643	5 748	5 778	5 819	5 815	5 826	5 706
osoby fizyczne prowadzące	4 668	4 488	4 494	4 569	4 568	4 584	4 527	4 497	4 555
spółki handlowe	313	321	340	351	370	383	403	432	309
spółdzielnie	85	83	78	81	82	82	82	82	60
fundacje	4	4	4	4	6	10	12	15	15
stowarzyszenia i organizacje	148	155	163	167	175	177	182	188	157

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL, GUS

Na podstawie analizy struktury podmiotów gospodarki narodowej sektora prywatnego zarejestrowanych w systemie REGON w podziale na sekcje Polskiej Klasyfikacji Działalności 2007*, stwierdzono, że wśród podmiotów gospodarczych prowadzących działalność na obszarze miasta Ostrołęka największy udział mają: handel hurtowy i detaliczny i naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (sekcja G), stanowiąca 24,91% wszystkich podmiotów, budownictwo (sekcja F) (11,96%) oraz transport i gospodarka magazynowa (sekcja H) (9,08%). Sekcje PKD o największym udziale zostały przedstawione na Wykresie 23.

*Podział na sekcje PKD 2007:

A – Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo;

B – Górnictwo i wydobywanie;

C – Przetwórstwo przemysłowe;

D – wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych;

E – dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją;

F – Budownictwo;

G – Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle;

H – Transport i gospodarka magazynowa;

I – Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi;

J – Informacja i komunikacja;

K – Działalność finansowa i ubezpieczeniowa;

L – Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości;

M – Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna;

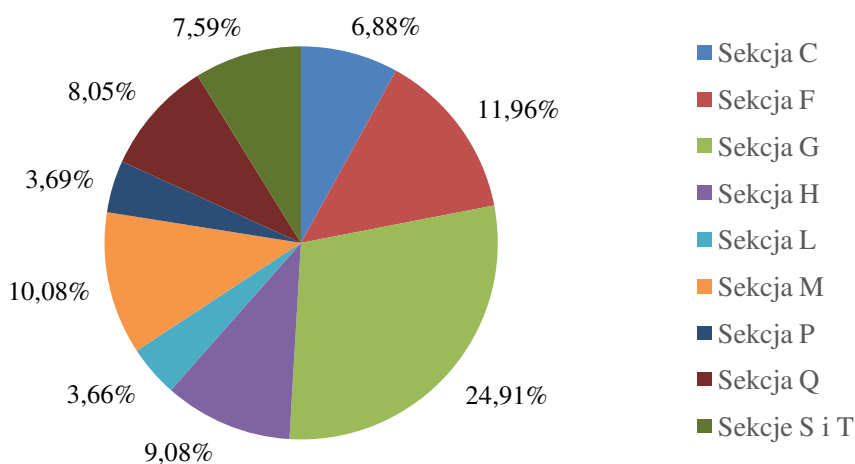
N – Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca;

O – Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne; P – Edukacja;

Q – Opieka zdrowotna i pomoc społeczna; R – Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją;

S – Pozostała działalność usługowa;

T – Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby

Wykres 23. Struktura udziału poszczególnych przedsiębiorstw w sekcjach PKD w mieście Ostrołęka
(Pozostałe – sekcje o udziale mniejszym niż 3,5%: A (0,46%), B (0,12%), D (0,12%), E (0,19%), I (2,95%), J (2,57%), K (3,04%), N (2,35%), O (0,03%), R (2,27%), U (brak podmiotów)
Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL, GUS

W stosunku do 2009 r. (Tabela 21) obserwowany jest spadek liczby podmiotów w 10 sekcjach. Największa różnica obserwowana jest w sekcji G (Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle – o 1038 jednostek) oraz sekcji F (budownictwo – o 654 jednostek).

W latach 2009-2018 największy wzrost liczby podmiotów nastąpił w sekcjach: M – działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (wzrost o 184), Q – opieka zdrowotna i pomoc społeczna (wzrost o 164) i P – edukacja (wzrost o 74). Największy spadek liczby podmiotów nastąpił w sekcji G – handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (spadek o 376).

Tabela 21. Zmiana liczby podmiotów gospodarczych w mieście Ostrołęka w latach 2009-2018 według sekcji PKD 2007.

sekcja PKD	liczba podmiotów		
	2009	2018	zmiana w latach 2009-2018
Sekcja A - Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	71	31	-40
Sekcja B - Górnictwo i wydobywanie	7	9	2
Sekcja C - Przetwórstwo przemysłowe	373	388	15
Sekcja D – Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	2	10	8
Sekcja E - dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	10	12	2
Sekcja F - Budownictwo	665	681	16
Sekcja G - Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	1736	1360	-376
Sekcja H - Transport i gospodarka magazynowa	559	540	-19
Sekcja I - Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	184	180	-4
Sekcja J - Informacja i komunikacja	95	148	53
Sekcja K - Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	217	173	-44
Sekcja L - Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	182	207	25
Sekcja M - Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	424	608	184
Sekcja N - Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	112	135	23
Sekcja O - Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	23	19	-4
Sekcja P - Edukacja	196	272	76
Sekcja Q - Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	345	509	164
Sekcja R - Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	102	133	31
Sekcje: S - Pozostała działalność usługowa i T - Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	362	414	52

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL, GUS

Wśród największych podmiotów gospodarczych w mieście można wyróżnić:

- Zespół Elektrowni Ostrołęka, przy ulicy Elektrycznej 5;
- Stora Enso Poland - jeden z największych w kraju producentów celulozy i papieru z zakładem przy alei Wojska Polskiego 21 (od 1956 r Ostrołęcka Fabryka Celulozy i Papieru, następnie od 1971r - Ostrołęckie Zakłady Celulozowo-Papiernicze i aktualnie Stoa Enso Poland);
- Lacroix-Opakowania Sp. z o.o. – produkcja opakowań, z zakładem przy ulicy Bohaterów Westerplatte 9;
- Xella Polska - zakład YTONG, przy ulicy Księdza Antoniego Pęksy 16;
- Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska „Piątница” - produkcja mleka i jego przetworów, z zakładem przy ulicy Ławskiej 1;
- KREISEL Technika Budowlana sp. z o.o. przy ulicy Łużyckiej 5;
- Beton-Stal Ostrołęka;
- Omis- konstrukcje stalowe;

- CEMEX Polska- wytwórnia betonu towarowego;
- Pilkington IGP Sp. z o.o. Oddział w Ostrołęce – producent szyb zespolonych;
- Starglass – producent szyb zespolonych;
- Blattin Polska- wytwórnia pasz.

8.3. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA

Infrastruktura społeczna jest jednym z podstawowych elementów zapewniających prawidłowe funkcjonowaniu układu społeczno-gospodarczego miasta, a tym samym dostęp do niej współdecyduje o warunkach i jakości życia mieszkańców. Na infrastrukturę społeczną składają się między innymi instytucje oświaty i wychowania, służby zdrowia i opieki społecznej, porządku publicznego, kultury i sztuki oraz sportu i rekreacji.

W Ostrołęce skoncentrowane są usługi publiczne, kultury, społeczne, zdrowia, sportu i oświaty, umożliwiające zaspokojenie potrzeb zarówno mieszkańców miasta, jak i okolicznych gmin. Swoją siedzibę mają tutaj władze administracyjne oraz instytucje odpowiadające za bezpieczeństwo (Straż Pożarna, Policja, Straż Miejska).

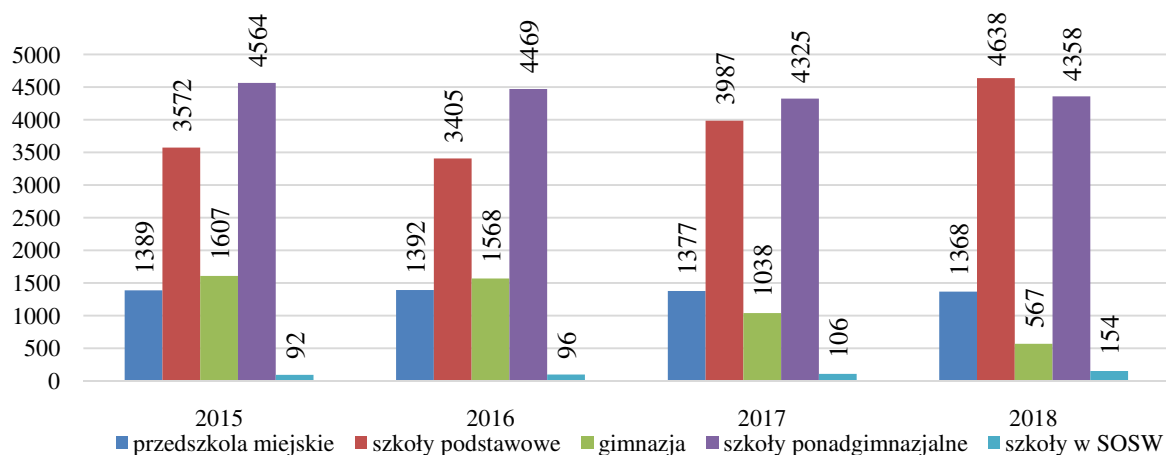
8.3.1. Oświata

Ostrołęka jako miasto powiatowe, realizuje jednocześnie zadania oświatowe gminne i powiatowe. W ramach zadań własnych w mieście prowadzonych jest:

- 11 przedszkoli;
- 8 szkół podstawowych, w tym 1 szkoła podstawowa specjalna;
- 1 gimnazjum specjalne;
- 24 szkoły ponadgimnazjalne, w tym:
 - 16 szkół dla młodzieży, tj. 6 liceów ogólnokształcących, 4 technika, 5 branżowych z oddziałami zasadniczej szkoły zawodowej – w tym branżowa szkoła specjalna I stopnia, szkoła specjalna przysposabiająca do pracy
 - 4 licea ogólnokształcące dla dorosłych, 4 szkoły policealne,
- 2 placówki oświatowe, w tym:
 - poradnia psychologiczno – pedagogiczna;
 - centrum kształcenia praktycznego.

Współczynnik skolaryzacji, pokazujący relację liczby osób uczących się na danym poziomie do liczby ludności w grupie wieku określonej jako odpowiadająca temu poziomowi nauczania, dla szkół podstawowych jak i gimnazjów w 2017 r. oscylował w okolicy 112% (dla szkół podstawowych – 110,37 %, dla gimnazjów – 113,43 %). Wykazywał jednak wzrost względem lat ubiegłych, w obu przypadkach o około 6 punktów procentowych.

W ostatnich latach liczba dzieci w wieku przedszkolnym nieznacznie maleje. Liczba młodzieży w szkołach ponadgimnazjalnych ma niewielką tendencję spadkową.

Wykres 24. Zestawienie liczby uczniów w szkołach dla dzieci i młodzieży w mieście Ostrołęka

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Ostrołęka

Rośnie natomiast liczba dzieci w szkołach podstawowych przy jednoczesnym spadku liczby uczniów w gimnazjach. W wyniku reformy edukacyjnej od roku szkolnego 2017/2018 nie jest prowadzona w gimnazjum rekrutacja i zostanie ono przekształcone w inną placówkę lub zlikwidowane od roku szkolnego 2019/2020.

Na terenie miasta funkcjonują także podmioty niepubliczne, świadczące usługi oświaty na poziomie nauczania przedszkolnego, podstawowego, ponadpodstawowego oraz wyższego. W Ostrołęce od 1994 r. działa niepaństwowa Wyższa Szkoła Administracji Publicznej.

W ramach tworzenia „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Ostrołęki na lata 2017 – 2023” przeprowadzono badania ankietowe dotyczące zaspokojenia potrzeb na usługi oświaty. Uczestnicy badania wskazali zapotrzebowanie na przedszkola i żłobki oraz proponowali utworzenie szkół językowych, a także większej liczby szkół średnich i uczelni wyższych. Szczegółowe informacje dotyczące wyników ankiety znajdują się w wyżej wspomnianym dokumencie.

8.3.2. Kultura

W Ostrołęce działalność kulturalna prowadzona jest przez:

- Ostrołęckie Centrum Kultury (z siedzibą przy ul. Inwalidów Wojennych 23), w którego skład wchodzi:
 - Ośrodek Folkloru i Tańca, przy ul. ul. Inwalidów Wojennych 23– organizuje m.in. imprezy folklorystyczne, konkursy i przeglądy zespołów ludowych, a także turnieje tańca towarzyskiego;
 - „Galeria Ostrołęka” przy ul. plac Generała Józefa Bema 12– prowadzi działalność wystawienniczą, a także zajęcia plastyczne, malarskie, fotograficzne, rzeźbiarskie czy garncarskie. Odbywają się również aukcje eksponatów i wernisaże;
 - Klub „Oczko” przy ul. Generała Władysława Sikorskiego 6– skupia amatorskie zespoły artystycznego ruchu OCK; urządza przedstawienia teatralne, recitale, koncerty muzyczne, a także konkursy recytatorskie. Klub organizuje coroczną imprezę „Ostrołęcką Jesień Teatralną”, na której spotkać się można z różnymi formami teatralnymi, zarówno scenicznymi, jak i ulicznymi. Od roku 2005 festiwalowi towarzyszy Przegląd Małych Form Teatralnych „Igła”;
 - Kino „Jantar” przy ul. Inwalidów Wojennych 23– jest jednym z najnowocześniejszych kin w tej części kraju;
- Muzeum Kultury Kurpiowskiej przy ul. plac Generała Józefa Bema 8- obejrzeć można m.in. stałą ekspozycję z czasu powstania listopadowego;
- Miejska Biblioteka Publiczna im. W. Gomułckiego przy ul. Głowackiego 42- posiada blisko 190 tys. pozycji książkowych i innych. Promuje działalność wydawniczą rodzimych twórców;

- Zespół Pieśni i Tańca „Kurpie” ul. Inwalidów Wojennych 23- zespół ludowy działający od 1952 roku; występuje z sukcesami w całym kraju, od 2002 r. jest współorganizatorem Ogólnopolskiego Konkursu Tańców Polskich „Kurpiowskie Dwojaki”;
- Muzeum Żołnierzy Wyklętych przy ul. Traugutta 19- mieści się na terenie dawnego aresztu śledczego;
- Multimedialne Centrum Natura - przy ul. Natury 7- kino 5D.

Ważną imprezą są Ostrołęckie Spotkania z Piosenką Kabaretową OSPA oraz coroczny Ogólnopolski Festiwal Filmów Amatorskich „Filmowe Zwierciadła” odbywający się w Kinie „Jantar”.

Ankieta przeprowadzona w ramach realizacji „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Ostrołęki na lata 2017 – 2023” wykazała, że atrakcyjność i jakość oferty kulturalnej w mieście została przez uczestników badania ankietowego oceniona dobrze. Wskazując placówki, których w mieście brakuje, bądź do których dostęp jest ograniczony, ankietowani wymieniali: teatr, świetlice integracyjne, salę koncertową, miejsce na organizowanie warsztatów artystycznych dla dzieci i młodzieży, kluby dla seniorów.

Na terenie miasta występuje 6 parafii rzymskokatolickich, należących do Diecezji Łomżyńskiej:

- Kościół Pw. Zbawiciela Świata przy ul. Goworowskiej 49;
- Kościół NMP Królowej Rodzin przy ul. Kaczyńskiej 33;
- Kościół Pw. św. Franciszka z Asyżu przy ul. Bohaterów Warszawy 21;
- Kościół Pw. św. Wojciecha Bis kupa i Męczennika przy ul. aleja Wojska Polskiego 44;
- Kościół Rzymskokatolicki pw. Nawiedzenia Najświętszej Maryi Panny przy ul. Szwedzkiej 8;
- Sanktuarium pw. Św. Antoniego przy ul. Wiktora Gomulickiego 1A.

Działalność duszpasterską prowadzą także dwie wspólnoty protestanckie o charakterze ewangelicznym:

- Kościół Chrześcijan Baptystów;
- Kościół Zielonoświątkowy.

oraz Świadkowie Jehowy:

- zbór Ostrołęka–Wschód (w tym grupa języka migowego);
- zbór Ostrołęka–Zachód, z Salą Królestwa.

8.3.3. Ochrona zdrowia

W Ostrołęce znajduje się Mazowiecki Szpital Specjalistyczny im. dr Józefa Psarskiego, zajmujący kompleks zabudowań przy alei Jana Pawła II 120A, który jest głównym ośrodkiem świadczącym usługi zdrowia w mieście i całym regionie. Szpital dysponuje nowoczesnym Szpitalnym Oddziałem Ratunkowym z Izbą Przyjęć oraz 17 całodobowymi oddziałami. W szpitalu dostępnych jest 528 łóżek dla pacjentów (stan na 2017 r.).

Ponadto usługi zdrowia świadczy około 55 przychodni oraz 11 praktyk lekarskich. W ramach podstawowego miejsca pracy w Ostrołęce na 10 tys. mieszkańców przypada 46 lekarzy oraz 116 pielęgniarek i położnych. Dla mieszkańców dostępnych jest ponad 20 aptek.

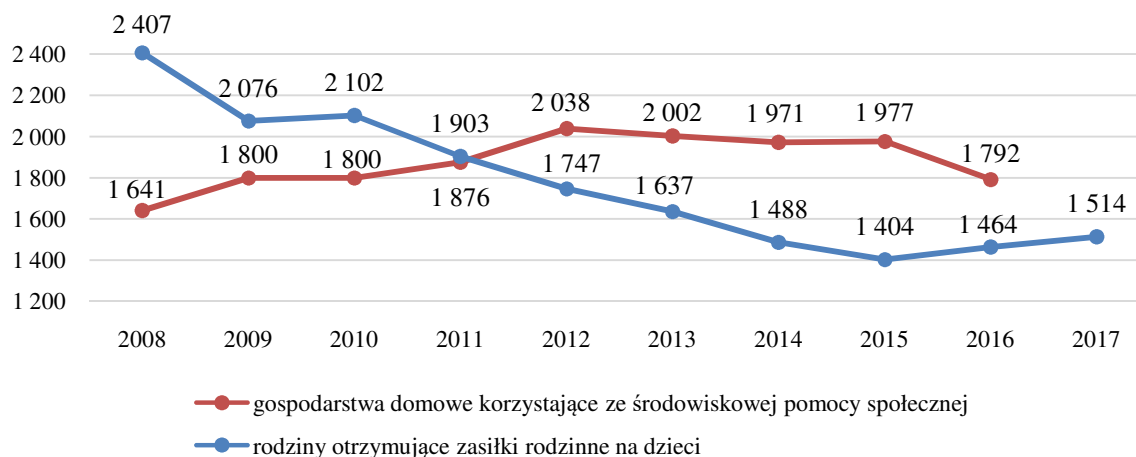
Z oceny mieszkańców przeprowadzonej w ramach „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Ostrołęki na lata 2017 – 2023”, 43,8% badanych uznała funkcjonalność i jakość oferty w zakresie ochrony zdrowia w mieście za niedostateczne. Brakuje również usług lekarzy specjalistów, w szczególności: kardiologa, endokrynologa, okulisty, onkologa i stomatologa. Wskazywano także zapotrzebowanie na logopedów, psychologów dziecięcych oraz terapeutów uzależnień dla dzieci i młodzieży.

8.3.4. Opieka Społeczna i bezpieczeństwo

Realizacją zadań z zakresu pomocy społecznej na terenie Ostrołęki zajmuje się Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie zlokalizowany przy ul. gen. Józefa Hallera 12. Na terenie miasta działa również

wielofunkcyjna placówka opiekuńczo-wychowawcza (w tym dom dziecka) przy ul. Poznańskiej 34/36.

Liczba gospodarstw domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w mieście Ostrołęka od 2008 r. systematycznie rosła do roku 2012, po czym minimalnie zaczęła spadać. Dynamiczny spadek liczby gospodarstw odnotowano w 2016 r. i wynosił on 1 792. Z drugiej strony liczba rodzin otrzymująca zasiłki rodzinne sukcesywnie spadała do roku 2015. Jednak w ostatnim badanym okresie liczba rodzin korzystająca z zasiłków rodzinnych na dzieci wzrosła z 1 404 do 1 514.

Wykres 25. Gospodarstwa domowe korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej wg kryterium dochodowego oraz rodziny otrzymujące zasiłki rodzinne na dzieci w mieście Ostrołęka w latach 2008-2017

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL, GUS

Za bezpieczeństwo publiczne na terenie miasta Ostrołęka odpowiedzialna jest Komenda Miejska Policji w Ostrołęce, która swoim zakresem działania obejmuje powiat ostrołęcki. Jest to jedna z większych jednostek policji w województwie mazowieckim, pod koniec 2017 r. liczyła 253 funkcjonariuszy oraz około 45 pracowników cywilnych. Za bezpieczeństwo odpowiada także Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Ostrołęce licząca w 2017 r. 88 strażaków i 3 pracowników cywilnych.

8.3.5. Sport i rekreacja

Mieszkańcy miasta mają do dyspozycji zaplecze rekreacyjno- sportowe do którego można zaliczyć Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji (z siedzibą przy ul. gen. Józefa Hallera 10), który dysponuje:

- zespołem obiektów sportowo- rekreacyjnych przy ul. Witosa 1;
- pełnowymiarowym boiskiem piłkarskim ze sztuczną trawą przy ul. Witosa 1;
- halą widowiskowo-sportową im. Arkadiusza Gołasia przy ul. Traugutta 1;
- zespół obiektów sportowych ul. Partyzantów 3;
- Zespół Kortów Tenisowych ul. Hallera 10.

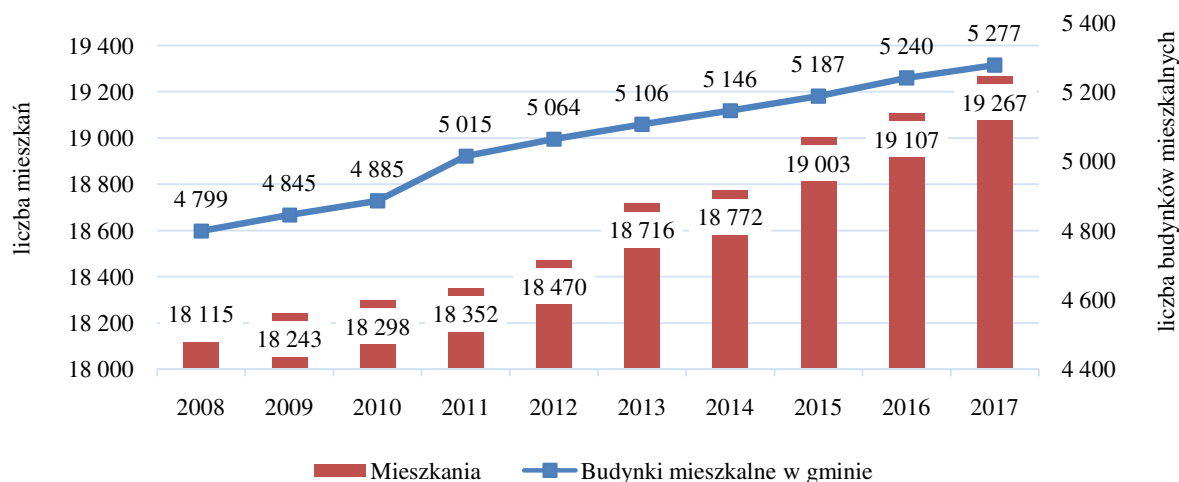
Na terenie miasta znajduje się Park Wodny „Aquarium” położony przy ulicy Wincentego Witosa 3 i wiele mniejszych obiektów sportowych m.in. orliki piłkarskie, korty tenisowe itp. Na terenie miasta znajduje się Park Rozrywki KNIEJA położony przy ulicy Krańcowej 4.

W Ostrołęce działa ponad 50 klubów sportowych, w takich dziedzinach jak: piłka nożna, ręczna, siatkówka, koszykówka, pływanie, tenis stołowy, kulturystyka, lekka atletyka, ratownictwo wodne, karate, boks.

Miasto charakteryzuje się znaczącymi walorami krajobrazowo-przyrodniczymi, które stanowią doskonałą bazę rekreacyjną oraz turystyczną. Poza walorami naturalnymi Ostrołęka oferuje turystom atrakcje kulturalne, a także możliwość zwiedzenia ciekawych zabytków.

8.3.6. Warunki mieszkaniowe

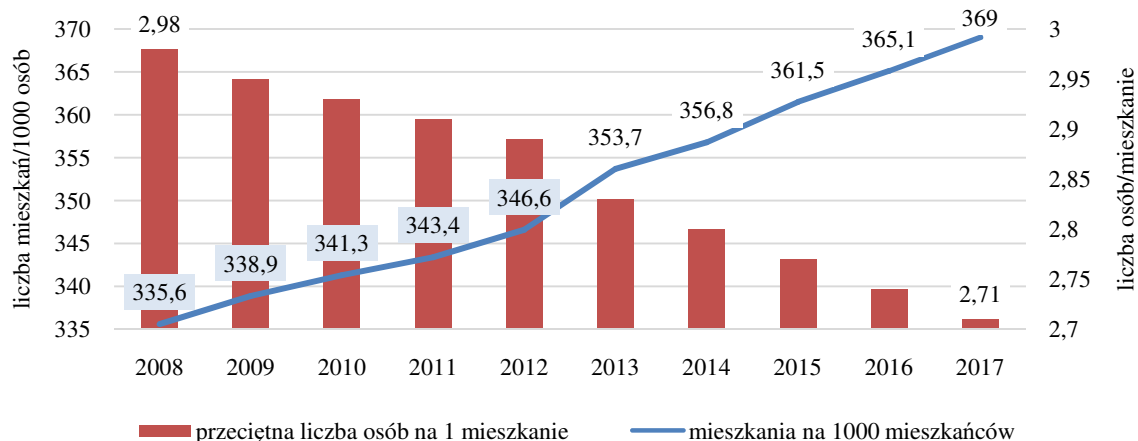
Zasoby mieszkaniowe w Ostrołęce według danych GUS z 2017 r. wynoszą 5 277 budynków mieszkalnych, w tym ok. 19 tys. mieszkań. Są to zarówno budynki mieszkalne wielorodzinne, jak i jednorodzinne (w tym jednolokalowe, dwulokalowe i szeregowe). Od 2008 r. liczba budynków mieszkalnych w Ostrołęce stale rośnie. Co rok średnio rynek nieruchomości zwiększa się o 42 budynki. Duży skok nastąpił na przełomie lat 2010-2011, kiedy liczba budynków mieszkalnych zwiększyła się o 130. Jest to tendencja występująca zarówno w województwie, jak i w kraju.

Wykres 26. Mieszkania i budynki mieszkalne w mieście Ostrołęka w latach 2008-2017

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL, GUS

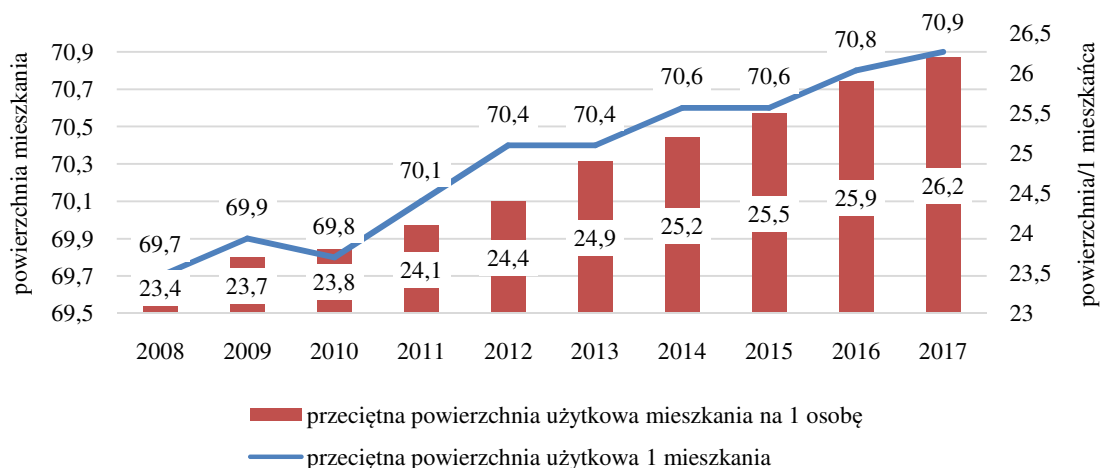
Adekwatnie rośnie liczba mieszkań. Średnio na jeden budynek mieszkalny przypada 3-4 mieszkania. Sukcesywnie zmniejsza się liczba osób przypadająca na 1 mieszkanie – w 2017 r. wynosiła ona 2,71 osoby/mieszkanie (w 2008 – 2,98 osoby/mieszkanie). Wyniki w Ostrołęce są mniejsze niż średnie tych wskaźników w województwie mazowieckim i w Polsce.

Wykres 27. Mieszkania na 1000 mieszkańców i liczba osób na 1 mieszkanie w mieście Ostrołęka w latach 2008-2017

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL, GUS

Od 2008 r. powierzchnia ta zwiększyła się o 1,2 m². W 2017 r. przeciętna powierzchnia użytkowa jednego mieszkania wynosiła 70,9 m². W ciągu ostatniej dekady powierzchnia użytkowa przypadająca na 1 osobę zwiększyła się o 2,8 m² i w 2017 r. wynosiła 26,2 m². Oba wyniki są niewiele niższe niż średnie tych wskaźników w Mazowieckim i w Polsce.

Wykres 28. Średnia powierzchnia mieszkania i średnia powierzchnia na 1 mieszkańca w mieście Ostrołęka w latach 2008-2017

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL, GUS

We wszystkich badanych wskaźnikach w latach 2008 - 2017 odnotowano korzystne zmiany, co pozwala wnioskować, że sytuacja mieszkaniowa w ostatniej dekadzie w mieście się poprawia.

W przeciągu ostatnich lat (2008-2017) ilość budynków w mieście wzrosła o 478. Natomiast w ciągu ostatnich lat (2006-2017) ilość mieszkań wzrosła o 1605, zaś ich średnia powierzchnia o 2,3 m, co skutkowało (wraz z ogólnym spadkiem liczby mieszkańców Ostrołęki) zwiększeniem powierzchni użytkowej mieszkań przypadającej na osobę o 3,6 m² (z 22,6 m² w 2006 r. do 26,2 m² w 2017 r.). Zatem mimo ciągłego spadku liczby mieszkańców Ostrołęki ilość mieszkań i ich powierzchnia wzrasta. Widoczny jest więc w mieście trend związany z odejściem od schematu rodziny wielopokoleniowej zamieszkującej jedno mieszkanie oraz dążenie do zwiększenia komfortu zamieszkania poprzez zwiększenie powierzchni mieszkania przypadającej na jedną osobę. Podobnie świadczy o tym również tendencja spadku ilości osób zamieszkujących jedno mieszkanie, od odnotowanej dla 2006 r. wartości 3,04 do 2,71 w 2017 r. (; średnia ilość osób przypadająca na mieszkanie z lat 2006-2017 wynosi 2,88 tj. ok. 2,9). Powyższy trend obrazują dane statystyczne o oddanych w ostatnim dziesięcioleciu do użytku mieszkaniach na terenie miasta Ostrołęki.

Wg danych GUS nowo oddane budynki mieszkalne w ciągu ostatnich lat posiadają większą powierzchnię użytkową niż przeciętne powierzchnie użytkowe mieszkań w mieście. Średnia powierzchnia użytkowa tych mieszkań w latach 2006-2017 wynosiła 111,8 m² (maksymalna powierzchnia wystąpiła w 2007 r. i wynosiła 170,6 m²), a średnia powierzchnia użytkowa przypadająca na jedną osobę z ww. lat wynosiła 38,2 m². Jest to jednak nadal bardzo niska średnia powierzchnia przypadająca na osobę – dla porównania w krajach Unii Europejskiej na osobę przypada średnia 41,7 m².

Warunki mieszkaniowe w 2017r. w Ostrołęce na tle województwa mazowieckiego przedstawia poniższa tabela:

Tabela 22. Warunki mieszkaniowe w 2017 r. w Ostrołęce na tle województwa mazowieckiego wg danych GUS

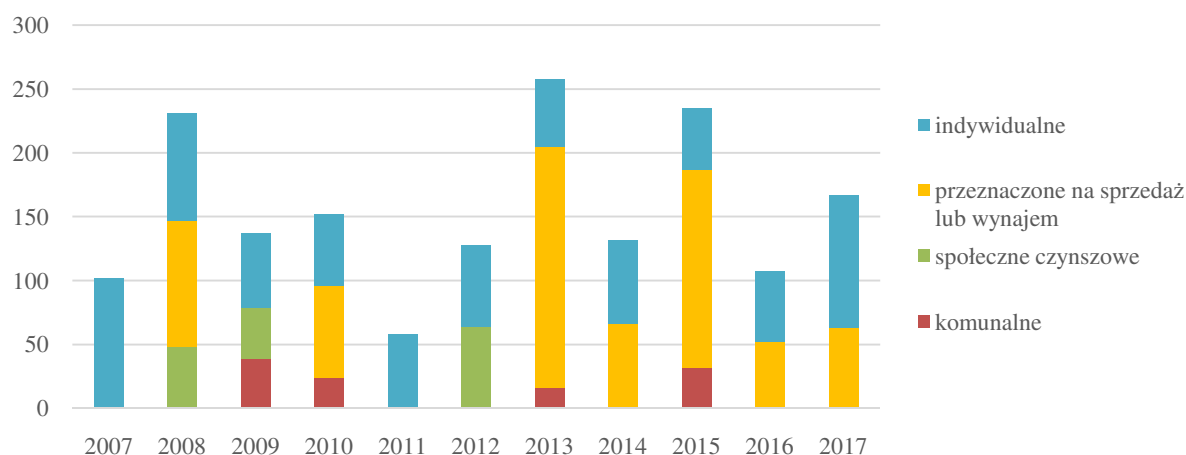
Wyszczególnienie	Miasto	Województwo
Przeciętne powierzchnia użytkowa mieszkania w m2	70,9	72,2
Przeciętne powierzchnia użytkowa mieszkania w m2 na 1 osobę	26,2	30,3
Liczba osób w 1 mieszkaniu	2,71	2,38
Liczba osób przypadająca na 1 izbę	0,67	0,66
Przeciętne liczba izb w 1 mieszkaniu	4,07	3,63
Liczba mieszkań na 1000 mieszkańców	369	420,4

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL, GUS

Z powyższego zestawienia wynika, iż warunki zamieszkania w Ostrołęce, pomimo wcześniej wykazanego ciągłego przyrostu liczby mieszkań i ich powierzchni, są nadal gorsze niż przeciętne warunki na terenie województwa mazowieckiego – średnia powierzchnia mieszkań jest mniejsza niż w województwie, a na jedno mieszkanie, jak i izbę w mieszkaniu, przypada więcej osób. Ogółem liczba mieszkań na 1000 mieszkańców jest zdecydowanie mniejsza niż w województwie, a także w krajach Unii Europejskiej (gdzie kształtuje się w przedziale 450-500 mieszkań na 1000 mieszkańców), co świadczy o niskim poziomie komfortu zamieszkania.

Oprócz wskaźników powierzchniowych charakteryzujących warunki mieszkaniowe, o standardzie mieszkań świadczy również wyposażenie w urządzenia techniczne takie jak: wodociąg, kanalizacja, centralne ogrzewanie i gaz przewodowy. Wg danych GUS w 2017r. mieszkań wyposażonych w wodociąg było 19 141, łazienkę – 18 997, w centralne ogrzewanie – 18 544, ustęp spłukiwany – 19 090, zaś w sieć gazową – 15 364. Dane te świadczą o wysokim standardzie wyposażenia w urządzenia techniczne i wg danych GUS z każdym rokiem w ostatnim dziesięcioleciu wszystkie te wskaźniki rosły.

Na podstawie danych GUS dotyczących liczby nowo oddanych mieszkań do użytkowania, można dojść do wniosku, że na przestrzeni ostatnich lat najczęściej buduje się mieszkania przeznaczonych na sprzedaż lub wynajem. Jest to forma inwestycyjna, która zastępuje budowę mieszkań spółdzielczych, dominującej w II połowie lat 90-tych, aż do roku 2003. Coraz większe znaczenie ma także budownictwo indywidualne. Średnio co rok na rynek nieruchomości trafia 155 nowych mieszkań.

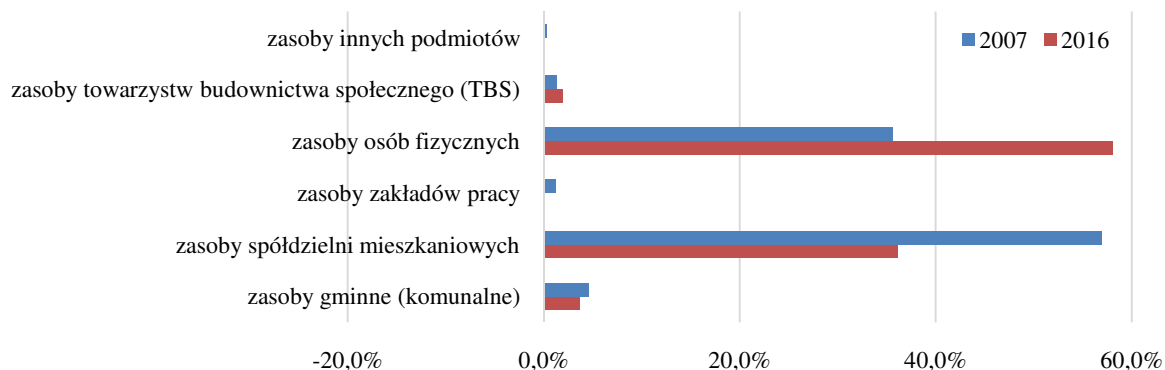

Wykres 29. Mieszkania nowo oddane do użytku w mieście Ostrołęka w latach 2007-2017

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL, GUS

Według form własności w Ostrołęce dominują mieszkania będące własnością osób prywatnych (ok. 56,9% wszystkich zasobów mieszkaniowych w 2016 r.). Blisko 36% stanowią mieszkania w zasobie spółdzielni mieszkaniowych, a kolejne 20% mieszkania będące własnością miasta (komunalne). Zasoby Towarzystwa Budownictwa Społecznego (TBS) oraz zakładów pracy posiadają mniej niż 2% udziałów w zasobie mieszkaniowym w mieście.

W ciągu ostatniej dekady znacznie zmalał zasób spółdzielni mieszkaniowych, co jest konsekwencją wykupowania nieruchomości przez najemców na własność.

Wykres 30. Procentowy udział zasobów mieszkaniowych w mieście Ostrołęka w latach 2007 i 2016

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL, GUS

Mieszkaniowym zasobem miasta dysponuje Wydział Spraw Społecznych i Mieszkaniowych Urzędu Miasta Ostrołęka. W latach 2013–2016 w związku z procesem wykupowania mieszkań przez najemców, liczba mieszkań komunalnych z roku na rok zmniejszała się o 51 lokali.

W analizowanym okresie liczba mieszkań socjalnych rosła z każdym rokiem. Do 2015r. wzrastała również liczba osób zamieszkujących mieszkania socjalne. W 2016 r. liczba ta zmalała i wyniosła 745 osób.

Tabela 23. Zestawienie zasobów mieszkaniowych miasta Ostrołęka w latach 2013-2016

zasoby mieszkaniowe miasta	2013	2014	2015	2016
liczba mieszkań komunalnych	475	454	441	424
łączna liczba osób mieszkających w mieszkaniach komunalnych	1414	1357	1287	1215
liczba mieszkań socjalnych	229	234	266	266
łączna liczba osób mieszkających w mieszkaniach socjalnych	630	632	755	745

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z UM Ostrołęka

Dodatkowo Urząd Miasta udziela pomocy gospodarstwom domowym, które nie są w stanie samodzielnie pokryć całkowitych kosztów utrzymania mieszkania. Co roku malała liczba rodzin, którym przyznano dodatek mieszkaniowy.

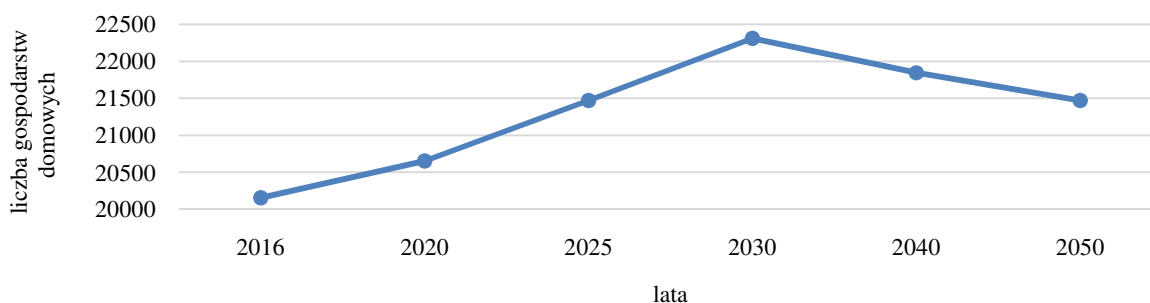
Tabela 24. Dodatki mieszkaniowe przyznane w mieście Ostrołęka w latach 2013-2016

dodatki mieszkaniowe	2013	2014	2015	2016
liczba rodzin, którym przyznano dodatek	1473	1396	1312	1171
liczba przyznanych dodatków	2429	2278	2138	1940

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z UM Ostrołęka

Warto zaznaczyć, iż mimo ciągłego spadku liczby ludności, według prognozy gospodarstw domowych na lata 2016-2050 opracowanej przez GUS, w województwie mazowieckim prognozuje się ciągły wzrost gospodarstw domowych. Po przeliczeniu danych dla Ostrołęki, liczba gospodarstw domowych będzie wzrastać do roku 2030, po czym zacznie powoli spadać.

GUS przyjmuje, że wzrost następuje w wyniku lepszej sytuacji ekonomicznej „młodych dorosłych” oraz wyprowadzenia się z domu rodzinnego osób w wieku 25-34 lata. Drugą tendencją jest wzrost liczby osób w wieku 80 lat i więcej, którzy pozostają w swoich domach i nie przebywają w domach opieki.

Wykres 31. Prognoza gospodarstw domowych na lata 2016-2050 wg. GUS, przeliczenie dla Ostrołęki
Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL, GUS

Zasób mieszkaniowy miasta Ostrołęka charakteryzuje się wysokim stopniem wyposażenia w instalacje techniczno-sanitarne. Do sieci wodociągowej w 2017 r. podłączonych było 99,4% mieszkań, 98,5% mieszkań wyposażonych było w łazienkę, a 96,2% posiadało centralne ogrzewanie. Miasto jest również skanalizowane w 91,4%.

9. UWARUNKOWANA WYNIKAJĄCE Z ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA

9.1. CHARAKTERYSTYKA ZAGROŻEŃ I STANU BEZPIECZEŃSTWA

Zagrożenia przemysłowe

Z danych KM PSP w Ostrołęce wynika, że w powiecie ostrołęckim znajdują się dwa zakłady zaliczane do grupy zwiększonego ryzyka powstania poważnej awarii przemysłowej, mianowicie STORA ENSO Poland (64t oleju opałowego, 445t oleju opałowego ciężkiego, 130t kwasu siarkowego, 30t ługu siarczkowego, 86,4t terpentyny 96,6t mieszaniny poreakcyjnej zasiarczonej⁷) oraz rozlewnia gazu płynnego Pegaz Oil Sp. z o.o., zlokalizowany w miejscowości Ławy (170t gazu płynnego propan-butan). Ponadto na terenie samego miasta i w bezpośredniej okolicy znajduje się 5 zakładów stosujących substancje niebezpieczne, takich jak: Zakłady Mięsne PEKPOL, STORA ENSO S.A., ENERGA Elektrownie Ostrołęka, Oddział terenowy w Ostrołęce Okręgowej Spółdzielni Mleczarskiej w Piątnicy oraz ARGANA FRUIT POLSKA Sp. z o.o. Główne zagrożenie stanowi transport kolejowy i drogowy materiałów niebezpiecznych do wymienionych powyżej zakładów.

Dodatkowo potencjalnym źródłem zagrożeń na terenie powiatu ostrołęckiego mogą być gazociągi. Zasilanie Ostrołęki w gaz odbywa się za pomocą gazociągu wysokiego ciśnienia Ostrów Mazowiecka – Ostrołęka. Podlega on redukcji w stacjach redukcyjno-pomiarowych I i II stopnia.

Zagrożenia powodziowe

Dla Ostrołęki zagrożenie powodziowe występuje ze strony rzeki Narew oraz dla terenów przy ujściach do Narwi rzeki i Omulwi, ze względu na cofanie się wody w tych dopływach w przypadku wysokiego poziomu wody. Występujące wezbrania wody w całym powiecie mają charakter głównie roztopowy, a w mniejszym stopniu również opadowy.

Najbardziej zagrożone są tereny prawobrzeżnej części miasta Ostrołęki. Aż 80% z nich zagrożona jest zalewem wody stuletniej, a istniejące obwałowania przeciwpowodziowe nie stanowią wystarczającego zabezpieczenia. W przypadku awarii zabezpieczeń i zalania terenów potencjalnie zagrożonych, najbardziej niebezpieczne byłoby zalanie części miasta, gdzie znajduje się miejska oczyszczalnia ścieków, co mogłoby doprowadzić do bardzo dużego skażenia środowiska.

Zagrożenia pożarowe

⁷Dane z informacji Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Ostrołęce za 2017 r.

Duże zagrożenie pożarami lasów jest wynikiem stosunkowo bliskiego sąsiedztwa zabudowy oraz zakwalifikowania prawie wszystkich kompleksów leśnych do I kategorii zagrożenia pożarowego. W 2017 r. na terenie miasta Ostrołęki doszło do 56 pożarów. Największa ilość z nich (około 61% wszystkich zdarzeń) spowodowana była nieostrożnością osób dorosłych (NOD) przy posługiwaniu się ogniem otwartym (w tym papierosy, zapałki). Wśród innych przyczyn pożarów znalazły się:

- nieprawidłowa eksploatacja urządzeń grzewczych na paliwo stałe (6 zdarzeń);
- podpalenia (1 zdarzenie);
- wady urządzeń i instalacji elektrycznych, w szczególności przewody, osprzęt oświetlenia, odbiorniki bez urządzeń grzewczych (2 zdarzenia);
- wady urządzeń grzewczych na paliwo stałe (2 zdarzenia);
- NOD w pozostałych przypadkach (1 zdarzenie);
- nieostrożność osób nieletnich (NON) przy posługiwaniu się ogniem otwartym, w tym papierosy i zapałki (1 zdarzenie);
- NON przy posługiwaniu się substancjami łatwopalnymi i pirotechnicznymi (1 zdarzenie);
- samo zapalenia chemiczne (1 zdarzenie);
- inne przyczyny (4 zdarzenia);
- przyczyny nieustalone (3 zdarzenia).

Na podstawie danych KM PSP w Ostrołęce można zaobserwować, że liczba zdarzeń, w których udział brali strażacy, w 2017 r. zmniejszyła się względem roku poprzedniego (Tabela 25). W przypadku pożarów ich liczba zmniejszyła się o około 58%, w przypadku zagrożeń miejscowych spadek sięgnął około 61%. Spadła również liczba fałszywych alarmów. W wyniku pożarów w 2017 r. w Ostrołęce ranne zostały 3 osoby, w tym jedno dziecko, natomiast w wyniku miejscowych zagrożeń liczba osób rannych sięgnęła 16 dorosłych, a jedna osoba poniosła śmierć.

Wśród przyczyn powstawania miejscowych zagrożeń znalazły się:

- niezachowanie zasad bezpieczeństwa ruchu środków transportu (32 zdarzenia);
- nietypowe zachowanie się zwierząt, owadów stwarzających zagrożenie (17 zdarzeń);
- huragany, silne wiatry, tornada (24 zdarzenia);
- gwałtowne opady atmosferyczne (3 zdarzenia);
- inne przyczyny (62 zdarzenia);
- przyczyny nieustalone (5 zdarzeń);
- nieprawidłowa eksploatacja środków transportu (1 zdarzenie);
- wady środków transportu (2 zdarzenia);
- nieprawidłowa eksploatacja urządzeń grzewczych (2 zdarzenia);
- nieumyślne działanie człowieka (1 zdarzenie);
- celowe działanie człowieka (2 zdarzenia);
- niewłaściwe zabezpieczenie hodowanych zwierząt (1 zdarzenie);
- wady urządzeń grzewczych (2 zdarzenia).

Tabela 25. Dane dotyczące działalności straży pożarnej w Ostrołęce w latach 2016-2017

RODZAJ ZDARZENIA											
POŻARY			MIEJSCOWE ZAGROŻENIA			ALARMY FAŁSZYWE			ZDARZENIA OGÓŁEM		
rok			rok			rok			rok		
2016	2017	bilans	2016	2017	bilans	2016	2017	bilans	2016	2017	bilans
96	56	-40	255	156	-99	83	66	-17	434	278	-156

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Ostrołęce

Zagrożenia związane z przestępczością kryminalną

Zgodnie z danymi z Komendy Miejskiej w Ostrołęce z 2017 r. w kwestii informacji o stanie bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie powiatu ostrołęckiego, odnotowano na tym terenie łącznie 552 zdarzenia z kategorii przestępczości kryminalnej. W zakresie podstawowych 7 kategorii przestępstw o charakterze kryminalnym najwięcej, w dwóch ostatnich latach odnotowano: kradzieży

cudzej rzeczy (w 2016 r. – 267 zająć, w 2017 r. – 201 zająć) oraz kradzieży z włamaniem (w 2016 r. 194 zająć, w 2017 r. – 154 zająć). Warto zauważyć, że w przypadku obu tych kategorii przestępstw ich liczba zmniejszyła się (Tabela 26). Mniej niż w 2016 r. odnotowano rok później również przestępstw takich jak: uszkodzenie mienia, bójka i pobicie oraz kradzież samochodu. Niestety w przypadku zdarzeń sklasyfikowanych jako uszkodzenie mienia czy spowodowanie uszczerbku na zdrowiu, ich liczba wzrosła. Wykrywalność przestępstw kryminalnych przez funkcjonariuszy KMP w Ostrołęce sięga około 70%.

Tabela 26. Przystępczość z podziałem na kategorie na obszarze działania KMP w Ostrołęce w latach 2016-2017

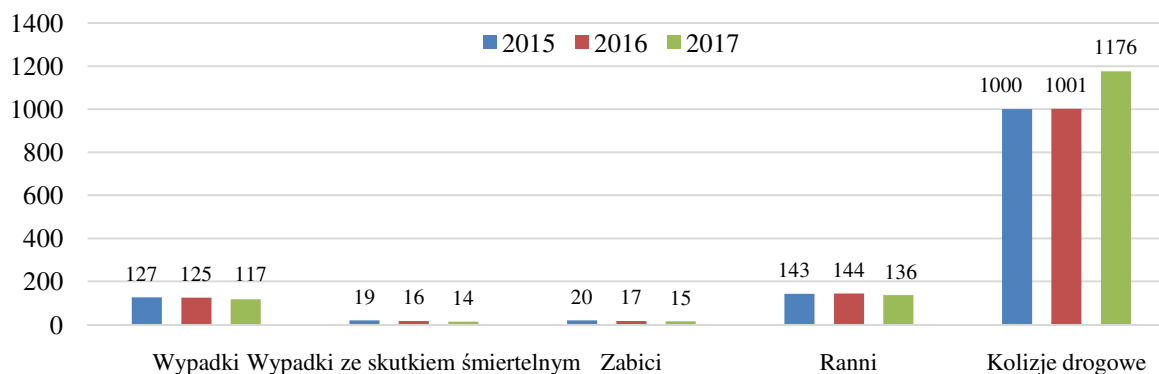
Kategoria	Rok 2016	Rok 2017	Bilans
Kradzież cudzej rzeczy	267	201	-66
Kradzież w włamaniem	194	154	-40
Uszkodzenie mienia	130	88	-42
Uszczerbek na zdrowiu	38	68	30
Rozbój i wymuszenie rozbójnicze	8	25	17
Bójka i pobicie	17	11	-6
Kradzież samochodu	13	11	-2

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania Komendy Miejskiej w Ostrołęce

Zagrożenia drogowe

Przez obszar miasta Ostrołęki przebiegają stosunkowo ważne szlaki drogowe. Są to dwie drogi krajowe: nr 61 – łącząca Warszawę i Augustów oraz nr 53 – łącząca Ostrołękę z Olsztynem, a także dwie drogi wojewódzkie: nr 627 – łącząca Ostrołękę z Sokołowem Podlaskim i nr 544 – łącząca Ostrołękę z Brodnicą.

Na terenie działania Komendy Miejskiej w Ostrołęce w 2017 r. miało miejsce 117 wypadków oraz 1176 kolizji drogowych, przy czym: na drogach krajowych 22 wypadki, na wojewódzkich 16, na powiatowych 39 oraz 11 na drogach gminnych. Wykres nr 32 przedstawia zdarzenia drogowe i ich skutki.

Wykres 32. Ilość zdarzeń drogowych i ich skutki w Ostrołęce na przestrzeni lat 2015-2017

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania z działalności Policji za rok 2017

W stosunku do roku 2016 można zaobserwować nieznaczny spadek wypadków drogowych (w 2016 r. było o 8 więcej niż w 2017 r.) oraz wzrost liczby kolizji drogowych (w 2016 r. było ich o 95 mniej niż w 2017 r.). Na prawie takim samym poziomie utrzymała się natomiast liczba wypadków z udziałem niechronionych uczestników ruchu – 55 zdarzeń w 2016 r. i 54 zdarzenia w roku 2017.

Do 53 zdarzeń drogowych doszło z udziałem nietrzeźwych użytkowników dróg, było to 10 wypadków i 43 kolizje.

W samym mieście Ostrołęka w 2017 r. doszło do 29 wypadków drogowych, co oznaczało spadek ilości takich zdarzeń w porównaniu do lat 2016, 2015 (miały wtedy miejsce odpowiednio 40 i 34 wypadki).

9.2. JEDNOSTKI ODPOWIEDZIALNE ZA ZAPEWNIENIE BEZPIECZEŃSTWA

Za bezpieczeństwo publiczne na terenie miasta Ostrołęki odpowiedzialne są takie jednostki, jak:

- Komenda Miejska Policji w Ostrołęce - do obowiązków, której należy zapewnianie bezpieczeństwa mieszkańców poprzez utrzymanie niskiego poziomu przestępczości, współpraca ze społecznością oraz prowadzenie prelekcji dla uczniów mających na celu zwiększanie ich świadomości na temat występujących zagrożeń oraz kształtowanie właściwych postaw. Komenda Miejska Policji w Ostrołęce swoim zakresem działania obejmuje powiat ostrołęcki. Jest to jedna z większych jednostek policji w województwie mazowieckim, pod koniec 2017 r. liczyła 253 funkcjonariuszy oraz około 45 pracowników cywilnych. W 2017 roku Komenda Miejska zapewniała całodobowe bezpieczeństwo na terenie miasta, ale także najbliższej zlokalizowanych 3 gmin z nim sąsiadujących - Olszewo-Borki, Rzekuń i Lelis (pozostała część powiatu znajduje się w obszarze działania podległym Komendzie Miejskiej, Komisariatu Policji w Myszynie oraz Posterunków Policji w Łysych, Baranowie, Czerwinie, Goworowie i Kadzidle).
- Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Ostrołęce licząca w 2017 r. 88 strażaków i 3 pracowników cywilnych. Stan wyszkolenia strażaków z PSP można uznać za wysoki. Wśród specjalistycznych szkoleń i kursów posiadanych przez funkcjonariuszy PSP w Ostrołęce znalazły się: szkol. spec. w zakresie ratownictwa chemicznego i ekologicznego (56 osób), szkol. spec. w zakresie przeciwdziałania zagrożeniom chemicznym, biologicznym, radiologicznym, nuklearnym i wybuchowym (11 osób), szkol. spec. w zakresie transportów niebezpiecznych (14 osób), kurs podstawowy z zakresu ratownictwa wysokościowego (14 osób), kurs śmigłowcowy z zakresu ratownictwa wysokościowego (4 osoby), szkol. spec. kierowców – operatorów samochodów z drabiną mechaniczną (28 osób), kurs spec. obsługi dźwigów (17 osób), kurs spec. napełniania zbiorników ciśnieniowych (9 osób), kurs z zakresu Kwalifikowanej Pierwszej Pomocy (recertyfikacja – 88 osób), kurs spec. ster motorzystów (19 osób), kurs spec. dla nurków i młodszych nurków (łącznie 8 osób), szkol. doskonalące dla strażaków KSRG z zakresu współdziałania z Samodzielnym Publicznym Zakładem Opieki Zdrowotnej Lotniczego Pogotowia Ratunkowego (87 osób), kurs ratowników medycznych (2 osoby).

10. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z POTRZEB I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU MIASTA OSTROŁĘKA

10.1 UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z DOKUMENTÓW SZCZEBŁA WOJEWÓDZKIEGO I POWIATOWEGO

10.1.1. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego (PZPWM) przyjęty został uchwałą Nr 22/18 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 28 grudnia 2018 r. w sprawie Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego (Dz. Urz. Woj. Maz. z 2018 r. poz. 13180).

Miasto Ostrołęka zaliczane jest do ośrodków o randze subregionalnej województwa mazowieckiego. Z uwagi na swój potencjał gospodarczy i demograficzny ośrodki te pełnią rolę równoważącą w stosunku do Warszawy i mają kluczowe znaczenie dla zapewnienia spójności wewnętrznej regionu, którego konkurencyjność ma rosnąć zgodnie z założeniami PZPWM. Powiat ostrołęcki i inne okalające miasto są zaliczane do **obszarów o najniższym dostępie do dóbr i usług (obszar ostrołęcki)**, w których zasady zagospodarowania to działania ukierunkowane na ożywienie gospodarcze obszaru, poprawę warunków życia mieszkańców, zahamowanie nadmiernej migracji

ludzi wykształconych i przedsiębiorczych, podniesienie mobilności mieszkańców oraz zmniejszenie poziomu bezrobocia.

Kierunki rozwoju przestrzennego – Rozwój zagospodarowania przestrzennego województwa:

- **Sieć osadnicza i infrastruktura społeczna** W zakresie rozwoju infrastruktury społecznej na terenie województwa w *Planie* wskazuje się poprawę jakości i dostępności do infrastruktury społecznej, w tym poprzez: budowę i rozbudowę bazy kultury o znaczeniu regionalnym, budowę i rozbudowę sieci muzeów, rewitalizację oraz adaptację zasobów dziedzictwa kultury, w tym obiektów zabytkowych dla potrzeb kultury; rozbudowę specjalistycznej infrastruktury ochrony zdrowia (w tym szpitali wojewódzkich), zakładów opieki długoterminowej i paliatywno-hospicyjnej, jak również opieki rehabilitacyjnej oraz obiektów pomocy społecznej; rozbudowę placówek i bazy dydaktycznej uczelni, infrastruktury naukowobadawczo-rozwojowej oraz placówek oświatowych, w tym szkolnictwa zawodowego. Miasto Ostrołęka cechuje jeden z najniższych wskaźników liczby mieszkańców przypadającej na 1 miejsce w domach pomocy społecznej.
- **Jakość środowiska** – polityka ochrony środowiska realizowana jest przez tworzenie obszarów zapewniających różnorodność biologiczną, są to: występujące formy ochrony przyrody, duże kompleksy leśne, doliny rzek m.in. Narwi i Omulwi oraz mokradła, torfowiska, a także ekstensywnie użytkowane obszary rolnicze.
- **Dziedzictwo kulturowe** – Jako elementy krajobrazów kulturowych zaliczane są m.in. regiony etnograficzne (np. kurpiowski), pasmowe układy elementów przyrodniczo-kulturowych i ośrodki osadnicze (m.in. elementy krajobrazowe dolin rzecznych, ośrodki miejskie i wiejskie, które ze względu na szczególną wartość historyczną, religijną czy kulturalną mają istotne znaczenie dla budowania tożsamości lokalnej i regionalnej oraz materialnego i niematerialnego dziedzictwa regionu) oraz obiekty o randze międzynarodowej i krajowej (m.in. miasto historyczne Ostrołęka z XV w.). Przez teren miasta Ostrołęka przechodzi pasmo rzeki Narwi i rzeki Omulwi. W planie wyznacza się również ośrodki tożsamości kulturowej regionu (m.in. Ostrołęka).
- **Turystyka** – W PZPWM miasto Ostrołęka wskazane zostało jako ponadlokalny ośrodek obsługi ruchu turystycznego o znaczeniu subregionalnym. W przestrzeni województwa można wskazać obszary posiadające duży potencjał do rozwoju następujących form turystyki: miejskiej i kulturowej (m.in. muzea w Ostrołęce), religijno-pielgrzymkowej, aktywnej, biznesowej i konferencyjno-biznesowej, wypoczynkowej, uzdrowiskowej i zdrowotnej, prozdrowotnej. Przez miasto przebiegać będzie również projektowany szlak wodny – Szlak Pasażerki im. Króla Stefana Batorego i ponadregionalny szlak Pisa-Narew. Dodatkowo rzeka Narew jest ponadregionalną drogą wodną. Dodatkowo plan określa szkieletową sieć tras rowerowych w oparciu o trasy o zasięgu międzynarodowym, ponadregionalnym i regionalnym. Przez Ostrołękę ma przebiegać trasa o zasięgu międzynarodowym (należąca do EuroVelo trasa EV11 – Szlak Europy Wschodniej) i ponadregionalnym w oparciu o doliny rzeczne (Narwi) i linie kolejowe oraz regionalne, służące obsłudze ośrodków regionalnych i subregionalnych.
- **Transport drogowy** – Zgodnie z siecią istniejącej i planowanej infrastruktury transportowej na obszarze województwa mazowieckiego wyznacza się główne istniejące i postulowane kierunki powiązań transportowych województwa w skali międzynarodowej i międzyregionalnej. Przez miasto Ostrołęka przebiegają: Korytarz NNE: Warszawa – Łomża/Ostrołęka – Ełk – Suwałki – Kowno/Wilno. W Planie określa się ponadto kierunki powiązań w skali międzynarodowej i regionalnej: Korytarz N-E: (Olsztyn-) Szczytno – Ostrołęka – Małkinia – Siedlce oraz Korytarz NW-NE: Toruń – Sierpc – Raciąż – Ciechanów – Ostrołęka – Śniadowo (- Białystok). Ostrołęka jest również istotnym ośrodkiem węzłowym o znaczeniu wojewódzkim. PZPWM uwzględnia budowę obwodnicy Ostrołęki w ciągu drogi DK61.
- **Transport kolejowy** – przebudowę/remont istniejącego układu kolejowego dla poprawy sprawności i szybkości połączeń oraz bezpieczeństwa ruchu: linii nr 29 Mostówka – Ostrołęka, linii nr 35 Ostrołęka – Chorzele, linii nr 36 Ostrołęka – Śniadowo. Ostrołęka jest ważnym węzłem

i punktem przesiadkowym. Dodatkowo plan ustala budowę bezkolizyjnych skrzyżowań na modernizowanych liniach kolejowych z drogami krajowymi, wojewódzkimi i powiatowymi.

- **Transport zbiorowy** – Ostrołęka jest ważnym węzłem i punktem przesiadkowym z punktu widzenia transportu kolejowego. PZPWM uwzględnia rozmieszczenie węzłów i punktów przesiadkowych w Ostrołęce (dla transportu kolejowego i drogowego).
- **Transport lotniczy** – w planie uwzględnia się sieć lotnisk, do których należy m.in. lądowisko wpisane do ewidencji lądowisk – sanitarne w Ostrołęce. W zakresie transportu lotniczego w planie uwzględnia się ograniczenia wynikające z sieci lotnisk i lądowisk: strefy ograniczenia wysokości zabudowy oraz obszary ograniczonego użytkowania.
- **Elektroenergetyka** – Istniejące w województwie mazowieckim systemy energetyczne, z których znaczna część zalicza się do kluczowych elementów systemów krajowych i międzynarodowych, nie zapewniają wystarczającego poziomu bezpieczeństwa energetycznego regionu, a także Polski. W celu zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego w województwie mazowieckim zachodzi potrzeba rozbudowy powiązań sieciowych, w tym kształtowania układów pierścieniowych o powiązaniach międzyregionalnych i międzynarodowych. System elektroenergetyczny najwyższych napięć (przesyłowych) na obszarze województwa mazowieckiego tworzy m.in. elektrownia Ostrołęka (690 MW), linie elektroenergetyczne 400 kV i 220 kV oraz stacje elektroenergetyczne 400/220/110 kV, 400/110 kV i 220/110 kV. Planowane jest powstanie nowego bloku elektroenergetycznego w Ostrołęce o mocy 1000 MW. Najważniejszym wyzwaniem w perspektywie do 2020 r. jest efektywne wyprowadzenie mocy z elektrowni Kozienice i Ostrołęka: źródeł zasilających nie tylko województwo mazowieckie i sąsiednie regiony, lecz także istotnych dla funkcjonowania ww. połączenia transgranicznego. Inwestycje w zakresie zintegrowania elektroenergetycznych systemów przesyłowych Polski i państw nadbałtyckich są priorytetowymi projektami będącymi przedmiotem wspólnego zainteresowania Unii Europejskiej. Dodatkowo istniejąca/w trakcie realizacji jest linia elektroenergetyczna 400 kV Ostrołęka – Olsztyn Mąki.
- **Gazownictwo** – W celu dalszej poprawy bezpieczeństwa gazowego Polski, a tym samym województwa mazowieckiego i Warszawy, planowana jest budowa gazociągu międzysystemowego Polska-Litwa, integrującego systemy gazowe krajów Unii Europejskiej w basenie Morza Bałtyckiego. Inwestycja ta – posiadająca status projektu o znaczeniu wspólnotowym – będzie realizowana we wschodniej części województwa mazowieckiego.
- **Odnawialne źródła energii** - Największe potencjalne możliwości rozwoju OZE w województwie mazowieckim związane są z wykorzystywaniem biomasy, która może być używana zarówno do bezpośredniego spalania, jak i produkcji biopaliw oraz biogazu. W całym regionie istnieje możliwość wykorzystywania energii słonecznej – przede wszystkim do podgrzewania wody użytkowej, lecz także na potrzeby rolnicze i lokalnej produkcji energii elektrycznej w ogniwach fotowoltaicznych. Znaczna część obszaru województwa ma także korzystne uwarunkowania do rozwoju energetyki wiatrowej. Dodatkowo, w zachodniej części regionu istnieje potencjał do rozwoju energetyki wykorzystującej wodę geotermalną. Miasto Ostrołęka leży na obszarze mało korzystnym dla energii wiatrowej. Dodatkowo blok współpalający biomasę w elektrowni Ostrołęka jest jednym ze źródeł odnawialnej energii elektrycznej o największych mocach w województwie mazowieckim.
- **Gospodarka odpadami** – Gospodarka odpadami komunalnymi w województwie mazowieckim prowadzona jest w oparciu o regiony gospodarki odpadami, które obsługiwane są przez 36 regionalnych instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych (RIPOK), w tym: 1 instalację termicznego przekształcania odpadów komunalnych, 16 instalacji domechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych (MBP), 10 kompostowni i 9 składowisk. Docelowo na terenie województwa funkcjonować będzie 1440 składowisk odpadów komunalnych o statusie RIPOK.
- **Bezpieczeństwo publiczne** – W województwie mazowieckim szczególne zagrożenie powodziowe stwarza Wisła i jej największe dopływy, w tym Narew. Ostrołęka jest zaliczana do gmin z bardzo

wysokim poziomem ryzyka powodziowego wynikającego z map zagrożenia i ryzyka powodziowego (od rzeki Narew). Dodatkowo dla powiatu ostrołęckiego występuje zagrożenie suszy hydrogeologicznej, która jest spowodowana istotnymi zmianami poziomu zwierciadła wód podziemnych, spowodowanych oddziaływaniami antropogenicznymi. W *Planie* zakłada się podejmowanie działań na rzecz zapobiegania zagrożeniom naturalnym poprzez m.in.: uwzględnianie map zagrożenia powodziowego, map ryzyka powodziowego, planów zarządzania ryzykiem powodziowym oraz studiów ochrony przeciwpowodziowej (dla odcinków rzek które nie zostały objęte ww. mapami); realizację inwestycji z zakresu ochrony przeciwpowodziowej przewidzianych w *Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły* (zapewnienie odpowiedniej przepustowości koryt rzecznych, budowa wałów przeciwpowodziowych, urządzeń piętrzących i zbiorników retencyjnych) oraz działań strategicznych ujętych w *Planie zarządzania ryzykiem powodziowym dla dorzecza Wisły* (m.in. budowa, rozbudowa i przebudowa infrastruktury przeciwpowodziowej); utrzymanie oraz zwiększanie istniejącej zdolności retencyjnej zlewni poprzez m.in.: zmniejszanie odpływu wód opadowych i roztopowych ze zlewni, zwiększenie różnych form retencji wodnej (budowa zbiorników retencyjnych wraz z budowlami hydrotechnicznymi, zwiększanie lesistości, odtwarzanie terenów wodno-błotnych, przywracanie naturalnego charakteru cieków i naturalnych przepływów wód, tworzenie polderów zalewowych); zapewnienie wysokiego stopnia zabezpieczeń technicznych i organizacyjnych w zakresie zdarzeń losowych i sytuacji kryzysowych związanych z głównymi rzekami regionu m.in. z rzeką Wisłą; ograniczanie zagospodarowania na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią, zwiększanie bezpieczeństwa powodziowego terenów o intensywnym zagospodarowaniu oraz obiektów stanowiących potencjalne zagrożenie dla środowiska, obiektów użyteczności publicznej, stanowiących cenne dziedzictwo kulturowe, itp.; zwiększanie wykorzystania wód opadowych i roztopowych.

Wskazane w PZPWM inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, na obszarze miasta Ostrołęka:

- Prace na linii kolejowej nr 29 odcinek Mostówka-Ostrołęka;
- Modernizacja linii kolejowej nr 35 na odcinku Ostrołęka-Chorzele;
- Prace na linii kolejowej nr 36 odcinek Ostrołęka-Śniadowo;
- Poprawa bezpieczeństwa na skrzyżowaniach linii kolejowych z drogami;
- Budowa obwodnicy Ostrołęki w ciągu drogi DK61;
- Parkuj i Jedź – przygotowanie kompletnej dokumentacji projektowej oraz budowa parkingów;
- Budowa linii 400 kV Ostrołęka – Stanisławów (z wykorzystaniem trasy istniejącej linii 220 kV);
- Budowa linii 400 kV Ostrołęka – Ełk (z wykorzystaniem trasy istniejącej linii 220 kV);
- Rozbudowa stacji Ostrołęka (II etap) w systemie 400 kV;
- Budowa międzysystemowego gazociągu stanowiącego połączenie systemów przesyłowych Rzeczypospolitej Polskiej i Republiki Litewskiej;
- Inwestycje w zakresie sieci kanalizacyjnych, w tym budowa i modernizacja;
- Inwestycje w zakresie oczyszczalni ścieków, w tym budowa, rozbudowa lub modernizacja;
- Budowa jazu na rzece Narew piętrzącego wodę w okresach niżówek dla potrzeb ujęcia wód chłodzących Elektrowni Ostrołęka;
- Rewitalizacja. Per causam ad animi;
- Modernizacja Centralnej Sterylizatorni wraz z zakupem wyposażenia/ Mazowiecki Szpital Specjalistyczny im. dr Józefa Psarskiego w Ostrołęce – poprawa jakości udzielanych świadczeń medycznych;
- Poprawa jakości życia mieszkańców subregionu ostrołęckiego poprzez poprawę dostępności do usług publicznych w zakresie rehabilitacji kardiologicznej jako uzupełnienie kompleksowej opieki kardiologicznej w Mazowieckim Szpitalu Specjalistycznym im. dr Józefa Psarskiego w Ostrołęce – poprawa jakości udzielanych świadczeń medycznych;
- Budowa, rozbudowa, przebudowa lub modernizacja obiektów wykorzystywanych przez podmioty lecznicze, dla których Samorząd Województwa Mazowieckiego jest podmiotem tworzącym – poprawa jakości udzielanych świadczeń medycznych;

- Budowa, rozbudowa lub modernizacja obiektów jednostek oświatowych, dla których Samorząd Województwa Mazowieckiego jest organem prowadzącym – poprawa infrastruktury technicznej jednostek oświatowych;
- Budowa, rozbudowa lub modernizacja obiektów Instytucji Kultury, dla których Samorząd Województwa Mazowieckiego jest organizatorem –poprawa infrastruktury instytucji kultury.

W zakresie systemu kolejowego w Planie postuluje się ujęcie w dokumentach podmiotów realizujących politykę przestrzenną w województwie sporządzenie studialnej dokumentacji projektowej dla następujących inwestycji w zakresie:

- budowy linii kolejowych:
 - Ostrołęka - Pisz.
- budowy infrastruktury i przywrócenia ruchu w obszarze Ostrołęki:
 - studium wykonalności linii do śródmieścia Ostrołęki wraz z budową regionalnego węzła komunikacji publicznej;
 - uruchomienie przewozów pasażerskich na liniach: nr 34 Małkinia - Ostrołęka, nr 36 Ostrołęka - (Śniadowo - Łomża/Białystok), nr 35 Ostrołęka - Chorzele - (Szczytno).

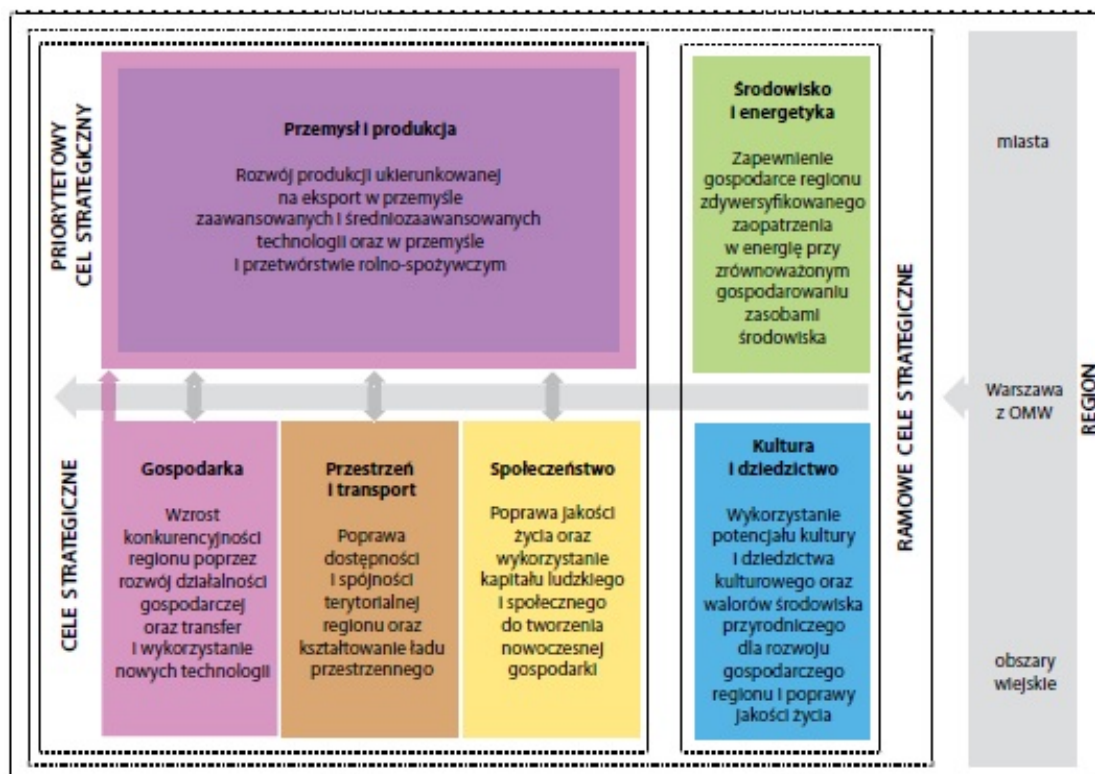
W celu zapewnienia spójności tras oraz warunków sprzyjających poprawie bezpieczeństwa i rozwojowi komunikacji rowerowej w Planie postuluje się wyposażenie wszystkich mostów drogowych oraz kolejowych przez Wisłę, Narew i Bug w ciągi pieszo-rowerowe.

10.1.2. Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 roku. Innowacyjne Mazowsze

Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 roku Innowacyjne Mazowsze (SRWM) przyjęta została uchwałą Nr 158/13 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 28 października 2013 r. Jest to dokument programowy, który określa wizję oraz cele i kierunki rozwoju województwa mazowieckiego.

Wizją SRWM sformułowana została w następujący sposób: *Mazowsze to region spójny terytorialnie, konkurencyjny, innowacyjny z wysokim wzrostem gospodarczym i bardzo dobrymi warunkami życia jego mieszkańców. Celem głównym jest zmniejszenie dysproporcji rozwoju w województwie mazowieckim, wzrost znaczenia obszaru metropolitalnego Warszawy w Europie.*

W Strategii wyróżniono najważniejsze cele rozwojowe, wyróżniając cel priorytetowy skupiający się na przemyśle i produkcji oraz 3 cele strategiczne. Ich uzupełnieniem są dwa ramowe cele strategiczne. (Rysunek 7).

Rysunek 7.Struktura celów rozwojowych SRWM do 2030 roku

Źródło: Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 roku. Innowacyjne Mazowsze

Strukturę celów rozwojowych i kierunków działań, istotnych dla miasta Ostrołęka przedstawiono w Tabeli 27.

Tabela 27.Cele i kierunki działań określone w SRWM do 2030 roku

Priorytetowy cel strategiczny: PRZEMYSŁ I PRODUKCJA	
Cel rozwojowy: <i>Rozwój produkcji ukierunkowanej na eksport w przemyśle zaawansowanych i średniozaawansowanych technologii oraz w przemyśle i przetwórstwie rolno-spożywczym</i>	
Kierunki działań	Tworzenie warunków do generowania i absorpcji innowacji
	Rozwój produkcji: tworzenie warunków przyjaznych dla inwestorów i przedsiębiorców
	Umiejscowienie gospodarcze
	Tworzenie warunków do zwiększenia inwestycji pozarolniczych – głównie w przemyśle rolno-spożywczym
	Wspieranie tworzenia i rozwoju przedsiębiorstw produkcyjnych
Cel Strategiczny GOSPODARKA	
Cel rozwojowy: <i>Wzrost konkurencyjności regionu przez rozwój działalności gospodarczej oraz transfer i wykorzystanie nowych technologii</i>	
Kierunki działań	Wykorzystanie i wzmacnianie specjalizacji regionalnych
	Wspieranie rozwoju nowych technologii, w szczególności biotechnologii i biomedycyny, nanotechnologii, fotoniki i optoelektroniki, technologii informacyjno-komunikacyjnych (TIK) i kosmicznych
	Wspieranie rozwoju miast regionalnych i subregionalnych
	Wzmacnianie potencjału rozwojowego i absorpcyjnego obszarów wiejskich
	Restrukturyzacja miast w celu wzmocnienia ich funkcji społeczno-gospodarczych
	Zwiększenie dostępu do szerokopasmowego Internetu i e-usług

Cel Strategiczny PRZESTRZEŃ I TRANSPORT	
Cel rozwojowy: <i>Poprawa dostępności i spójności terytorialnej regionu oraz kształtowanie ładu przestrzennego</i>	
Kierunki działań	Zwiększenie dostępności komunikacyjnej wewnątrz regionu
	Zapobieganie nadmiernej suburbanizacji i kreowanie ładu przestrzennego
	Rozwój form transportu przyjaznych dla środowiska i mieszkańców
	Udrożnienie system tranzytowego
	Spójność wewnątrzregionalna – koncentracja na najbardziej zapóźnionych podregionach
Cel Strategiczny SPOŁECZEŃSTWO	
Cel rozwojowy: <i>Poprawa jakości życia oraz wykorzystanie kapitału ludzkiego i społecznego do tworzenia nowoczesnej gospodarki</i>	
Kierunki działań	Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego
	Rozwój priorytetowych dla regionu dziedzin nauki
	Wyrównanie szans edukacyjnych
	Aktywizacja rezerw rynku pracy oraz działania na rzecz poprawy sytuacji demograficznej
	Wzrost wykorzystania zasobów ludzkich poprzez zwiększenie mobilności zawodowej i przestrzennej
	Przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia społecznego, integracja społeczna
	Podnoszenie standardów funkcjonowania infrastruktury społecznej oraz działania na rzecz ochrony zdrowia i bezpieczeństwa publicznego
Ramowy cel strategiczny: ŚRODOWISKO I ENERGETYKA	
Cel rozwojowy: <i>Zapewnienie gospodarce regionu zdywersyfikowanego zaopatrzenia w energię przy zrównoważonym gospodarowaniu zasobami środowiska</i>	
Kierunki działań	Wspieranie rozwoju przemysłu ekologicznego i eko-innowacji
	Produkcja energii ze źródeł odnawialnych
	Zapewnienie trwałego i zrównoważonego rozwoju oraz zachowanie wysokich walorów środowiska
	Dywersyfikacja źródeł energii i jej efektywne wykorzystanie
	Modernizacja i rozbudowa lokalnych sieci energetycznych oraz poprawa infrastruktury przesyłowej
	Przeciwdziałanie zagrożeniom naturalnym
	Poprawa jakości wód, odzysk/unieszkodliwianie odpadów, odnowa terenów skażonych oraz ograniczenie emisji zanieczyszczeń
Ramowy cel strategiczny: KULTURA I DZIEDZICTWO	
Cel rozwojowy: <i>Wykorzystanie potencjału kultury i dziedzictwa kulturowego oraz walorów środowiska przyrodniczego dla rozwoju gospodarczego regionu i poprawy jakości życia</i>	
Kierunki działań	Wykorzystanie walorów środowiska przyrodniczego oraz potencjału dziedzictwa kulturowego do zwiększania atrakcyjności turystycznej regionu
	Kreowanie miast jako centrów aktywności kulturalnej
	Wspieranie rozwoju sektora kreatywnego
	Wykorzystanie dziedzictwa kulturowego w działalności gospodarczej
	Upowszechnianie kultury i twórczości

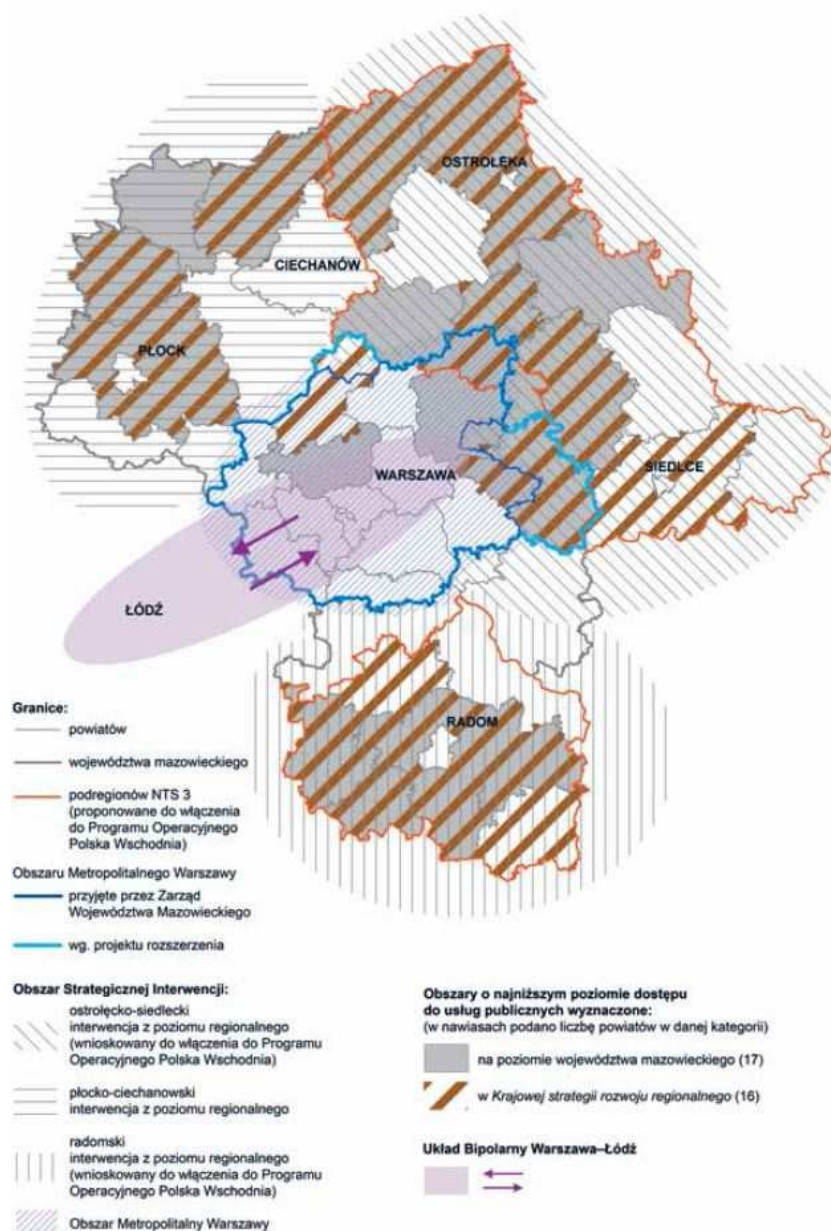
Źródło: opracowanie własne na podstawie SRWM do 2030 roku. Innowacyjne Mazowsze

W Strategii wyróżniono 2 typy obszarów strategicznej interwencji: problemowe oraz bieguny wzrostu. Teren miasta Ostrołęka zawiera się w obszarach strategicznej interwencji – problemowych – w ostrołęcko-siedleckim obszarze strategicznej interwencji. Dodatkowo zalicza się do obszarów o najniższym poziomie dostępu do usług publicznych wyznaczonych w Krajowej strategii rozwoju regionalnego.

Ostrołęcko-siedlecki obszar strategicznej interwencji

Głównymi ośrodkami życia społeczno-gospodarczego tego obszaru są Siedlce (76,5 tys. mieszkańców) oraz Ostrołęka (53,4 tys.), a także Wyszków (27,3 tys.), Ostrów Mazowiecka (23 tys.), Sokołów Podlaski (18,8 tys.), Garwolin (17,0 tys.) i Węgrów (12,8 tys.). Przeważającą część mieszkańców stanowi ludność zamieszkująca obszary wiejskie. Ostrołęka została wskazana w KSRR jako miasto o średnim natężeniu problemów, do której będą skierowane interwencje na rzecz restrukturyzacji i rewitalizacji miast tracących funkcje społeczno-gospodarcze. Obszar ten, szczególnie w części północno-wschodniej, jest niedoinwestowany pod względem infrastrukturalnym, ma słabą dostępność do usług publicznych i niewielki potencjał rozwojowy. Występuje tam znaczne bezrobocie. W powiecie makowskim w połowie 2012 roku odnotowano jeden z najwyższych w województwie odsetków długotrwale bezrobotnych wynoszący 64,4% ogółu bezrobotnych. W tym samym czasie pięć powiatów wyróżniało się najwyższym udziałem bezrobotnych poniżej 25 roku życia w ogólnej liczbie bezrobotnych (sokołowski – 29,8%, ostrołęcki – 28,9%, węgrowski – 28,9% siedlecki – 28,2% oraz łosicki – 28,0%). Zakres usług skoncentrowanych w obrębie istniejącej sieci miast jest niewystarczający, zbyt niski jest poziom dochodów własnych oraz poziom inwestycji w pozarolniczych działach gospodarki. W podregionie ostrołęcko-siedleckim wskaźnik PKB na 1 mieszkańca w 2010 roku kształtował się na poziomie 76,1% wartości krajowej. Z tego względu Samorząd Województwa Mazowieckiego postuluje włączenie tej jednostki statystycznej NTS 3 do interwencji z poziomu krajowego w ramach programu rozwoju dla Polski Wschodniej. Polityka prowadzona, wobec tego obszaru powinna skutkować podniesieniem jakości życia i polepszeniem warunków prowadzenia działalności gospodarczej (m.in. poprzez uzupełnienie istniejącej infrastruktury komunikacyjnej) oraz wykształcenia zdolności absorpcyjnych obszaru, a zwłaszcza ośrodków miejskich (Ostrołęki i Siedlec). Ważnym elementem prowadzonej polityki powinno być zwiększenie dostępu do usług publicznych oraz podniesienie ich jakości, a także wykorzystanie w gospodarce podregionu potencjału sektora rolniczego. Wśród działań kierowanych do OSI ostrołęcko-siedleckiego na tle strategicznych kierunków rozwoju województwa, wymienić należy:

- poprawę dostępności komunikacyjnej obszaru, poprzez m.in.:
 - modernizację połączenia kolejowego Ostrołęka – Warszawa,
 - budowę autostrady A2 do wschodnich granic województwa,
 - odtworzenie połączenia kolejowego Siedlce – Ostrołęka – Olsztyn w celach umożliwienia rozwoju przewozów pasażerskich i towarowych.
- rozwój specjalizacji przemysłowych obszaru, w tym:
 - umacnianie wykształconych specjalizacji przemysłu: energetycznego, papierniczego, celulozowego, drzewnego, maszynowego, metalowego.
- poprawę jakości i dostępności usług publicznych, poprzez:
 - rozwój Uniwersytetu Przyrodniczego-Humanistycznego w Siedlcach,
 - utworzenie publicznej wyższej szkoły zawodowej w Ostrołęce.
- przekształcenia w rolnictwie, w tym głównie:
 - sprzężenie potencjału naukowego Uniwersytetu Przyrodniczego-Humanistycznego w Siedlcach z sektorem rolniczym subregionu w celu zwiększenia efektywności sektora rolniczego,
 - wspieranie grup producenckich oraz klastrów, zwłaszcza w zakresie surowców energetycznych, mleczarstwa, produkcji owoców i warzyw, pszczelarstwa.

Rysunek 8. Obszary strategicznej interwencji według MBPR

Źródło: SRWM do 2030 r. Innowacyjne Mazowsze

10.2. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z DOKUMENTÓW SZCZEBLA LOKALNEGO

10.2.1. Strategia Rozwoju Miasta Ostrołęki do roku 2020

Strategia Rozwoju Miasta Ostrołęki do roku 2020 została przyjęta uchwałą Nr 246/XXI/2012 Rady Miasta Ostrołęki z dnia 23 lutego 2012 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Miasta Ostrołęki do roku 2020. Określa ona priorytety i cele polityki rozwoju społeczno-gospodarczego prowadzonego na obszarze danej jednostki. Niniejszy dokument strategiczny stanowi również podstawę do opracowania i wdrożenia na terenie miasta projektów współfinansowanych ze środków zewnętrznych. Przyczyną podjęcia prac nad aktualizacją Strategii Rozwoju Miasta Ostrołęki na lata 2000–2010 była konieczność uaktualnienia założeń rozwojowych miasta i dostosowania ich do obecnej sytuacji społeczno-gospodarczej.

Wizja Miasta Ostrołęki przyjęła brzmienie: *Ostrołęka – przyjazne mieszkańcom, przedsiębiorcom i inwestorom, dynamicznie rozwijające się miasto, budujące swoją przyszłość z poszanowaniem dla bogatej historii.* Określa ona stan docelowy, do którego władze lokalne oraz ich partnerzy będą dążyć, korzystając z potencjału własnego oraz szans pojawiających się w najbliższym

otoczeniu. Wizja rozwoju miasta zostanie osiągnięta poprzez dążenie do realizacji określonych celów strategicznych, tj. poprzez realizację przypisanych do nich programów i zadań strategicznych.

Strategia rozwoju miasta Ostrołęka nie posiada sformułowanej misji.

Zgodnie ze Strategią, aby dążyć do realizacji wizji miasta należy określić zgodne z nimi cele. Dlatego w strategii wyróżnione zostały trzy poziomy planowania strategicznego: cele strategiczne, programy strategiczne oraz zadania strategiczne. Obszary rozwojowe miasta są zależne od siebie i wzajemnie się przenikają. Wyznacznikami docelowych kierunków rozwoju miasta Ostrołęka są cele strategiczne, których osiągnięcie umożliwi realizacja konkretnych celów operacyjnych (Tabela 28).

Tabela 28. Struktura celów strategicznych zawarta w SR Miasta Ostrołęka do roku 2020

Cel strategiczny I: ----- POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA W MIEŚCIE	Program strategiczny I.1. Zwiększenie dostępności komunikacyjnej miasta
	Program strategiczny I.2. Podnoszenie jakości kapitału ludzkiego Ostrołęki
	Program strategiczny I.3. Poprawa bezpieczeństwa w mieście
	Program strategiczny I.4. Poprawa jakości środowiska naturalnego
	Program strategiczny I.5. Dbanie o wizerunek miasta
	Program strategiczny I.6. Aktywizacja społeczności lokalnej
	Program strategiczny I.7. Rozwój zasobów mieszkaniowych miasta
	Program strategiczny I.8. Poprawa jakości infrastruktury technicznej
	Program strategiczny I.9. Rewitalizacja Miasta Ostrołęki
	Program strategiczny I.10. Rozwiązywanie problemów społecznych
Cel strategiczny II: ----- DYNAMIZACJA ROZWOJU GOSPODARCZEGO	Program strategiczny II.1. Wzmocnienie lokalnego systemu gospodarczego
	Program strategiczny II.2. Edukacja przedsiębiorczości
	Program strategiczny II.3. Rozwój subregionalnych funkcji administracyjno-usługowych
	Program strategiczny II.4. Rozwój rekreacji i turystyki sezonowo-weekendowej
Cel strategiczny III: ----- KREOWANIE TOŻSAMOŚCI MIASTA I KULTYWOWANIE DZIEDZICTWA KULTUROWEGO	Program strategiczny III.1. Animacja lokalnej kultury
	Program strategiczny III.2. Kultywowanie kultury regionu kurpiowskiego
	Program strategiczny III.3. Promocja kultury i folkloru regionu kurpiowskiego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie SR Miasta Ostrołęka do roku 2020

W procesie wdrażania Strategii Rozwoju Miasta Ostrołęki do roku 2020 istotną rolę będzie odgrywał także uchwalanie wieloletniego planu inwestycyjnego miasta, który powinien obejmować działania stanowiące konkretyzację poszczególnych celów, programów i zadań strategicznych. Jest to kompetencja i obowiązek Rady Miasta Ostrołęki.

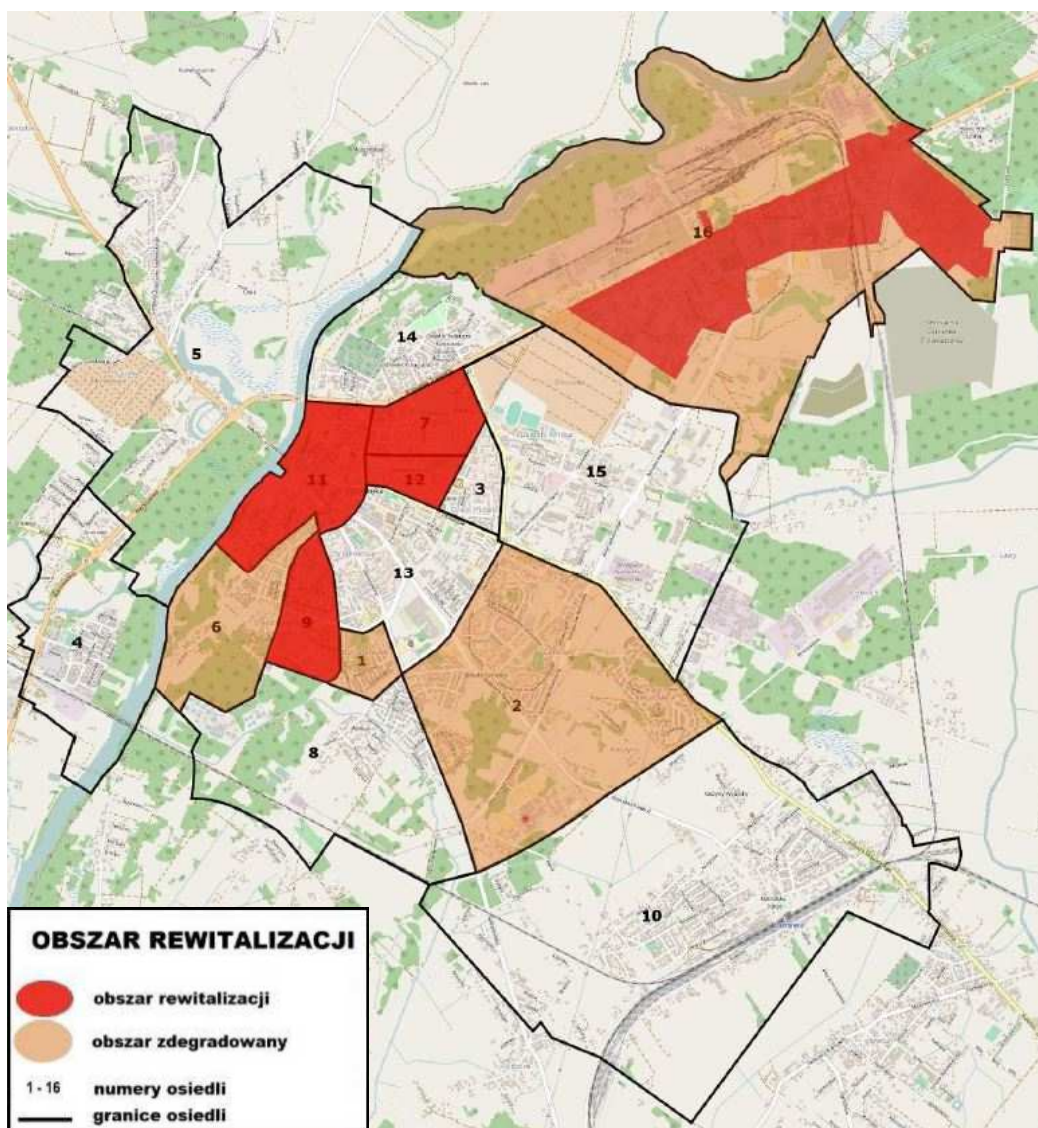
10.2.2. Program Rewitalizacji dla Miasta Ostrołęki na lata 2017-2023

Program Rewitalizacji dla Miasta Ostrołęki na lata 2017-2023 został przyjęty uchwałą nr 355/L/2017 Rady Miast z dnia 27 lipca 2017 r.

Na podstawie diagnozy stanu miasta wyznaczony został obszar rewitalizacji zajmujący powierzchnię ok. 546,51 ha (18,85% gminy), zamieszkiwany przez 12 346 mieszkańców (25,15%). Do obszaru rewitalizacji włączono osiedle: Parkowe, Wojciechowice, Sienkiewicza, Stare Miasto, Starosty Kosa, gdzie tylko osiedla Wojciechowice obszar rewitalizacji został zawężony wyłącznie do terenów zamieszkałych. Proponowana wizja wyprowadzenia obszaru rewitalizacji ze stanu kryzysowego brzmi (fragment): *W 2023 r. Wojciechowice postrzegane są nie tylko jako przemysłowa dzielnica miasta, ale także jako miejsce przyjazne do zamieszkania. Mieszkańcy są dumni ze znaczenia, jaką ten obszar miał i nadal ma dla rozwoju całego miasta i chętnie angażują się w działania na rzecz rozwoju swojej dzielnicy i poprawy warunków zamieszkania.*

Osiedle Stare Miasto, Starosty Kosa i Parkowe to miejsca tętniące życiem, w którym skupia się życie społeczne, kulturalne i gospodarcze miasta. Dzięki odpowiednio zaplanowanym przestrzeniom i miejscom, które do tej pory były niewykorzystywane, obszary te stały się atrakcyjnymi miejscami do zamieszkania i spędzania wolnego czasu.

Podjęte działania na osiedlu Sienkiewicza zminimalizowały negatywny wizerunek związany z problemami występującymi w szczególności wśród mieszkańców bloków socjalnych, przyczyniły się one do zmniejszenia liczby osób uzależnionych, szczególnie od alkoholu, a także do poprawy jakości życia mieszkańców, przede wszystkim osób starszych. (...)

Rysunek 9.Obszar rewitalizacji

Źródło: Program Rewitalizacji dla Miasta Ostrołęki na lata 2017-2023

Poniżej wymienione zostały zadania rewitalizacyjne mogące mieć wpływ na treść studium:

Tabela 28. Zadania rewitalizacyjne wynikające z GPR dla Miasta Ostrołęki na lata 2017-2023

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Lokalizacja	Przewidywany termin realizacji	Podmioty realizujące
PROJEKTY PODSTAWOWE				
1.	Zagospodarowanie skweru im. dr Czesława Szczyпка	Aleja Wojska Polskiego; działka ew. nr 30262, 30263, podobszar I - Wojciechowice	2018-2020	Miasto Ostrołęka
2.	Rozwój oferty kulturalnej Miasta Ostrołęki poprzez modernizację i wyposażenie budynku Galerii Ostrołęka	Plac gen. Józefa Bema 14, działka ew. nr 3181/1, podobszar II – Stare Miasto, Parkowe, Starosty Kosa, Sienkiewicza	2018-2020	Miasto Ostrołęka (partner Ostrołęckie Centrum Kultury)
3.	Zagospodarowanie nabrzeża rzeki Narew	Części działek nr 10833/1, 10833/2, 20352/2, 21661/1, 20569, 20352/5 Działka nr 20993/4 – Berka Joselewicza 2, pow. 0,4071ha Podobszar II – Stare Miasto, Parkowe, Starosty Kosa, Sienkiewicza	2018-2020	Miasto Ostrołęka
PROJEKTY UZUPEŁNIAJĄCE				
4.	Projekty dotyczące poprawy stanu technicznego i funkcjonalności obiektów przeznaczone na cele społeczne. Projekty te stanowią odpowiedź na zidentyfikowane problemy związane z niewystarczającą dostępnością do usług kulturalnych oraz oferty spędzania czasu wolnego, a także z niskim stopniem przedsiębiorczości na tym podobszarze. -Per causam ad animi. Celem projektu jest zwiększenie potencjału turystycznego, co przyczyni się doożywienia społecznego i gospodarczego obszaru rewitalizacji poprzez kompleksową modernizację zabytkowej kamienicy i obiektów do niej przyległych w obrębie nieruchomości przy Pl. gen. J. Bema 9 i przeznaczenie jej na działalność Muzeum Kultury Kurpiowskiej. Projektodawca: Muzeum Kultury Kurpiowskiej -Termomodernizacja budynku przy ul. Kościuszki 29 działka nr 20619. Remont i modernizacja budynku oraz dostosowanie do pełnienia funkcji placówki oświatowej. Projektodawca: Miasto Ostrołęka	2018-2023	-	
5.	Projekty dotyczące zagospodarowania przestrzeni publicznych służące zwiększeniu dostępu do oferty sportowo-rekreacyjnej, stanowiące odpowiedź na zidentyfikowane problemy dotyczące niewystarczającej dostępności do oferty spędzania czasu wolnego, w szczególności sportowo-rekreacyjnej oraz niewykorzystania potencjału istniejących walorów środowiskowych obszaru. - Zagospodarowanie parku miejskiego położonego w obrębie ulic Romualda Traugutta, Tadeusza Sygietyńskiego, Józefa Piłsudskiego, Parkowa. W ramach projektu zostaną wykonane prace dotyczące budowy fontanny, oświetlenia, utworzenia placu zabaw dla dzieci starszych oraz wybiegu dla psów. Projektodawca: Miasto Ostrołęka - Zagospodarowanie terenów zewnętrznych przy ul. Nadnarwiańskiej 2a. Celem projektu jest zagospodarowanie terenów zewnętrznych na zieleńce, miejsce wypoczynku dla osób starszych, plac zabaw dla dzieci, miejsce ćwiczeń i sportu dla osób starszych, niepełnosprawnych i młodzieży. Celem jest także integracja kolicznych mieszkańców, zwłaszcza osób starszych i niepełnosprawnych oraz poprawa estetyki osiedla, a tym samym samopoczucia jego mieszkańców. Projektodawca: Wspólnota Mieszkaniowa „Wodnik”	2018-2022	-	
6.	Projekty w zakresie zagospodarowania terenów przybłokowych, w tym doposażenie placów zabawy infrastruktury towarzyszącej (ławki parkowe, oświetlenie terenu, monitoring i inne). Problemy związane z niewystarczającym stopniem zagospodarowania przestrzennego terenów zieleni wokół miejsca zamieszkania zostały zgłoszone podczas konsultacji społecznych. Dzięki realizacji projektów nastąpi zwiększenie atrakcyjności miejsca zamieszkania i aktywnego wypoczynku dzieci i młodzieży. Przewidziane projekty do realizacji w tym zakresie: - Poprawa jakości i wizerunku placu zabaw przy budynkach ul. Modrzejewskiej 19, 21. Projektodawca: Ostrołęcka Spółdzielnia Mieszkaniowa - Zagospodarowanie terenu przy ulicy H. Sienkiewicza 20, 22, nr działki 20528, 20529. Projektodawca: Ostrołęcka Spółdzielnia Mieszkaniowa	2018-2023	-	

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Lokalizacja	Przewidywany termin realizacji	Podmioty realizujące
	- Modernizacja placu zabaw położonego przy ul. Sienkiewicza 30A. Projektodawca: Ostrołęckie Towarzystwo Budownictwa Społecznego (projekt poza obszarem rewitalizacji, ale oddziaływujący na mieszkańców z obszaru) - Modernizacja placu zabaw znajdującego się na terenie działki przy ul. Sienkiewicza 24/26. Projektodawca: Ostrołęckie Towarzystwo Budownictwa Społecznego (projekt poza obszarem rewitalizacji, ale oddziaływująca na mieszkańców z obszaru)			
7.	Projekty dotyczące zapewnienia odpowiedniej infrastruktury technicznej , w tym utworzenie nowych miejsc postojowych wokół bloków, poprawa stanu nawierzchni dróg osiedlowych, zapewnienie dróg dojazdowych oraz zagospodarowanie przybłokowych terenów zieleni. Ważnym aspektem poruszonym przez mieszkańców są także kwestie związane z brakiem zapewnienia odpowiedniej obsługi komunikacyjnej terenów przybłokowych. Przewidziane projekty do realizacji w tym zakresie: - Poprawa jakości zamieszkiwania mieszkańców przy działkach przy ul. Sienkiewicza 18, 24-26; Orzeszkowej 1,3; Łęczysk 1; Kilińskiego 2A, 2B; Bema 7,7A, 12 zabudowanych budynkami mieszkalnymi. Projektodawca: Ostrołęckie Towarzystwo Budownictwa Społecznego (projekt poza obszarem rewitalizacji, ale oddziaływująca na mieszkańców z obszaru) - Poprawa jakości zamieszkiwania przy działkach położonych przy ul. Psarskiego 16, 20; Parkowej 8; Gocłowskiego 3, 7, 7A; Wincentego Witosa 2A, 2B; Traugutta 2B, 4, 4A; Chetnika 3, 5, 6, 7; Szkolna 3, 7; Oskara Kolberga 3, 4, 5, 6 zabudowanych budynkami mieszkalnymi. Projektodawca: Ostrołęckie Towarzystwo Budownictwa Społecznego - Poprawa jakości zamieszkiwania przy działkach położonych przy ul. 11 Listopada, Hallera zabudowanych budynkami mieszkalnymi o numerach 15, 17, 19, Hallera 16. Projektodawca: Ostrołęckie Towarzystwo Budownictwa Społecznego - Poprawa terenu przy budynkach mieszkalnych wielorodzinnych ul. 11 Listopada 1,3,5 i Starosty Kosa 2A. Projektodawca: Ostrołęcka Spółdzielnia Mieszkaniowa - Poprawa wizerunku terenu przy budynkach mieszkalnych wielorodzinnych ul. gen. J. Hallera 18; nr działki 40442/6, 40732/7. Projektodawca: Ostrołęcka Spółdzielnia Mieszkaniowa - Poprawa wizerunku terenu przy budynkach przy ul. J. Piłsudskiego 19; nr działki 40259. Projektodawca: Ostrołęcka Spółdzielnia Mieszkaniowa - Poprawa wizerunku terenu przed budynkiem ul. A. Chętnika 9; na działce gruntu nr 40284. Projektodawca: Ostrołęcka Spółdzielnia Mieszkaniowa - Poprawa jakości i wizerunku terenu położonego przy budynkach przy ul. Celulozowej 2, 4, 6, 6A, 8 i ul. T. Sygietyńskiego 7 oraz terenu wokół garaży stałych na działkach gruntu nr 40243/9, 14, 15, 17, 18, 19, 29, 33, 35. Projektodawca: Ostrołęcka Spółdzielnia Mieszkaniowa - Poprawa jakości stanu budynku przy ul. T. Sygietyńskiego 7 – zagospodarowanie terenu nr działki 40243/12. Projektodawca: Ostrołęcka Spółdzielnia Mieszkaniowa - Zagospodarowanie terenu przy bloku Łęczysk 10/14. Projektodawca: Spółdzielnia Mieszkaniowa „TURBO - Zagospodarowanie terenu przy ulicy H. Sienkiewicza 20,22, nr działki 20528, 20529. Projektodawca: Ostrołęcka Spółdzielnia Mieszkaniowa		2018-2023	-

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GPR dla Miasta Ostrołęki na lata 2017-2023

10.2.3. Program Ochrony Środowiska Miasta Ostrołęki na lata 2017-2020 z perspektywą do 2024 roku

Program Ochrony Środowiska Miasta Ostrołęki na lata 2017-2020 z perspektywą do 2024 roku został przyjęty uchwałą nr 371/LII/2017 Rady Miasta Ostrołęki z dnia 28 września 2017 r.

Po analizie dokumentów wyższego szczebla oraz diagnozie obszaru gminy wyznaczone zostały zadania do realizacji, dodatkowo do programu wpisane zostały zadania niezrealizowane w poprzednim POŚ. Poniżej w Tabeli 30 wymienione zostały zadania wynikające z Programu, mogące mieć wpływ na treść studium:

Tabela 29. Zadania ochrony środowiska wynikające z POŚ Miasta Ostrołęki

Nazwa	Okres realizacji	Obszar interwencji
Wymiana oświetlenia na energooszczędne	2017-2022	Ochrona klimatu i jakości powietrza
Rozbudowa mostu na rzece Narew w Ostrołęce w ciągu drogi krajowej nr 61, ul. Mostowa	2015-2019	
Przebudowa drogi wojewódzkiej Nr 544 w odcinku ul. Brzozowej na terenie m. Ostrołęki wraz z budową ciągów pieszo - rowerowych	2016-2017	
Przebudowa drogi wojewódzkiej Nr 627 w odcinku ul. Ostrowskiej i ul. Słowackiego na terenie m. Ostrołęki wraz z budową ciągów pieszo rowerowych	2016-2018	
Przebudowa drogi wojewódzkiej Nr 627 w odcinku ul. Witosza na terenie m. Ostrołęki wraz z budową ścieżek rowerowych	2016-2018	
Przebudowa ul. Wiejskiej wraz z oświetleniem ulicznym – etap I wraz z budową ciągów pieszo rowerowych	2010-2017	
Budowa drogi łączącej ul. Korczaka z ul. Dobrzańskiego wraz z budową jednostronnej ścieżki rowerowej	2011-2018	
Przebudowa ul. Krańcowej wraz z budową ścieżki rowerowej	2011-2021	
Budowa drogi lokalnej łączącej Al. Jana Pawła II, os. Kwiatowe i ul. Chryzantemową z ul. Bohaterów Warszawy wraz z budową ścieżki rowerowej	2010-2017	
Budowa drogi łączącej ul. Ks. A.Pęksy z ul. gen.T.Turskiego	2013-2018	
Budowa i przebudowa ścieżek rowerowych na terenie m. Ostrołęki wraz z obiektem „Parkuj § Jedź” oraz niezbędną rowerową infrastrukturą towarzyszącą, doposażeniem MZK Sp. z o.o. w Ostrołęce w niskoemisyjny tabor pasażerski wraz z niezbędną infrastrukturą towarzyszącą, wdrożeniem rozwiązań optymalizujących wykorzystanie środków transportu publicznego oraz rozwiązań uprzywilejowujących transport publiczny	2015-2018	
Uwzględnianie w dokumentach planistycznych rozwiązań kształtowania przestrzeni i ich funkcjonowania umożliwiających ochronę powietrza i przewietrzanie miast i osiedli odpowiednio do obowiązujących przepisów prawa	2017-2022	Zagrożenie hałasem
Realizacja inwestycji drogowych ograniczających emisję hałasu (m.in. „ciche” nawierzchnie, ekrany akustyczne, wały ziemne)	2017-2022	
Tworzenie w miastach tzw. Stref ciszy, w tym poprzez stosowanie ograniczeń prędkości w terenach zabudowanych	2017-2022	Promieniowanie elektromagnetyczne
Wprowadzenie do planów zagospodarowania przestrzennego zapisów dotyczących ochrony przed polami elektromagnetycznymi (wyznaczanie stref technicznych bezpieczeństwa)	2017-2022	
Budowa, przebudowa, remont, modernizacja budowli przeciwpowodziowych nie będących pod zarządem WZMiUW	2017-2022	Gospodarka wodami
Uwzględnianie w dokumentach planistycznych map ryzyka powodziowego, map zagrożenia powodziowego, obszarów szczególnego zagrożenia powodzią oraz terenów zagrożonych podtopieniami	2017-2022	

Nazwa	Okres realizacji	Obszar interwencji
Wylimitowanie/unikanie wzrostu zagospodarowania na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią	2017-2022	...
Określenie warunków możliwego zagospodarowywania obszarów chronionychobwałowaniami	2017-2022	
Unikanie wzrostu oraz określenie warunków zagospodarowania na obszarach oniskim (p= 0,2%) prawdopodobieństwie wystąpienia	2017-2022	
Realizacja przedsięwzięć zwiększających retencję wodną na terenach leśnych,rolniczych i zurbanizowanych	2017-2022	
Działania inwestycyjne i utrzymaniowe związane z melioracjami wodnymi	2017-2022	
Renaturyzacja koryt cieków i ich brzegów, przywracanie naturalnych meandrów oraz funkcji retencyjnych cieków oraz zbiorników wodnych	2017-2022	
Przeciwdziałanie skutkom suszy oraz ulewnych deszczy na obszarach zurbanizowanych poprzez zastosowanie zielonej i niebieskiej infrastruktury	2017-2022	
Rozbudowa kanalizacji deszczowej (burzowej) na terenach zurbanizowanych	2017-2022	Gospodarka wodno-ściekowa
Przeciwdziałanie degradacji gleb i powierzchni ziemi	2017-2022	Gleby
Rekultywacja gruntów zdegradowanych i zdewastowanych w celu przywrócenia im wartości użytkowych lub przyrodniczych	2017-2022	
Realizacja zadań w zakresie gospodarowania azbestem, określonych w „Programie usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu województwa mazowieckiego” – Zintensyfikowanie kontroli i sukcesywne likwidowanie „dzikich” wysypisk odpadów azbestowych	2017-2024	Gospodarowanie odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów
Rekultywacja składowiska odpadów innych niż niebezpieczne ¹⁸ (18- Jeżeli skarga Samorządu Województwa Mazowieckiego na rozstrzygnięcie nadzorcze Wojewody Mazowieckiego zostanie pozytywnie rozpatrzona, to w PGOWM 2022 instalacja ta jest wskazana jako zastępcza – przewidziana do zamknięcia, jednak nie później niż do lipca 2018 r.)	2018-2022	
Uzupełnienie oznakowania form ochrony przyrody tablicami informującymi o ich nazwach	2017-2022	Zasoby przyrodnicze
Zapewnienie właściwej ochrony dla różnorodności biologicznej, terenów zieleni i krajobrazu w planowaniu przestrzennym, ze szczególnym uwzględnieniem korytarzy ekologicznych poprzez adekwatne zapisy w planach zagospodarowania przestrzennego lub/i decyzjach o warunkach zabudowy	2017-2022	
Identyfikacja miejsc występowania oraz eliminacja gatunków inwazyjnych, np.barszczu kaukaskiego, Sosnowskiego	2017-2022	
Zachowanie siedlisk i gatunków na terenach podmokłych, w dolinach rzecznych i na terenach zmeliorowanych w stanie niepogorszonym	2017-2022	
Zachowanie zadrzewień i zakrzewieńśródpolnych	2017-2022	
Zrównoważony rozwój turystyki na obszarach cennych przyrodniczo.Realizacja programu PISA Narew	2017-2022	
Budowa, modernizacja i pielęgnacja terenów zieleni	2017-2022	
Wprowadzanie elementów zazieleniających obszary zabudowane (tzw. zielone dachy, zielone ściany)	2017-2022	

Nazwa	Okres realizacji	Obszar interwencji
Pielęgnacja pomników przyrody i zieleni w obiektach zabytkowych	2017-2022	
Utrzymanie zieleni przy drogach gminnych, powiatowych, wojewódzkich, krajowych	2017-2022	
Odbudowa powierzchni zniszczonej przez wiatry i pożary	2017-2022	Prowadzenie trwale zrównoważonej gospodarki leśnej
Zmiana klasyfikacji gruntów zalesionych oraz gruntów, na których postępuje sukcesja naturalna	2017-2022	
Przeciwdziałanie wystąpieniu poważnych awarii (kontrola podmiotów, których działalność może stanowić przyczynę powstania poważnej awarii itp.) oraz uwzględnianie odpowiednich zapisów w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz tzw. decyzjach środowiskowych	2017-2022	Poważne awarie przemysłowe

Źródło: Opracowanie własne na podstawie POŚ Miasta Ostrołki na lata 2017-2020 z perspektywą do 2024 roku

10.3. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WNIOSKÓW ZŁOŻONYCH DO STUDIUM

W związku trwaniem procedury sporządzania studium do Urzędu Miasta składano, na podstawie art. 11 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, wnioski do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Ostrołki.

W związku z zawiadomieniem Prezydenta Miasta Ostrołki o przystąpieniu do sporządzenia studium złożono łącznie 32 wnioski, z czego:

- 11 – od instytucji uzgadniających i opiniujących;
- 21 – od osób fizycznych i prawnych (w tym 9, które wpłynęły w wyznaczonym terminie w zawiadomieniu).

10.3.1. Wnioski instytucji uzgadniających i opiniujących

Tabela 30. Wykaz wniosków instytucji uzgadniających i opiniujących złożonych do studium

Lp.	Wnioskodawca	Treść wniosku
1	PGE Dystrybucja S.A. Oddział Warszawa ul. Marsa 95, 04-470 Warszawa	Należy uwzględnić: - rozbudowę sieci energetycznej napowietrznej i kablowej średniego i niskiego napięcia oraz budowę nowych stacji transformatorowych SN/nN; - pasy dla linii średniego i niskiego napięcia oraz oświetlenia ulicznego w ciągach drogowych; - konieczność prowadzenia linii SN i nN po oddzielnych trasach - w szczególnych przypadkach dopuszcza się lokalizację linii SN i nN na wspólnej trasie. - projektowanie w istniejących liniach napowietrznych SN stacji transformatorowych słupowych (w szczególnych przypadkach dopuszcza się budowę wolnostojących stacji wewnętrznych), natomiast w istniejących liniach kablowych SN należy projektować wolnostojące stacje wewnętrzne; - zapisy ogólne dotyczące tras linii SN i nN, które umożliwiłyby ewentualne wykonanie zasilania liniami napowietrznymi jak i kablowymi. Uwaga ta dotyczy również stacji wewnętrznych i słupowych; - rezerwy terenu pod budowę nowych stacji, jeśli takie będą niezbędne do zasilania danego terenu; - dopuszczanie, na terenie obszarów chronionych, skracania wysokości lub usuwania drzew i krzewów pod napowietrznymi liniami elektroenergetycznymi; - zakaz nasadzeń pod napowietrznymi liniami elektroenergetycznymi drzew i krzewów tych gatunków, których naturalna wysokość może przekraczać 3m; - nakaz przycinania drzew i krzewów rosnących pod liniami elektroenergetycznymi; - zachowanie istniejących linii elektroenergetycznych wysokich napięć (WN) 110 kV, średnich napięć (SN) 15kV i niskich napięć (nN) 0,4 kV oraz istniejących stacji rozdzielczych, transformatorowych i transformatorowo-rozdzielczych WN/SN i SN/nN.
2	Ostrołęckie Przedsiębiorstw o Wodociągów	W projektowanym terenie stanowiącym wyodrębnione drogi komunikacyjne (publiczne, dojazdowe itp.) w granicach administracyjnych miasta należy zaprojektować brakujące uzbrojenie infrastruktury technicznej w zakresie sieci wodociągowej i sieci kanalizacji

Lp.	Wnioskodawca	Treść wniosku
	i Kanalizacji Spółka z o.o.	sanitarnej.
3	PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. Biuro Nieruchomości i Geodezji Kolejowej ul. Targowa 74, 03-734 Warszawa	<p>Na terenie Miasto zlokalizowane linie kolejowe objęte są:</p> <ul style="list-style-type: none"> Linia kolejowa nr 29 projektem POLiŚ 5.1-20 „Budowa infrastruktury systemu ERTMS/GSM-R na liniach kolejowych PKP Polskie Linie Kolejowe S.A w ramach NPW ERTMS”, w zakresie, którego realizowana jest zabudowa systemu ERTMS/GSM-R. Przedmiotowy projekt zakłada budowę obiektów radiokomunikacyjnych wraz z infrastrukturą towarzyszącą oraz światłowodowych łączy i przyłączy telekomunikacyjnych. Realizacja projektu planowana jest na lata 2018-2023. Linia kolejowa nr 29 zadaniem pn. „Opracowanie dokumentacji przedprojektowej dla projektu „Prace na linii kolejowej nr 29 odcinek Mostówka - Ostrołęka” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020”. Linia kolejowa nr 35 projektem „Modernizacja linii kolejowej nr 35 na odcinku Ostrołęka - Chorzele”, nr 3.051 na liście projektów podstawowych Krajowego Programu Kolejowego do 2023 roku (KPK). <p>Wnoszę o uwzględnienie, iż po sporządzeniu dokumentacji projektowej, z której będzie wynikał dokładny zakres lokalizacji tej inwestycji okaże się, iż jej realizacja będzie wymagała także zajęcia terenu wykraczającego poza obszar kolejowy</p> <ul style="list-style-type: none"> Linia kolejowa nr 36 projektem „Prace na linii E 75 na odcinku Sadowne - Czyżew wraz z robotami pozostałymi na odcinku Warszawa Rembertów - Sadowne”, nr 1.061 na liście projektów podstawowych KPK. <p>Wnoszę o uwzględnienie zgodnie z poniższym:</p> <p>1.W zakresie gospodarki wodno-ściekowej:</p> <ul style="list-style-type: none"> Wykluczyć rozwiązania odwodnieniowe obiektów w sąsiedztwie linii kolejowej związane z odprowadzaniem wód opadowych na tereny kolejowe i korzystania z kolejowych urządzeń odwadniających oraz możliwość wprowadzania nieoczyszczonych i oczyszczonych ścieków bytowych na tereny kolejowe. <p>2.W zakresie bezpieczeństwa:</p> <ul style="list-style-type: none"> Wykluczyć lokalizację w sąsiedztwie terenu kolejowego obiektów i urządzeń mogących w jakikolwiek sposób zagrażać bezpieczeństwu ruchu kolejowego. <p>W bezpośrednim sąsiedztwie terenów kolejowych należy wyznaczać obszary o przeznaczeniu: zabudowy usługowej, obiektów produkcyjnych w tym składów i magazynów, komunikacji drogowej, parkingów, infrastruktury technicznej, terenów zieleni itd., dla których nie jest wymagane dotrzymywanie dopuszczalnych poziomów hałasu zgodnie z ww. rozporządzeniem. Wnoszę, aby podczas opracowywania dokumentacji, dla terenów zlokalizowanych w bezpośrednim sąsiedztwie terenów kolejowych, wykluczyć wprowadzanie terenów, poza już istniejącymi, które zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (tekst jedn.: Dz.U. 2014 poz. 112), stanowią tereny chronione akustycznie. Należą do nich tereny: zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, domów opieki społecznej, zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego, zabudowy zagrodowej, rekreacyjno-wypoczynkowe, mieszkaniowo-usługowe. Przy wyznaczaniu terenów zieleni urządzonej należy uwzględnić regulacje wynikające z rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 7 sierpnia 2008 r. w sprawie wymagań w zakresie odległości i warunków dopuszczających usytuowanie drzew i krzewów, elementów ochrony akustycznej i wykonywania robót ziemnych w sąsiedztwie linii kolejowej, a także sposobu urządzania i utrzymania zasłon odśnieżnych oraz pasów przeciwpożarowych (tekst jedn.: Dz.U. 2014 poz. 1227 ze zm.) w szczególności „§ 1 Na gruntach położonych w sąsiedztwie linii kolejowej drzewa i krzewy mogą być usytuowane w odległości nie mniejszej niż 15 m od osi skrajnego toru kolejowego”.</p>
4	Wojewódzki Sztab Wojskowy w Warszawie	W celu zabezpieczenia potrzeb obronności i bezpieczeństwa państwa w projektowanym studium, w części opisowej, należy ująć informację o terenie zamkniętym oraz oznaczyć jego granice w części graficznej, bez podawania konkretnego przeznaczenia i sposobu jego zagospodarowania. Jednocześnie, w celu uniknięcia konfliktów funkcjonalno- przestrzennych oraz umożliwienia stronie wojskowej właściwej eksploatacji powyższego terenu zamkniętego Wojewódzki Sztab Wojskowy w Warszawie wnioskuję, aby sposób zagospodarowania omawianego obszaru nie oddziaływał negatywnie na funkcjonowanie urządzeń i sprzętu wojskowego, w tym systemów łączności zlokalizowanych na terenie ww. kompleksu wojskowego, a także zapewnił dostępność do istniejących i planowanych linii komunikacyjnych.
5	Wójt Gminy Lelis ul. Szkolna 37,	Wnoszę o przyjęcie do opracowywanego Studium tematu dotyczącego poprawy bezpieczeństwa oraz przepustowości na skrzyżowaniach drogi krajowej nr 53 z drogami powiatowymi nr 2538W i 2539W.

Lp.	Wnioskodawca	Treść wniosku
	07-402 Lelis	
6	Polska Spółka Gazownictwa sp. z o.o. Oddział Gazowniczy w Warszawie ul. Równoległa 4a, 02-235 Warszawa	Zwracam się z wnioskiem o uwzględnienie poniższych uwag. 1.Na mapy planu należy nanieść istniejące gazociągi na tym terenie. 2.Podział terenu na działki powinien umożliwiać wykonanie indywidualnego przyłącza gazowego do budynku. 3.Należy zabezpieczyć trasy pod nową gazyfikację. 4.Minimalną średnicę ewentualnie budowanych w przyszłości gazociągów określamy na 32 mm. Uszczegółowienie zastosowanych średnic nastąpi w przypadku gazyfikacji, po podjęciu prac projektowych. 5.Zwracamy się z prośbą o umieszczenie w treści zmiany MPZP poniższych zapisów: a) warunki techniczne, jakim winny odpowiadać sieci gazowe określa - Rozporządzenie Ministra Gospodarki z 26.04.2013 r. opublikowane w Dzienniku Ustaw z 04.06.2013 r. poz. 640. W przypadku zmiany powyższego rozporządzenia warunki techniczne, jakim powinny odpowiadać sieci gazowe, muszą być zgodne z aktualnie obowiązującymi przepisami; -dla gazociągów wybudowanych do końca 2001 roku warunki techniczne są określone Rozporządzeniem Ministra Przemysłu i Handlu z 14.11.1995 r. opublikowanym w Dzienniku Ustaw Nr 139 z 1995 roku; -dla gazociągów wybudowanych w latach 2002 - 2013 obowiązuje Rozporządzenie Ministra Gospodarki z 30.07.2001 r. opublikowane w Dzienniku Ustaw Nr 97 z 2001 roku wraz z późniejszymi modyfikacjami; b) w liniach rozgraniczających drogi publiczne i niepubliczne należy zarezerwować trasy dla sieci gazowej; c)linia ogrodzeń powinna przebiegać min. 0,5 m od gazociągu ś/c i 3,0 m od gazociągu w/c; d)w strefie kontrolowanej istniejących gazociągów dopuszcza się budowę nowych sieci gazowych; e) w strefach kontrolowanych nie należy wznosić budynków, urządzać stałych składów i magazynów, sadzić drzew i krzewów oraz podejmować działalności mogącej zagrozić trwałości gazociągu podczas jego eksploatacji; f) dla budownictwa jednorodzinnego i zagrodowego szafka gazowe winny być lokalizowane w linii ogrodzeń (otwierane na zewnątrz ogrodzenia), w pozostałych przypadkach w miejscu uzgodnionym z zarządzającym siecią gazową; g) gazociągi, które w wyniku modernizacji ulic i dróg znalazłyby się pod jezdnią, należy przenieść w pas drogowy poza jezdnię na koszt inwestora budowy; h) podczas prowadzenia prac modernizacyjnych ulic i dróg należy zabezpieczyć istniejące gazociągi przed uszkodzeniem przez ciężki sprzęt budowlany i samochody; i)dalsza gazyfikacja będzie możliwa przy spełnieniu kryteriów technicznych oraz ekonomicznej opłacalności inwestycji, po zawarciu umowy z Przedsiębiorstwem Gazowniczym.
7	Państwowy Inspektor Sanitarny w Ostrołęce	Należy uwzględnić zgodnie z aktualnie obowiązującymi przepisami: uwarunkowania dotyczące jakości i warunków życia mieszkańców oraz ochronę ich zdrowia; rozwiązania dotyczące gospodarki wodno-ściekowej: odprowadzenia wód opadowych z dróg i placów; usuwania odpadów stałych, odpadów komunalnych z w/w terenu; ochronę zasobów wód podziemnych (ujęcia wód).
8	GDDKiA Oddział w Warszawie	GDDKiA informuje, że w perspektywie przyszłości planowana jest realizacja obwodnicy Ostrołęki. W zależności od otrzymania finansowania, na koniec tego roku planowane jest ogłoszenie przetargu na wykonanie Studium Techniczno - Ekonomiczno - Środowiskowego dla ww. inwestycji, które wskaże warianty przebiegu inwestycji. Uzyskanie Decyzji o Środowiskowych Uwarunkowaniach planowane jest na sierpień 2021r. Do tego czasu nie można jednoznacznie stwierdzić, w jakim śladzie przebiegała będzie obwodnica Ostrołęki
9	Zarząd Województwa Mazowieckiego ul. Jagiellońska 26, 03-719 Warszawa	Zarząd województwa przesłał listę ustaleń z Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego z 2014 r. Wniosek znajduje się w aktach sprawy. Ze względu na uchwalenie nowego Planu Zagospodarowania Województwa nie wskazuje się wskazanych ustaleń.
10	Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A. ul. Warszawska 165, 05-520 Konstancin Jeziorna	Planowana jest inwestycja dotycząca budowy dwutorowej linii elektroenergetycznej 400 kV relacji Ostrołęka - Stanisławów, zasadniczo po trasie istniejącej linii elektroenergetycznej o napięciu 220 kV relacji Ostrołęka – Miłosna. Wnioskuje o: 1.Ujęcie w części graficznej SUiKZP tras istniejących linii elektroenergetycznych o napięciu 400 kV i 220 kV wraz z pasem technologicznym zgodnie z przebiegiem stanowiącym załączniki nr 1,2,3,4 do niniejszego pisma. W legendzie symbole trasy istniejących linii należy opisać jako „trasa linii 400 kV wraz z pasem technologicznym” lub „trasa linii 220 kV wraz

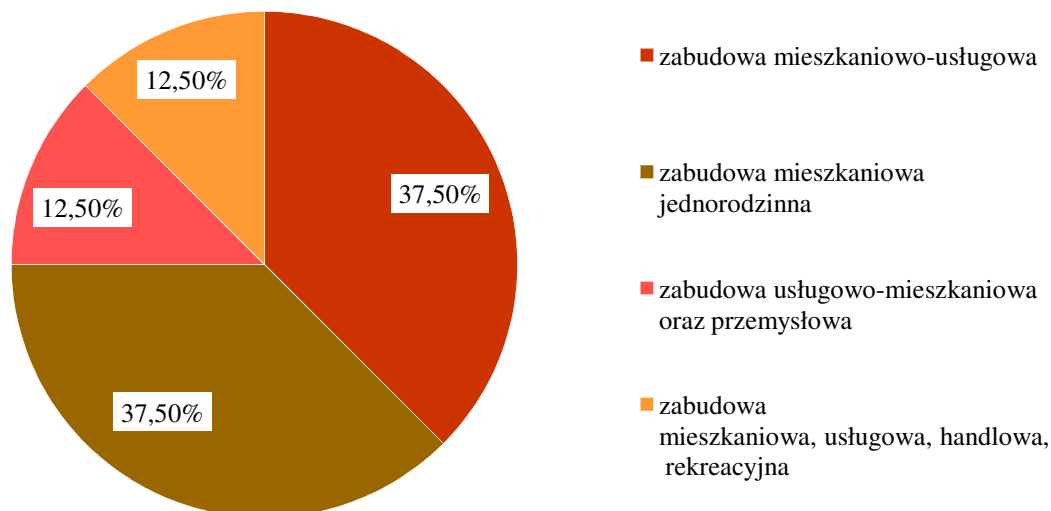
Lp.	Wnioskodawca	Treść wniosku
		<p>z pasem technologicznym".</p> <p>2. Wprowadzenie w części tekstowej SUIKZP informacji o istniejących dwutorowych liniach elektroenergetycznych o napięciu 400 kV relacji Ostrołęka-Olsztyn Mątki, Ostrołęka- Łomża.</p> <p>3. Wprowadzenie w części tekstowej o informacji o istniejących liniach elektroenergetycznych o napięciu 220 kV relacji: Ostrołęka- Miłosna, Ostrołęka- Elk.</p> <p>4. Wprowadzenie w części tekstowej MPZP zapisów dopuszczających budowę dwutorowej linii elektroenergetycznej o napięciu 400 kV relacji Ostrołęka – Stanisławów</p> <p>5. Wprowadzenie w części tekstowej MPZP informacji o wymaganej szerokości pasa technologicznego istniejących linii elektroenergetycznych równej 70 metrów (po 35 metrów w obie strony od osi linii) dla linii o napięciu 400 kV oraz 50 metrów (po 25 metrów w obie strony od osi linii) dla linii o napięciu 220 kV</p> <p>6. Wprowadzenie w części tekstowej SUIKZP definicji pasa technologicznego - „rozumie się przez to obszar, na którym dopuszcza się prowadzenie prac związanych z budową, odbudową, przebudową, nadbudową, eksploatacją i rozbiórka linii elektroenergetycznej, w granicach którego zamyka się ponadnormatywne oddziaływanie tej linii".</p> <p>7. Wprowadzenie w części tekstowej SUIKZP poniższych wytycznych dotyczących użytkowania terenu w pobliżu i w pasie technologicznym linii elektroenergetycznych 400 kV i 220 kV:</p> <p>a) Teren w pasie technologicznym linii nie może być kwalifikowany jako teren przeznaczony pod zabudowę mieszkaniową ani jako teren związany z działalnością gospodarczą (przesyłową) Właściciela linii.</p> <p>b) W pasie technologicznym linii obowiązuje zakaz lokalizacji budynków mieszkalnych oraz obiektów budowlanych przeznaczonych na stały pobyt ludzi. Warunki lokalizacji pozostałych obiektów budowlanych nieprzeznaczonych na stały pobyt ludzi powinny uwzględniać wymogi określone w przepisach odrębnych oraz normach dotyczących projektowania linii elektroenergetycznych.</p> <p>c) Lokalizacja obiektów budowlanych zawierających materiały niebezpieczne pożarowo, stacji paliw i stref zagrożonych wybuchem w pobliżu linii elektroenergetycznej powinna uwzględniać wymogi określone w przepisach odrębnych oraz normach dotyczących projektowania linii elektroenergetycznych.</p> <p>d) Zakazuje się tworzenia hałd, nasypów oraz sadzenia roślinności wysokiej pod linią i w odległości 7,0 m dla linii 400 kV oraz 6,0 m dla linii 220 kV od rzutu poziomego skrajnego przewodu fazowego (w świetle koron).</p> <p>e) Dopuszcza się wykonanie napraw oraz prac remontowych i konserwacyjnych na linii.</p> <p>f) Dopuszcza się budowę elektroenergetycznej linii wielotorowej, wielonapięciowej po trasie istniejącej linii elektroenergetycznej. Dopuszcza się także odbudowę, rozbudowę, przebudowę i nadbudowę linii oraz linii, która w przyszłości zostanie ewentualnie wybudowana na jej miejscu. Realizacja tych inwestycji po trasie linii nie wyłącza możliwości rozmieszczania słupów oraz podziemnych, naziemnych lub nadziemnych obiektów i urządzeń niezbędnych do korzystania z linii w innych miejscach.</p> <p>g) Elektrownie (farmy) wiatrowe względem linii elektroenergetycznych najwyższych napięć NN tj. 220 i 400 kV należy lokalizować tak, aby odległość każdej turbiny wiatrowej od linii elektroenergetycznej NN, określana jako odległość najbardziej skrajnego elementu turbiny wiatrowej</p>
11	Polskie Koleje Państwowe S.A. Al. Jerozolimskie 142 A 02-305 Warszawa	<p>- Wnioskuje o teren zabudowy usług (dz. ewidencyjna nr 60618, 60619, 60620/1, 61860/2, 61875/7, 61875/8, 61869/2, 61875/27, 61875/2 Obręb 6)</p> <p>- Wnioskuje o teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej (dz. Wnioskuje o teren usług turystyki i rekreacji (nr 61488/2, 61490/2 Obręb 6 dz. ewidencyjna nr 40438, 40439/1, 40439/2 Obręb 4)</p> <p>- Wnioskuje o teren usług, produkcji, składów i magazynów (dz. ewidencyjna nr 10819/19, 10819/20 Obręb 1 dz. ewidencyjna nr 60923, 61875/17, 61875/18, 61875/21, 61875/22, 61875/23, 61875/24, 61875/25, 61875/26, 61875/45, 61875/5, 61875/50, 61875/6 61875/20, 61878, 61875/44 Obręb 6)</p> <p>- Wnioskuje o teren usług turystyki i rekreacji (dz. ewidencyjna nr 10819/20 Obręb 1)</p> <p>- Wnioskuje o teren komunikacji kolejowej (dz. ewidencyjna nr 51424 Obręb 5, dz. ewidencyjna nr 60924 Obręb 6, dz. ewidencyjna nr 10819/20 Obręb 1, dz. ewidencyjna nr 61875/44 Obręb 6)</p>

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z danych z Urzędu Miasta Ostrołęki

10.3.2. Wnioski mieszkańców i właścicieli nieruchomości zainteresowanych zmianą przeznaczenia na obszarze gminy

Analizom poddano 8 wniosków⁸, które wpłynęły w terminie wyznaczonym w ogłoszeniu/obwieszczeniu tj. 3 sierpnia 2018 r., obejmujących 10 działek ewidencyjnych.

Największa ilość działek objętych wnioskami dotyczyła przeznaczenia działek na cele zabudowy mieszkaniowo-usługowej oraz zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (co stanowiło po 37,50% wszystkich działek – po 4 działki). Złożono także pojedyncze wnioski dotyczące zabudowy mieszkaniowej, usługowej, handlowej oraz rekreacyjnej (1 działka) oraz zabudowy usługowo-mieszkaniowej i produkcyjnej (1 działka). Wśród złożonych wniosków ponad 87% dotyczyło obszaru włączonego do miasta Ostrołęki w dniu 1 stycznia 2018 r.

Wykres 33. Udział procentowy wnioskowanych funkcji.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miasta Ostrołęki

10.4. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z SYTUACJI EKONOMICZNO-ŚRODOWISKOWO-SPOŁECZNEJ MIASTA OSTROŁĘKI

10.4.1. Analizy społeczne, w tym prognoza demograficzna

Uwarunkowania demograficzne, w tym analizy potencjału przedsiębiorczości mieszkańców, pozwalają na określenie wielkości przyszłych potrzeb społeczno – gospodarczych, opracowanie koncepcji rozwoju edukacji, zatrudnienia, zdrowia, wypoczynku i ograniczania zagrożeń społecznych, a w niniejszym Studium stanowią one podstawę do oszacowania zapotrzebowania na nową zabudowę (rozdział 10.5.4). Analizy społeczne przedstawione w rozdziale 8 stanowią podstawę do określenia prognozy demograficznej gminy.

Prognoza demograficzna dla miasta Ostrołęka została opracowana dla ludności faktycznie zamieszkałej w gminie (ogół osób zameldowanych na pobyt stały i rzeczywiście tam zamieszkałych). Podstawę do sporządzenia prognozy demograficznej stanowią dane zawarte w Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego o liczbie i strukturze ludności według płci i wieku, prognozy demograficzne GUS w układzie powiatowym oraz dane Urzędu Miasta Ostrołęka z modyfikacjami opisanymi poniżej, ze względu nie uwzględniania w ww. prognozach rzeczywistych danych dla wcześniejszych lat. Prognozę sporządzono w jednym, najbardziej realistycznym wariantcie.

W opracowaniu GUS z roku 2014 „Prognoza ludności dla powiatów i miast na prawach powiatu oraz podregionów na lata 2014-2050” dla Ostrołęki oszacowano, że liczba mieszkańców miasta będzie spadać w 2027 r. w mieście będzie zamieszkiwać 48 492 osób, w 2037 r. 43 895 osób, natomiast

⁸Wśród złożonych wniosków 2 pisma dotyczyły tych samych działek.

w 2047 r. 38 415 osób. W odniesieniu do stanu z 2014 r. oznacza to więc w 2047 r. spadek liczby ludności o 27% (średnio o 8,4%/10 lat). W liczbach bezwzględnych przewiduje się w dziesięcioleciu 2018-2027 spadek liczby ludności o 3 069 osób, a w kolejnych zaś o 4 597 i 5 480 osób (średnio ok. 4 382/10 lat). Oznacza to założenie znacznie większego spadku liczby mieszkańców Ostrołęki w perspektywie przyszłych lat niż odnotowano to w minionym dziesięcioleciu 2007-2017, kiedy to spadek liczby mieszkańców wyniósł 1894 osób, tj. ok. 3,5% w porównaniu ze stanem w roku 2007.

Natomiast zgodnie z danymi „Monitoringu wyników prognozy ludności Polski dla 2015 r.” opracowanego przez GUS wyniki przedstawionej wyżej prognozy są obciążone błędem. Rzeczywista liczba ludności w miastach jest wyższa niż prognozowana we wcześniejszych latach. Województwo Mazowieckie, w obrębie którego położona jest Ostrołęka, było pod względem ludności jednym z najbardziej nie doszacowanych.

Zestawienie danych dla miasta Ostrołęki potwierdza powyższą obserwację z roku 2015. I tak liczba ludności Ostrołęki w 2015 r. wg prognozy GUS miała wynieść 52 403 os., natomiast w rzeczywistości wynosiła 52 571 os. (różnica o 168 osób). W kolejnym roku 2016 różnica pomiędzy prognozowaną liczbą mieszkańców a rzeczywistą (wg GUS) była jeszcze większa, na korzyść rzeczywistej liczby mieszkańców - wg prognozy GUS powinna wynieść 52 131 os., natomiast w rzeczywistości (wg GUS) wynosiła 52 337 os. (różnica o 206 os.). W roku 2017 roku wg wyliczeń GUS („Prognoza ludności ...”, GUS 2014) Ostrołękę zamieszkiwać miało 51 849 osób, w rzeczywistości (wg GUS, BDL) było to 52 215 osób (różnica 366 os.). Od 2014 r., który był rokiem wyjściowym dla ww. prognozy (wówczas rzeczywista liczba ludności wynosiła 52 611 os.), do roku 2017, dla którego podane są aktualne dane demograficzne (52 215 os.), faktyczny spadek liczby ludności wyniósł 396 osób, czyli 0,76% w odniesieniu do liczby ludności z 2014 r., tj. średnio 0,25% na rok.

Wobec powyższego, a także ze względu na obecnie aktywnie prowadzoną politykę prorodzinną Państwa, której pozytywne efekty są już ogólnie odnotowywane oraz planowane duże inwestycje infrastrukturalne związane z planowanym wzrostem zatrudnienia (budowa Elektrowni Ostrołęka C), na potrzeby niniejszego opracowania przyjęto, iż w perspektywie kolejnych lat liczba ludności w Ostrołęce nie będzie spadać w stopniu jak wskazano w ww. prognozie. Założono (w wariantcie pesymistycznym), iż spadek w kolejnych dziesięcioleciach będzie porównywalny do odnotowanego w ubiegłym dziesięcioleciu (z lat 2007-2017), tj. ok. 3,5% (w wariantcie optymistycznym można byłoby zakładać stałą liczbę mieszkańców miasta). Biorąc pod uwagę powyższe założenia przyjęto: dla lat 2017-2027 (11 lat) spadek liczby ludności o 3,6%, a dla dziesięcioleci 2028-2037 i 2038-2047 spadek o 3,3%. W liczbach bezwzględnych prognoza liczby ludności do 2047 r. dla miasta Ostrołęki przedstawia się następująco:

Tabela 31. Prognozowana liczba ludności w mieście Ostrołęka do 2050 r.

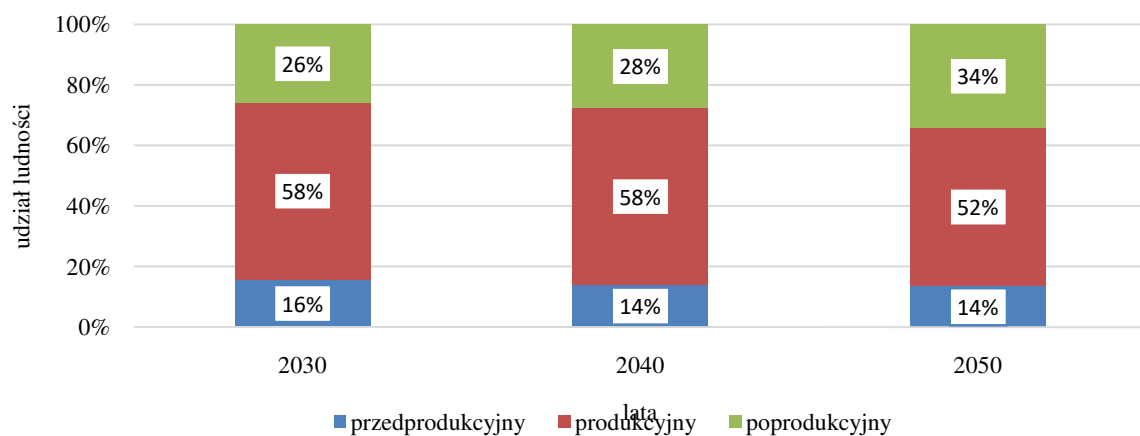
Rok	Prognoza ludności w Ostrołęce	Udział ludności w wieku przedprodukcyjnym	Udział ludności w wieku produkcyjnym	Udział ludności w wieku poprodukcyjnym
2027	50 453 os.	16,5%	58,5%	25,0%
2037	48 788 os.	14,5%	58,3%	27,2%
2047	47 178 os.	13,7%	54,5%	31,8%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie prognozy demograficznej GUS

Wg „Prognozy ludności (...)” opracowanej przez GUS w 2014 r. do 2047 r., podobnie jak ma to miejsce obecnie, będzie wzrastał wskaźnik obciążenia demograficznego ludności w wieku produkcyjnym, ludnością w wieku nieprodukcyjnym.

W związku z utrwaleniem się głównie niekorzystnych wskaźników demograficznych (m.in. spadku przyrostu naturalnego i dodatniego salda migracji), należy spodziewać się pogorszenia struktury wiekowej ludności, charakteryzującej się wzrostem udziału ludności w wieku poprodukcyjnym i spadkiem udziału ludności w wieku przedprodukcyjnych. Zmiany te wskazują na kilka wniosków dotyczących polityki społeczno - gospodarczej gminy, m.in.:

- zmniejszenie się liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym może ułatwić powszechne objęcie dzieci w wieku przedszkolnym opieką przedszkolną oraz polepszyć jakość i warunki nauczania młodzieży szkolnej. Wzrost liczebności młodzieży wchodzącej na rynek pracy wymaga szczególnej uwagi ze strony lokalnych władz w kontekście zapewniania warunków przyjaznych osiedlaniu się na terenie gminy;
- wzrost udziału ludności w wieku poprodukcyjnym wymaga działań na rzecz ochrony zdrowia i opieki społecznej.

Wykres 34. Prognoza udziału ludności według grup ekonomicznych wieku w mieście Ostrołęka w latach 2030, 2040, 2050

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych GUS

- Przedstawiona prognoza demograficzna dla miasta Ostrołęki może ulec pewnym zmianom
- wzięte pod uwagę założenia do prognozy charakteryzują się wysoką niepewnością. Duży wpływ na wzrost lub spadek liczby mieszkańców będzie miała sytuacja gospodarcza miasta, przy czym:
 - w sytuacji istotnego ożywienia gospodarczego miasta (związanego m.in. z nowymi inwestycjami) może nastąpić ograniczenie emigracji i wzrost liczby mieszkańców;
 - w sytuacji stabilizacji gospodarczej miasta demografia będzie podobna do prognozy określonej w niniejszym Studium;
 - w sytuacji regresu gospodarczego może nastąpić intensywny odpływ ludności, w szczególności w grupie ludności od 19 do 24 lat.

10.4.2. Analiza budżetu gminy, w tym analiza możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej i społecznej

Tabela 32. Dochody i wydatki budżetu miasta powiatu Ostrołęki w 2018 r. (wybrane elementy)

Dochody i wydatki	mln zł	%
Dochody ogółem	372,41	100,0
Dochody bieżące	322,89	87
Dochody z tytułu podatku od nieruchomości	43,09	
Subwencja ogólna	90,36	
Dotacje na cele bieżące	75,36	
Dochody Majątkowe	49,52	13
Dochody z dotacji oraz środków przeznaczonych na inwestycje (bez dotacji na cele bieżące)	46,82	
Dochody ze sprzedaży majątku	2,52	
Wydatki ogółem	412,28	100,0
Wydatki bieżące ogółem	317,59	77

Wydatki na obsługę długu (obsługa długu publicznego bez wypłat z tytułu gwarancji i poręczeń)	3,38	
Wydatki majątkowe ogółem	94,70	23
Wydatki inwestycyjne kontynuowane	87,07	
Wydatki inwestycyjne (Nowe)	6,25	
Wynik budżetu	-39,82	9,6

Zródło danych: Ministerstwo Finansów - Wykonanie budżetu w 2018 roku z projektu WPF na rok 2019

Z powyższego zestawienia wynika, iż planowane na 2018 r. wydatki ogółem przewyższyły planowane dochody ogółem o ok. 9,6%. Dochody bieżące stanowiły 87 % dochodów ogółem, natomiast dochody majątkowe ok. 13%. Wydatki bieżące ogółem stanowiły ponad 77% wydatków ogółem, a udział wydatków majątkowych ogółem wyniósł ok. 23%.

Jak widać z powyższego zestawienia w strukturze wydatków budżetu miasta Ostrołki przeważają wydatki bieżące ogółem, co oznacza, że większa część budżetu przeznaczana jest na bieżące funkcjonowanie miasta, wynikające z zadań własnych gminy. Jeżeli taki stan będzie utrzymywać się trwale, to może przyczynić się do ograniczenia dynamiki rozwoju miasta. Należy jednak zauważyć, że Ostrołęka jest miastem na prawach powiatu, czyli ma dodatkowe obowiązki oraz istnieje konieczność ponoszenia wydatków bieżących również związanych np. z finansowaniem edukacji publicznej czy ochrony zdrowia na poziomie powiatu, co przyczynia się do podwyższenia poziomu wydatków bieżących. Ponadto, w związku z powyższym, udział wydatków inwestycyjnych, mimo że nominalnie wysoki (wydatki inwestycyjne kontynuowane i nowe wyniosły ponad 93 mln złotych), nie stanowią relatywnie dużego odsetka ogólnej sumy wydatków z budżetu miasta.

Wydatki inwestycyjne są bardzo istotne, ponieważ bezpośrednio wpływają na poprawę infrastruktury miejskiej, co przekłada się na wzrost atrakcyjności inwestycyjnej i osiedleńczej Ostrołki.

Tabela 33. Wydatki majątkowe inwestycyjne ogółem oraz w wybranych działach klasyfikacji budżetowej [mln zł]

Wydatki majątkowe inwestycyjne [mln zł] / Lata	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Wydatki majątkowe inwestycyjne - ogółem	6,0534	22,4143	42,6029	58,3635	29,1788	24,6375	33,6635	48,9975	28,5234	9,4179	17,9139
Dział 600 – Transport i łączność	0,6491	12,4227	20,4101	23,1503	14,5373	10,6143	22,1400	17,7188	5,0507	6,0418	13,6994
Dział 900 – Gospodarka komunalna i ochr. środowiska	0,1573	1,3291	1,5264	3,7667	1,5271	3,7147	3,8911	20,6334	14,2962	0,7725	1,1764
Dział 700 – Gospodarka mieszkaniowa	0,3505	2,1533	3,0928	2,5114	0,0787	0,9795	2,6087	3,7007	0,2352	0,1646	0,1018
Dział 801 – Oświata i wychowanie	2,7319	2,1706	5,4415	4,7576	2,4924	3,4348	2,8734	0,7263	0,1558	0,1087	0,7925
Dział 921 – Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	0,0000	0,0045	0,2190	0,3001	0,2454	0,0923	0,0246	0,5086	2,6867	0,0332	0,0299
Dział 851- Ochrona zdrowia	0,0000	0,0055	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000	0,0045	0,0000	0,0000
Działy 852 i 853 – Pomoc społeczna i Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	0,2240	0,3749	0,2424	0,9945	0,7045	0,2835	0,2625	0,3728	1,2366	0,0155	0,0739
Dział 926 – Kultura fizyczna	0,6092	2,5478	10,0829	21,5725	8,6048	3,6944	1,2803	2,9002	1,2801	1,7336	1,7664

Zródło danych: opracowanie własne na podstawie danych GUS, 2018 r.

W latach 2007-2017 wysokość wydatków majątkowych inwestycyjnych ogółem w budżetach rocznych Ostrołki oscylowała od wartości ok. 9,4 mln zł do 58,4 mln zł. Wynika z powyższego,

iż średnio na rok w ostatnim dziesięcioleciu było przeznaczanych na wydatki inwestycyjne ok. 30,16 mln zł.

Największy średnioroczny udział w tych wydatkach przypada na dział związany z transportem i łącznością (ok. 14,2 mln zł/rok), następnie z kulturą fizyczną (ok. 5,1 mln zł/rok) oraz z gospodarką komunalną i ochroną środowiska (ok. 4,8 mln zł/rok). Dość istotne znaczenie na budżety z ww. lat miały wydatki przeznaczone na oświatę i wychowanie (średniorocznie ok. 2,3 mln zł/rok), a także na gospodarkę mieszkaniową (ok. 1,4 mln zł/rok).

Tabela 34.Dochody i wydatki budżetu miasta Ostrołęki (wybrane wskaźniki) w latach 2007-2017

Udziały / Lata	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
udział wydatków majątkowych inwestycyjnych w wydatkach ogółem [%]	9,6	12,2	19,3	22,9	12,5	9,8	12,6	16,6	10,4	3,2	5,6
udział dochodów własnych w dochodach ogółem [%]	48,2	51,5	49,1	48,1	48,2	50,0	49,0	49,3	52,2	48,9	46
udział wydatków na drogi publiczne w wydatkach ogółem [%]	-	8,5	11,1	11,4	8,1	6,2	9,6	7,6	3,2	3,3	5,5

Źródło danych: GUS, 2018 r.

Wskaźnik udziału wydatków majątkowych inwestycyjnych w wydatkach ogółem w ostatnim dziesięcioleciu w mieście Ostrołęka wyniósł średnio ok. 12,2% (od 3,2% do 22,9%), natomiast wskaźnik udziału dochodów własnych w dochodach ogółem utrzymywał się na poziomie średnio ok. 49,1% (od 48,1% do 52,2%). Średnioroczny udział wydatków na drogi publiczne w wydatkach ogółem z lat 2008-2017 wyniósł zaś ok. 7,4% (od 3,2% w 2015 r. do 11,4% w 2010 r.).

Z danych udostępnionych przez GUS wynika, że w Ostrołęce dochody oraz wydatki miasta na 1 mieszkańca były następujące:

Tabela 35.Dochody i wydatki budżetu miasta Ostrołęki na 1 mieszkańca w latach 2007-2017 (przybliżone)

Lata	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
dochody ogółem [zł]	3266	3599	3718	3877	4218	4560	4565	5045	5260	5706	6389
dochody własne [zł]	1575	1852	1825	1866	2034	2280	2236	2488	2747	2792	2941
wydatki ogółem [zł]	3077	3415	4090	4747	4359	4701	5049	5578	5213	5576	6100
na oświatę i wychowanie [zł]	1291	1453	1670	1804	1895	2118	2149	2208	2259	2363	2501
na kulturę i ochronę dziedz.narod. [zł]	63	73	85	101	94	106	101	120	162	117	118

Źródło danych: GUS, 2018 r.

W latach 2007-2017 zauważalny jest sukcesywny wzrost dochodów ogółem budżetu miasta Ostrołęki na 1 mieszkańca (o ok. 95,6%) oraz dochodów własnych na 1 mieszkańca (o ok. 86,7%). Podobna tendencja wzrostowa występuje w odniesieniu do 1 mieszkańca dla wydatków ogółem (o ok. 98,2%) oraz dla wydatków na oświatę i wychowanie (o ok. 93,7%) i wydatków na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego (o ok. 87,3%).

Tabela 36. Dochody i wydatki budżetu powiatu ostrołęckiego, województwa mazowieckiego i ogólnokrajowe na 1 mieszkańca w 2017 r. oraz inne wybrane wskaźniki

Dochody i wydatki	powiat ostrołęcki ogółem	woj. mazow. ogółem	woj. mazow. miasta na pr. powiatu	Polska ogółem	Polska - miasta na pr. powiatu
dochody ogółem na 1 mieszk. [zł]	4461	6077	8257	4938	6229
dochody własne na 1 mieszk. [zł]	1266	3660	5893	2509	3832
wydatki ogółem na 1 mieszk.[zł]	4489	6072	8166	4958	6227
na oświatę i wychowanie na 1 mieszkańca [zł]	1339	1696	1989	1477	1766
na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego na 1 mieszkańca [zł]	119	191	280	153	199
udział wydatków na drogi publiczne w wydatkach ogółem [%]	10,7	6,3	5,2	6,5	6,2
udział wydatków majątkowych inwestycyjnych w wydatkach ogółem [%]	19,4	13,5	11,6	13,7	10,7

Źródło danych: GUS, 2018 r.

W Ostrołęce, mieście na prawach powiatu, dochody ogółem na 1 mieszkańca w 2017 r. wyższe od tożsamesgo wskaźnika dla miast na prawach powiatu z terenu całego kraju (o ok. 2,5%) oraz znacznie wyższe od dochodu na 1 mieszkańca dla powiatu ostrołęckiego (ponad 30%) oraz całego kraju (ponad 22%). Udział wydatków majątkowych inwestycyjnych w wydatkach ogółem w latach 2016-2017 był w m. Ostrołęce niski - w 2017 roku wyniósł zaledwie 5,6% a w 2016 jeszcze mniej - 3,2%, co prawdopodobnie spowodowane było przeznaczeniem znacznych środków inwestycyjnych w poprzednich latach lub zaplanowaniem ich na kolejne. Nie mniej biorąc pod uwagę średnią z ostatniego dziesięciolecia, wskaźnik dla m. Ostrołęka wyniósł ok. 13% , comożna go porównać z tożsamym wskaźnikiem na poziomie kraju – zarówno ogółem jak i dla miast na prawach powiatu (ok. 10,8%) oraz na poziomie województwa ogółem (ok. 10,6%). Porównywalnie w 2016 r. wskaźnik dotyczący udziału wydatków na drogi publiczne w wydatkach ogółem w mieście Ostrołęka był na niskim poziomie (ok. 3,3%), natomiast średnia z lat 2007-2016 (ok. 7,7%) była wyższa od tożsamesgo wskaźnika z 2016 r. dla kraju, woj. mazowieckiego oraz powiatu ostrołęckiego (gdzie wskaźnik ten wyniósł od 4,9% do 9,6%). Miasto Ostrołęka wśród wszystkich miast na prawach powiatu wg danych za 2017 r. zajmuje bardzo wysokie 3 miejsce w kategorii posiadania utwardzonych dróg gminnych i powiatowych przypadających na 100 km², (427 km).

Analiza ekonomiczna przeprowadzona na podstawie planu inwestycyjnego miasta Ostrołęki i subregionu ostrołęckiego na lata 2014-2020 oraz Wieloletniej Prognozy Finansowej na lata 2019-2036. (Uchwała Nr 39/IV/2018 Rady Miasta Ostrołęki z dnia 31 grudnia 2018 r.).

Wizja dla obszaru funkcjonalnego w ramach Planu Inwestycyjnego dla miasta Ostrołęki i subregionu ostrołęckiego została określona jako: „Subregion ostrołęcki jako obszar mający udział w zrównoważonym rozwoju potencjału gospodarczego Mazowsza wobec Metropolii Warszawskiej”.

Zidentyfikowany problem główny to: „Niedostateczny poziom użyteczności gospodarczej, społecznej, środowiskowo-rekreacyjnej ostrołęckiego obszaru funkcjonalnego, skutkujący ograniczoną dostępnością zewnętrzną i wewnętrzną do potencjału subregionu ostrołęckiego”.

Tym samym jako cel główny wskazano: „Poprawę zewnętrznej i wewnętrznej dostępności potencjału miasta Ostrołęki i subregionu ostrołęckiego poprzez rewitalizację oraz podniesienie walorów użyteczności gospodarczej, społecznej i środowiskowo-rekreacyjnej”, którego realizacja wymaga interwencji w zakresie:

- rozbudowy sieci transportowej, w tym alternatywnych ciągów komunikacji,
- poprawy dostępu i jakości usług publicznych/społecznych,
- rozwoju gospodarczego,
- poprawy jakości życia mieszkańców,
- zachowania dziedzictwa kulturowego subregionu,
- poprawy standardu opieki zdrowotnej w subregionie,
- ograniczenia niskiej emisji budynków użyteczności publicznej.

W ramach planu inwestycyjnego miasta Ostrołęki i subregionu ostrołęckiego na lata 2014-2020 przyjęto następujące projekty wiodące wraz z harmonogramem ich realizacji:

I PROJEKT WIODĄCY - zrównoważony rozwój miasta Ostrołęki i subregionu ostrołęckiego poprzez poprawę zewnętrznej i wewnętrznej dostępności jego potencjału: gospodarczego, społecznego i środowiskowo-rekreacyjnego

1. działania inwestycyjne obejmujące przebudowę infrastruktury drogowej na terenie subregionu ostrołęckiego (czas realizacji 2015-2019; szacowana wartość dofinansowania z UE ok. 141,1496 mln zł, wartość zabezpieczonych środków ok. 35,2874 mln zł), w tym (wybrane programy dotyczące bezpośrednio miasta Ostrołęki):
 - podniesienie stanu technicznego drogi wojewódzkiej nr 627 i nr 544 (odcinkowo na terenie m. Ostrołęki) w ramach poprawy jakości połączenia subregionalnej struktury komunikacyjnej,
 - przebudowa drogi wojewódzkiej nr 627 w odcinku ul. Ostrowskiej i ul. Słowackiego na terenie miasta Ostrołęki,
 - przebudowa drogi wojewódzkiej nr 627 w odcinku ul. Witosy na terenie miasta Ostrołęki,
 - przebudowa drogi wojewódzkiej nr 544 w odcinku ul. Brzozowej na terenie miasta Ostrołęki,
 - budowa i przebudowa ścieżek rowerowych na terenie Miasta Ostrołęki (wg wykazu).
2. działania inwestycyjne obejmujące przygotowanie terenów pod rozwój działalności gospodarczej na obszarze subregionu ostrołęckiego (czas realizacji 2015-2018; szacowana wartość dofinansowania z UE ok. 20,3472 mln zł, wartość zabezpieczonych środków ok. 5,0867 mln zł)
3. działania inwestycyjne obejmujące rewitalizację na obszarze subregionu ostrołęckiego (czas realizacji 2015-2018; szacowana wartość dofinansowania z UE ok. 40,2036 mln zł, wartość zabezpieczonych środków ok. 15,0951 mln zł), w tym (wybrane programy dotyczące bezpośrednio miasta Ostrołęki):
 - rewitalizacja nabrzeży rzeki Narew (odcinkowo na terenie miasta Ostrołęki)

II PROJEKT WIODĄCY - poprawa jakości życia mieszkańców obszaru funkcjonalnego subregionu ostrołęckiego poprzez zwiększenie dostępności i jakości świadczonych usług zdrowotnych, profilaktyki zdrowotnej i ograniczenie niskiej emisji

1. działania inwestycyjne obejmujące swoim zakresem infrastrukturę zdrowotną na terenie subregionu ostrołęckiego (czas realizacji 2015-2018; szacowana wartość dofinansowania z UE ok. 25,6530 mln zł, wartość zabezpieczonych środków ok. 6,4133 mln zł)
2. działania inwestycyjne polegające na ograniczeniu niskiej emisji na obszarze subregionu ostrołęckiego (czas realizacji 2015-2018; szacowana wartość dofinansowania z UE ok. 23,3212 mln zł, wartość zabezpieczonych środków ok. 8,9303 mln zł).

Według Wieloletniej Prognozy Finansowej na lata 2019-2036 zaplanowane zadania inwestycyjne, których realizacja zakończy się do 2036 r. to m.in.:

- budowa drogi łączącej ul. Korczaka z ul. Dobrzańskiego (okres realizacji: 2011–2019; łączne nakłady finansowe: 15 347 458,00 zł),
- budowa infrastruktury technicznej przy udziale mieszkańców (okres realizacji: 2001–2021; łączne nakłady finansowe: 36 407 785,00 zł),
- rozbudowa mostu na rzece Narew w ciągu drogi krajowej Nr 61 (w tym przygotowanie projektu) (okres realizacji: 2015–2020; łączne nakłady finansowe: 37 298 238 zł),
- doposażenie Miejskiego Zakładu Komunikacji Sp. z o.o. w Ostrołęce, poprzez zakup niskoemisyjnego taboru pasażerskiego wraz z niezbędną infrastrukturą, na potrzeby publicznego

- transportu zbiorowego komunikacji miejskiej (okres realizacji lata 2017-2019, łączne nakłady finansowe 18 116 813,00 zł),
- wdrożenie rozwiązań informatycznych z zakresu Inteligentnego Systemu Transportowego, uprzywilejowujących transport publiczny w mieście Ostrołęka (okres realizacji 2017-2019, łączne nakłady inwestycyjne – 4 633 819,00 zł),
 - przebudowa drogi wojewódzkiej Nr 627 w odc. ul. Ostrowskiej i ul. Słowackiego na terenie m. Ostrołęki (okres realizacji: 2016–2019; łączne nakłady finansowe: 23 880 738,00 zł),
 - przebudowa drogi wojewódzkiej Nr 627 w odc. ul. Witosa na terenie m. Ostrołęki (okres realizacji: 2016–2019; łączne nakłady finansowe: 6 690 248,00 zł),
 - przebudowa ul. Krańcowej (okres realizacji w latach: 2011–2019; łączne nakłady finansowe: 10 082 254,00 zł),
 - budowa i przebudowa ścieżek rowerowych na terenie m. Ostrołęki wraz z obiektem "Parkuj & Jedź" oraz niezbędną rowerową infrastrukturą towarzyszącą (okres realizacji 2015-2019, łączne nakłady inwestycyjne: 8 741 261,00 zł),
 - budowa drogi lokalnej łączącej Al. J.Pawła II z os. Kwiatowe i ul. Chryzantemową z ul. Boh. Warszawy (okres realizacji w latach: 2010–2019; łączne nakłady finansowe: 550 254,00 zł),
 - budowa drogi łączącej ul. Ks. A.Pękasy z ul. Gen. T.Turskiego (okres realizacji: 2013–2019; łączne nakłady finansowe: 5 808 054,00 zł),
 - przebudowa drogi powiatowej Nr 2538W, (okres realizacji: 2018-2021, łączne nakłady finansowe: 5 120 500,00 zł),
 - utworzenie Centrów Kompetencji Technologii Informatycznych – Komunikacyjnych w latach 2017-2020 - łączne nakłady inwestycyjne: 10 909 439,00 zł,
 - budowa Miejskiego Systemu Informacji - uporządkowanie zasad prezentowania informacji w przestrzeni publicznej miasta – okres realizacji w latach: 2010-2022, łączne nakłady inwestycyjne: 3 860 142,00 zł,
 - budowa chodnika przy ul. Starowiejskiej w latach 2018-2019, łączne nakłady inwestycyjne- 260 000,00 zł,
 - przebudowa ul. Rejtana wraz z budową kanalizacji deszczowej w latach 2018-2020 – łączne nakłady inwestycyjne: 800 000,00 zł,
 - budowa drogi wewnętrznej z połączeniem tej drogi do ul. Kołobrzeskiej w latach 2018-2019 - łączne nakłady inwestycyjne: 235 500,00 zł,
 - budowa i modernizacja małej infrastruktury na szlaku wodnym Pisa – Narew służącej zabezpieczeniu obszarów natura 2000 przed nadmierną presją turystów w latach: 2011-2023, łączne nakłady inwestycyjne: 23 050 473,00 zł,
 - wykup nieruchomości w latach: 2012-2021, łączne nakłady inwestycyjne: 2 186 326,00 zł,
 - remont budynku USC –okres realizacji w latach: 2016-2020, łączne nakłady inwestycyjne: 744 360,00 zł,
 - budowa i modernizacja oświetlenia drogowego – okres realizacji na lata: 2018-2021, łączne nakłady inwestycyjne : 400 000,00 zł,
 - budowa kanalizacji deszczowej w ul. Szpitalnej oraz dobudowa zrzutu wód opadowych i roztopowych od rzeki Narew w ul. Szwedzką, okres realizacji na lata 2018-2019, łączne nakłady inwestycyjne : 372 000,00 zł,
 - remont budynku Galerii – okres realizacji: 2016-2020, łączne nakłady inwestycyjne: 943 210,00 zł,
 - budowa kanalizacji sanitarnej na os. Leśniewo – okres realizacji w latach 2018- 2020, łączne nakłady inwestycyjne: 1 500 000,00 zł,
 - przebudowa stadionu miejskiego okres realizacji w latach: 2018-2019 łączne nakłady inwestycyjne 160 000,00 zł,
 - przebudowa ul. Ks. Franciszka Blachnickiego w latach: 2018 2019 - łączne nakłady inwestycyjne: 4 800 000 ,00 zł,
 - budowa ul. Ciasnej i ul. Pionierów - poprawa standardu i jakości dróg w mieście Ostrołęka (okres realizacji w latach 2018-2019, łączne nakłady finansowe: 50 000,00 zł)

- bezwykopowa renowacja kanału deszczowego na Pl. Bema – Poprawa standardu i jakości dróg w mieście Ostrołęka (okres realizacji w latach: 2019-2020, łączne nakłady finansowe: 80 000,00 zł).

Tabela 37. Planowane dochody i wydatki budżetu gminy na lata 2019-2036 wg WPF JTS na 2019 r

Lata	Dochody [mln zł]			Wydatki [mln zł]			wynik budżetu	przych. budżetu	rozhod. budżetu	kwota długu
	ogółem	Bieżące	majątk.	ogółem	bieżące	majątk.				
Wykonanie 2017	334,18	305,14	29,04	319,06	301,15	17,91	15,12	15,05	6,39	102,49
Wykonanie 2018	359,02	336,79	22,22	363,26	320,05	43,21	-4,25	43,79	6,10	116,40
2019	359,57	326,65	32,92	356,27	307,03	49,24	3,30	0,00	3,30	112,09
2020	340,37	334,80	5,57	336,07	320,40	15,67	4,30	0,00	4,30	107,79
2021	344,30	343,10	1,20	337,50	325,00	12,50	6,80	0,00	6,80	100,99
2022	351,20	350,00	1,20	340,60	328,30	12,30	10,60	0,00	10,60	90,39
2023	358,20	357,00	1,20	347,51	331,61	15,90	10,69	0,00	10,69	79,70
2024	365,30	364,10	1,20	354,45	334,95	19,50	10,86	0,00	10,86	68,85
2025	372,60	371,40	1,20	361,06	338,26	22,80	11,55	0,00	11,55	57,30
2026	380,10	378,90	1,20	369,00	341,60	27,40	11,10	0,00	11,10	46,20
2027	387,70	386,50	1,20	381,40	345,00	36,40	6,30	0,00	6,30	39,90
2028	395,40	394,20	1,20	388,10	348,50	39,60	7,30	0,00	7,30	32,60
2029	403,30	402,10	1,20	396,00	351,90	44,10	7,30	0,00	7,30	25,30
2030	411,30	410,10	1,20	404,00	355,40	48,60	7,30	0,00	7,30	18,00
2031	419,60	418,40	1,20	416,60	358,90	57,70	3,00	0,00	3,00	15,00
2032	427,90	426,70	1,20	424,90	362,50	62,40	3,00	0,00	3,00	12,00
2033	436,40	435,20	1,20	433,40	366,20	67,20	3,00	0,00	3,00	9,00
2034	440,70	439,50	1,20	437,70	368,00	69,70	3,00	0,00	3,00	6,00
2035	445,00	443,80	1,20	442,00	369,80	72,20	3,00	0,00	3,00	3,00
2036	449,50	448,30	1,20	446,50	371,00	75,50	3,00	0,00	3,00	0,00

Źródło: Projekt wieloletniej prognozy JST na 2019 r., BIP - strona internetowa Ministerstwa Finansów, stan na 01.02.2019 r.

Zgodnie z podjętą uchwałą Nr 39/IV/2018 Rady Miasta Ostrołęki z dnia 31 grudnia 2018 r. w sprawie wieloletniej prognozy finansowej na lata 2019-2036 założono wzrost ogólnej kwoty dochodów do 2036 w stosunku do wykonanego budżetu w 2018 roku o ok. 20% oraz wydatków o ok. 9%. Wzrost dochodów ogółem wynika głównie z zakładanego wzrostu dochodów bieżących z tytułu dotacji i dochodów własnych, według wskaźnika wzrostu średnio o ok. 2,48%/rok. W zaplanowanych wpływach bieżących nie uwzględniono dochodów realizowanych przez podległe jednostki budżetowe z zakresu oświaty, pomocy społecznej, edukacyjnej opieki wychowawczej, rodziny, z tytułu wpływu z usług, darowizn, wynajmu pomieszczeń, odsetek od środków na rachunkach bankowych. Dochody te zostaną wprowadzone do budżetu w ciągu roku, powiększając wydatki jednostek. Dochody majątkowe założono bez uwzględnienia udziału dotacji i środków zewnętrznych na zadania inwestycyjne, co wpłynęło na niski wskaźnik tych dochodów.

Wzrost wydatków ogółem wynika w głównej mierze z zakładanego wzrostu wydatków bieżących, które zaplanowano według wskaźnika średnio ok. 101,83%/rok. Ponadto kwota wydatków bieżących nie uwzględnia kwot, wynikających z wpływów pozyskiwanych przez jednostki podległe,

z tytułu darowizn, usług, wynajmu pomieszczeń, odsetek od środków na rachunkach bankowych; zostaną one wprowadzone do planu w trakcie realizacji budżetu. W zakresie wydatków majątkowych uwzględniono wszystkie inwestycje, które są kontynuacją inwestycji rozpoczętych w latach ubiegłych.

Zgodnie z Uchwałą Nr 40/IV/2018 Rady Miasta Ostrołęki z dnia 31 grudnia 2018 r. w sprawie uchwalenia uchwały budżetowej na 2019 rok założono deficyt na poziomie 7 580 000,00 zł, który pokryty zostanie przychodami pochodzącymi z wolnych środków. Jednocześnie ustalono limit zobowiązań w kwocie 8 000 000,00 zł z tytułu zaciąganych kredytów i pożyczek na pokrycie występującego w ciągu roku budżetowego przejściowego deficytu budżetu.

Prognozowana kwota długu określona na podstawie zawartych umów na kredyty i pożyczki ma zostać całkowicie spłacona do 2036 r.

Z powyższych analiz wynika, iż po zrealizowaniu zadań inwestycyjnych zaplanowanych w budżecie miasta na 2021 r. oraz w WPF do 2036 r., a także określonych w planie inwestycyjnym miasta i programie rewitalizacji dla miasta oraz w pozostałych przyjętych przez Radę Miasta strategiach dla Ostrołęki, potrzeby mieszkańców miasta w zakresie infrastruktury technicznej (wodociągi i kanalizacja) będą zaspokojone niemalże w pełni, natomiast w zakresie infrastruktury społecznej będą zaspokojone w dużym stopniu (za wyjątkiem żłobków). Inwestycje komunikacyjne (w sieć dróg gminnych) będą wystarczające dla potrzeb istniejącego zainwestowania. Taka sytuacja umożliwi w kolejnych latach planowanie inwestycji związanych ze zwiększaniem się nowych terenów zabudowy głównie w zakresie dróg, a także sukcesywnej rozbudowy sieci infrastruktury technicznej i infrastruktury społecznej.

Podsumowując należy zauważyć, iż możliwości rozwoju miasta Ostrołęki, wynikające z uwarunkowań ekonomicznych, wyznacza przede wszystkim polityka finansowa zapisana w wieloletniej prognozie finansowej określonej w perspektywie kilku najbliższych lat, corocznie weryfikowana i aktualizowana oraz istniejący stopień wyposażania w urządzenia i sieci infrastruktury technicznej i komunikacyjnej.

W ostatnich latach miasto zrealizowało szereg inwestycji z zakresu przebudowy sieci komunikacyjnej i rozbudowy sieci infrastruktury technicznej oraz zaplanowano kolejne inwestycje tego typu, które zostały uwzględnione w WPF do roku 2036.

Zakładając, iż tendencje zmian w wydatkach i dochodach budżetu miasta opisane powyżej utrzymają się w kolejnych latach, można przewidywać do roku 2047 (w perspektywie najbliższych 30 lat) na podstawie budżetowych danych historycznych oraz na podstawie założeń wieloletniej prognozy finansowej sukcesywny wzrost wskaźnika dochodów i wydatków budżetu gminy na 1 mieszkańca gminy. Wzrost ten pozwoli osiągnąć w 2047 r. kwoty ok. 11,36 tys. zł dochodu na 1 mieszkańca oraz kwotę ok. 11,34 tys. zł wydatków ogółem na 1 mieszkańca.

Biorąc pod uwagę prognozowaną liczbę ludności w Ostrołęce w 2047 r. – 47 178 osób, można przewidywać, iż kwota prognozowana w budżecie miasta na wydatki ogółem wyniesie wówczas ok. 535 mln zł, natomiast dla roku 2037 (dla 48 788 osób, przy prognozowanych wówczas wydatkach rzędu 9,58 tys. zł/osobę), wyniesie ok. 467 mln zł.

Na potrzeby niniejszego opracowania przyjęto jednak wariant mniej optymistyczny, tzn. założono na lata 2037-2047 stały wskaźnik wydatków ogółem przypadający na 1 mieszkańca miasta, na poziomie 9,6 tys. zł. Wówczas sumując zakładane wydatki ogółem w budżecie gminy z dziesięciolecia 2037-2047 (ok. 5 066 600 tys. zł) i przyjmując średni (na podstawie danych historycznych z ostatnich 10 lat – wg Tab. 17) udział wydatków na drogi publiczne w wydatkach ogółem na poziomie 7,7%, skorygowany jednak do poziomu 5% ze względu na odnotowane poziomy adekwatnych wskaźników dla miast na prawach powiatu w województwie mazowieckim oraz ogólnie w kraju, można szacować, iż na lata 2037-2047 zostanie przeznaczona w budżetach miasta Ostrołęki kwota wydatków przewidziana na drogi publiczne rzędu ok. 253 mln zł (średniorocznie ok. 25 mln zł). Umożliwiłoby to wykonanie ok. 360 km nowych dróg (średnio ok. 36 km rocznie, przy założeniu, iż cała kwota wykorzystana byłaby tylko na budowę nowych dróg, a koszt wykonania 1 km drogi o szer. 10 m wynosić będzie ok. 700 tys. zł).

Według zaplanowanych zadań inwestycyjnych WPF, których realizacja zakończy się do 2036 r., przewidziano m.in. wydatki na budowę infrastruktury technicznej (przy udziale mieszkańców) w wysokości ok. 43,76 mln zł na 20-letni okres realizacji (lata 2001-2021), oznacza to, iż średniorocznie przeznaczono na ten cel po ok. 2 mln zł. Przyjmując utrzymanie się takiego rzędu wydatków na rozwój infrastruktury technicznej w perspektywie kolejnych lat, można szacować rezerwę środków budżetowych przeznaczonych na ww. infrastrukturę w latach 2037-2047 na poziomie ok. 21 mln zł. Zakładane powyżej wydatki wystarczyłyby na wykonanie ok. 55 km sieci kanalizacji sanitarnej (DN 300 mm, przy założeniu, że koszt wykonania 1 km kanalizacji wynosić będzie ok. 400 tys. zł) lub ewentualnie na ok. 88 km sieci wodociągowej (DN 100 mm, przy założeniu, że koszt wykonania 1 km wodociągów wynosić będzie ok. 250 tys. zł). Należy przy tym zauważyć, iż wg aktualnych danych GUS korzystających z sieci wodociągowej jest w mieście ok. 94,4%, a długość czynnej sieci rozdzielczej wynosi ok. 161 km, natomiast korzystających z sieci kanalizacyjnej jest w mieście ok. 91,4%, a długość czynnej sieci kanalizacyjnej wynosi ok. 163 km. Tak więc prognozowane środki budżetowe na infrastrukturę wodno-kanalizacyjną należałoby przeznaczyć głównie na rozbudowę ww. sieci dla nowych terenów przeznaczonych pod zabudowę. Ponadto należy zauważyć, iż przeznaczenie w rocznych budżetach miasta kwoty ok. 2,2 mln zł na infrastrukturę techniczną jest założeniem 'ostrożnym', bowiem z Tab. 18 wynika, iż w budżetach z ostatniego dziesięciolecia na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska średniorocznie przeznaczano kwotę w wysokości ok. 5,2 mln zł.

Z analiz przeprowadzonych w rozdziale 3 wynika, iż w zakresie infrastruktury społecznej aktualnie istniejąca liczba miejsc w żłobkach zlokalizowanych na terenie miasta Ostrołki jest niewystarczająca. Należy zapewnić opieką żłobkową dodatkowo dla co najmniej 300 dzieci. Szansą na rozwiązanie tego problemu może być przystąpienie samorządu do programów rządowych dofinansujących opiekę dla najmłodszych, oraz zaproponowanie rodzicom najmłodszych dzieci programu samorządowego polegającego na dofinansowaniu opieki dla najmłodszych wg ustalonych limitów w prywatnych żłobkach lub klubach malucha. Program taki może być skierowany dla rodziców zameldowanych i rozliczających podatki w m. Ostrołka.

Podsumowując należy stwierdzić, iż zrealizowanie zadań inwestycyjnych dla miasta Ostrołki zaplanowanych w Wieloletniej Prognozie Finansowej w perspektywie 2036 r. spowoduje, iż w budżetach miasta i wieloletnich prognozach finansowych dotyczących lat 2037-2047 powinny być zarezerwowane środki finansowe na wykonanie zaplanowanych inwestycji infrastruktury społecznej oraz na inwestycje związane ze zwiększaniem się terenów zabudowy, głównie w zakresie rozbudowy dróg i sieci infrastruktury technicznej na tych terenach.

Środki na realizację inwestycji z zakresu komunikacji, infrastruktury technicznej i społecznej, które należą do zadań własnych gminy, pochodzą z budżetu gminy, ale również mogą być pozyskiwane w ramach strukturalnych funduszy na rozwój regionalny, pożyczek i kredytów preferencyjnych lub umów z innymi podmiotami. Współdziałanie z innymi podmiotami publicznymi i prywatnymi działającymi i inwestującymi na terenie miasta podczas wykonywania inwestycji z ww. zakresu ma na celu, zarówno obecnie jak i będzie miało w przyszłości, zoptymalizowanie wydatków publicznych. Przykładem takiego działania może być np. koordynacja prac przy realizacji poszczególnych rodzajów uzbrojenia technicznego wraz z budową nawierzchni ulic. Od kilku lat coraz więcej samorządów i jednostek publicznych w kraju uczestniczy w realizacji przedsięwzięć prowadzonych w formule partnerstwa publiczno-prywatnego (PPP), zwłaszcza w takich obszarach jak edukacja, ochrona zdrowia czy infrastruktura. Obok korzyści związanych z pozyskaniem finansowania przez partnera publicznego, formuła PPP ma znaczenie dla jakości świadczonych społeczeństwu usług i poprawy standardu dostępnej infrastruktury.

W odniesieniu do ww. możliwości pozyskiwania środków zewnętrznych, pozytywnym czynnikiem uwarunkowań ekonomicznych rozwoju miasta może być wzrost udziału środków zewnętrznych, w tym środków rządowych oraz unijnych przeznaczonych na rozwój obszarów miejskich czy zahamowanie niekorzystnych tendencji utraty funkcji miejskich przez małe i średnie miasta w Polsce. Jest to realna szansa pozyskania dodatkowych środków na inwestycje o wysokich nakładach kapitałowych, szczególnie na innowacje i inwestycje prorozwojowe stymulujące rozwój także w ujęciu ponadlokalnym

Powyższe analizy uwarunkowań ekonomicznych, w tym możliwości finansowania przez miasto sieci komunikacyjnych i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy były przeprowadzone przy dość ogólnych założeniach i uproszczeniach, nie mniej, biorąc pod uwagę odległą perspektywę czasową i brak możliwości dokładnego i pewnego określenia przyszłych uwarunkowań ekonomicznych zarówno w skali miasta, jak również w skali kraju, co będzie miało zasadnicze przełożenie na sytuację ekonomiczną Ostrołęki, należało przyjąć ww. uśrednienia. Otrzymane wyniki wskazują, iż realizacja zadań własnych z zakresu budowy i utrzymania infrastruktury komunikacyjnej i technicznej miasta Ostrołęki wynikających z uwarunkowań społeczno-gospodarczych i prognoz demograficznych dla miasta w perspektywie 30 lat będzie możliwe do zrealizowania przez m. Ostrołękę.

10.4.3. Waloryzacja środowiska przyrodniczego

Dla wskazania obszarów najbardziej predysponowanych do rozwoju zabudowy w mieście Ostrołeka wykonano waloryzację przyrodniczą, która umożliwiła skategoryzowanie obszaru pod względem wartości przyrodniczej. Waloryzacja ta została przeprowadzona na podstawie uwarunkowań wynikających ze stanu środowiska przyrodniczego (rozdział 2.1), uwarunkowań wynikających z występowania obiektów i obszarów chronionych na podstawie przepisów odrębnych (rozdział 12.1) oraz uwarunkowań wynikających z wymagań dotyczących ochrony przeciwpowodziowej (rozdział 5.2). Na tej podstawie wyznaczono:

- Tereny wyłączone z możliwości rozwoju nowej zabudowy,
- Tereny o ograniczonej możliwości rozwoju nowej zabudowy,
- Tereny bez znacznych ograniczeń w rozwoju nowej zabudowy.

Tereny wyłączone z możliwości rozwoju zabudowy obejmują obszary szczególnego zagrożenia powodzią, w tym obszary, na których prawdopodobieństwo powodzi jest średnie (wynosi 1%) oraz wysokie (wynosi 10%) – zajmujące łącznie 273,29 ha (8,17% powierzchni miasta).

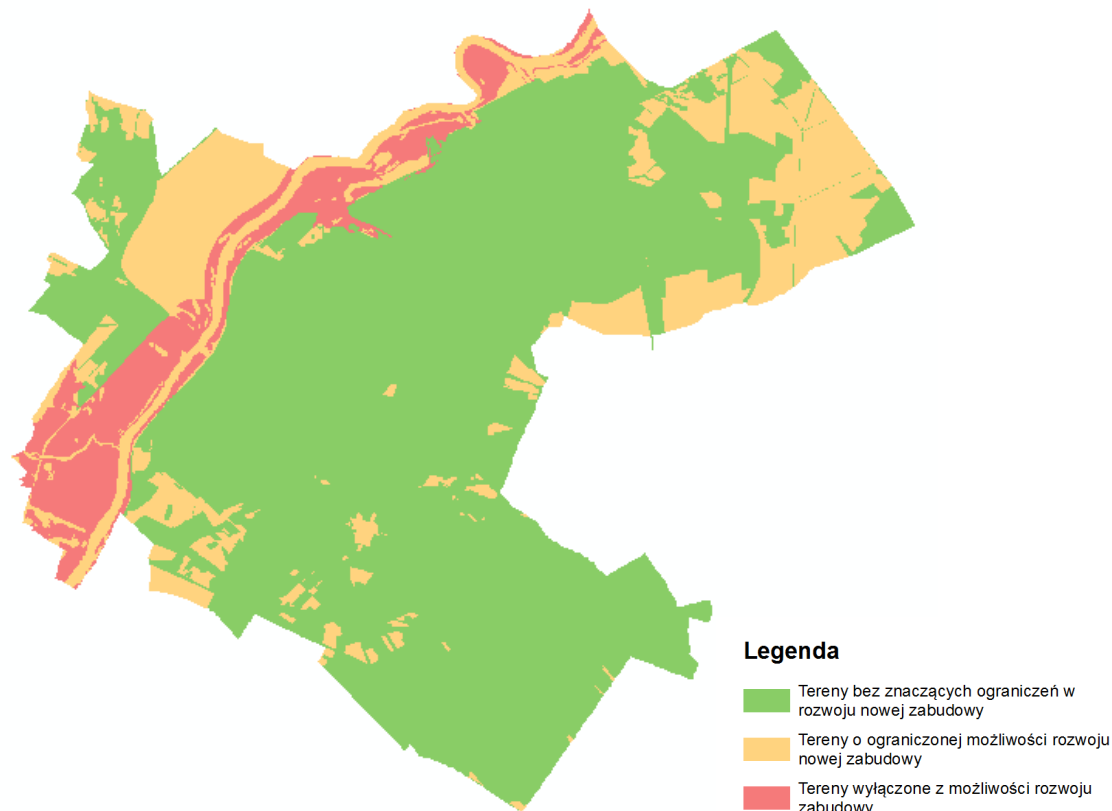
Tereny o ograniczonej możliwości rozwoju nowej zabudowy obejmują:

- tereny objęte formami ochrony przyrody: obszary Natura 2000,
- tereny lasów,

Tereny te zajmują łącznie ok. 20,76% powierzchni miasta.

Wskazania i postulaty do kierunków rozwoju miasta: Na obszarach o ograniczonej możliwości rozwoju nowej zabudowy istnieją ograniczenia środowiskowe i prawne w tworzeniu nowych, terenów przeznaczonych do zabudowy. Ograniczenia te należy uwzględnić przy wyznaczaniu i weryfikacji kierunków rozwoju miasta. Postuluje się o zachowanie drożności istniejących ciągów przyrodniczych, poprzez utrzymanie aktualnego zagospodarowania terenu np. w formie mozaiki łąk i lasów bez możliwości zabudowy kubaturowej.

Tereny bez znaczących ograniczeń w rozwoju nowej zabudowy obejmują tereny, na których brak jest środowiskowych przeciwwskazań do tworzenia nowych i uzupełniania istniejących obszarów zwartej zabudowy. Tereny te obejmują ok. 71,07% powierzchniamiasta, obejmując pozostałą część obszaru miasta poza terenami o ograniczonej możliwości rozwoju nowej zabudowy.

Rysunek 9.Waloryzacja środowiska przyrodniczego

Źródło: Opracowanie własne

10.4.4. Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę

Potrzeby i możliwości rozwoju przestrzennego miasta dotyczą głównie rozwoju jakościowego i przestrzennego obszarów zurbanizowanych, związanego z zapotrzebowaniem na nową zabudowę o różnych funkcjach. W celu określenia możliwości dokonania zmian w bilansie terenów dotychczas przeznaczonych pod zabudowę, uzasadniających potrzebę wyznaczenia nowych obszarów przeznaczonych pod zabudowę, zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2018 r. poz. 1945, ze zm.):

- a) określa się maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę, wyrażone w ilości powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy;
- b) określa się możliwość lokalizowania nowej zabudowy na obszarach o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno - przestrzennej w granicach jednostki osadniczej oraz na obszarach przeznaczonych w planie miejscowym pod zabudowę (chłonność obszarów), wyrażoną w ilości powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy;
- c) porównuje się maksymalne w skali gminy zapotrzebowania na nową zabudowę z sumą powierzchni, na której możliwa jest lokalizacja nowej zabudowy, a następnie określa się możliwość lokalizacji nowej zabudowy poza obszarami, o których mowa w punkcie b);
- d) określa się możliwości finansowania przez gminę potrzeb inwestycyjnych związanych z lokalizowaniem nowej zabudowy, a następnie dokonuje się ewentualnych zmian w wyliczonym bilansie terenu w celu dostosowania zapotrzebowania na nową zabudowę do możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej oraz społecznej.

Zgodnie z przepisami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, dopuszcza się więc wyznaczenie nowych obszarów pod zabudowę tylko wówczas, gdy planowana nowa

zabudowa wynikająca z zapotrzebowania nie znajduje pokrycia w obszarach dotychczas przeznaczonych pod zabudowę.

Oszacowanie zapotrzebowania na nową zabudowę w mieście Ostrołęka zostało określone na podstawie następujących uwarunkowań:

- demograficznych (m.in. prognozy demograficzne),
- społecznych (warunki i jakość życia mieszkańców),
- ekonomicznych (analiza budżetu gminy, w tym możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej i społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy),
- środowiskowych (m.in. ograniczeń wynikających z potrzeb ochrony przyrody i środowiska).

KROK I. Określenie maksymalnego w skali miasta zapotrzebowania na nową zabudowę, wyrażoną w ilości powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy (zgodnie z art. 10 ust. 5 pkt. 1. ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym)

Biorąc pod uwagę wcześniejsze analizy, określając maksymalne zapotrzebowanie na nową zabudowę w podziale na funkcję przyjęto, iż w mieście Ostrołęka będzie występowało zapotrzebowanie na mieszkania w zabudowie mieszkaniowej jednorodzinnej i w zabudowie mieszkaniowej wielorodzinnej, na zabudowę usługową komplementarną z funkcją mieszkaniową oraz na zabudowę produkcji, składów, magazynów oraz usług skorelowanych z tymi funkcjami.

W prezentowanych analizach, w powierzchni zabudowy nie uwzględniono (nie szacowano) maksymalnego zapotrzebowania na nowe budynki gospodarcze, w tym garażowe, ponieważ są to budynki towarzyszące pozostałym funkcjom a ich powierzchnia może być bardzo zróżnicowana i może zależeć od wielu czynników. Ponadto przez to, że nie funkcjonują one samodzielnie, nie wymagają zabezpieczenia oddzielnych terenów (wymagają zabezpieczenia odpowiedniej powierzchni działki, co powinno zostać uwzględnione w przeliczaniu powierzchni użytkowej budynków o funkcji podstawowej na maksymalne powierzchnie działek budowlanych i wyznaczaniu nowych terenów zabudowy).

Formułując maksymalne zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową przyjęto następujące założenia: prognozowaną w perspektywie 30 lat (do roku 2047) liczbę mieszkańców miasta tj. 47 178 osób oraz niepewność procesów rozwojowych wyrażającą się możliwością zwiększenia zapotrzebowania w stosunku do wyników analiz o 30% (1% rocznie w perspektywie 30-lat).

Ponadto w bilansie terenów założono, że zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową wynika z docelowych warunków mieszkaniowych, wyrażonych przeciętną powierzchnią użytkową mieszkania na osobę. Istniejący wskaźnik powierzchni użytkowej mieszkania przypadającej na 1 osobę w Ostrołęce w 2015 r. ($25,5 \text{ m}^2/\text{os.}$) był zdecydowanie niższy niż w województwie mazowieckim ($29,5 \text{ m}^2/\text{os.}$) i kraju ($27 \text{ m}^2/\text{os.}$). Był również zdecydowanie niższy niż w krajach Unii Europejskiej, gdzie kształtuje się obecnie na poziomie $41,7 \text{ m}^2/\text{osobę}$. Biorąc pod uwagę powyższe dane i ciągły przyrost powierzchni użytkowej mieszkania na osobę, na potrzeby niniejszego bilansu, przyjęto więc, że zostaną zlikwidowane substandardowe zasoby mieszkaniowe i w roku 2047 osiągnięty zostanie wskaźnik średniej powierzchni użytkowej mieszkania na osobę na poziomie 40 m^2 (średnia powierzchnia użytkowa przypadająca na jedną osobę w ciągu ostatnich 10 lat w Ostrołęce wynosi $38,2 \text{ m}^2$).

Na podstawie powyższych założeń oszacowano, że w Ostrołęce w roku 2047 powierzchnia użytkowa mieszkań ogółem powinna wynieść ok. 1 887 tys. m^2 . Uwzględniając więc dotychczasową (wg danych GUS, 2015 r.) powierzchnię użytkową mieszkań w mieście na poziomie ok. 1 342 tys. m^2 oraz niepewność procesów rozwojowych oszacowano, iż maksymalne zapotrzebowanie na nową powierzchnię użytkową zabudowy mieszkaniowej (mieszkań) w Ostrołęce wyniesie ok. 709 tys. m^2 .

Prognozowana liczba mieszkańców w roku 2047	x	Prognozowana powierzchnia użytkowa mieszkania przypadająca na jedną osobę w roku 2047	=	Prognozowana powierzchnia użytkowa zabudowy mieszkaniowej (mieszkań) w 2047 r.
47 178 os.		40 m ²		1 887 120 m ²

Prognozowana powierzchnia użytkowa zabudowy mieszkaniowej (mieszkań) w 2047 r.	-	Powierzchnia użytkowa mieszkań w Ostrołęce w 2015 r.	=	Zapotrzebowanie na nową powierzchnię użytkową zabudowy mieszkaniowej (mieszkań)	+	30% w związku z niepewnością procesów rozwojowych	=	Maksymalne zapotrzebowanie na powierzchnię użytkową nowej zabudowy mieszkaniowej(mieszkań)
1 887 120 m ²		1 341 665 m ²		545 455 m ²		163 637 m ²		709 092 m ²

Biorąc pod uwagę obecne trendy związane z rozwojem typów zabudowy mieszkaniowej przyjęto, iż mieszkania w zabudowie mieszkaniowej jednorodzinnej będą stanowiły około 40-45% ogółu mieszkań, a w zabudowie mieszkaniowej wielorodzinnej około 55-60%. Dla potrzeb niniejszego opracowania przyjęto średnie wartości ww. udziałów, tj. 42% dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz 58% dla zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej. **Zatem maksymalne zapotrzebowanie na powierzchnię użytkową mieszkań w zabudowie mieszkaniowej jednorodzinnej będzie wynosiło 297 818,64 m², a w zabudowie mieszkaniowej wielorodzinnej ok. 411 273,36 m².**

Wielkość maksymalnego **zapotrzebowania na nową zabudowę o funkcji usługowej, w tym usług publicznych** określono przyjmując założenie, że zabudowa ta jest uzupełnieniem funkcji mieszkaniowej w mieście, jak również służy obsłudze ponadlokalnej ludności. Określając pożądany wskaźnik powierzchni użytkowej usług w stosunku do powierzchni użytkowej zabudowy mieszkaniowej wzięto pod uwagę, iż poza usługami skorelowanymi ściśle z funkcją mieszkaniową takimi jak usługi handlu, oświaty, opieki nad dziećmi, przychodnie, poradnie, rzemiosło itp., Ostrołęka pełni również funkcję ośrodka ponadlokalnego w zakresie usług. Zlokalizowane są tu uczelnie wyższe, szkolnictwo zawodowe i średnie, muzea, Mazowiecki Szpital Specjalistyczny im. dr. Józefa Psarskiego w Ostrołęce (dawny szpital wojewódzki). Ponadto Ostrołęka jako ośrodek subregionalny powinna rozwijać usługi z zakresu infrastruktury gospodarczo-finansowej i targowo-wystawienniczej, placówek oraz bazy dydaktycznej uczelni, infrastruktury naukowo badawczej, jednostek transferu wiedzy i technologii, w tym parków technologicznych, inkubatorów przedsiębiorczości, infrastruktury edukacji o znaczeniu ponad-lokalnym, specjalistycznej infrastruktury ochrony zdrowia, bazy kultury o znaczeniu ponadlokalnym, a także bazy turystycznej oraz centrów wypoczynku, rekreacji i rozrywki.

Ostrołęka już obecnie jest ośrodkiem sportu dla okolicznych gmin (posiadając zaplecze boisk, park wodny itp.). Miasto pełni również istotne funkcje handlowe, w tym zlokalizowanych jest tu kilka obiektów handlowych wielkopowierzchniowych.

Określając zapotrzebowanie na powierzchnię użytkową usług wzięto również pod uwagę fakt opisany we wcześniejszych rozdziałach, iż wiele osób wyprowadza się z Ostrołęki do gmin sąsiednich (Olszewo-Borek, Rzekunia itp.), natomiast osoby te pracują i korzystają z usług na terenie miasta. Zatem rzeczywista liczba ludności korzystająca z usług w Ostrołęce jest zdecydowanie większa niż zewidencjonowana liczba mieszkańców zamieszkująca w jej granicach.

Wobec braku miarodajnych wskaźników do określania maksymalnego zapotrzebowania na zabudowę usługową przyjęto, iż w roku 2047, biorąc pod uwagę ww. czynniki opisowe, wskaźnik powierzchni użytkowej usług w stosunku do powierzchni użytkowej zabudowy mieszkaniowej będzie kształtował się na poziomie od 0,4 do maksymalnie 0,42. Wskaźnik ten uwzględnia niepewność

procesów rozwojowych wyrażającą się możliwością zwiększenia zapotrzebowania w stosunku do wyników analiz o 30%. Z powyższego założenia wynika, iż prognozowana powierzchnia zabudowy usługowej ogółem w Ostrołęce będzie wynosić w 2047 r. maksymalnie ok. 861 tys. m² powierzchni użytkowej. Uwzględniając fakt, iż obecnie usługi zajmują w mieście 415 110 m² powierzchni użytkowej (dane UM z ewidencji gruntów i budynków), szacuje się, że maksymalne zapotrzebowanie na nową zabudowę usługową tego typu w mieście w perspektywie 30 lat kształtuje się na poziomie 446 208 m² powierzchni użytkowej.

<p>Prognozowana powierzchnia użytkowa zabudowy mieszkaniowej (mieszkań) w 2047 r. (w tym powierzchnia dodana w związku niepewnością procesów rozwojowych – 163 637 m²)</p>	x	<p>Wskaźnik w przedziale od 0,4 do 0,42</p>	=	<p>Prognozowana powierzchnia użytkowa zabudowy usługowej w 2047 r.</p>	-	<p>Istniejąca powierzchnia użytkowa zabudowy usługowej w Ostrołęce w 2015 r.</p>	=	<p>Maksymalne zapotrzebowanie na powierzchnię użytkową nowej zabudowy usługowej</p>
<p>2 050 757 m²</p>				<p>820 303 ÷ 861 318 m²</p>		<p>415 110 m²</p>		<p>405 193 ÷ 446 208 m²</p>

Określenie potencjalnego **zapotrzebowania na powierzchnię użytkową zabudowy produkcji, magazynów i usług skorelowanych z tymi funkcjami** (w tym usług związanych z transportem takich jak np. usługi logistyki), uzależnione jest od wielu czynników gospodarczo-społecznych w skali regionalnej, jak również krajowej czy międzynarodowej, ale także w skali lokalnej od rodzaju prowadzonej działalności i zastosowanej technologii. Szacowanie powierzchni użytkowej zabudowy jest ściśle związane z powierzchnią terenu zajmowaną przez te funkcje. Część funkcji związanych z działalnością gospodarczą realizowana jest poza budynkami, powoduje to więc dużą terenochłonność przy braku dużej powierzchni użytkowej budynków. Jest to związane z potrzebą realizacji otwartych powierzchni magazynowo-składowych, parkingów dla aut osobowych klientów i pracowników oraz aut ciężarowych, placów manewrowych, obiektów zewnętrznych obsługi pojazdów. Terenochłonność terenów produkcyjno-usługowych uzależniona jest też w dużej mierze od trudnych do przewidzenia przemian technologicznych, organizacyjnych i społecznych. Dodatkowo należy założyć, iż specyficzne potrzeby inwestorów w sferze produkcyjno-usługowej mogą być bardziej wymagające niż standardy rynku mieszkaniowego.

Szacując maksymalne w skali miasta zapotrzebowanie na nową zabudowę produkcyjno-usługową wzięto pod uwagę również szereg czynników lokalnych. Już obecnie miasto jest ośrodkiem przemysłu energetycznego, drzewno-papierniczego oraz rolno-spożywczego. Istotne znaczenia dla rozwoju tych dziedzin gospodarki ma dostęp do dobrej jakości dróg. Ostrołęka jako dawne miasto wojewódzkie jest stosunkowo dobrze skomunikowana (drogami krajowymi 61 i 53), a w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego (PZPW, 2018 r.) wskazano, iż przez Ostrołękę ma przebiegać Korytarz NNE: Warszawa – Łomża/Ostrołęka – Ełk – Suwałki - <Kowno/Wilno. W Planie określa się ponadto kierunki powiązań w skali międzynarodowej i regionalnej: Korytarz N-E: (Olsztyn- Szczytno – Ostrołęka – Małkinia – Siedlce) oraz Korytarz NW-NE: (Toruń – Sierpc – Raciąż – Ciechanów – Ostrołęka – Śniadowo -Białystok). Ostrołęka jest również istotnym ośrodkiem węzłowym o znaczeniu wojewódzkim. PZPWM uwzględnia budowę obwodnicy Ostrołęki w ciągu drogi DK61. Ponadto w PZPW zaplanowano również przebudowę/remont istniejącego układu kolejowego dla poprawy sprawności i szybkości połączeń oraz bezpieczeństwa ruchu: linii nr 29 Mostówka – Ostrołęka, linii nr 35 Ostrołęka – Chorzele, linii nr 36 Ostrołęka – Śniadowo, co również może przyczynić się do poprawy warunków rozwoju funkcji produkcyjno-usługowych, w tym możliwości rozwoju usług logistycznych. W ww. dokumencie Ostrołęka została wskazana jako ośrodek subregionalny. Na terenie Ostrołęki realizowana jest duża rozbudowa przemysłu energetycznego.

Z powyższych względów założono, iż wskaźnik relacji powierzchni użytkowej zabudowy produkcji, magazynów i usług skorelowanych z tymi funkcjami, do powierzchni użytkowej zabudowy mieszkaniowej, biorąc pod uwagę niepewność procesów rozwojowych i perspektywę nie dłuższą niż 30 lat powinien kształtować się w Ostrołęce na poziomie od 0,2 do maksymalnie 0,22. Z powyższego założenia wynika, iż prognozowana powierzchnia ww. zabudowy ogółem w Ostrołęce będzie wynosić w 2047 r. maksymalnie ok. 451 tys. m² powierzchni użytkowej. Uwzględniając, iż obecnie powierzchnia użytkowa budynków produkcji, magazynów i usług skorelowanych z tymi funkcjami w mieście to ok. 206 tys. m² (dane UM z ewidencji gruntów i budynków), zatem maksymalne zapotrzebowanie na nową zabudowę produkcji, magazynów, usług skorelowanych z tymi funkcjami w perspektywie 30 lat wyniesie w Ostrołęce 245 127 m².

Prognozowana powierzchnia użytkowa zabudowy mieszkaniowej (mieszkań) w 2047 r.	x	Wskaźnik w przedziale od 0,2 do 0,22	=	Prognozowana powierzchnia użytkowa zabudowy produkcji, magazynów i usług w 2047 r.	-	Istniejąca powierzchnia zabudowy produkcji, magazynów i usług w Ostrołęce w 2015 r.	=	Maksymalne zapotrzebowanie na powierzchnię użytkową nowej Zabudowy produkcji, magazynów i usług
2 050 757 m ²				410 151÷451 167 m ²		206 040 m ²		204 111÷245 127 m ²

Określając potencjalne zapotrzebowanie na powierzchnię użytkową zabudowy wielkopowierzchniowych obiektów handlowych posłużono się nomenklaturą wykorzystywaną m.in. przez Polską Radę Centrów Handlowych Retail Research Forum, która wyróżnia spośród obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m² centra handlowe posiadające „nowoczesną powierzchnię handlową”. Do tych obiektów zalicza się obiekt handlowy, który został zaprojektowany, zbudowany i jest zarządzany jako odrębna całość, składający się z jednostek sklepowych oraz przestrzeni „publicznej” o minimalnej powierzchni najmu brutto wynoszącej 5 000 m².

Według przeglądów i raportów na temat rynku handlowego w Polsce (z lat 2014-2016)⁹, średnie nasycenie obiektami posiadającymi „nowoczesną powierzchnią handlową” w kraju w II kw. 2015 r. wyniosło 233 m² / 1000 mieszkańców, czyli powyżejśredniej europejskiej wynoszącej 198 m², ale poniżej średniej dla krajów Europy Zachodniej, która wynosi 260 m². W grupie miast mniejszej wielkości (50 tys. - 100 tys. mieszkańców), do której należy Ostrołęka, średnia ta w I poł. 2014 r. oscylowała pomiędzy wartością 84 m² / 1000 mieszkańców a 1 637 m² / 1000 mieszkańców. W Ostrołęce - po otwarciu w maju 2014 r. Galerii Bursztynowej - wartość ta wyniosła 510 m² /1000 mieszkańców.

Według Raportu Polskiej Rady Centrów Handlowych Retail Research Forum wartość wskaźnika nasycenia „nowoczesną powierzchnią handlową” dla całego kraju w połowie roku 2015 wynosiła blisko 273 m² / 1000 mieszkańców. W stosunku do końca roku 2014 jej wzrost wyniósł niespełna 5 m² / 1000 mieszkańców, głównie za sprawą powierzchni dostarczanej na lokalnych rynkach miast poniżej 100 tys. mieszkańców. Powierzchnia, jaka ma zostać w najbliższych latach dostarczona na rynek przez obiekty będące obecnie w budowie, zwiększy krajowe nasycenie do wartości 294 m² / 1000 mieszkańców.

Najwyższe nasycenie spośród wszystkich polskich miast zaobserwowano w należącym do grupy miast poniżej 100 tys. mieszkańców Zgorzelcu, gdzie wynosi 1655 m² / 1000 mieszkańców, natomiast średnia wartość tego wskaźnika dla wszystkich miast z centrami handlowymi wyniosła w I poł. 2015 r. 577 m² / 1000 mieszkańców.

⁹Rynek handlowy w Polsce, II kw. 2015 r. Jones Lang LaSalle; Raport Polska Rynek Komercyjny 2015-2016; Raport 1 poł. 2014r. Polska Rada Centrów Handlowych Retail Research Forum

Należy wskazać, iż podane wyżej statystyki przedstawiane m.in. przez Polską Radę Centrów Handlowych odnoszą się wyłącznie do obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000m² posiadających „nowoczesną powierzchnię handlową”. Nie odnoszą się natomiast do obiektów jej nieposiadającej, a mających ponad 2000m² powierzchni sprzedaż, do których odnosi się pojęcie obiektów handlowych wielkopowierzchniowych używane w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Należy więc założyć, iż ogólna powierzchnia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000m² jest wyższa, a więc i podane wskaźniki dla wszystkich tego typu obiektów handlowych są wyższe. Na terenie Ostrołęki obecnie występuje jeden obiekt posiadający nowoczesną powierzchnię handlową o powierzchni sprzedaży - 27 tys. m², zaś łączna powierzchnia sprzedaży wszystkich obiektów o powierzchni sprzedaży powyżej 2000m² wynosi 33,4 tys. m², a więc jest wyższa o ok. 25% (gdyby uwzględnić w wyżej opisanym wskaźniku nasycenia wszystkie obiekty handlowe o powierzchni sprzedaży powyżej 2000m² w Ostrołęce to wskaźnik ten z przedstawionych wyżej 510 m² / 1000 mieszkańców, wzrósłby do 635 m² / 1000 mieszkańców).

Poza nasyceniem powierzchnią nowoczesnych obiektów handlowych innym czynnikiem mającym znaczenie dla ogólnej oceny lokalnego rynku, czy lokalizacji branej pod uwagę do uruchomienia inwestycji, jest m.in. ocena potencjału nabywczego mieszkańców. Ogólna Siła Nabywcza GfK stanowi wskaźnik tego potencjału, pozwalający na obiektywną ocenę i porównanie poziomu zamożności poszczególnych miast. Zgodnie z danymi opublikowanymi w 2015 r. przez instytut badawczy GfK Polonia potencjał siły nabywczej dla miasta Ostrołęki znajduje się w tym samym przedziale (od 0,26 do 2,16 mln zł / km²) co dla bogatych podwarszawskich powiatów i zamożnego otoczenia innych wielkich miast, jak Łódź, Gdańsk, Poznań, Kraków czy Katowice. Natomiast według raportu Działu Badań i Doradztwa Colliers International „Nowe szlaki na handlowej mapie Polski - nieodkryty potencjał mniejszych miast. Część I Polska Centralna”, w którym zawarty jest przegląd rynków handlowych w miastach o liczbie ludności z przedziału 30-100 tys. pod względem istniejącej i planowanej podaży nowoczesnej powierzchni handlowej oraz wskaźników ekonomicznych, takich jak stopa bezrobocia i siła nabywcza mieszkańców, miasto Ostrołęka zostało wskazane na tzw. czerwonym szlaku, tj. charakteryzującym się średnim potencjałem inwestycyjnym i poziomem ryzyka inwestycyjnego (dane z końca III kwartału 2011 r.). Biorąc pod uwagę powyższe uwarunkowania można założyć, iż miasto Ostrołęka jest znaczącym ośrodkiem handlowym w skali subregionalnej i ma potencjał na dalszy rozwój obiektów handlowych, w tym o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m².

Jak wskazano we wcześniejszych analizach (pkt 3.1. „Powiązania funkcjonalne”, działu II, rozdziału I, podrozdziału 3) miasto Ostrołęka i gminy ją otaczające, wchodzące w skład powiatu ostrołęckiego, stanowią w wielu dziedzinach jeden „organizm”, tworząc lokalną aglomerację. Niewątpliwie jedną z takich dziedzin jest działanie obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m². Analizując zatem istniejące w Ostrołęce nasycenie nowoczesną powierzchnią handlową – 510 m²/1000 mieszkańców – uwzględniając tylko Galerię Bursztynową zaś 635 m²/1000 mieszkańców - uwzględniając pozostałe obiekty handlowe o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m², nie posiadające jednak „nowoczesnej powierzchni handlowej” Galerię Alius oraz hipermarket E.Leclerc, należy zauważyć, iż wartość ta nie uwzględnia ludzi spoza miasta, zamieszkujących gminy z powiatu ostrołęckiego. Uwzględniając łączną liczbę ludności miasta i gmin z powiatu ostrołęckiego, wartość wskaźnika zmalałaby do poziomu ok. 191 m²/1000 mieszkańców biorąc pod uwagę tylko Galerię Bursztynową oraz do poziomu ok. 236 m²/1000 mieszkańców - biorąc pod uwagę dodatkowo Galerię Alius i hipermarket E.Leclerc i byłaby dość niska w porównaniu ze średnią krajową prognozowaną na najbliższe lata - 294 m²/1000 mieszkańców czy wartościami dla okolicznych miast – od 340 do 540 m²/1000 mieszkańców oraz średnim wskaźnikiem dla wszystkich miast z centrami handlowymi – 577 m²/1000 mieszkańców.

Biorąc pod uwagę podane wyżej dane dotyczące „nowoczesnych powierzchni handlowych” dla miast z centrami handlowymi, jak również wymogi ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w zakresie obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m², a także przedstawione we wcześniejszych rozdziałach analizy ekonomiczne, środowiskowe i społeczne oraz uwzględniając prognozy demograficzne i możliwości finansowe gminy, można wysnuć następujące wnioski dotyczące zapotrzebowania na nowe obiekty handlowe w mieście Ostrołęka:

- zakładając, iż wskaźnik nasycenia powierzchnią handlową w obiektach o powierzchni sprzedaży powyżej 2000m² (a więc zarówno tzw. „nowoczesną powierzchnią handlową”, do której odnoszą się podane wyżej statystyki podawane m.in. przez Polską Radę Centrów Handlowych, jak i powierzchnią nieuznaną za „nowoczesną”) dla miasta Ostrołęki w roku 2026 r. nie powinien przekroczyć podwojonej aktualnej wartości - przyjmuje się jego maksymalną wysokość na poziomie ok. 1250 m²/1000 mieszkańców miasta oraz ok. 450 m²/1000 mieszkańców miasta i powiatu ostrołęckiego i w związku z tym otrzymuje się planowaną w 2026 r. maksymalną powierzchnię sprzedaży na poziomie ok. 62 tys. m² (tj. dla prognozowanej w 2026 r. liczby ludności ok. 49 tys. mieszkańców miasta oraz ok. 138,5 tys. mieszkańców miasta i powiatu);
- przyjmując, iż powierzchnia sprzedaży stanowić będzie średnio 0,7 powierzchni użytkowej wielkopowierzchniowych obiektów handlowych (zakłada się, iż w nowych obiektach handlowych mogą powstać także innego rodzaju usługi, o mniejszym udziale powierzchni sprzedaży, a ponadto zadaszone miejsca postojowe) przewiduje się zbiorczą powierzchnię użytkową w mieście Ostrołęka na najbliższe dziesięciolecie na poziomie ok. 89 tys. m²;
- łączna powierzchnia użytkowa funkcjonujących aktualnie w mieście obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m² wynosi ok. 40 tys. m². Wobec powyższego dla nowych wielkopowierzchniowych obiektów handlowych możliwych do realizacji w perspektywie najbliższych 10 lat (do 2026 r.) należy przeznaczyć ok. 49 tys. m² powierzchni użytkowej (34 tys. m² powierzchni sprzedaży);
- ze względu na niepewność procesów rozwojowych możliwe jest zwiększenie zapotrzebowania na nową zabudowę o 30% w perspektywie 30 lat. Przyjmując perspektywę 10 lat zakłada się możliwość zwiększenia zapotrzebowania na nową zabudowę o 10%. Wówczas **dla planowanych do 2026 r. wielkopowierzchniowych obiektów handlowych należałoby maksymalnie przeznaczyć ok. 54 tys. m² powierzchni użytkowej (tj. ok. 38 tys. m² powierzchni sprzedaży).**

Przyjęcie perspektywy 10-cio letniej, konsekwentnie do założeń analiz ekonomicznych przedstawionych we wcześniejszych częściach opracowania, było podyktowane możliwością porównania skutków finansowych wyznaczenia nowych terenów zabudowy z aktualnymi wieloletnimi prognozami finansowymi miasta. Ponadto obecna sytuacja gospodarcza w Polsce, jak i regionie, w którym Polska się znajduje jest sytuacją dynamiczną. Firmy prowadzące duże obiekty handlowe muszą szybko dostosowywać rodzaj działalności do aktualnych warunków rynkowych i perspektywa 30 lat dla tego rynku, w tym wypadku, jest trudna do określenia.

KROK II. Oszacowanie chłonności położonych na terenie miasta obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostki osadniczej w rozumieniu art. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 2003 r. o urzędowych nazwach miejscowości i obiektów fizjograficznych, rozumianej jako możliwość lokalizowania na tych obszarach nowej zabudowy (zgodnie z art. 10 ust. 5 pkt. 2 i 3. ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym)

Określając obszar o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostki osadniczej w rozumieniu art. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 2003 r. o urzędowych nazwach miejscowości i obiektów fizjograficznych kierowano się interpretacją, iż jest to obszar z zabudową, która jest obsługiwana przez drogi i infrastrukturę techniczną oraz o dostępie do infrastruktury społecznej.

Obecną strukturę Ostrołęki postrzega się jako zespół miejski z wykrystalizowanym centrum, ale ze zróżnicowanym stopniem integracji przestrzennej poszczególnych dzielnic/rejonów. Duża część obszaru miasta jest dość dobrze skomunikowana i wyposażona w podstawowe sieci infrastruktury technicznej. Delimitacja struktur obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej została przeprowadzona w kilku krokach. Pierwszym etapem było wyznaczenie buforów o szerokości 50 m wokół terenów zabudowy widniejących w danych ewidencyjnych (wstępne wyznaczenie obszaru zwartej struktury). Następnie w sposób indywidualny rozpatrywano możliwość włączenia lub wyłączenia terenów z obszaru o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej analizując sąsiedztwo z innymi terenami zabudowy, istniejące podziały działek, ich użytkowanie i ograniczenia dla lokalizowania nowej zabudowy związane z warunkami

środowiskowymi określonymi w rozdziałach wyżej, tj. wału przeciwpowodziowego i strefy 50 m do niego przylegającej, zwartych kompleksów leśnych powyżej 5 ha, terenów zieleni naturalnej położonych w obszarach Natura 2000, terenów zieleni urządzonej, w tym o funkcjach specjalnych jak cmentarze, ogrody działkowe, terenów wód powierzchniowych itp., a także analizowano obsługę obszaru poprzez sieci dróg, infrastruktury technicznej i społecznej.

Licząc szacunkową chłonność wyznaczonych w Ostrołęce obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostek osadniczych, rozumianą jako możliwość lokalizowania na tych obszarach nowej zabudowy, przyjęto następujące założenia:

- w obrębie ww. obszarów tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej będą stanowiły ok. 40% powierzchni tych obszarów, tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej będą stanowiły ok. 10% powierzchni tych obszarów, tereny usługowe będą stanowiły ok. 32% tych obszarów, zaś tereny produkcji, składów, magazynów i usług skorelowanych z tymi funkcjami będą stanowiły ok. 18% tych obszarów;
- przyjęto średnią powierzchnię działki budowlanej dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej – 600 m² (uwzględniając specyfikę miasta i możliwość lokowania różnych form zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej: budynki wolnostojące, bliźniacze, szeregowe),
- szacując powierzchnię terenu faktycznie możliwą do wykorzystania przy realizacji zabudowy uwzględniono współczynniki pomniejszające: 0,8 – odzwierciedlający zmniejszenie realnej wielkości gruntów pozostających do dyspozycji inwestorów z uwagi na uwzględnienie geometrii terenów, w tym np. niekorzystne parametry działki (zbyt wąska działka i brak możliwości terenowych by poprawić jej parametry) co uniemożliwia jej samodzielne funkcjonowanie i lokalizowanie nowej zabudowy, 0,7 - odzwierciedlający zmniejszenie realnej wielkości gruntów pozostających do dyspozycji inwestorów z uwagi na uwzględnienie obsługi komunikacyjnej, infrastrukturę techniczną oraz zielenią urządzonej towarzyszącą funkcjom mieszkaniowym,
- przyjęto, dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej średnią powierzchnię użytkową mieszkania na osobę 40 m² (przyjmując obecny trend znaczącego przyrostu powierzchni użytkowej mieszkania na osobę wynikający z danych GUS z ostatnich 10 lat w mieście, a także wzrastającą średnią powierzchnię użytkową mieszkania na osobę w krajach Europy Zachodniej) oraz że jedno mieszkanie zajmowane jest średnio przez 2,9 osoby. Dla pozostałych terenów zabudowy przyjęto, że realny średni wskaźnik powierzchni użytkowej budynków o funkcji podstawowej wynosi: dla zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej 1,05 (uwzględniając powierzchnię zabudowy na poziomie 30% działki budowlanej, średnią ilość kondygnacji budynków wielorodzinnych w mieście 5 i wskaźnik powierzchni użytkowej do powierzchni całkowitej 0,7), dla terenów usług 0,35, dla terenów zabudowy produkcji, składów, magazynów oraz usług skorelowanych z tymi funkcjami 0,3. Powyższe wskaźniki intensywności są spowodowane dużą terenochłonnością ww. form zagospodarowania przy braku dużej powierzchni użytkowej budynków zagospodarowania podstawowego. W przypadku zabudowy produkcji, składów, magazynów oraz usług wzięto pod uwagę, iż w ramach tych terenów będą realizowane takie funkcje jak produkcja, składy, magazyny, bazy transportowe, usługi, w tym logistyki i obsługi pojazdów (stacje paliw, myjnie zewnętrzne itp.), których funkcjonowanie jest związane z potrzebą realizacji otwartych powierzchni magazynowo-składowych, parkingów dla aut osobowych klientów i pracowników oraz aut ciężarowych, placów manewrowych, obiektów zewnętrznych obsługi pojazdów, a także związane jest z potrzebą kształtowania zieleni izolacyjnej w przypadku terenów położonych na styku z terenami mieszkaniowymi. Ponadto stosunkowo duża część realizowanych budynków położonych na terenach aktywności gospodarczej to obiekty jednokondygnacyjne – hale produkcyjne, magazyny, obiekty handlowe. W przypadku terenów usług publicznych, w szczególności szkół czy też innych funkcji społecznych, a także budownictwa wielorodzinnego, znaczną część terenu stanowią tereny zieleni, sportu i rekreacji oraz parkingi naziemne.

Powierzchnia, położonych na terenie miasta, obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostek osadniczych, rozumiana jako możliwość	określenie udziałów typów zabudowy *	powierzchnia terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w ww. obszarach
		powierzchnia terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej na ww. obszarach
		powierzchnia terenów zabudowy usługowej w ww. obszarach

lokalizowania na tych obszarach nowej zabudowy	→	powierzchnia terenów zabudowy produkcji, składów, magazynów i usług w ww. obszarach
--	---	---

* w obrębie ww. obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach miasta Ostrołki przyjęto przybliżony udział poszczególnych typów (funkcji) zabudowy: mieszkaniowej jednorodzinnej – 40%, mieszkaniowej wielorodzinnej – 10%, usługowej – 32%, produkcji, składów, magazynów i usług – 18%.

powierzchnia terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	x	współczynnik pomniejszający – 0,8 x współczynnik pomniejszający – 0,7	/	średnia powierzchnia działki budowlanej w terenach zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	x	średnia powierzchnia mieszkania na osobę*	=	chłonność położonych na terenie miasta obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostek osadniczych, rozumiana jako możliwość lokalizowania na tych obszarach nowej zabudowy wyrażona w powierzchni użytkowej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (mieszkań)
1 706 929 m ²				600 m ²		40 m ² x 2,9 osoby		184 803,51 m ²

* przyjęto, iż jedno mieszkanie zajmowane jest średnio przez 2,9 osoby

powierzchnia terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej	x	współczynnik pomniejszający – 0,8 x współczynnik pomniejszający – 0,7	x	średnia intensywność zabudowy	=	chłonność położonych na terenie miasta obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostek osadniczych, rozumiana jako możliwość lokalizowania na tych obszarach nowej zabudowy wyrażona w powierzchni użytkowej zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej (mieszkań)
409 400 m ²				1,05		240 727,2 m ²

powierzchnia terenów zabudowy usługowej towarzyszącej funkcji mieszkaniowej	x	współczynnik pomniejszający – 0,8 x współczynnik pomniejszający – 0,7	x	średnia intensywność zabudowy	=	chłonność położonych na terenie miasta obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostek osadniczych, rozumiana jako możliwość lokalizowania na tych obszarach nowej zabudowy wyrażona w powierzchni użytkowej zabudowy usługowej towarzyszącej funkcji mieszkaniowej
1 259 587 m ²				0,35		241 097,05 m ²

powierzchnia terenów zabudowy usług publicznych	x	współczynnik pomniejszający – 0,8 x współczynnik pomniejszający – 0,7	x	średnia intensywność zabudowy	=	chłonność położonych na terenie miasta obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostek osadniczych, rozumiana jako możliwość lokalizowania na tych obszarach nowej zabudowy wyrażona w powierzchni użytkowej zabudowy usług publicznych
111 933 m ²				0,35		21 938,87 m ²

powierzchnia terenów zabudowy wielkopowierzchniowych obiektów handlowych	x	współczynnik pomniejszający – 0,8 x współczynnik pomniejszający – 0,7	x	średnia intensywność zabudowy	=	chłonność położonych na terenie miasta obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostek osadniczych, rozumiana jako możliwość lokalizowania na tych obszarach nowej zabudowy wyrażona w powierzchni użytkowej zabudowy wielkopowierzchniowych obiektów handlowych
0 m ²				1,0		0 m ²

powierzchnia terenów zabudowy produkcji, składów, magazynów i usług	x	współczynnik pomniejszający – 0,8 x współczynnik pomniejszający – 0,7	x	średnia intensywność zabudowy	=	chłonność położonych na terenie miasta obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostek osadniczych, rozumiana jako możliwość lokalizowania na tych obszarach nowej zabudowy wyrażona w powierzchni użytkowej zabudowy produkcji, składów, magazynów i usług
795 435 m ²				0,3		133 633,08 m ²

Oszacowano chłonność położonych na terenie miasta obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostek osadniczych, rozumianą jako możliwość lokalizowania na tych obszarach nowej zabudowy (zgodnie z przyjętym w Kroku I założeniem, że w podanej niżej powierzchni użytkowej zabudowy nie uwzględniono powierzchni użytkowej budynków gospodarczych towarzyszących funkcji podstawowej) zgodnie z poniższą Tabelą.

Tabela 38. Oszacowanie chłonności obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej

Funkcja zabudowy	Powierzchnia terenów możliwa do zabudowania [m ²]	Powierzchnia użytkowa do zagospodarowania [m ²]	Powierzchnia możliwa do zabudowy [ha]
tereny zabudowy mieszkaniowej, w tym:	2 116 329	425 530,71	210
tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	1 706 929	184 803,51	169
tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej	409 400	240 727,2	41
tereny zabudowy usługowej, w tym:	1 371 520	263 035,92	137
tereny zabudowy usługowej towarzyszącej funkcji mieszkaniowej	1 259 587	241 097,05	126
tereny zabudowy usług publicznych	111 933	21 938,87	11
tereny zabudowy wielkopowierzchniowych obiektów handlowych	0	0	0
tereny zabudowy produkcji, składów, magazynów i usług	795 435	133 633,08	80

Źródło: opracowanie własne

KROK III. Oszacowanie chłonności położonych na terenie miasta obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę, innych niż wymienione w kroku II, rozumianą jako możliwość lokalizowania na tych obszarach nowej zabudowy (zgodnie z art. 10 ust. 5 pkt. 3 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym)

Szacując chłonność położonych na terenie miasta obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę, wliczono do tych terenów wyłącznie obszary położone poza obszarami o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej dla których przyjęto następujące założenia:

- posegregowano wyznaczone w planach tereny zabudowy, kwalifikując je do sześciu głównych typów zabudowy, a następnie opierając się na analizie aktualnych planów i trendach ich realizacji, przyjęto udział poszczególnych funkcji zabudowy w obrębie tych typów zabudowy:

- dla terenów o przewadze zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (do tej grupy terenów zakwalifikowano tereny oznaczone w planach miejscowych symbolami: MN, MNL, MN/Z) przyjęto udział poszczególnych funkcji zabudowy: mieszkaniowej jednorodzinnej – 70%, usługowej – 30%,
 - dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zabudowy usługowej (do tej grupy terenów zakwalifikowano tereny oznaczone w planach miejscowych symbolami: UMN, MNU, MEU, MSU, UM, MN/U, MU) przyjęto udział poszczególnych funkcji zabudowy: mieszkaniowej jednorodzinnej – 50%, usługowej – 50%,
 - dla terenów o przewadze zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej (do tej grupy terenów zakwalifikowano tereny oznaczone w planach miejscowych symbolami: MWU, MW/U) przyjęto udział poszczególnych funkcji zabudowy: mieszkaniowej wielorodzinnej – 70%, usługowej – 30%,
 - dla terenów zabudowy produkcji, składów, magazynów i usług skorelowanych z tymi funkcjami (do tej grupy terenów zakwalifikowano tereny oznaczone w planach miejscowych symbolami: PTB, PT/PSU, PTU, PSU, PTR, PBS),
 - dla terenów usług (w do tej grupy terenów zakwalifikowano tereny oznaczone w planach miejscowych symbolami: U, UH, UT, UU, UUM, U/Z),
 - dla terenów wielkopowierzchniowych obiektów handlowych (w do tej grupy terenów zakwalifikowano tereny oznaczone w planach miejscowych symbolami: UHC, UUC),
 - dla terenów usług publicznych (w do tej grupy terenów zakwalifikowano tereny oznaczone w planach miejscowych symbolami: UK, US, US(PSU), UZP, UO/US, US+UT/MWU);
- przyjęto średnią powierzchnię działki budowlanej dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej – 600 m² (uwzględniając specyfikę miasta i możliwość lokowania różnych form zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej: budynki wolnostojące, bliźniacze, szeregowe),
- przyjęto, dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej średnią powierzchnię użytkową mieszkania na osobę 40 m² oraz że jedno mieszkanie zajmowane jest średnio przez 2,9 osoby,
- dla pozostałych terenów zabudowy przyjęto, że realny średni wskaźnik powierzchni użytkowej budynków o funkcji podstawowej wynosi: dla zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej – 1,05, dla terenów usług – 0,35, dla terenów zabudowy produkcji, składów, magazynów oraz usług skorelowanych z tymi funkcjami – 0,3. W przypadku planów miejscowych nie zastosowano wskaźników pomniejszających, ponieważ w dokumentach tych ściśle określono tereny, gdzie faktycznie możliwa jest zabudowa.

Powierzchnia, położonych na terenie miasta, obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę, poza obszarami o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostek osadniczych, gdzie istnieje możliwość lokalizowania nowej zabudowy	określenie udziałów typów zabudowy *	powierzchnia terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w ww. obszarach
		powierzchnia terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej na ww. obszarach
		powierzchnia terenów zabudowy usługowej w ww. obszarach
		powierzchnia terenów zabudowy produkcji, składów, magazynów i usług w ww. obszarach

* w obrębie ww. obszarów wyznaczonych w obowiązujących w mieście Ostrołęka planach miejscowych, poza obszarami o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostek osadniczych, przyjęto udział poszczególnych typów (funkcji zabudowy): dla terenów o przewadze zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej: mieszkaniowej jednorodzinnej - 70%, usługowej - 30%; dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zabudowy usługowej: mieszkaniowej jednorodzinnej - 50%, usługowej - 50%; dla terenów o przewadze zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej: mieszkaniowej wielorodzinnej - 70%, usługowej - 30%; dla terenów zabudowy produkcji, składów, magazynów i usług skorelowanych z tymi funkcjami: jednolite przeznaczenie - 100%; dla terenów usług: jednolite przeznaczenie - 100%; dla terenów usług ekstensywnych: jednolite przeznaczenie - 100%.

powierzchnia terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	/	średnia powierzchnia działki budowlanej w terenach zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	x	średnia powierzchnia mieszkania na osobę*	=	chłonność położonych na terenie miasta obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę, poza obszarami o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostek osadniczych, gdzie istnieje możliwość lokalizowania nowej zabudowy wyrażona w
--	---	--	---	---	---	---

				powierzchni użytkowej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (mieszkań)
456 500 m ²		600 m ²	40 m ² x 2,9 osoby	88 256,67 m ²

* przyjęto, iż jedno mieszkanie zajmowane jest średnio przez 2,9 osoby

powierzchnia terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej	x	średnia intensywność zabudowy	=	chłonność położonych na terenie miasta obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę, poza obszarami o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostek osadniczych, gdzie istnieje możliwość lokalizowania nowej zabudowy wyrażona w powierzchni użytkowej zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej (mieszkań)
70 090 m ²		1,05		73 594,5 m ²

powierzchnia terenów zabudowy usługowej towarzyszącej funkcji mieszkaniowej	x	średnia intensywność zabudowy	=	chłonność położonych na terenie miasta obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę, poza obszarami o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostek osadniczych, gdzie istnieje możliwość lokalizowania nowej zabudowy wyrażona w powierzchni użytkowej zabudowy usługowej towarzyszącej funkcji mieszkaniowej
401 471 m ²		0,25		100 367,75 m ²

powierzchnia terenów zabudowy usług publicznych	x	średnia intensywność zabudowy	=	chłonność położonych na terenie miasta obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę, poza obszarami o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostek osadniczych, gdzie istnieje możliwość lokalizowania nowej zabudowy wyrażona w powierzchni użytkowej zabudowy usług publicznych
106 615 m ²		0,35		37 315,25 m ²

powierzchnia terenów zabudowy wielkopowierzchniowych obiektów handlowych	x	średnia intensywność zabudowy	=	chłonność położonych na terenie miasta obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostek osadniczych, rozumiana jako możliwość lokalizowania na tych obszarach nowej zabudowy wyrażona w powierzchni użytkowej zabudowy wielkopowierzchniowych obiektów handlowych
24 964 m ²		1,0		24 964 m ²

powierzchnia terenów zabudowy produkcji, składów, magazynów i usług	x	średnia intensywność zabudowy	=	chłonność położonych na terenie miasta obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę, poza obszarami o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostek osadniczych, gdzie istnieje możliwość lokalizowania nowej zabudowy wyrażona w powierzchni użytkowej zabudowy produkcji, składów, magazynów i usług
536 873 m ²		0,3		161 061,9 m ²

Oszacowana przy powyższych założeniach chłonność położonych w Ostrołęce terenów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę, poza obszarami o w pełni wykształconej

zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostek osadniczych, wynosi (zgodnie z przyjętym założeniem, iż w podanej niżej powierzchni użytkowej zabudowy nie uwzględniono powierzchni użytkowej budynków gospodarczych towarzyszących funkcji podstawowej) zgodnie z poniższą Tabelą.

Tabela 39. Oszacowanie chłonności terenów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę poza obszarami o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej

Funkcja zabudowy	Powierzchnia terenów możliwa do zabudowania [m ²]	Powierzchnia użytkowa do zagospodarowania [m ²]	Powierzchnia możliwa do zabudowy [ha]
tereny zabudowy mieszkaniowej, w tym:	526 590	161 851,17	101
tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	456 500	88 256,67	88
tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej	70 090	73 594,5	13
tereny zabudowy usługowej, w tym:	533 050	162 647	
tereny zabudowy usługowej towarzyszącej funkcji mieszkaniowej	401 471	100 367,75	50
tereny zabudowy usług publicznych	106 615	37 315,25	19
tereny zabudowy wielkopowierzchniowych obiektów handlowych	24 964	24 964	3
tereny zabudowy produkcji, składów, magazynów i usług	536 873	161 061,9	100

Źródło: opracowanie własne

KROK IV. Porównanie maksymalnego w skali miasta zapotrzebowania na nową zabudowę (określonego w Kroku I) z sumą powierzchni użytkowej zabudowy w podziale na funkcje zabudowy (określone w Krokach II i III) (zgodnie z art. 10 ust. 5 pkt. 4. ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym)

Porównując maksymalne w skali miasta zapotrzebowanie na nową zabudowę (w podziale na funkcje zabudowy) oraz sumę powierzchni użytkowej zabudowy (w podziale na funkcje zabudowy) możliwą do zrealizowania w obszarach o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostek osadniczych, w obrębie których istnieje możliwość lokalizowania nowej zabudowy oraz na podstawie planów miejscowych w terenach poza obszarami o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej ustalono, iż w mieście istnieje zapotrzebowanie na wytyczenie terenów nowej zabudowy, poza ww. obszarami, o powierzchni odpowiadającej (zgodnie z przyjętym założeniem, że w podanej niżej powierzchni użytkowej zabudowy nie uwzględnia się powierzchni użytkowej budynków gospodarczych towarzyszących funkcji podstawowej) około:

- 24 758,46 m² powierzchni użytkowa zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (na terenach o powierzchni ok. 24 ha),
- 96 951,66 m² powierzchni użytkowa zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej (na terenach o powierzchni ok. 16,5 ha),

- 104 743,2 m² powierzchni użytkowej zabudowy usługowej towarzyszącej funkcji mieszkaniowej (na terenach o powierzchni ok. 52 ha),
- 29 036 m² powierzchni użytkowej zabudowy wielkopowierzchniowych obiektów handlowych (na terenach o powierzchni ok. 3 ha).

<p>maksymalne w skali miasta zapotrzebowanie na nową zabudowę (w podziale na funkcje), wyrażone w powierzchni użytkowej zabudowy (w podziale na funkcje zabudowy) KROK I</p>	-	<p>chłonność położonych na terenie miasta obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostek osadniczych, gdzie istnieje możliwość lokalizowania nowej zabudowy (w podziale na funkcje) KROK II</p>	-	<p>chłonność położonych na obszarze miasta obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę (w podziale na funkcje) poza obszarami o w pełni wykształconej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostek osadniczych, gdzie istnieje możliwość lokalizowania nowej zabudowy (w podziale na funkcje zabudowy) KROK III</p>	=	<p>zapotrzebowanie na wytyczenie terenów nowej zabudowy (w podziale na funkcje), poza obszarami o w pełni wykształconej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostek osadniczych oraz poza obszarami przeznaczonymi w planach miejscowych pod zabudowę (w podziale na funkcję zabudowy) wyrażone w powierzchni użytkowej zabudowy (w podziale na funkcje zabudowy)</p>
---	---	--	---	--	---	---

Tabela 40. Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę – podsumowanie

Funkcja zabudowy	KROK I [m ²]	KROK II [m ²]	KROK III [m ²]	Końcowy bilans [m ²]
tereny zabudowy mieszkaniowej, w tym:	709 092	425 530,71	161 851,17	121 710,12 NIEDOBÓR
tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	297 818,64	184 803,51	88 256,67	24 758,46 NIEDOBÓR
tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej	411 273,36	240 727,2	73 594,5	96 951,66 NIEDOBÓR
tereny zabudowy usługowej, w tym:	500 208-	263 035,92	162 647	74 525,08 NIEDOBÓR
tereny zabudowy usługowej towarzyszącej funkcji mieszkaniowej	446 208	241 097,05	100 367,75	104 743,2 NIEDOBÓR
tereny zabudowy usług publicznych	0 ¹⁰	21 938,87	37 315,25	-59 254,12 NADPODAŻ
tereny zabudowy wielkopowierzchniowych obiektów handlowych	54 000	0	24 964	29 036 NIEDOBÓR
tereny zabudowy produkcji, składów, magazynów i usług	245 127	133 633,08	161 061,9	- 49 567,98 NADPODAŻ

Zródło: opracowanie własne

KROK V. OKREŚLENIE MOŻLIWOŚCI FINANSOWANIA PRZEZ MIASTO WYKONANIA SIECI KOMUNIKACYJNYCH I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ I SPOŁECZNEJ, SŁUŻĄCYCH REALIZACJI ZADAŃ WŁASNYCH GMINY ORAZ POTRZEB INWESTYCYJNYCH GMINY WYNIKAJĄCYCH Z KONIECZNOŚCI REALIZACJI ZADAŃ WŁASNYCH, ZWIĄZANYCH Z LOKALIZACJĄ NOWEJ ZABUDOWY NA OBSZARACH, O KTÓRYCH MOWA W KROKU II I III (ZGODNIE Z ART. 10 UST. 5 PKT.5. USTAWY O PLANOWANIU I ZAGOSPODAROWANIU PRZESTRZENNYM)

Potrzeby inwestycyjne miasta Ostrołęki, w tym wynikające z konieczności realizacji zadań własnych związane z flokalizacją nowej zabudowy na obszarach wyznaczonych w planach miejscowych oraz możliwości ich finansowania były analizowane w prognozach skutków finansowych uchwalenia tych dokumentów. Przy czym część z tych planowanych inwestycji została już zrealizowana, natomiast część została uwzględniona w planowanych wydatkach zawartych w wieloletnich prognozach finansowych Ostrołęki, w tym w WPF na lata 2017-2036. Prognozy te, jako dokumenty polityki finansowej gminy, są corocznie weryfikowane i aktualizowane.

W przeprowadzonych analizach ekonomicznych, środowiskowych i społecznych służących określeniu potrzeb i możliwości rozwoju miasta oszacowano możliwości finansowania przyjętych do realizacji inwestycji (określonych jako najbardziej potrzebnych) w perspektywie 30 lat.

Wynika z nich ogólnie, iż dla obszaru miasta, w wyniku możliwego powiększenia obszarów zabudowy (mieszkaniowej, usługowej, produkcyjno-usługowej), przewiduje się konieczność tworzenia rezerw budżetowych na wykonanie inwestycji z zakresu zadań własnych gminy. Realizacja planowanych inwestycji dotyczących obiektów infrastruktury społecznej (budowa żłobków), w odniesieniu do omówionych we wcześniejszych rozdziałach założeń, w tym dotyczących nakładów finansowych, jak również przy uwzględnieniu możliwości pozyskiwania środków finansowych

¹⁰ planowane inwestycje realizowane będą na terenach należących do miasta bądź na obszarach przeznaczonych w obowiązujących planach miejscowych na funkcje związane z lokalizacją usług publicznych

z różnych źródeł, w tym z programów rządowych, w perspektywie 2047 r., będzie możliwa ze środków finansowych zabezpieczonych w kolejnych budżetach gminy.

Natomiast w zakresie nakładów finansowych dotyczących inwestycji komunikacyjnych i infrastruktury technicznej uwarunkowania ekonomiczne miasta nie ograniczają możliwości rozwoju zamierzonych funkcji terenu zakładając realizację wyżej opisanego założenia, tj. lokalizowania nowej zabudowy przede wszystkim w zasięgu obsługi poprzez istniejące drogi publiczne oraz sieci infrastruktury technicznej i w ich sąsiedztwie. Nie mniej zakłada się, że lokalizacja części nowych terenów zabudowy będzie mogła wymagać realizacji nowych niewielkich odcinków dróg publicznych i infrastruktury technicznej, dotyczy to m.in. zaplanowanych już w prawie miejscowym terenów zabudowy.

Przewiduje się, że oszacowane w rozdziale 4 środki finansowe budżetu miasta z podziałem na poszczególne grupy wydatków inwestycyjnych przeznaczonych do 2036 r., będą wystarczające na realizację ww. wydatków. Ostrołęka jest wyposażona w podstawowe sieci i urządzenia infrastruktury technicznej, w tym ma dostęp do sieci przesyłowych, sieć komunikacyjna jest dobrze rozbudowana i zapewnia dogodną obsługę na poziomie lokalnym i ponadregionalnym, w związku z powyższym zakładane do 2036 r. kwoty wydatków inwestycyjnych w budżecie miasta przedstawione w ww. rozdziale zostaną przeznaczone przede wszystkim na dalszą, sukcesywną rozbudowę sieci kanalizacji sanitarnej, ewentualnie również w niewielkim stopniu sieci wodociągowej oraz modernizację (przebudowę i remonty) istniejących dróg, a także rozbudowę w niewielkim stopniu dróg gminnych wraz z sieciami infrastruktury technicznej dla nowych, zaplanowanych już w prawie miejscowym, terenów zabudowy znajdujących się w zasięgu obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej.

Zakładane dotychczas udziały środków finansowych przeznaczane na drogi publiczne i infrastrukturę techniczną pozwalają wnioskować, iż utrzymanie się podobnych tendencji budżetowych w kolejnych, po 2036 r., latach umożliwi przeprowadzenie rozbudowy układu komunikacyjnego wraz z siecią kanalizacji sanitarnej i siecią wodociągową dla potrzeb nowej zabudowy poza obszarami o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej, jak również poza terenami obecnie obsługiwanymi przez drogi publiczne i podstawową sieć infrastruktury technicznej, jednak leżącymi poza obszarami o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej miasta.

Zakładając, iż na 1 ha terenów zabudowy mieszkaniowej niezbędne jest wykonanie odcinka średnio o długości ok. 200 metrów drogi dla zapewnienia dostępu do drogi publicznej każdej potencjalnej działki budowlanej (o średniej pow. 600 m²) otrzymujemy dla ok. 98,5 ha terenów inwestycyjnych (zgodnie z wnioskami rozdziałów 5.3. i 5.4) konieczność zapewnienia przez miasto finansowania budowy ok. 20 km nowych dróg gminnych. Przyjmując realny koszt budowy drogi gminnej wraz z siecią wodociągową i kanalizacyjną oraz kosztem wykupu gruntu na uśrednionym poziomie 1,35 mln zł / 1 km drogi, niezbędne jest zarezerwowanie środków finansowych na ten cel w wysokości ok. 26,4 mln zł w całym okresie tj do 2047 roku.

Podsumowując, realizacja opisanych wyżej możliwości inwestycyjnych będzie mogła nastąpić w przypadku realnych potrzeb uzbrajania terenów dla nowej zabudowy. Miasto Ostrołęka posiada możliwości finansowe do realizacji zadań własnych z zakresu budowy nowej infrastruktury komunikacyjnej i sieci infrastruktury technicznej dla uzbrojenia obszarów nowej zabudowy realizowanej w latach 2019-2047.

11. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU PRAWNEGO GRUNTÓW

Miasto Ostrołęka zajmuje powierzchnię 3 345 ha.

Na terenie miasta zdecydowanie przeważają grunty należące do osób fizycznych (47,71%), w tym prawie 54% stanowią grunty nie wchodzące w skład gospodarstw rolnych. Około 15% stanowią grunty gmin i związków międzygminnych z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie wieczyste. Wśród tej grupy najwięcej (około 10%) zajmują grunty wchodzące w skład

gminnego zasobu nieruchomości. Około 9,5% wszystkich gruntów w mieście stanowią grunty Skarbu Państwa w użytkowaniu wieczystym. Zaś nieco ponad 9% grunty spółek prawa handlowego.

Szczegółowe zestawienia zawiera poniższa tabela.

Tabela 41. Struktura własności gruntów miasta Ostrołęka stan na dzień 1 stycznia 2019 r.

Grupa lub podgrupa rejestrowa	Wyszczególnienie wchodzące w skład grupy	Powierzchnia ogólna gruntów [ha]	Udział [%]
Grunty SP poza użytkowaniem wieczystym	wchodzące w skład zasobu Własności Rolnej SP	41	1,23
	w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego LP	1	0,03
	w trwałym zarządzie państwowych jednostek organizacyjnych	144	4,30
	wchodzące w skład zasobu nieruchomości SP z wyłączeniem gruntów przekazanych w trwały zarząd	44	1,32
	grunty SP pokryte wodami powierzchniowymi	3	0,09
	grunty SP przekazane organom wykonującym zadania zarządcze w stosunku do dróg publicznych	30	0,90
	Razem	263	7,86
Grunty SP w użytkowaniu wieczystym	grunty SP w użytkowaniu wieczystym osób fizycznych	14	0,42
	grunty SP w użytkowaniu wieczystym państwowych osób prawnych	73	2,18
	grunty SP w użytkowaniu wieczystym spółdzielni mieszkaniowych	6	0,18
	grunty SP w użytkowaniu wieczystym pozostałych osób	226	6,76
	Razem	319	9,54
Grunty spółek SP, przedsiębiorstw państwowych i innych państwowych osób prawnych	grunty spółek SP, przedsiębiorstw państwowych i innych państwowych osób prawnych	3	0,09
	Razem	3	0,09
Grunty gmin i zw. międzygm. z wyłączeniem gruntów przekaz. w użytkowanie wieczyste	grunty wchodzące w skład gminnego zasobu nieruchomości z wyłączeniem grup poniżej	335	10,01
	przekazane w trwały zarząd gminnym jednostkom organizacyjnym	41	1,23
	przekazane w trwały zarząd organom wykonującym zadania zarządców w stosunku do dróg gminnych	130	3,89
	Razem	506	15,13
Grunty gmin i związków międzygminnych przekazane w użytkowanie wieczyste	grunty w użytkowaniu wieczystym gminnych osób fizycznych	18	0,54
	grunty w użytkowaniu wieczystym gminnych osób prawnych	2	0,06
	grunty w użytkowaniu wieczystym spółdzielni mieszkaniowych	23	0,69
	grunty w użytkowaniu wieczystym pozostałych osób	123	3,68
	Razem	166	4,96
Grunty będące własnością samorządowych osób prawnych oraz	grunty będące własnością wojewódzkich osób prawnych oraz których właściciele są nieznanymi	1	0,03

Grupa lub podgrupa rejestrowa	Wyszczególnienie wchodzące w skład grupy	Powierzchnia ogólna gruntów [ha]	Udział [%]
grunty których właściciele są nieznanymi	Razem	1	0,03
Grunty osób fizycznych	wchodzące w skład gospodarstw rolnych	738	22,06
	nie wchodzące w skład gospodarstw rolnych	858	25,65
	Razem	1 596	47,71
Grunty spółdzielni	grunty, które są własnością spółdzielni mieszkaniowych i ich zw. oraz grunty których	40	1,20
	pozostałe grunty	11	0,33
	Razem	51	1,52
Grunty kościołów i związków wyznaniowych	Grunty kościołów i związków wyznaniowych	32	0,96
	Razem	32	0,96
Wspólnoty gruntowe	Wspólnoty gruntowe	1	0,03
	Razem	1	0,03
Grunty powiatów z wyłączeniem gruntów przekaz. w użytkowanie wieczyste	grunty wchodzące w skład powiatowego zasobu nieruchomości z wyłączeniem gruntów poniżej	1	0,03
	gr. powiatów przekazane w trwały zarząd oraz grunty których właściciele nie są znani	7	0,21
	gr. powiatów przekazane organom które wykonują zadania zarządcze w stosunku do dróg powiatowych	31	0,93
	Razem	39	1,17
Grunty województw z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie wieczyste	grunty wchodzące w skład wojewódzkiego zasobu nieruchomości z wyłączeniem gruntów poniżej	35	1,05
	gr. województw przekazane w trwały zarząd oraz grunty których właściciele nie są znani	5	0,15
	gr. województw przekazane organom które wykonują zadania zarządcze w stosunku do dróg wojewódzkich	19	0,57
	Razem	59	1,76
Grunty będące przedmiotem własności i władania spółek prawa handlowego i innych osób niewymienionych wcześniej	spółek prawa handlowego	303	9,06
	partii politycznych i stowarzyszeń	1	0,03
	pozostałe z tej grupy	5	0,15
	Razem	309	9,24
RAZEM	powierzchnia ewidencyjna	3 345	100,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie materiałów z UM Ostrołęka, styczeń 2019

12. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA OBIEKTÓW I TERENÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH

12.1 OBIEKTY I TERENY CHRONIONE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW O OCHRONIE PRZYRODY

Z wymienionych w Art. 6 Ustawy o ochronie przyrody – form ochrony przyrody (poza ochroną gatunkową) na terenie miasta Ostrołęka występują: 2 obszary Natura 2000 oraz 8 pomników przyrody.

12.1.1. Obszary Natura 2000

Na terenie miasta znajdują się 2 obszary Natura 2000:

PLB140014 – Dolina Dolnej Narwi zajmuje powierzchnię 26 527,82 ha, z czego prawie 15,7% (524,84 ha) znajduje się na obszarze miasta Ostrołęka. Obszar leży na Nizinie Północnomazowieckiej pomiędzy Łomżą a Pułtuskim - długości nurtu rzeki wynosi ok.140 km, a szerokość doliny zmienia się w zakresie 1,5-7 km. Niemal na całym odcinku rzeka silnie meandruje. Brzegi rzeki są generalnie strome, szerokość nurtu wynosi 80-100 m, występują tu wypłylenia i łachy, liczne są starorzecza. W dolinie występują zadrzewienia wierzbowe i olchowe oraz niewielkie połacie borów sosnowych. Obszary leśne są poprzęplatane terenami otwartymi, na których dominują pastwiska.

Na tym obszarze występuje co najmniej 35 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 19 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK). Jest to bardzo ważna ostoja ptaków wodno-błotnych (szczególnie w okresie lęgowym) takich gatunków ptaków jak: *batalion (PCK)*, *błotniak łąkowy (PCK)*, *dubelt (PCK)*, *kraska (PCK)*, *krwawodziób (PCK)*, *kulik wielki (PCK)*, *kulon (PCK)*, *łabędź krzykliwy (PCK)*, *rybitwa białoczarna (PCK)*, *rybitwa czarna (PCK)*, *rybitwa rzeczna (PCK)*, *rycyk (PCK)*, *sieweczka rzeczna (PCK)*, *sowa błotna (PCK)*, *zimirdek (PCK)*.

Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku z dnia 30 kwietnia 2014 r. ustanowiono „Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Dolnej Narwi” (Dz. Urz. Woj. Mazowieckiego z 2014 r. poz. 4462) zmienione Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku z dnia 25 maja 2016 r. (Dz. Urz. Województwa Mazowieckiego z 2016 r. poz. 4966).

PLB140005 – Dolina Omulwi i Płodownicy zajmuje powierzchnię 34 386,66 ha, z czego 0,69% (23 ha) znajduje się na obszarze miasta Ostrołęka. Obszar ten położony jest na terenie dwóch makroregionów fizycznogeograficznych: Nizin Północnomazowieckich oraz Pojezierza Mazurskiego. Większość terenu obszaru Doliny Omulwi i Płodownicy znajduje się w granicach mezoregionu Równina Kurpiowska (część południowa i środkowa). Równina ta zbudowana jest głównie z piasków, które na działach międziodolnych tworzą wydmy, dochodzące do 20 m wysokości względnej, natomiast wzdłuż biegu obu rzek ciągną się podmokłe terasy zalewowe zajęte przez łąki. Niewielka, północna część obszaru znajduje się w granicach mezoregionu Równina Mazurska, która zbudowana jest z rozległych sandrów nakrywających zasięg fazy leszczyńskiej. Pod względem podziału geobotanicznego omawiany teren znajduje się w granicach okręgu Puszczy Kurpiowskiej.

W ostoi Doliny Omulwi i Płodownicy stwierdzono 26 lęgowych gatunków ptaków z Zał. I Dyrektywy Ptasiej. Ponadto wykazano występowanie szeregu gatunków Ptaków Migrujących nie wymienionych w Załączniku I. Jako przedmioty ochrony uznanych zostało 19 gatunków. Spośród nich 12 to gatunki z I załącznika DP. Na terenie obszaru występuje kilka gatunków silnie zagrożonych wyginięciem (*kraska*, *wodniczka* i *cietrzew*). Obszar ma kluczowe znaczenie dla ochrony *kulika wielkiego*, będąc jedną z największych krajowych ostoi gatunku. Przedmiotami ochrony są gatunki zajmujące różnorodne siedliska. Na terenach łąk i turzycowisk są to: *kropiatka*, *kulik wielki*, *rycyk*, *krwawodziób*, *dubelt*, *kszyk*, *błotniak łąkowy*, *wodniczka* i *cietrzew*. W urozmaiconym krajobrazie kulturowym powszechnie występują: *bocian biały*, *lerka*, *świergotek polny*, *dudek* oraz *ginąca kraska*. Z kolei ze stawami rybnymi związane są: *wąsatka* i *pliszka cytrynowa*. Na terenach leśnych (ubogie bory sosnowe na piaszczystych glebach) powszechnie występuje *lelek*.

Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie z dnia 31 marca 2014 r. ustanowiono „Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Omulwi i Płodownicy PLB140005” (Dz. Urz. Woj. Mazowieckiego z 2014 r. poz. 3721) wraz z późniejszymi zmianami.

12.1.2. Pomniki przyrody

Na terenie miasta Ostrołęka występuje 8 pomników przyrody – pojedyncze drzewa. Szczegółowe dane zawiera poniższa tabela.

Tabela 42. Pomniki przyrody na terenie miasta Ostrołęka

Lp.	Nazwa pomnika przyrody (opis)	Data ustanowienia	Obowiązująca podstawa prawna	Lokalizacja	Obwód na wysokości 1,3 m [cm]	Wysokość [m]
1	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	2008-03-21	Rozporządzenie Nr 17 Wojewody Mazowieckiego z 26.02.2008 w sprawie ustanowienia pomników przyrody położonych na terenie powiatu ostrołęckiego (Dziennik Urzędowy Województwa Mazowieckiego Z 06.03. 2008 Nr 29 poz.1073)	ul. Księcia Mieszka I 2	306	18
2	„Wodnik” Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	2015-08-06	Uchwała Nr 75/XI/2015 z dnia 25 czerwca 2015r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody (Dz. Urz. z 2015 r. poz. 6424=	Rośnię nad lewym brzegiem rzeki Narwi na działce nr ewid. 30035/19, obręb 0003-3.	340	23
3	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	2008-03-21	Rozporządzenie Nr 17 Wojewody Mazowieckiego z 26.02.2008 w sprawie ustanowienia pomników przyrody położonych na terenie powiatu ostrołęckiego (Dziennik Urzędowy Województwa Mazowieckiego Z 06.03. 2008 Nr 29 poz.1073)	ul. Księcia Mieszka I	336	18
4	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	1974-07-24	jw.	ul. Poprzeczna 5	230	18
5	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	1974-07-24	jw.	ul. Bogusławskiego i 11 Listopada	207	18
6	Jesion wyniosły <i>Fraxinus excelsior</i>	2008-03-21	jw.	ul. Staszica 1	200	20
7	Dąb szypułkowy	2008-03-21	jw.	u. 11 Listopada 28	305	18

Lp.	Nazwa pomnika przyrody (opis)	Data ustanowienia	Obowiązująca podstawa prawna	Lokalizacja	Obwód na wysokości 1,3 m [cm]	Wysokość [m]
	<i>Quercus robur</i>					
8	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	2008-03-21	jw.	ul. Baśniowa 16	160	25

Zródło: Dane Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, <http://crfop.gdos.gov.pl>

W sąsiedztwie pomników przyrody obowiązują ograniczenia i zakazy wynikające z aktów ustanawiających, które również są uwzględnione w obowiązującej ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (art. 45), natomiast nie obowiązują zakazy wynikające z aktu ustanawiającego pomnik przyrody, które nie są uwzględnione w ww. przepisie ustawy, jak również nie mają zastosowania zakazy wymienione w art. 45 ustawy, które nie figurują w akcie prawa miejscowego. Wskazano jest, aby Gmina dążyła do uregulowania stanu prawnego pomników przyrody w celu dostosowania do obowiązujących przepisów.

12.1.3. Obiekty i tereny proponowane do objęcia ochroną na podstawie przepisów o ochronie przyrody

Na terenie miasta Ostrołęka nie występują obiekty i tereny proponowane do objęcia ochroną prawną.

12.2. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYMAGAŃ DOTYCZĄCYCH OCHRONY PRZECIWPOWODZIOWEJ

Na terenie miasta Ostrołęka występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią. Obszary te zostały opisane w rozdziale 5.2 niniejszego studium.

12.3. OBIEKTY I OBSZARY CHRONIONE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW O OCHRONIE ZABYTKÓW

12.3.1. Obiekty i obszary prawnej ochrony konserwatorskiej

W stosunku do obszarów i obiektów zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków obowiązuje priorytet wymagań konserwatorskich:

- uzgadnianie zamierzeń i działań inwestycyjnych, w trybie przepisów odrębnych, z organem ds. ochrony zabytków;
- uzyskanie pozwolenia organu ds. ochrony zabytków dla wszelkich działań inwestorskich realizowanych w obiektach i na nieruchomościach wpisanych do rejestru zabytków.

Obiekty i obszary wpisane do rejestru zabytków nieruchomych zamieszczono poniżej.

Tabela 43. Wykaz obiektów nieruchomych wpisanych do Rejestru Zabytków położonych na obszarze miasta Ostrołęka

L.p.	Obiekt	Adres	Numer rejestru	Chronologia
1	Zespół urbanistyczny Starego Miasta	Ostrołęka, w granicach: rzeka Narew – ulica Bogusławskiego – ulica Kopernika, zespół kościelny – ulica Batorego – ulica Pstrowskiego	A-440z 9.02.1977	XVI – XIX w.
2	Zespół sakralny z XVIII w.: kościół pw. św. Antoniego i Klasztor O. O. Bernardynów, wraz z ogrodem w granicach istniejącego ogrodzenia i	Ostrołęka, ul. Gomulickiego 1a	A-384z. 08.12.1958 r	XVIII w.

	otoczeniem w promieniu 50 m			
3	Kościół pw. Nawiedzenia NMP z XIV/XVII w. wraz z wyposażeniem wewnątrz i najbliższym otoczeniem w promieniu 50 m	Ostrołęka, ul. Szwedzka 2	A-388 z 20.01.1959 r.	XIV/XVII w.
4	Murowana dzwonnica znajdująca się przy kościele farnym pw. Nawiedzenia NMP	Ostrołęka, pl. Papieża Jana Pawła II	A-1186, z 16.05.2013 r.	2 poł. XVIII w.
5	Dom staromiejski, murowany	Ostrołęka, pl. im. Józefa Bema 8	A-434 z 04.04.1974 r.	XIX w.
6	Budynek drewniany, dwukondygnacyjny z mansardą, wykuszem	Ostrołęka, ul. Głowackiego 42	A-438 z 09.02.1977 r.	przełom XIX/XX.
7	Budynek murowany (kamienica) WSS „Społem”	Ostrołęka, pl. Bema 9	A-453 z 28.08.1979 r.	przełom XIX i XX w.
8	Kaplica cmentarna(murowana)	Ostrołęka, ul. Kujawska	A-479 z 11.12.1981 r.	poł. XIX
9	Dawny szpital powiatowy św. Józefa	Ostrołęka, ul. Szpitalna 2	A-529 z 24.01.1986 r.	z 1850 r. przebudowany w 1909 r.
10	Klasycystyczny budynek dawnego Starostwa	Ostrołęka, pl. gen. J. Bema nr 3	A-581 z 17.11.1986 r.	z 1824 r.
11	Ratusz klasycystyczny	Ostrołęka, przy pl. gen. J. Bema 1	A-582 z 17.11.1986 r.	wzniesiony w latach 1825-1828
12	Cerkiew prawosławna ob. kościół parafialny pw. św. Wojciecha	Ostrołęka, aleja Wojska Polskiego 44	A-583 z 17.11.1986 r.	z 1890 r.
13	Plebania kościoła parafialnego pw. św. Wojciecha	Ostrołęka, aleja Wojska Polskiego 44	A-583 z 17.11.1986 r.	z 1890 r.
14	Budynek przedszkola	Ostrołęka, aleja Wojska Polskiego 32	A-585 z 18.12.1987 r.	z 1890 r.
15	Budynek pokoszarowy, murowany	Ostrołęka, aleja Wojska Polskiego 23	A-586 z 18.12.1987 r.	powstały w latach 1886-1900
16	Budynek murowany z cegły	Ostrołęka, aleja Wojska Polskiego 42	A-587 z 18.12.1987 r.	powstały w 1886 r.
17	Budynek pokoszarowy, murowany z cegły	Ostrołęka, ul. Legionowa 15	A-588 z 18.12.1987 r.	powstały w 1886 r.
18	Budynek pokoszarowy, murowany	Ostrołęka, aleja Wojska Polskiego 5	A-589, z 18.12.1987 r.	powstały w latach 1886-1900
19	Budynek pokoszarowy, murowany z cegły	Ostrołęka, aleja Wojska Polskiego 6	A-590, z 18.12.1987 r.	powstały w 1886 r.
20	Fortyfikacje ziemne „Forty Bema	Ostrołęka, ul. Stacha	A-602 z	1880 r.

	wraz z drogą rokadową fortu – do starego przyczółka mostowego. Pomnik-Mauzoleum, znajdujący się na terenie „Fortów Bema”	Konwy/Warszawska	23.07.1991 r.	
21	Budynek mieszkalny	Ostrołęka, ul. Kościuszki 8	A-606 z 04.05.1993 r.	lata 20-te XX w.
22	Budynek murowany	Ostrołęka, pl. gen. J. Bema 4	A-612 z 12.06.1994 r.	lata 20-te XX w.
23	Budynek plebanii	Ostrołęka, ul. Szwedzka 2	A-613 z 03.01.1995 r.	początek XX w.
24	Elewacje zewnętrzne i gabaryt budynku koszarowego	Ostrołęka, aleja Wojska Polskiego 21	A-622 z 12.01.1998 r.	lata 1886-1890
25	Stara część cmentarza parafialnego rzymskokatolickiego	Ostrołęka, Legionowa 15	A-560 z 30.01.1986 r.	XIX w
26	Dwór drewniany	Ostrołęka, Łomżyńska 26	A-454 z dnia 22.08.1979r.	wzniesiony w 3 ćwierci XIX w
27*	Grodzisko wczesnośredniowieczne nizinne położone na gruntach miejskich zwanych „Starym Miastem”, wraz z otaczającym podgrodzem (obszar w promieniu 100 m od zewnętrznej linii wałów grodziska)	-	numer rejestru zabytków 36/152 z 19.01.1955 r.	-
28*	Nawarstwienia kulturowe starego miasta w Ostrołęce	-	numer rejestru zabytków 320, decyzja z dn. 04.08.1992 r.	-

*Na terenie miasta Ostrołęka do rejestru zabytków wpisane są również nieruchomości zabytki archeologiczne o LP 27 i 28.
Źródło: dane Mazowieckiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków

Na terenie miastnajduje się jedno stanowiska archeologiczne wpisane do Rejestru Zabytków. Jest to stanowisko (grodzisko) wpisane do rejestru zabytków województwa mazowieckiego pod nr 36/152, decyzja z dnia 19.01.1955 r.

Tabela 44. Stanowiska archeologiczne ujęte w Wojewódzkim Rejestrze Zabytków

L.P.	Nr obszaru AZP	Nr stanowiska w miejscowości	Nr stanowiska na obszarze	Chronologia stanowiska
1	39-71	5	2	średniowiecze, nowożytność

Źródło: dane Mazowieckiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków

13. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI

13.1. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCEGO Z FUNKCJONOWANIA ISTNIEJĄCEGO SYSTEMU TRANSPORTOWEGO

13.1.1. Układ drogowy

Układ drogowy miasta Ostrołęka składa się z 151,03 km dróg publicznych (120,14 km dróg utwardzonych i 30,61 km nieutwardzonych) w tym:

- 9,36 km dróg krajowych;
- 5,65 km dróg wojewódzkich;
- 38,32 km dróg powiatowych (37,60 km dróg utwardzonych i 0,73 km nieutwardzonych);
- 97,69 km dróg gminnych (67,54 km dróg utwardzonych i 29,88 km nieutwardzonych).

Pod względem funkcjonalnym układ drogowy pełni dualne zadania. Wyróżnia się drogi służące połączeniom ponadlokalnym, tzn. innym niż tylko potrzebom komunikacyjnym miasta, są to drogi krajowe, wojewódzkie, część powiatowych oraz drogi o znaczeniu lokalnym, obsługujące miejscowe potrzeby komunikacyjne, do których zaliczają się pozostałe drogi powiatowe, drogi gminne oraz drogi wewnętrzne.

Przez teren miasta Ostrołęka przechodzą następujące drogi krajowe i wojewódzkie:

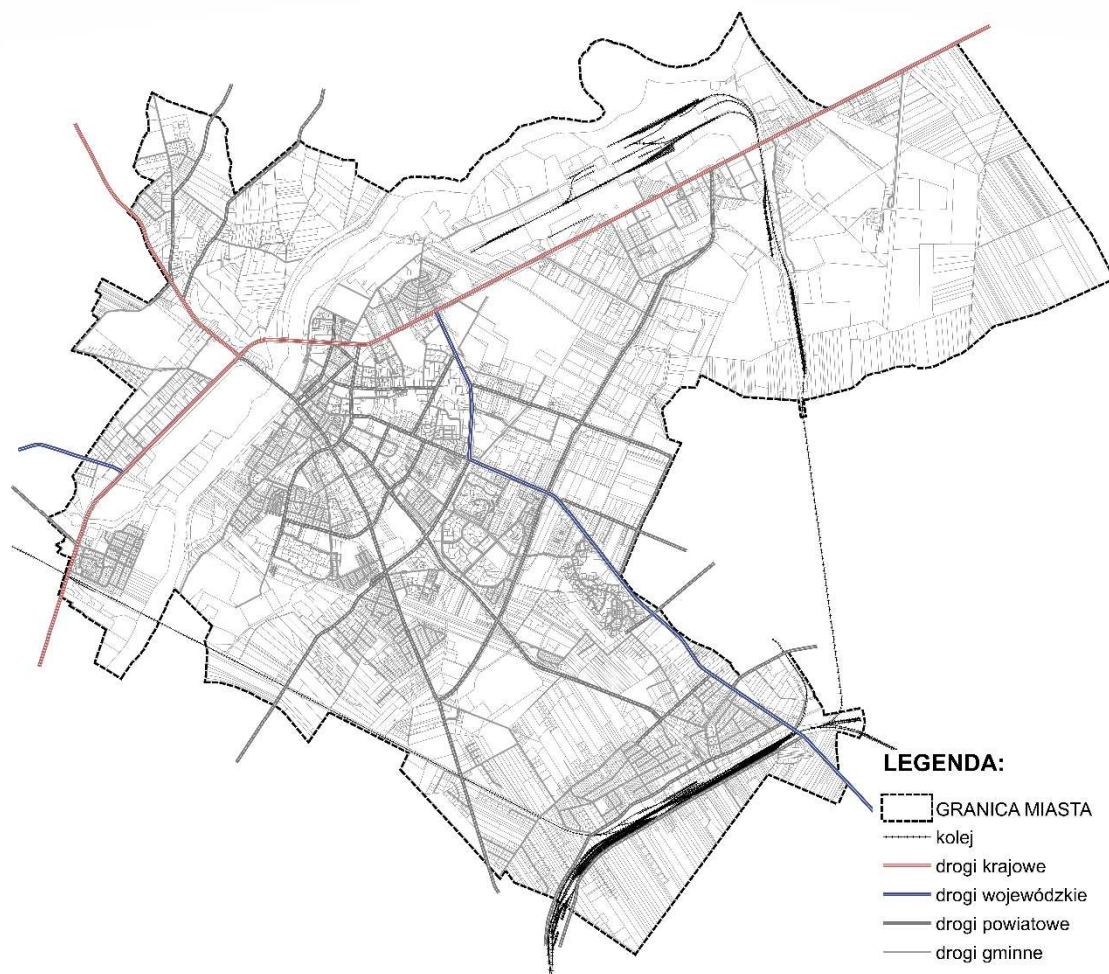
- droga krajowa nr 61 o przebiegu Warszawa - Legionowo - Zegrze - Serock - Pułtusk - Różan – Ostrołęka – Łomża – Grajewo – Augustów. Droga stanowi ważny szlak komunikacyjny łączący Warszawę z Augustowem. Przebiega przez województwo mazowieckie i podlaskie. Od kilku lat droga jest systematycznie rozbudowywana i modernizowana. Droga ma duże znaczenie w prowadzeniu ruchu tranzytowego. Droga została zaliczona jako droga główna ruchu przyspieszonego;
- droga krajowa nr 53 o przebiegu Olsztyn – Szczytno – Rozogi – Myszyniec – Kadzidło – Ostrołęka. DK53 jest drogą o znaczeniu regionalnym, uzupełniającą podstawową sieć drogową państwa. Jest to jedna z trzech dróg krajowych łączących Warmię i Mazury z Mazowszem, a pośrednio z Warszawą. W województwie mazowieckim jest kręgosłupem komunikacyjnym północno-wschodniej części regionu, mającym większe znaczenie jedynie w okresie letnim. Droga została zaliczona jako droga główna;
- droga wojewódzka nr 544 o przebiegu Brodnica- Lidzbark – Działdowo – Mława – Przasnysz – Krasnosielc – Ostrołęka. W obszarze administracyjnym miasta znajduje się tylko około 300 metrów drogi. DK 544 łączy się DK 61. Droga została zaliczona jako droga zbiorcza. Droga stanowi ważne połączenie w układzie wewnątrz regionalnym i ponadregionalnym;
- droga wojewódzka nr 627 o przebiegu Ostrołęka - Ostrów Mazowiecka - Małkinia - Kosów Lacki - Sokołów Podlaski. Droga została zaliczona jako droga główna.

W dalszej kolejności dla powiązań zewnętrznych, ale także i wewnętrznych miasta istotne są drogi powiatowe. Zapewniają one spójność sieci drogowej oraz służą głównie wewnętrznym potrzebom komunikacyjnym miasta i okolicznych miejscowości. Są to drogi:

- droga nr 5102W stanowiąca ul. 11 Listopada;
- droga nr 5101W stanowiąca ul. Al. Jana Pawła II;
- droga nr 5119W stanowiąca ul. Al. Ks. Jerzego Popiełuszki i ul. Al. Solidarności;
- droga nr 5106W stanowiąca ul. Pl. Gen. Józefa Bema;
- droga nr 5107W stanowiąca ul. Gen. Ludwika Bogusławskiego;
- droga nr 5119W stanowiąca ul. Bohaterów Warszawy i ul. Bohaterów Westerplatte;
- droga nr 5111W stanowiąca ul. Ks. Stanisława Brzóska;
- droga nr 5110W stanowiąca ul. Henryka Dobrzańskiego;
- droga nr 5105W stanowiąca ul. Farną;
- droga nr 5101W stanowiąca ul. Gen. Armii Aleksandra Gorbatawa;
- droga nr 4403W stanowiąca ul. Goworowską;
- droga stanowiąca ul. Graniczną;

- droga nr 5112W stanowiąca ul. Gen. Józefa Hallera;
- droga nr 5109W stanowiąca ul. Inwalidów Wojennych;
- droga nr 5120W stanowiąca ul. Kaczyńską;
- droga nr 4403W stanowiąca ul. Jana Kilińskiego;
- droga nr 5114W stanowiąca ul. Kolejową;
- droga nr 5107W stanowiąca ul. Mikołaja Kopernika;
- droga stanowiąca ul. Janusza Korczaka;
- droga nr 5106W stanowiąca ul. Gen. Tadeusza Kościuszki;
- droga nr 5108W stanowiąca ul. Króla Stanisława Leszczyńskiego;
- droga nr 5116W stanowiąca ul. Ławską;
- droga nr 4403W stanowiąca ul. Obozową;
- droga nr 2538W stanowiąca ul. Gen Zygmunta Padlewskiego;
- droga nr 5119W stanowiąca ul. Ks. Antoniego Pęksy;
- droga nr 5103W stanowiąca ul. Marszałka Józefa Piłsudskiego;
- droga nr 2569W stanowiąca ul. Pomian;
- droga nr 5113W stanowiąca ul. Przemysłową;
- droga stanowiąca ul. Rolną;
- droga nr 5107W stanowiąca ul. Henryka Sienkiewicza;
- droga nr 2538W stanowiąca ul. Zygmunta Sierakowskiego;
- droga nr 5117W stanowiąca ul. Składową;
- droga nr 2539W stanowiąca ul. Słoneczną;
- droga nr 5103W stanowiąca ul. Stanisława Staszica;
- droga nr 2569W stanowiąca ul. Kontradmirala Włodzimierza Steyera;
- droga nr 5105W stanowiąca ul. Szpitalną;
- droga nr 5104W stanowiąca ul. Targową;
- droga nr 5118W stanowiąca ul. Wierzbową;
- droga nr 2569W stanowiąca ul. Brata Zenona Żebrowskiego;
- droga nr 5115W stanowiąca ul. Stefana Żeromskiego;
- droga nr 5113W stanowiąca ul. Żołnierzy Armii Krajowej.

Drogi publiczne kategorii gminnej zapewniają spójność sieci drogowej oraz służą głównie wewnętrznym potrzebom komunikacyjnym mieszkańcom miasta, zapewniają bezpośrednią obsługę zagospodarowania, wyprowadzając ruch na drogi wyższych kategorii. Stanowią uzupełnienie powiązań komunikacyjnych o znaczeniu lokalnym. Na obszarze Ostrołęki znajduje się 327 odcinków dróg gminnych. Drogi gminne w około 31% nie posiadają nawierzchni twardej, oznacza to, że potrzeby inwestycyjne w tej dziedzinie są duże. Sieć komunikacyjną miasta Ostrołęka przedstawia Rysunek 10.

Rysunek 10. Sieć komunikacyjna miasta Ostrołęka

źródło: opracowanie własne.

Układ głównych ulic w mieście ma charakter promienisto- obwodowy, skoncentrowany u zbiegu dróg krajowych nr 61 i 53. Jest on zdeterminowany położeniem w stosunku do rzeki Narew. W związku z przebiegiem przez miasto DK nr 61, która szczególnie związana jest z ruchem tranzytowym, w mieście występują duże utrudnienia komunikacyjne. Ma to związek z brakiem wykształconego systemu dróg o charakterze obwodowym. W związku z tym, te same ulice, które pełnią funkcje tranzytowe, są wykorzystywane do obsługi wewnętrznej miasta. Częściowym rozwiązaniem problemu był projekt inwestycyjny, który zakładał budowę „obwodnicy” wewnętrznej miasta w ciągu ulic Bohaterów Warszawy i Bohaterów Westerplatte. Obwodnica przyczyniła się do poprawy komunikacyjnej miasta oraz udostępniła nowe tereny inwestycyjne. Budowa zewnętrznej obwodnicy miasta jest zadaniem priorytetowym w najbliższej przyszłości miasta. Realizacja inwestycji jest istotna z punktu widzenia połączeń międzynarodowych i wojewódzkich, jak również poprawy warunków życia mieszkańców miasta.

Znacznym problemem komunikacyjnym miasta jest brak wystarczającej ilości obiektów mostowych łączących oba brzegi rzeki Narew. Przy dużym natężeniu ruchu, dwa obecnie istniejące mosty nie są w stanie zaspokoić potrzeb komunikacyjnych. Dodatkowo negatywnie na to zjawisko wpływa fakt, iż dwie drogi, w ciągu których znajdują się obiekty mostowe łączą się poprzez skrzyżowanie o ruchu okrężnym 300 metrów od zjazdu z mostu. Skutkuje to skupieniem całego ruchu z obu mostów na jednym skrzyżowaniu, które nie jest w stanie sprostać rozładowaniu wysokiego natężenia ruchu.

Największe natężenie ruchu występuje na drogach krajowych. Dane dotyczące obecnego poziomu ruchu przedstawiono w Tabeli 46. Na podstawie Generalnego Pomiaru Ruchu z 2015 roku drogą wojewódzką nr 627 i 544 porusza się 2000-5000 pojazdów w ciągu doby. W porównaniu do badania

Generalnego Pomiaru Ruchu z 2010 kategoria ruchu na tych drogach spadła o 1 poziom, zanotowano również spadek SDRR o 5-33%. Według Planu rozwoju sieci drogowej dróg wojewódzkich województwa mazowieckiego na lata 2016-2026 docelową klasą techniczną dróg 627 i 544 jest klasa GP. Stan drogi nr 544 określony został jako krytyczny, natomiast drogi 627 jako dobry i zadawalający. Maksymalny dopuszczalny nacisk osi na obu drogach wynosi 80 kN. Drogi wojewódzkie nr 544 i 627 tworzą korytarz transportowy zwany Wielką Pętlą Mazowsza.

Tabela 45. Wyniki generalnego pomiaru ruchu na drogach krajowych i wojewódzkich w roku 2015

Nazwa odcinka	Nr dr	SDRR poj. silnik. Ogółem	Rodzajowa struktura ruchu pojazdów silnikowych						
			Moto-cykle	Sam. osob. Mikro-busy	Lekkie sam. ciężarowe (dostawcze)	Sam. Ciężarowe		Auto-busy	Ciągniki rolnicze
						Bez przycz.	Z przycz.		
Różan-Ostrołęka	DK 61	4912	26	3333	361	197	916	75	4
Ostrołęka-Wojciechowice	DK 61	8989	48	6398	728	247	1428	133	7
Kadzidło-Ostrołęka	DK 53	8840	35	7198	650	260	591	101	5
Nowa Wieś-Ostrołęka	DW 544	4044	36	3455	202	93	226	24	8
Ostrołęka-Czerwin-Ostrów Mazowiecka	DW 627	3080	25	2456	197	132	240	18	12

Źródło: na podstawie danych Generalnego Pomiaru Ruchu z 2015r.

Charakterystykę wyposażenia układu drogowego w nawierzchnie przedstawiono w Tabeli 47. Drogi krajowe i wojewódzkie całkowicie wyposażone są w nawierzchnie twarde. Drogi powiatowe w około 2% nie posiadają nawierzchni twardej, natomiast drogi gminne w około 31%.

Tabela 46. Długość i nawierzchnie poszczególnych kategorii dróg publicznych

Lp.	Drogi	Długość	Nawierzchnie	
			Twarde	Nieutwardzone
1	Krajowe	9,364	9,364	-
2	Wojewódzkie	5,647	5,647	-
3	Powiatowe	38,323	37,596	0,727
4	Gminne	97,691	67,535	29,884
5	Ogółem	151,025	120,142	30,611

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Dróg UM Ostrołęka.

Klasy dróg w stanie istniejącym przedstawiono na rysunku uwarunkowań. Przy klasyfikacji wykorzystano zarządzenia Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad nr 80 z dnia 18.12.2008 r. i nr 83 z dnia 24.12.2009 r. w sprawie klas istniejących dróg krajowych oraz dane i informacje udostępnione przez Zarząd Dróg Powiatowych i Urząd Gminy Karniewo. Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie (Dz.U.99.43.430), przy czym przez klasę drogi rozumie się przyporządkowanie drodze odpowiednich parametrów technicznych, wynikających z jej cech funkcjonalnych.

Sieć drogowa Ostrołęki w ostatnich latach poddawana była licznym modernizacjom i przebudowom. Jednak zwiększająca się liczba użytkowników dróg nie pozwala na osiągnięcie wymiernych efektów, bez budowy nowych odcinków dróg.

13.1.2. Komunikacja kolejowa

Miasto Ostrołęka stanowi węzeł kolejowy o znaczeniu lokalnym, co oznacza, że zbiegają się tu linie niemające poważniejszego znaczenia w układzie krajowym. Zlokalizowane są tu linie kolejowe:

- 29 Tłuszcz- Ostrołęka;
- 34 Ostrołęka- Małkinia, odcinek Ostrołęka R98- Ostrołęka;
- 35 Ostrołęka- Szczytno, odcinek Ostrołęka- Grabowo;
- 36 Ostrołęka- Łapy, odcinek Ostrołęka- Czerwony Bór;
- 900 Ostrołęka- Goworki.

Stacja kolejowa „Ostrołęka” położona jest około 5 km od centrum miasta. Niekorzystne położenie, z dala od centrum miasta wpływa na coraz bardziej marginalne znaczenie kolei. Regionalnym przewoźnikiem obsługującym połączenia kolejowe są „Koleje Mazowieckie”.

Ze stacji kolejowej „Ostrołęka” wyprowadzona jest ponadto 4-kilometrowa bocznicą towarowa przeznaczona dla potrzeb elektrowni węglowej, służąca głównie do dowozu opału. W związku z budową nowego bloku węglowego Ostrołęka C, planuje się budowę nowej bocznicą kolejowej, służącej obsłudze nowego bloku elektrowni.

13.1.3. Komunikacja publiczna autobusowa

Podstawę systemu komunikacji publicznej Ostrołęki w układzie wewnętrznym, jak również zewnętrznym stanowi komunikacja autobusowa.

Miejska komunikacja autobusowa zorganizowana jest przez Miejski Zakład Komunikacji. MZK jest jednostką organizacyjną Miasta i podlega Prezydentowi oraz Radzie Miasta Ostrołęka. Od października 2017 roku wszystkie kursy autobusami miejskimi są bezpłatne. W chwili obecnej Miejski Zakład Komunikacji Spółka z o.o. w Ostrołęce obsługuje 19 linii autobusowych mając do dyspozycji 30 autobusów. Spółka świadczy usługi na terenie Miasta Ostrołęka oraz gmin ościennych: Rzekuń, Olszewo Borki, Lelis. Wspomniane jednostki podpisały stosowne porozumienia międzygminne na wykonywanie przez Miasto zadań publicznych gmin na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 4 i art. 74 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. 2001 Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.). Na mocy tych porozumień gminy powierzają Miastu Ostrołęka prowadzenie zadania publicznego, polegającego na wykonywaniu transportu zbiorowego nawybranych liniach komunikacyjnych.

Rysunek 11. Mapa przystanków w mieście Ostrołęka

źródło: <http://www.mzk.ostroleka.pl>

W związku z likwidacją PKS Ostrołęka, zarządzanego przez firmę Mobilis w 2018 roku, połączenia autobusowe regionalne na terenie powiatu ostrołęckiego przejęła firma Gabriella i inni prywatni przewoźnicy. Firma Gabriella obecnie również administruje ostrołęckim dworcem autobusowym. Dworzec położony jest przy jednej z głównych arterii miasta- ulicy Bogusławskiego 21. Stan techniczny dworca jest zły. Wymaga on generalnego remontu i modernizacji.

13.1.4. Transport ładunków

Miasto Ostrołęka położone jest na trasie szlaku tranzytowego prowadzącego z Europy Zachodniej do krajów nadbałtyckich: Łotwy, Litwy i Estonii.

Największym źródłem i celem ruchu towarowego na terenie miasta Ostrołęka są duże zakłady przemysłowe tj.: Stora Enso- zakład papierniczy, Energa Elektrownie Ostrołęka, Ytong Polska. Znaczna część największych źródeł i celów ruchu towarowego (obiekty produkcyjne, magazyny, hurtownie) zlokalizowane są w północno-wschodnim i wschodnim regionie miasta (osiedle Wojciechowice). Obsługa ruchu towarowego odbywa się przy pomocy transportu samochodowego. Transport kolejowy wykorzystywany jest przede wszystkim do przewozu opału do elektrowni.

13.1.5. Ruch pieszy i rowerowy

Zdecydowana większość ulic i dróg w mieście posiada wydzielone chodniki dla pieszych. Największe natężenie ruchu pieszego występuje w rejonie koncentracji handlu i usług w centrum miasta.

Łączna długość ścieżek rowerowych w mieście wynosi 18 km. Sieć dróg rowerowych jest sukcesywnie rozwijana. Przygotowywana jest budowa nowych ścieżek rowerowych w ramach projektu pt. „Ograniczenie emisji zanieczyszczeń powietrza poprzez zrównoważony rozwój mobilności miejskiej na terenie Ostrołęki”.

W roku 2019 Miasto uruchomiło pierwsze stacje wypożyczania miejskich rowerów. Obecnie rowerowe wypożyczalnie mają osiem lokalizacji, w których rozlokowanych zostało 35 jednośladów. Miasto sukcesywnie planuje rozwijać system wypożyczania miejskich rowerów, poprzez budowę kolejnych stacji i dostawę kolejnych rowerów.

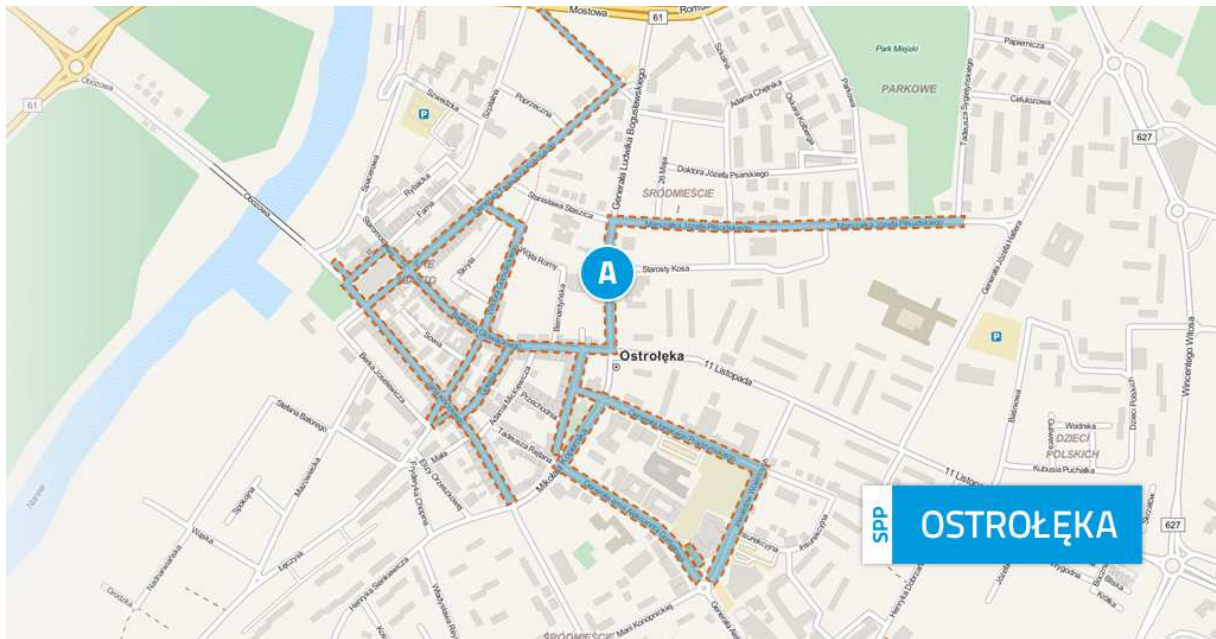
13.1.6. Parkowanie pojazdów

Na obszarze miasta występują problemy z parkowaniem pojazdów. Związane są ze wzrostem natężenie ruchu i wzrostem współczynnika motoryzacji wśród mieszkańców miasta i powiatu ostrołęckiego. W ostatnich latach następuje znaczny wzrost udziału samochodów osobowych w podróżach po mieście, przy jednoczesnym spadku przewozów komunikacją zbiorową.

Miasto Ostrołęka planuje budowę pierwszego parkingu typu Park&Ride w okolicy mostu im. Antoniego Madalińskiego przy ulicy Obozowej. Inwestycja miałaby powstać w związku z dofinansowaniem w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020.

Rejon centralny miasta znajduje się w strefie płatnego parkowania, przedstawia to Rysunek 12. Strefa obejmuje swym zasięgiem ulice:

1. gen. Ignacego Prądzyńskiego - od skrzyżowania z ulicą Mikołaja Kopernika do ulicy Inwalidów Wojennych;
2. Mikołaja Kopernika – od ulicy Bartosza Głowackiego do ulicy Tadeusza Rejtana;
3. Mikołaja Kopernika - od skrzyżowania z ulicą gen. Aleksandra Gorbatowa do skrzyżowania z ulicą gen. Ignacego Prądzyńskiego;
4. Inwalidów Wojennych;
5. gen. Aleksandra Gorbatowa - od skrzyżowania z ulicą Mikołaja Kopernika do ronda im Księcia Janusza I;
6. Bartosza Głowackiego;
7. Jana Kilińskiego;
8. Wiktora Gomulickiego;
9. Gołębia;
10. Świętokrzyska – od ulicy Wiktora Gomulickiego do ulicy Tadeusza Kościuszki;
11. Tadeusza Kościuszki;
12. Plac 1 Maja;
13. Plac gen. Józefa Bema;
14. gen. Ludwika Bogusławskiego – od skrzyżowania z ulicą Bartosza Głowackiego do skrzyżowania z ulicą Starosty Kosa;
15. Króla Stanisława Leszczyńskiego;
16. Marszałka Józefa Piłsudskiego.

Rysunek 12. Strefa płatnego parkowania w Ostrołęce

źródło: <https://www.cityparkapp.pl/ostroleka>

13.2. UWARUNKOWANIA ROZWOJU KOMUNIKACJI WYNIKAJĄCE Z UWARUNKOWAŃ ZEWNĘTRZNYCH, DOTYCHCZASOWYCH USTALEŃ PLANISTYCZNYCH, STRATEGII, PLANÓW ROZWOJU ORAZ WNIOSKÓW DO STUDIUM

Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (KPZK 2030), przyjęta przez rząd w grudniu 2011 r., jest najważniejszym dokumentem strategicznym dotyczącym zagospodarowania przestrzennego kraju. Dokument nie przewiduje budowy autostrad czy dróg ekspresowych, przebiegających przez Miasto Ostrołęka. Podobnie, rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 4 czerwca 2016 r. w sprawie sieci autostrad i dróg ekspresowych (Dz.U. 2016 poz. 784) nie ustala przebiegu żadnej z dróg tych klas w obszarze miasta Ostrołęka.

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego (przyjęty jednogłośnie przez Sejmik Województwa Mazowieckiego Uchwałą nr 22/18 na posiedzeniu 19 grudnia 2018 r.) wskazuje Ostrołękę, jako ośrodek położony na obszarze głównego istniejącego i postulowanego korytarza transportowego w skali międzynarodowej i międzyregionalnej:

- korytarz NNE: Warszawa -Łomża/Ostrołęka -Ełk -Suwałki -< Kowno/Wilno.

Ponadto Plan określa kierunki powiązań w skali międzyregionalnej i regionalnej jako:

- korytarz N-E: (Olsztyn-)Szczytno-Ostrołęka-Małkinia- Siedlce;
- korytarz NW-NE: Toruń-Sierpc-Raciąż-Ciechanów-Ostrołęka-Śniadowo (-Białystok).

Miasto Ostrołęka została wyznaczona jako ośrodek węzłowy o znaczeniu wojewódzkim (z takimi miastami jak Ciechanów, Płock, Siedlce).

W zakresie systemu dróg krajowych na obszarze województwa mazowieckiego plan uwzględni budowę obwodnicy miasta Ostrołęka w ciągu drogi DK61.

W zakresie systemu kolejowego w planie uwzględniono przebudowę/remont linii kolejowych:

- Nr 29 na odcinku Mostówka- Ostrołęka;
- Nr 35 na odcinku Ostrołęka- Chorzele;
- Nr 36 na odcinku Ostrołęka- Śniadowo.

Postulowana jest inwestycja celu publicznego polegająca na budowie kolei normalnotorowej łączącej Ostrołękę z miastem Pisz, w związku z budową Centralnego Portu Komunikacyjnego.

Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 roku przyjęta została uchwałą Nr 158/13 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 28 października 2013 r. Jest to dokument programowy, który określa wizję oraz cele i kierunki rozwoju województwa mazowieckiego.

Jako cel rozwojowy strategia stawia poprawę dostępności i spójności terytorialnej regionu oraz kształtowanie ładu przestrzennego. Kierunkami działań są:

- zwiększenie dostępności komunikacyjnej wewnątrz regionu;
- rozwój form transportu przyjaznych dla środowiska i mieszkańców;
- udrożnienie system tranzytowego.

Strategia wyodrębnia ostrołęcko-siedlecki obszar strategicznej interwencji. Wśród działań mających na celu poprawę dostępności komunikacyjnej obszaru są:

- modernizacja połączenia kolejowego Ostrołęka-Warszawa;
- odtworzenie połączenia kolejowego Siedlce- Ostrołęka- Olsztyn w celach- umożliwienia rozwoju przewozów pasażerskich i towarowych.

W celu zapewnienia spójnej sieci połączeń konieczna jest również poprawa stanu technicznego odcinków linii o znaczeniu regionalnym (Tuszczyca- Ostrołęka).

Strategia Rozwoju Miasta Ostrołęki do roku 2020 została przyjęta uchwałą Nr 246/XXI/2012 Rady Miasta Ostrołęki z dnia 23 lutego 2012 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Miasta Ostrołęki do roku 2020. Jednym z programów strategicznych jest zwiększenie dostępności komunikacyjnej miasta. Na ten cel składa się poprawa połączenia miasta z Warszawą (zwłaszcza drogą krajową nr 61), poprawa stanu technicznego poszczególnych dróg (ograniczają one komunikację lokalną i regionalną). Dodatkowo Strategia wskazuje na brak zewnętrznej obwodnicy miasta. Sprawia to, że część ulic w mieście musi obsługiwać ruch wewnątrzmiastowy oraz pełnić funkcje tranzytowe. Znacznym utrudnieniem jest ponadto niewystarczająca ilość przepraw mostowych przez Narew. Strategia wskazuje, że komunikacja publiczna wykorzystywana jest w sposób niewystarczający. Spodziewanym efektem jest poprawa jakości życia w mieście poprzez usprawnienie wewnętrznej komunikacji oraz poprawę bezpieczeństwa w ruchu drogowym oraz wzmocnienie subregionalnych funkcji miasta poprzez rozwijanie połączeń lokalnych zmierzających do umocnienia funkcji miasta jako lokalnego węzła komunikacyjnego.

Kolejnym zadaniem strategicznym jest poprawa lokalnych i regionalnych połączeń komunikacyjnych Ostrołęki (kołowych i kolejowych), w szczególności połączeń z Warszawą. Podejmowane działania powinny polegać na zapewnianiu nowych, bardziej dogodnych połączeń Ostrołęki z Warszawą, jak również na ciągłym poprawianiu i utrzymywaniu możliwie najlepszego stanu połączeń już istniejących. Powinno się także pamiętać o rozwijaniu sieci, poprawie jakości i jej utrzymywaniu w zakresie lokalnych połączeń komunikacyjnych miasta. Zadanie powinno objąć

w szczególności działania zmierzające w kierunku:

- budowy drogi wojewódzkiej biegnącej z Ostrołęki do Warszawy przez miejscowość Pasieki, która w znacznym stopniu skróci odległość z Ostrołęki do Warszawy;
- budowy dużej obwodnicy miasta;
- tworzenie warunków do utrzymania lub wznowienia połączeń kolejowych miasta;
- modernizacji drogi krajowej nr 53;
- modernizacji połączeń Ostrołęki z drogą krajową nr 8 (drogą szybkiego ruchu S8 i jednocześnie elementem europejskiego korytarza komunikacyjnego – Via Baltica) oraz pozostałymi drogami krajowymi – 61 i 53;
- modernizacji innych połączeń lokalnych;
- budowy lotniska regionalnego, które mogłoby pełnić funkcje rekreacyjno-sportowe oraz funkcje tranzytowe, obrony cywilnej, sanitarne, przeciwpowodziowe, przeciwpożarowe i stwarzałoby pole rozwoju nowych aktywności gospodarczych w Ostrołęce, a jednocześnie mogłoby być wykorzystywane do „małej” komunikacji z otoczeniem.

Kolejnym zadaniem jest wzmocnienie znaczenia komunikacji publicznej w mieście oraz utrzymanie koordynacji komunikacji kolejowo-autobusowej. Zadanie powinno obejmować:

- systematyczną modernizację taboru autobusowego;
- zwiększanie częstotliwości kursowania autobusów w godzinach szczytu, na najbardziej uczęszczanych trasach;
- zwiększanie liczby tras autobusowych tak, aby jak największy odsetek mieszkańców nie miał trudności z korzystaniem z komunikacji autobusowej;

- rozwijanie połączeń autobusowych z gminami sąsiednimi (możliwy podział kosztów);
- zachęcanie mieszkańców miasta i okolic do częstszego korzystania z transportu publicznego;
- tworzenie warunków do utrzymania lub wznowienia połączeń kolejowych miasta.

Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Ostrołęckiego na lata 2016-2020 przyjęta uchwałą Nr XV/103/2016 Rady Powiatu w Ostrołęce z dnia 8 stycznia 2016 r. Plan jako cel główny wskazuje rozwój infrastruktury transportowej. Celami operacyjnymi są:

- rozwój infrastruktury drogowej;
- rozwój sieci dróg rowerowych;

Na lata 2016-2020 są przewidziane zadania dostosowania infrastruktury technicznej do lokalnych potrzeb oraz jej unowocześnienie. Zostały przewidziane zadania przebudowy, odbudowy i rozbudowy dróg powiatowych i budowy ścieżek rowerowych.

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta Ostrołęka przyjęty uchwałą Nr 185/XXVII/2016 Rady Miasta Ostrołęki z dnia 23 czerwca 2016r. Działania w sektorze transportu sprowadzają się do systemów zarządzania ruchem i optymalizacji przewozu towarów, jak również wymiany floty w zakładach komunikacji miejskiej. Plan zakłada budowę ścieżek rowerowych. W sektorze transportu (jednym z głównych czynników emisji w mieście) sposobem na przeciwdziałanie rosnącym emisjom jest promowanie alternatywnych sposobów komunikacji oraz rozwój infrastruktury temu sprzyjającej. Plan postuluje budowę parkingu typu Park&Ride oraz centr przesiadkowych, czyli węzłowych obiektów intermodalnych komunikacji miejskiej, które pozwalają pasażerom na zmianę środków transportowych.

Z pisma Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad Oddziału w Warszawie – O/WA.Z-3.439.130.2018.PD z dnia 14 lipca 2018 r. wynika, że:

- w perspektywie przyszłości planowana jest realizacja obwodnicy Ostrołęki. W zależności od otrzymania finansowania, na koniec tego roku (tj.2018r.) planowane jest ogłoszenie przetargu na wykonanie Studium Techniczno-Ekologiczno-Środowiskowego dla ww. inwestycji, które wskaże warianty przebiegu inwestycji. Uzyskanie Decyzji o Środowiskowych Uwarunkowaniach planowane jest na sierpień 2021r. Do tego czasu nie można jednoznacznie stwierdzić, w jakim śladzie przebiegała będzie obwodnica Ostrołęki.

Obowiązujące Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego miasta Ostrołęki przyjęte uchwałą Nr 25/IV/2018 Rady Miasta Ostrołęka z dnia 27 grudnia 2018 roku, w kierunkach rozwoju komunikacji wskazuje:

- przeprowadzenie obwodnicy na drodze krajowej Warszawa- Augustów, w związku z koniecznością zmniejszenia ruchu tranzytowego (zwłaszcza ciężkiego) z podstawowego dla miasta ciągu ulic;
- kierunek rozbudowy podstawowego układu ulicznego jest w znacznym stopniu zdeterminowany dotychczasowymi dokonaniem w tej dziedzinie oraz decyzjami planistycznymi. Analiza możliwości dalszego rozwoju miasta na szerszym tle prowadzona w studium nie wskazuje potrzeby poważniejszej weryfikacji tego kierunku rozbudowy układu komunikacyjnego, raczej tylko jego uzupełnienia;
- powiązania komunikacyjne wewnętrznie uzasadniają potrzebę realizacji ciągu obwodnicowego, obejmującego „trasę mostową” i ul. Żołnierzy Armii Krajowej – z możliwością jego przedłużenia przez ul. Przemysławą w Ławach do połączenia z ul. Krańcową, co sprawiłoby, że mógłby on funkcjonować również jako układ częściowo odciażający drogę krajową;
- studium wskazuje potrzebę czytelnego i sprawnego powiązania układu miejskiego z trasą obwodnicową przez tereny Dzbenina, czyli konieczność takiego zaprojektowania końcowego zachodniego odcinka ul. Brata Żebrowskiego, aby przyszła ulica prowadząca od obwodnicy mogła stanowić jego przedłużenie (od skrzyżowania z „trasą mostową”). Funkcji takiej łącznicy nie należy nakładać na istniejącą drogę powiatową biegnącą przez wieś Dzbenin;

- problemem jest ul. Goworowska. Ulica ta (i droga stanowiąca jej przedłużenie w stronę Goworowa) stanowi obecnie drogę powiatową, która zapewnia lokalne połączenia między Ostrołęką a gminami leżącymi na południe od miasta (Goworowo, Wąsewo). Dalej telokalne połączenia prowadzą - przez Długosiodło - aż do drogi Warszawa-Białystok (wrejonie Wyszkowa), w związku z czym można tą trasą dojechać również z Ostrołęki do Warszawy. Droga ta ma ulec modernizacji i jako droga wojewódzka, powinna docelowo odpowiadać klasie ulicy głównej. Gdyby to nastąpiło, ciąg ten mógłby być alternatywą dla połączeń Warszawa-Ostrołęka przez Pułtusk i Różan;
- Studium ustala podstawowy układ drogowo-uliczny obejmujący:
 - drogi i ulice główne ruchu przyspieszonego (KGP):
 - droga krajowa nr 61 Warszawa – Augustów, ciąg ulic: Warszawska – Mostowa – Traugutta – Alei Wojska Polskiego – Łomżyńska;
 - ciąg obwodnicowy, mający odciążać drogę krajową nr 61, którego elementami naterenie miasta są: ul. Żołnierzy Armii Krajowej (z odgałęzieniem do gminy Rzekuń iprzejazdem bezkolizyjnym przez tory PKP) i ul. Krańcowa.
 - drogi i ulice główne (KG):
 - projektowana „trasa mostowa” - od skrzyżowania ul. Warszawskiej z drogą wojewódzką nr 544 Ostrołęka – Przasnysz (ul. Brzozową) do zbiegu z ul. Goworowską i ul. Żołnierzy Armii Krajowej - wraz z nowym mostem przez Narew;
 - droga krajowa nr 53 Ostrołęka – Olsztyn, ul. Stacha Konwy;
 - odcinek drogi wojewódzkiej nr 627, ul. Witosa oraz droga powiatowa, którą tworzą ulice: Steyera - Brata Żebrowskiego - projektowana ulica łącząca miasto z obwodnicą przez tereny wsi Dzbenin;
 - odcinek drogi wojewódzkiej nr 627, ulice Ostrowska i Słowackiego z nowym przebiegiem od ul. Składowej do granic miasta;
 - ul. Jana Pawła II od skrzyżowania z ciągiem ulic Steyera - Brata Żebrowskiego doskrzyżowania z ul. Żołnierzy Armii Krajowej;
 - odcinek przewidywanej drogi wojewódzkiej Ostrołęka – Wyszków, ul. Goworowska odskrzyżowania z ul. Żołnierzy Armii Krajowej do granic miasta (z przejazdem bezkolizyjnym przez tory PKP).
 - drogi i ulice zbiorcze (Z):
 - ciąg ulic: Bogusławskiego - Kopernika - Sienkiewicza - od skrzyżowania z ul. Mostową do skrzyżowania z „trasą mostową”;
 - odcinek drogi wojewódzkiej nr 627, ul. 11 Listopada od skrzyżowania z ciągiem ulic Witosa – Steyera do skrzyżowania z ciągiem ulic Bohaterów Westerplatte – Bohaterów Warszawy (zawężenie ze względu na istniejące zagospodarowanie);
 - ul. Gorbatowa;
 - ul. Goworowska, na odcinku od skrzyżowania z ciągiem ulic Kopernika – Sienkiewicz do skrzyżowania z ul. Żołnierzy Armii Krajowej;
 - ciąg ulic Bohaterów Westerplatte – Bohaterów Warszawy;
 - ul. Ławska;
 - ul. Jana Pawła II na odcinku od skrzyżowania z ul. Żołnierzy Armii Krajowej doskrzyżowania z ul. Żeromskiego;
 - odcinek drogi wojewódzkiej nr 544 Ostrołęka – Przasnysz, ul. Brzozową (zawężenie ze względu na istniejące zagospodarowanie).
- Studium odnośnie perspektyw układu kolejowego miasta wskazuje, że nastąpi znaczne zbliżenie stacji kolejowej do terenów śródmiejskich – dzięki realizacji głównej osi komunikacyjnej miasta - ul. Jana Pawła II oraz zabudowy terenów międzydzisiejszym śródmieściem a Kaczynami, ale nie oznacza to, że można przewidywać wzrost znaczenia komunikacji kolejowej dla miasta;

- komunikacja publiczna miasta nadal opierać się będzie o system autobusowy. W perspektywie zakłada się większe wykorzystanie kolei w dojazdach do sąsiednich miast i gmin oraz rozwój komunikacji lokalnej mającej za zadanie powiązanie obszarów obrzeżnych z rejonami centralnymi miasta, szkołami i stacją kolejową;
- W studium proponuje się możliwość przeprowadzenia ścieżek rowerowych, których przebieg wyznaczono na planszy kierunków rozwoju.

13.3. OCENA FUNKCJONOWANIA I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU SYSTEMU TRANSPORTOWEGO GMINY

Do podstawowych problemów funkcjonowania systemu transportowego miasta należą:

- brak obwodnicy zewnętrznej miasta, która wyprowadzała by ruch tranzytowy;
- okresowe przeciążenia układu drogowego w centrum miasta;
- znaczne braki w wyposażeniu w nawierzchnie twarde ulepszone części dróg gminnych;
- niewystarczająca ilość przepraw przez rzekę Narew;
- skupienie ruchu z dwóch mostów na rzece Narew w jedno skrzyżowanie o ruchu okrężnym na prawym brzegu rzeki, powodujące zatory drogowe;
- niewystarczająca ilość ścieżek rowerowych i duże rozdrobnienie już istniejących;
- niewystarczająco rozbudowany system komunikacji miejskiej;
- zróżnicowany (w dużej części zły) stan infrastruktury drogowej;
- zły stan techniczny infrastruktury kolejowej;
- przystanek kolejowy oddalony znacznie od centrum miasta;
- niedostateczna ilość terenów do parkowania w śródmieściu (nieadekwatna do wzrostu poziomu motoryzacji).

Uwarunkowaniami sprzyjającymi rozwojowi miasta są:

- korzystne położenie miasta pod względem komunikacyjnym – na skrzyżowaniu ważnych szlaków komunikacyjnych DK61 i DK53;
- możliwość uzyskania środków na rozwój infrastruktury z funduszy Unii Europejskiej;
- dobra dostępność komunikacyjna - rozwinięta sieć dróg stanowiących połączenia zewnętrzne z otaczającymi obszarami i udostępniających zagospodarowanie w mieście.

Zagrożeniami dla rozwoju mogą być:

- nadmierny wzrost ruchu drogowego, za którym nie będzie nadążała rozbudowa układu drogowego;
- opóźnienia w rozbudowie i modernizacji układu drogowego;
- pogarszanie się jakości obsługi komunikacją publiczną, szczególnie dostępności do niej;
- wydłużanie się procesów inwestycyjnych wynikające z przedłużających się procedur administracyjnych;
- rozpraszanie („rozlewanie”) zabudowy i dezintegracja przestrzenna miasta i gmin sąsiednich, powodujące wzrost zapotrzebowania na transport, szczególnie indywidualny;
- wzrost motoryzacji i tendencja do użytkowania samochodów do podróży wewnątrzmijskich, konsekwencją jest rosnące zatłoczenie ulic w godzinach szczytu w centralnym obszarze miasta i na niektórych drogach dojazdowych oraz wzrost negatywnych oddziaływań na środowisko;
- brak sprawnego wdrażania polityki transportowej państwa oraz województwa;
- konflikty społeczne i ekologiczne, ujawniające się przy modernizacji i rozbudowie układu drogowego.

Wnioski

Obecny system transportowy miasta dość dobrze zaspakaja podstawowe potrzeby komunikacyjne mieszkańców i gospodarki.

Istotnym problemem są natomiast szeroko rozumiane standardy funkcjonowania tego systemu i obsługi jego użytkowników, obejmujące wyposażenie i stan infrastruktury, dostępność do dróg i przystanków oraz poziom bezpieczeństwa ruchu drogowego. Rozwiązanie tych problemów wymaga

podjęcia szeregu działań modernizacyjnych i inwestycyjnych, zgodnie z właściwościami właścicieli i zarządców poszczególnych podsystemów poprzez ich rozbudowę i modernizację.

W zakresie uwarunkowań wynikających z diagnozy dotychczasowego rozwoju systemu transportowego oraz planowanego jego rozwoju, określonego w dokumentach krajowych i wojewódzkich, jak również wnioskowanego przez zarządców dróg, w kierunkach rozwoju systemu transportowego gminy, określonych w Studium powinny być uwzględnione w szczególności:

- zapewnienie możliwości przestrzennych dla:
 - budowy obwodnicy miasta Ostrołęka w ciągu drogi krajowej nr 61;
 - modernizacji i przebudowy dróg, które stanowią szkielet układu drogowego miasta;
- budowa nowych dróg gminnych dla obsługi nowego zagospodarowania;
- przebudowa i rozbudowa istniejących dróg gminnych, przede wszystkim wyposażenie ich w nawierzchnie twarde ulepszone;
- budowa ścieżek rowerowych dla codziennych potrzeb i rekreacji, łączenie już istniejących fragmentów ścieżek.

14. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, W TYM STOPNIA UPORZĄDKOWANIA GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ, ENERGETYCZNEJ ORAZ GOSPODARKI ODPADAMI

14.1. GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA

14.1.1. Zaopatrzenie w wodę

Miasto Ostrołęka zaopatrywane jest w wodę z wodociągu komunalnego eksploatowanego przez Ostrołęckie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji, Sp. Z o.o. Jest to spółka jednoosobowa, która zarządzana jest przez miasto.

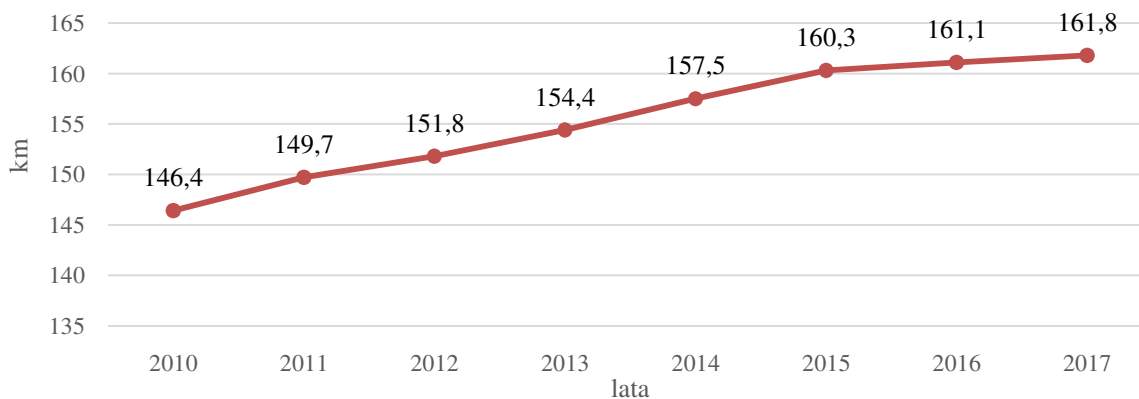
System zaopatrzenie w wodę oparty jest na 2 ujęciach wód podziemnych. Pobór wód odbywa się z ujęć wody:

- **„Leśna” położonej przy ulicy Leśnej w Ostrołęce**- ujęcie składa się z trzech studni głębinowych zlokalizowanych na terenie Stacji Uzdatniania Wody. Pobór następuje w ilości: $Q_d=2000\text{m}^3/\text{dobę}$, $Q_h=86\text{ m}^3/\text{godzinę}$, przy zasobach w wysokości $Q_e=86\text{ m}^3/\text{h}$ zatwierdzonych decyzją Marszałka Województwa mazowieckiego. Odprowadzane są wody popłuczne ze Stacji Uzdatniania Wody „Leśna” do rzeki Omulew w ilości $40\text{ m}^3/\text{dobę}$. Pozwolenie wodnoprawne obowiązuje do dnia 2 kwietnia 2034 roku;
- **„Kurpiowska” położonej przy ulicy Kurpiowskiej 21 w Ostrołęce**- ujęcie składa się z 20 studni głębinowych zlokalizowanych na terenie zakładu Ostrołęckiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji. Zasoby wodne posiadają zatwierdzone zasoby eksploatacyjne w wysokości $660\text{ m}^3/\text{h}$ przy depresji $S=6\text{ m}$, w celu zbiorowego zaopatrzenia w wodę mieszkańców miasta Ostrołęka. Pobór następuje w ilości łącznej: $Q_{\text{max/s}}=0,18\text{ m}^3/\text{s}$, $Q_{\text{sr/d}}=15840\text{ m}^3/\text{dobę}$, $Q_{\text{dop/rok}}=5781600\text{m}^3/\text{rok}$. Pozwolenie wodnoprawne obowiązuje do 2.01.2049 roku.

Zgodnie z decyzją Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie z dnia 27 czerwca 2018 r. ustanowiono strefę ochronną obejmującą wyłącznie teren ochrony bezpośredniej dla ujęć wód podziemnych będących w eksploatacji przez Ostrołęckie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o., poprzez wyznaczenie terenu ochrony bezpośredniej dla studni 1,2,3 w SUW „Leśna” oraz 20 studni z SUW „Kurpiowska”.Działki na których zlokalizowane są ujęcia wody są oznaczone, ogrodzone i zabezpieczone instalacją alarmową i monitoringiem wizyjnym. Obecnie nie przewiduje się nowych projektowanych ujęć wody i SUW.

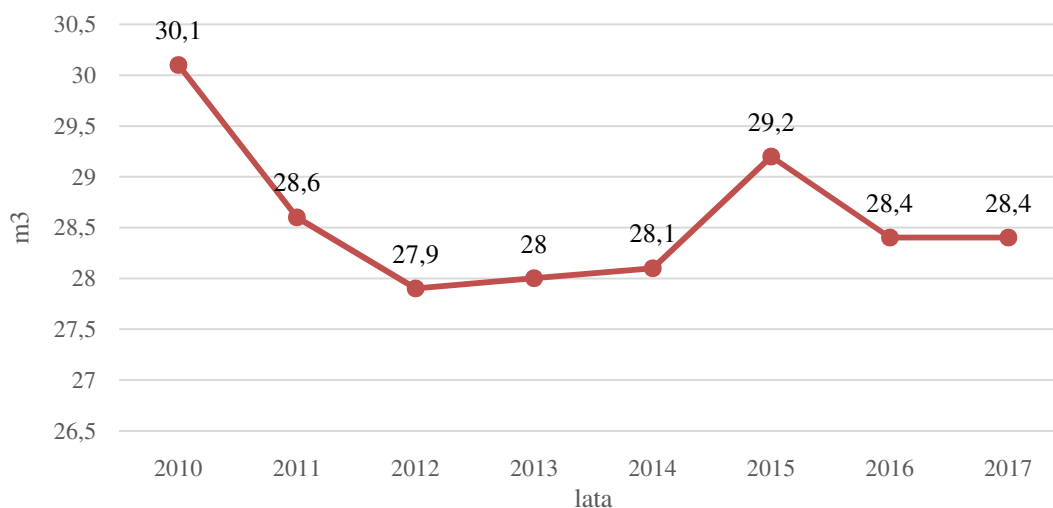
Ze względu na rozwój zabudowy jednorodzinnej i wielorodzinnej sukcesywnie rozwija się infrastruktura techniczna. Sieć wodociągowa uzupełniana jest wraz z powstawaniem nowej zabudowy. Ogółem długość sieci wodociągowej w mieście wynosi 161,8 km (stan na 2017 rok). Wykres 35

przedstawia rozwój sieci wodociągowej na przestrzeni lat 2010-2017. Z sieci wodociągowej korzysta 49316 mieszkańców, co stanowi 94,4% (stan na 2017 rok). Rozbudowa sieci wodociągowej istotnie podnosi jakość życia mieszkańców poprzez zapewnienie ciągłości dostaw wody spełniającej wszelkie normy sanitarne. W mieście występuje 6246 przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania. Zamianę zużycia wody w przeliczeniu na jednego mieszkańca na przestrzeni lat przedstawia Wykres 36.

Wykres 35. Długość czynnej sieci rozdzielczej wodociągowej w latach 2010-2017

źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL.

Wykres 36. Zużycie wody w gospodarstwach domowych w miastach na 1 mieszkańca w latach 2010-2017.

źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL.

Poza obszarem obsługi sieci wodociągowej znajdują się obszary:

- pomiędzy ulicami: Goworowska, Jana Pawła II, ul. Rolna, Wiejska;
- pomiędzy ul. Pomian, Goworowska (do granic miasta; ul. Sendlerowej, Sadowa, Bednarczyka);
- pomiędzy ul. Kolejową, ul. J. Słowackiego do granic miasta;
- strefa ekonomiczna- obszar pomiędzy ulicami: Ks. A. Pękasy, ul Turskiego, prawa strona miasta- obszar pomiędzy ul. Sierakowskiego, Pamięci Narodowej, do granic miasta.
- Pomiedzy ulicami. Fortowa, Działkowa, Ks. S. Brzóska.

System wodociągowy miasta Ostrołęka składa się z:

- wodociągu lewobrzeżnej części miasta zasilanego z ujęcia i stacji uzdatniania SUW „Kurpiowska”;
- wodociągu prawobrzeżnej części miasta zasilanego z SUW „Leśna”.

Dotychczas wyżej wymienione systemy nie zostały połączone. Połączenie systemów wiązałoby się z koniecznością przejścia pod rzeką Narew. Każdy system działa bez rezerwowego

zasilania z innego źródła, co w przypadku awarii jednego z systemu powoduje, że nie ma możliwości zapewnienia ciągłej dostawy wody mieszkańcom prawobrzeżnej bądź lewobrzeżnej części miasta. Sieć wodociągowa zbudowana jest w formie rozchodzących się ciągów połączonych (zamkniętych) od źródła zasilania tj. od stacji uzdatniania wody – SUW „Kurpiowska” i SUW „Leśna”.

Na terenie miasta znajduje się 8 studni awaryjnych w ulicach:

- ul. 11 Listopada;
- ul. H. Modrzejewskiej;
- ul. Celulozowej;
- ul. Kolberga;
- ul. Hallera;
- ul. M. Konopnickiej;
- ul. Ks. Franciszka Blachnickiego;
- ul. Kpt. Józefa Kozłowskiego „Lasa”.

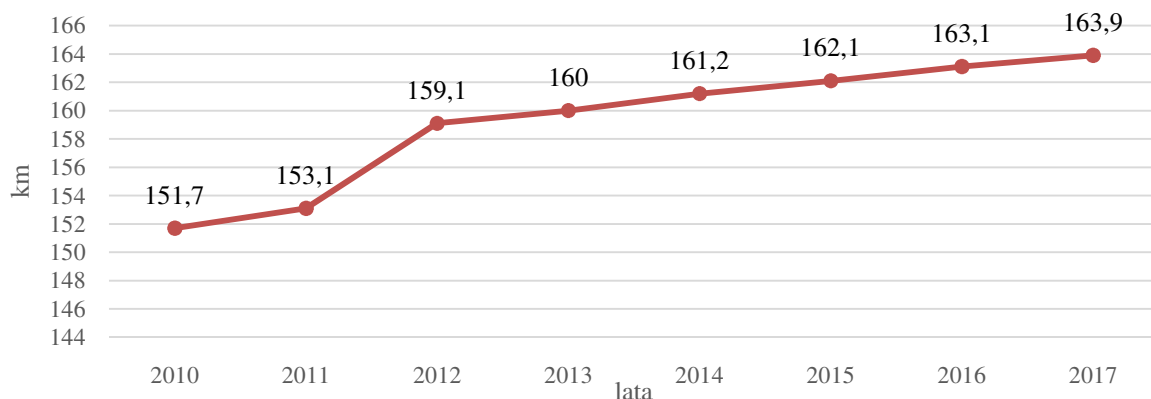
14.1.2. Oczyszczanie i odprowadzanie ścieków

Kanalizacja sanitarna

Na terenie miasta Ostrołęka funkcjonuje system kanalizacji rozdzielczej. Ścieki bytowo-gospodarcze odprowadzane są do oczyszczalni ścieków, a następnie zrucane do rzeki Narew. Tereny zabudowy w lewobrzeżnej części miasta są skanalizowane prawie w całości. Poza obszarem sieci znajdują się:

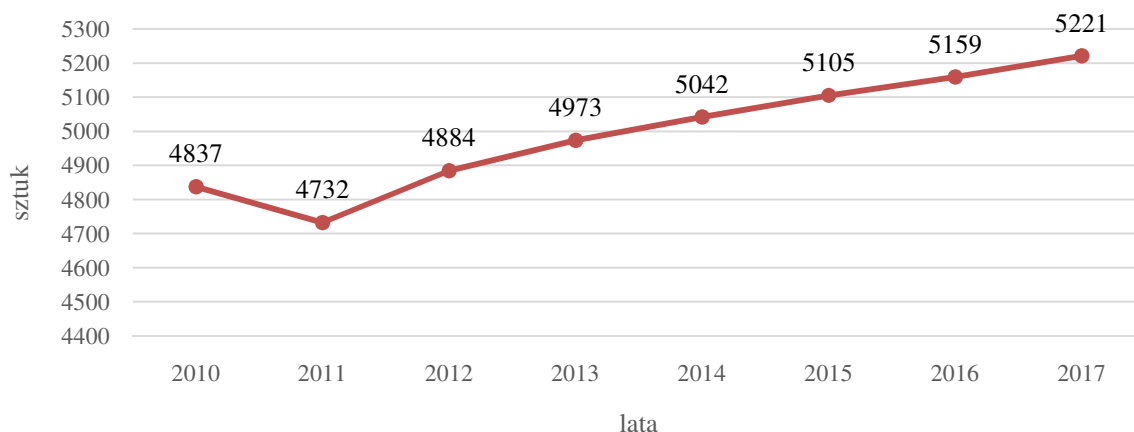
- obszar pomiędzy ulicami: Goworowska, Jana Pawła II, ul. Rolna, Wiejska;
- obszar pomiędzy ul. Pomian, Goworowska (do granic miast; ul. Sendlerowej, Sadowa, Bednarczyka itd.);
- obszar pomiędzy ul. Kolejowej, ul. J. Słowackiego do granic miasta;
- strefa ekonomiczna- obszar pomiędzy ulicami: Ks. A. Pęksy, ul. Turskiego, prawa strona miasta- obszar pomiędzy ul. Sierakowskiego, Pamięci Narodowej, do granic miasta;
- obszar pomiędzy ulicami: Fortowa, Działkowa, Ks. S. Brzóska.

Na dalej położonych zurbanizowanych terenach sieć jest sukcesywnie rozbudowywana. Na prawym brzegu Narwi w sieć kanalizacji sanitarnej wyposażone jest osiedle „Leśne”. Z miejskiej sieci kanalizacyjnej korzysta dominująca część mieszkańców miasta. Sieć ma dużą awaryjność, spowodowaną głównie niedrożnością przewodów (zbyt małe średnice) i małe spadki terenu. Największa awaryjność sieci występuje w rejonie osiedla Wojciechowice. Zmianę długości czynnej sieci kanalizacyjnej i ilości przyłączy do budynków mieszkalnych przedstawia Wykres 37 i Wykres 38. Systematycznie wzrasta odsetek ludzi korzystających z sieci wodociągowej. Przedstawia to Wykres 39.

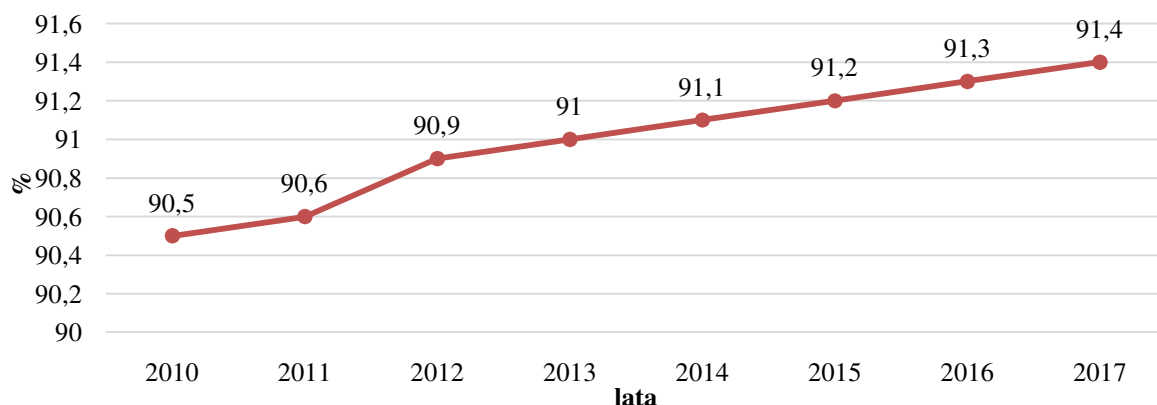
Wykres 37. Długość czynnej sieci kanalizacyjnej w latach 2010-2017.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL

Wykres 38. Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania w latach 2010-2017.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL

Wykres 39. Korzystający z sieci kanalizacyjnej (% ludności)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL

Kanalizacja sanitarna składa się z dwóch odrębnych systemów wykonanych na terenie miasta tj. na prawej i lewej stronie miasta Ostrołki. Sieć kanalizacji sanitarnej wykonana jest w systemie mieszanym w technologii grawitacyjnej z rur kamionkowych, betonowych, PVC i technologii ciśnieniowej z rur PE o średnicach 40mm, 63mm, 90mm. Kanalizacja sanitarna lewobrzeżnej części miasta podzielona jest na trzy zlewnie:

- w rejonie Śródmieścia doprowadzone są ścieki do (pompowni) tłoczni P-1 i do pompowni P-2;
- rejon obrzeży Śródmieścia oraz rejon os. Stacja, Wojciechowice i z terenu gminy Rzekuń – kolektory i kanały tej zlewni doprowadzają ścieki do pompowni P-3.

Kanalizacja prawobrzeżnej części miasta jako jedna zlewnia zbiera ścieki w tłoczni „Leśna” P-7 oraz przyjmuje ścieki z terenu skanalizowanego gminy Olszewo-Borki i z terenu gminy Lelis. Pompownie główne P-2, P-3, tłocznia P-1 i tłocznia P-7 przewodem tłoczonym zamontowanym pod mostem kolejowym przetłaczają ścieki do oczyszczalni „Chemiczna” w Ostrołęce.

Obecnie Miasto Ostrołka opracowuje projekt budowlany na budowę sieci kanalizacji sanitarnej w systemie grawitacyjno-tłoczonym dla osiedla „Leśniewo”.

Oczyszczalnia ścieków

W Ostrołęce zlokalizowana jest jedna oczyszczalnia ścieków zlokalizowana w południowo-zachodniej części miasta, położona na lewym brzegu Narwi, przy ulicy Chemicznej. Ścieki bytowo

-gospodarcze transportowane są do oczyszczalni za pomocą systemu przepompowni, ponieważ układ wysokościowy miasta nie pozwala na grawitacyjne odprowadzanie ścieków. Ostrołęcka oczyszczalnia należy do typu mechaniczno-biologicznego o przepustowości 20000 m³/dobę. Oczyszczalnia pracuje metodą dwufazowego osadu czynnego w oparciu o drobnopęcherzykowe napowietrzanie denne. Ścieki surowe po oczyszczeniu mechanicznym (kraty, piaskownik) trafiają do osadnika wstępnego, gdzie następuje odbiór zawiesiny wykorzystywanej do fermentacji. Następnie ścieki kierowane są do zbiornika uśredniającego i kolejno na reaktory biologiczne ciągu technologicznego tj. komora predenitryfikacji, komora defosfatacji, komora denitryfikacji i komora nityfikacji. Po oczyszczeniu biologicznym ścieki kierowane są do osadników wtórnych, gdzie następuje sedymentacja zawiesiny ze ścieku oczyszczonego. Wielkość oczyszczalni to 150 000 RLM, oczyszczalnia posiada dwa ciągi technologiczne do oczyszczania biologicznego z podziałem hydraulicznym na ciąg 40% i na ciąg 60 %. W zależności od napływającego ładunku do oczyszczalni istnieje możliwość sterowania technologią, ciągi technologiczne mogą pracować spójnie jak również niezależnie jeden od drugiego. W związku z pozwoleniem wodno-prawnym na odprowadzanie ścieków, istnieje obowiązek wykonywania 24 badań jakości ścieków dopływających do oczyszczalni jak i oczyszczonych odprowadzanych do odbiorników tj. po 2 badania w każdym miesiącu. Po oczyszczeniu ścieki zrzucane są do rzeki Narew. Oczyszczalnia jest ciągle rozbudowywana i modernizowana- między innymi pod kątem zmniejszenia uciążliwości zapachowej. Ostatnia modernizacja miała miejsce w 2010 roku. Wykonano modernizację z hermetyzacją i rozbudową obiektów oczyszczania mechanicznego. Wybudowano osadnik wstępny z pompownią osadu wstępnego, zmodernizowano reaktor biologiczny, przeprowadzono renowację osadników wtórnych, zmodernizowano układ recyrkulacji osadu, pompowni osadu nadmiernego i pompowni technologicznych. Zmodernizowano i rozbudowano gospodarkę osadami ściekowymi – między innymi wybudowano komory fermentacyjne i obiekty towarzyszące, obiekty gospodarki biogazem, węzeł odwadniania mechanicznego osadów z kotłownią i agregatorownią. Biogaz będący produktem końcowym procesu fermentacji jest wykorzystywany na potrzeby urządzeń i obiektów oczyszczalni oraz ogrzewania budynków na jej terenie. Wyniki badań jakości ścieków odprowadzanych z oczyszczalni miejskiej wskazują, że oczyszczalnia spełnia wymagane warunki w zakresie oczyszczania ścieków.

Odbiornikiem ścieków oczyszczonych jest ciek wodny „Dopływ spod Sterej Wsi” z ujściem do rzeki Narew. Odprowadzanie ścieków odbywa się na podstawie pozwolenia wodno-prawnego wydanego przez Dyrektora RZGW w Warszawie z dnia 2.07.2012 r. Dopuszczalny przepływ ścieków ustalony w pozwoleniu wynosi $Q_{\text{śrd}} = 13\ 000\ \text{m}^3/\text{dobę}$ i $Q_{\text{max r}} = 7\ 300\ 000\ \text{m}^3/\text{rok}$. Prowadzone jest na bieżąco dobową ewidencję ilości ścieków odprowadzanych do odbiornika na podstawie urządzenia pomiarowego tj. przepływomierza elektromagnetycznego MAG 5100 wykazano następujące ilości:

- w 2016 r. ogółem 4083 143 m³/rok, tj. średnio 11 156 m³/dobę;
- w 2017 r. ogółem 4502743 m³/rok, tj. średnio 12 336 m³/dobę;
- w 2018 r. ogółem 4303 268 m³/rok, tj. średnio 11 790 m³/dobę.

Oczyszczalnia ścieków została zaprojektowana i wybudowana na maksymalną przepustowość dobową równą 20 000 m³, co według powyższych danych wykazuje obciążenie hydrauliczne oczyszczalni w latach:

- 2016 r. obciążenie hydrauliczne 55,8%;
- 2017 r. obciążenie hydrauliczne 62%;
- 2018 r. obciążenie hydrauliczne 59%.

Na terenie miasta Ostrołęka jest zlokalizowanych 7 przepompowni głównych (w tym tłocznie P-1, P-4, P-5, P-7):

- Tłocznia P-7 zlokalizowana przy ul. Warszawskiej na prawobrzeżnej części miasta Ostrołęki zbiera ścieki z osiedla Łazek, osiedla Leśne oraz z terenu gminy Olszewo-Borki;
- Tłocznia P-5 zlokalizowana przy ul. Nadnarwiańskiej przyjmuje ścieki z terenu osiedla Łęczysk;
- Tłocznia P-4 zlokalizowana przy ul. Partyzantów przyjmuje ścieki z osiedla Wojciechowice;
- Tłocznia P-1 zlokalizowana przy ul. Bogusławskiego przyjmująca ścieki z osiedla Śródmieście;

- Przepompownia P-2 zlokalizowana przy ul. Sienkiewicza obsługuje osiedle Sienkiewicza, Śródmieście i Łęczysk;
- Przepompownia P-3 zlokalizowana przy ul. Pomian zbiera ścieki z osiedli: Kwiatowe, Centrum, Pomian, Bursztynowe, Stacja oraz z miejscowości Rzekuń;
- Przepompownia P-8 zlokalizowana przy ul. Witosa zbiera ścieki z ul. Targowej, ul. Celnej oraz obsługuje obiekt sportowo-rekreacyjny (basen).

Na obszarach pozbawionych sieci kanalizacyjnej zlokalizowany jest punkt zlewny, skąd taborem asenizacyjnym odbierane są ścieki.

Wody deszczowe

Wody deszczowe są transportowane odrębną siecią kanalizacyjną i po podczyszczeniu w separatorach zrzucane są również do rzeki Narew oraz lokalnych cieków wodnych (rowów i kanałów).

Miejska sieć kanalizacji deszczowej nie obejmuje następujących terenów:

- osiedle Leśniewo (system studzienek drenażowych),
- osiedle Łazek (za wyjątkiem ulicy gen. Zygmunta Padlewskiego i Otok),
- częściowo na obszarze osiedla Wojciechowice (teren osiedla przy ulicy Partyzantów - studnie chłonne; teren osiedla SM Cell-dom - studnie chłonne; teren osiedla mieszkaniowego przy ulicy Krańcowej),
- tereny niezurbanizowane

System miejskiej sieci kanalizacji (w sytuacji zmian klimatu powodującego obfite opady deszczu) jest niewystarczający. Wskazana jest budowa nowych wylotów kanalizacji deszczowej, w tym kanałów burzowych - otwartych i zamkniętych oraz planowanie i tworzenie zupełnie nowych, sztucznych zbiorników retencyjnych zgodnie z dyrektywami Unii Europejskiej oraz skutkami ekonomicznymi nowego prawa wodnego. Maksymalne retencjonowanie wód opadowych i roztopowych na terenach zurbanizowanych.

W mieście brak jest typowych kanałów burzowych, odciążających system sieci kanalizacji deszczowej w trakcie obwitych opadów deszczu.

Projektowane odcinki sieci kanalizacji deszczowejw mieście Ostrołęka:

- nowy wylot kd do rzeki Narwi w rejonie ulicy Szwedzkiej;
- nowa sieć kanalizacji wraz z 2 wylotami, realizowana w ramach przebudowy mostu drogowego;
- ulica Zielona;
- ulica Ostrołęckich Harcerzy;
- nowa sieć kanalizacji w trakcie budowy ulicy Juliusza Słowackiego i ulicy Ostrowskiej wraz z przebudową wylotu do rowu melioracyjnego przy ulicy Magazynowej;
- ulica gen. Zygmunta Padlewskiego i ulica Zygmunta Sierakowskiego;
- ulica 5 Pułku Ułanów.

Tabela 47. Lokalizacja i przebieg głównych kanałów zbiorczych kanalizacji deszczowej

Lp.	Nr zlewni	Orientacyjna powierzchnia zlewni w m ² (tereny o nawierzchni szczelnej - place, ulice, chodniki')	Przekrój kanałów głównych	Przybliżona długość sieci głównych	Rejon zrzutu wód opadowych i roztopowych	Nazwa odbiornika (rzeka, jezioro, rów)
1.	W-1**	255 500	200/1800	18 210 mb	Ul. Łęczysk	rz. Narew (starorzecze)
2.	W-2	120 000	200/800	5.000 mb	Ul. Batorego	rz. Narew
3.	W-3	8 000	250/300	500 mb	Ul. J. Kazimierza	rz. Narew
4.	W-4*	13 000	200/800	700 mb	Pl. Bema	rz. Narew
5.	W-5*	185 262	200/1000	5.000 mb	Ul. Szwedzka	rz. Narew
6.	YY-6	132 000	200/1800	4.000 mb	Ul. Czeczotka	rz. Czeczotka
7.	W-7A	10 000	400/600	500 mb	Aleja Wojska Polskiego	rz. Czeczotka
8.	W-7B	25 000	200/800	2 000 mb	Aleja Wojska Polskiego	rz. Czeczotka
9.	W-8A*	40 000	400	800 mb	Ul.B. Westerplatte	rz. Czeczotka
10.	W-8B*	40 000	400/800	800 mb	Ul.B. Westerplatte	rz. Czeczotka
11.	W-9	46 276	200/500	820 mb	Ul. Leśna	rz. Narew
12.	W-10*	12 000	200/500	600 mb	Ul. Sadowa	Rów Nr A
13.	W-11	21 000	200/500	3 000 mb	Ul. Wiejska	Rów Nr -A 1
14.	W-12	20 000	200/300	1 000 mb	Ul. Magazynowa	Rów Nr-1
15.	W-13*	5 000	160/300	215 mb	Ul.Goworowska	Rów Nr -A 1
16.	W-14**	20 000	600/800	2 000 mb	Ul.B. Westerplatte	rz. Czeczotka
17.	W-15*	8 000	250/300	385 mb	Ul. Słowackiego	Rów PKP
18.	W-16*	3 000	200/315	322 mb	Ul. Warszawska	rów
19.	W-17*	2 412	200/315	660 mb	Ul. Padlewskiego	rów
20.	W-18 *	52 100	200/600	977 mb	Ul. Otok	rów

*separator substancji ropopochodnych

** separator na odcinku sieci kd,

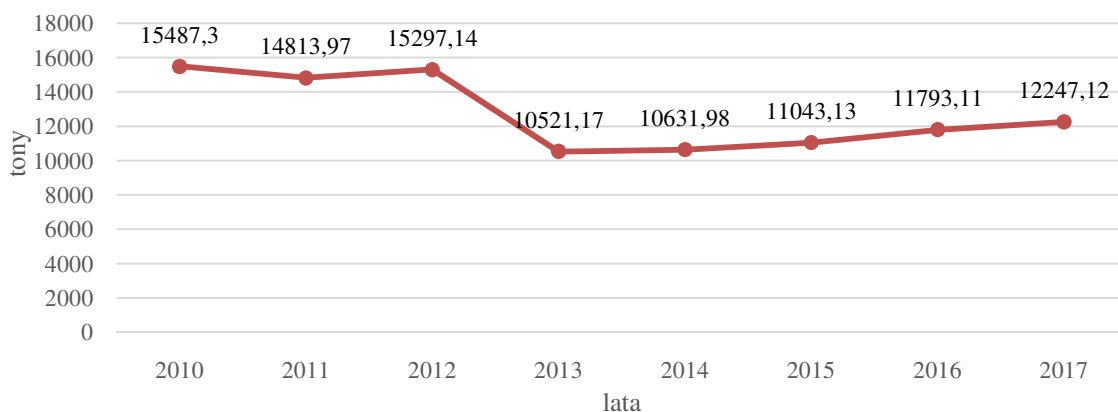
źródło: na podstawie danych UM Ostrołęka

14.2. GOSPODARKA ODPADAMI

Według Planu gospodarki odpadami dla województwa mazowieckiego na lata 2016-2021, Ostrołęka zaliczona została do Regionu 2- wschodniego (region ostrołęcko-siedlecki).

Odpady komunalne, odpady zielone oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych powstające na terenie miasta Ostrołęki są zagospodarowane w regionalnej instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych (RIPOK w Ostrołęce przy ulicy Turskiego 4), oddanej do użytku w 2015 r., w której zastosowano nowoczesną technologię pozwalającą na maksymalny odzysk z odpadów zmieszanych surowców nadających się do recyklingu. W skład Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych „Stacja Segregacji Odpadów Komunalnych miasta Ostrołęki i gmin powiatu ostrołęckiego” wchodzi 18 obiektów, w tym dwa najważniejsze – hala sortowni i kompostowni. Zorganizowany systemem gospodarowania odpadami komunalnymi Ostrołęki obejmujący wszystkich właścicieli nieruchomości, na których powstają odpady komunalne. W pobliżu ww. ZUOK od 2013 r. funkcjonuje Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK), który obsługuje mieszkańców miasta Ostrołęki oraz gminy Rzekuń.

W 2017 roku na terenie miasta Ostrołęka ogółem zebrano 14800,42 ton odpadów. Składa się na to 12247,12 ton odpadów zmieszanych i 2553,3 ton odpadów zebranych selektywnie. Wielkość zbieranych odpadów zmieszanych w Ostrołęce na przestrzeni lat przedstawia poniższy Wykres 40.

Wykres 40. Zebrane zmieszane odpady na przestrzeni lat 2010-2017.

źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL

W związku z lokalizacją na obszarze miasta elektrowni węglowej, odpady wytworzone w procesie spalania węgla składowane są we względnie bezpieczny sposób na składowisku „Łęg” na prawym brzegu Narwi (na terenie gminy Lelis).

14.3. ZAOPATRZENIE W ENERGIĘ ELEKTRYCZNĄ I MOŻLIWOŚĆ WYKORZYSTANIA ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII

W mieście Ostrołęka zlokalizowany jest zespół elektrowni Energa Elektrownie Ostrołęka, w skład którego wchodzi Elektrociepłownia Ostrołęka A i Elektrownia Ostrołęka B. Elektrownia Ostrołęka B jest jedyną elektrownią systemową w północno-wschodniej Polsce, zapewniającą bezpieczeństwo energetyczne kraju. Elektrownia składa się z trzech bloków energetycznych o mocy 230 MW, 230 MW i 230 MW. Moc sumaryczna elektrowni wynosi 690 MW. Elektrownia jest na bieżąco modernizowana i ulepszana. Ostatnia modernizacja zakończyła się w kwietniu 2019 roku i polegała na podniesieniu sprawności jednej z turbin. Jednym z głównych celów modernizacji turbiny było unowocześnienie wszystkich bloków energetycznych Elektrowni Ostrołęka B, z jednoczesnym dostosowaniem ich do spełnienia zaostrzonych standardów emisji w zakresie pyłu i tlenków azotu. Dzięki modernizacji wzrosła moc pierwszego bloku elektrowni do 230 MW. Na rok 2020 planowana jest budowa drugiej nitki instalacji odsiarczania. Wszystkie bloki energetyczne elektrowni Ostrołęka B, dzięki przeprowadzonym inwestycjom, spełniają obowiązujące wymogi środowiskowe w zakresie emisji pyłów i tlenków azotu.

Aktualnie w mieście powstaje nowy blok energetyczny Ostrołęka C, o mocy 1000 MW. Planowane oddanie bloku do eksploatacji przewidziane jest na rok 2024.

Przy elektrowni Ostrołęka B znajduje się stacja 400/220/110 kV „Ostrołęka”, wyprowadzająca 2 dwutorowe linie napowietrzne 400kV i 2 linie 220 kV. Linie mają charakter przesyłowy, wiążą Ostrołękę z krajowym systemem sieci przesyłowych. Istniejące i projektowane linie przedstawia Tabela 48.

Tabela 48. Istniejące linie 400kV, 220kV, 110kV w mieście Ostrołęka

L.P	Rodzaj linii	Relacja
1	400 kV	Ostrołęka- Olsztyn Mątki
2	400 kV	Ostrołęka- Łomża
3	220 kV*	Ostrołęka- Miłosna*
4	220 kV	Ostrołęka- Ełk

5	110 kV	Ostrołęka- Myszyniec
6	110 kV	Ostrołęka- Pomian
7	110 kV	Ostrołęka- Żabin
8	110 kV	Ostrołęka- Ostrów Mazowiecka
9	110 kV	Ostrołęka- Łomża
10	110 kV	Ostrołęka- Kolno
11	110 kV	Ostrołęka- Przasnysz

Źródło: dane PSE, PGE

*linia planowana do rozbudowy

Planowana jest inwestycja rozbudowy istniejącej jednorodowej linii 220 kV relacji Miłosna-Ostrołęka. Istniejąca linia zostanie przebudowana na linię dwutorową w gabarytach 400kV relacji Ostrołęka – Wyszaków, Ostrołęka – Stanisławów.

Długość linii przesyłowych 220 i 400 kV na terenie miasta:

- 400 kV Ostrołęka – Olsztyn:
 - Odcinek dwutorowy (przejście przez rz. Narew)- ok. 235m;
 - Odcinek jednorodowy (wprowadzenie na stację Ostrołęka toru 1) ok. 175m;
 - Odcinek jednorodowy (wprowadzenie na stację Ostrołęka toru 2) ok. 195m.
- 400 kV Ostrołęka – Łomża:
 - Odcinek dwutorowy- ok. 20m.;
 - Dwa odcinki jednorodowe (wprowadzenie na stację Ostrołęka toru 1 i toru 2, każdy po ok. 70m.
- 220 kV Ostrołęka- Miłosna- długość ok. 195m.;
- 220 kV Ostrołęka- Ełk- długość ok. 182m.

Na terenie administracyjnym miasta znajdują się ponadto Główne Punkty Zasilania 110/15 kV zasilające teren miasta. Przedstawione zostały w Tabeli 49.

Tabela 49. GPZ na terenie miasta Ostrołęka

Lp.	Nazwa GPZ	Moc zainstalowanych trafo. [MVA]	Obciążenie w szczycie	
			2017 [MW]	2018 [MW]
1	Goworki 110/15kV	50	16,7	16,1
2	Pomian 110/15kV	32	12,6	13,69
3	Wojciechowice 110/15kV	50	5,4	6,1

Źródło: dane PGE Dystrybucja S.A

Cały obszar miasta Ostrołęka jest zelektryfikowany i zasilany za pośrednictwem magistralnych linii średniego napięcia 15 kV, należącymi do PGE Dystrybucja S.A (Tabela 50).

Tabela 50. Wykaz linii 15kV zasilających miasto

Lp.	Nazwa linii 15 kV	Obciążenie w szczycie [%]	Ilość przyłączonych stacji transformatorowych [szt.]
1	GOWORKI-MASTO 3	17	8

2	GOWORKI-OCZYSZCZALNIA 1	15	4
3	GOWORKI-RZEKUŃ	19	5
4	GOWORKI-MLECZARNIA	17	10
5	GOWORKI-MIASTO 4	42	7
6	GOWORKI-DYLEWO 2	26	1
7	GOWORKI-CENTRUM	6	5
8	GOWORKI-DYLEWO 1	24	4
9	GOWORKI-PROSZKOWNIA	40	1
10	GOWORKI-MIASTO 1	5	1
11	GOWORKI-PKP	15	13
12	GOWORKI-MIASTO 2	30	6
13	GOWORKI KLECZKOWO	34	6
14	GOWORKI ZAKŁADY MIĘSNE 1	40	2
15	GOWORKI ZAKŁADY MIĘSNE 2	40	4
16	POMIAN-GRABOWO	18	2
17	POMIAN-ŁĘCZYSK 2	17	10
18	POMIAN-ŁĘCZYSK 1	25	9
19	POMIAN-CENTRUM 1	28	10
20	POMIAN-DPS	18	8
21	POMIAN-MIODOWA	8	5
22	POMIAN-GALERIA	20	5
23	POMIAN-SZPITAL	20	1
24	POMIAN-OCZYSZ. ŚCIEKÓW	18	3
25	POMIAN-POZNAŃSKA 1	25	10
26	POMIAN-CENTRUM 2	20	6
27	POMIAN-PARKOWA	25	10
28	POMIAN-POZNAŃSKA 2	25	10
29	POMIAN-SIENKIEWICZA S2	20	4
30	POMIAN-SIENKIEWICZA S3	30	5
31	WOJCIECHOWICE-KOŁOBRZESKA	25	4
32	WOJCIECHOWICE-DROMOST	45	9
33	WOJCIECHOWICE-ORLEN	35	11
34	WOJCIECHOWICE-PGO	20	6
35	WOJCIECHOWICE-REJON	10	8
36	WOJCIECHOWICE-WOJCIECH.	17	6
		Średnie obciążenie linii w szczycie wynosi <u>23%</u> .	Suma stacji transformatorowych zasilających teren miasta wynosi <u>219 szt.</u>

Źródło: dane PGE Dystrybucja S.A

Tabela 51. Obciążenie stacji transformatorowych 15/0,4kV w %.

	Procentowe obciążenie stacji transformatorowych 15/04kV w szczycie		
	Poniżej 50%	Od 50% do 74%	Powyżej 75%
Ilość stacji transformatorowych 219 [szt.]	6	208	5

Źródło: dane PGE Dystrybucja S.A

Długość poszczególnych linii elektroenergetycznych z podziałem na napowietrzne i kablowe, które pozostają pod zarządem PGE Dystrybucja przedstawia poniższa Tabela 52. Dodatkowo przewidywane inwestycje w zakresie energetyki (rozbudowy oraz modernizacji systemu) przedstawione zostały w Tabeli 53.

Tabela 52. Długość poszczególnych rodzajów linii z podziałem na napięcia

Rok	LINIE 110 kV		LINIE 15 kV		LINIE 0,4 kV	
	napowietrzne	kablowe	napowietrzne	kablowe	napowietrzne	kablowe
2017	17,920	0	52,703	151,446	140,016	203,279
2018	17,920	0	49,220	163,481	140,016	212,328

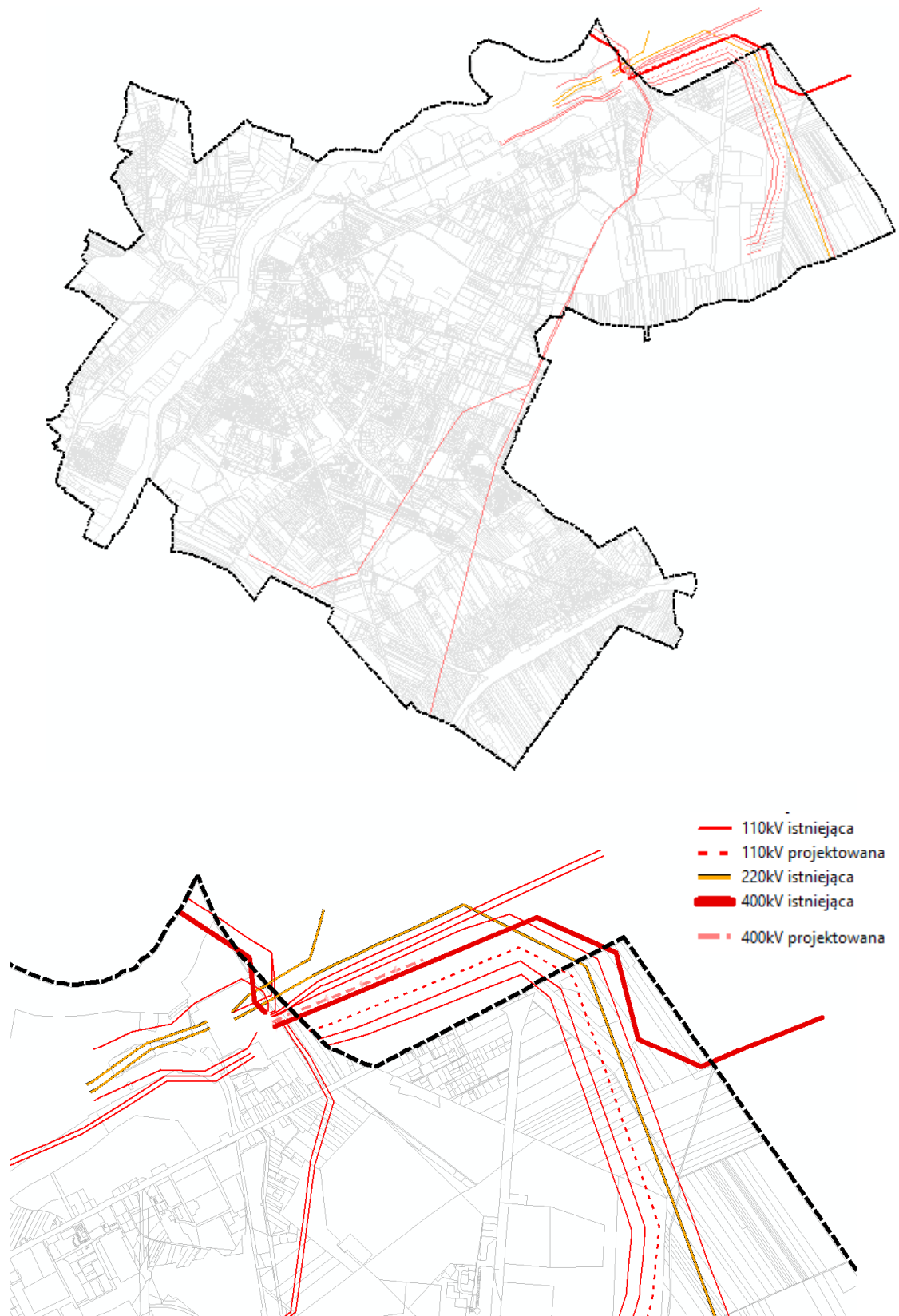
Źródło: dane PGE Dystrybucja S.A

Tabela 53. Inwestycje planowane do realizacji na terenie miasta w zakresie rozbudowy oraz modernizacji systemu energetycznego

Planowany okres realizacji	Zakres planowanej inwestycji
2019	Ulica kolejowa: Linia SN 3,64 km, Linia nN 0,5 km, stacje transf. szt.2 Ulica Warszawska: Linia SN 1,6 km Ulica Pomian-Łęczysk : Linia SN 5,91 km
2020	Ulica Kołobrzeska: Linia SN 0,6 km Ulica Kołobrzeska i Al. Wojska Polskiego: Linia SN 6,0 km Ulica Bohaterów Westerplatte: Linia SN 0,6 km Ulica Turskiego: ZK SN szt.1
2021	Ulica Graniczna: Linia SN 4x1,0 km Ulica Krańcowa: ZK SN szt. 1
2022	Ulica Pomian: Linia SN 3x0,4 km

Źródło: dane PGE Dystrybucja S.A

Aktualne rozmieszczenie istniejących i projektowanych linii najwyższych i wysokich napięć 400kV,220kVi 110 kV na terenie miasta Ostrołęka, przedstawia poniższy Rysunek 13.

Rysunek 13. Rozmieszczenie linii 400kV/220kV/110kV na terenie miasta Ostrołęka
Źródło: opracowanie własne

14.4. ZAOPATRZENIE W GAZ

Zasilanie miasta w gaz odbywa się z dwóch gazociągów wysokiego ciśnienia. Pierwszy z nich łączy Ostrow Mazowiecką z Ostrołką, posiada średnicę 200 mm. Gaz dostarczany do Ostrołki pod wysokim ciśnieniem ulega redukcji do ciśnienia średniego w stacji redukcyjno-pomiarowej I stopnia, zlokalizowanej przy ul. Bohaterów Westerplatte w rejonie rzeki Czeczotki oraz do ciśnienia niskiego w stacji redukcyjno-pomiarowej II stopnia, usytuowanej na tym samym terenie. Gaz dostarczany jest na cele przygotowania posiłków oraz dla części odbiorców do podgrzania wody i ogrzewania pomieszczeń.

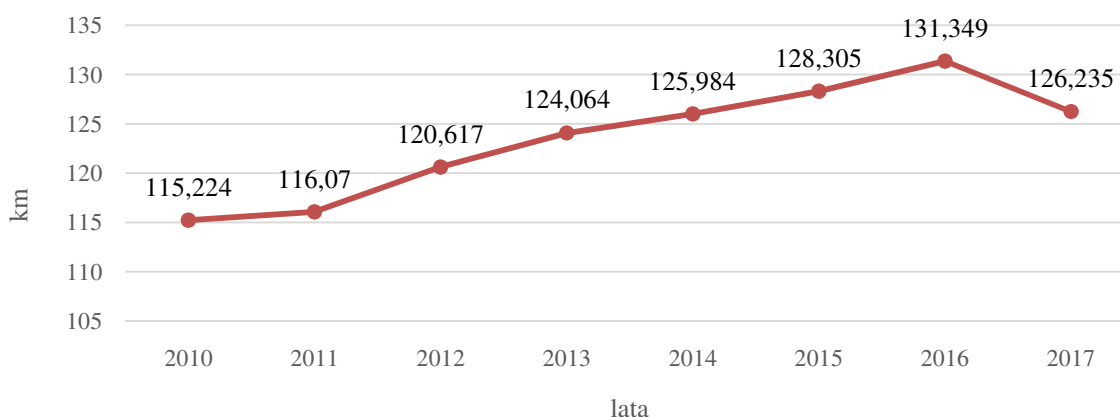
W ostatnich latach zbudowany został drugi gazociąg wysokiego ciśnienia relacji Lubiejewo-Ostrołka Kadzidło o średnicy 150 mm. Przy gazociągu tym w prawobrzeżnej części miasta, w rejonie ul. Słonecznej, zrealizowano nową stację redukcyjno-pomiarową I stopnia.

Obecnie na terenie miasta Ostrołka są prowadzone inwestycje związane z rozbudową sieci gazowej w obrębie ulic: Królowej Bony, Kraszewskiego, Poziomkowej, Wypychy, Alei Wojska Polskiego, Bernardyńskiej, Pomian, Korczaka, Spokojnej, Odległej, Ekologicznej, Fortowej i Miodowej. Wykonywane są także bieżące przyłączenia nowych odbiorców, przy spełnieniu kryteriów technicznych oraz ekonomicznej opłacalności inwestycji, po zawarciu umowy z Przedsiębiorstwem Gazowniczym. Sieć gazowa na bieżąco jest modernizowana i konserwowana w celu utrzymania ciągłej i bezpiecznej eksploatacji.

Układ sieci gazowej w mieście i jego otoczeniu jest w ciągłej rozbudowie. Trwają prace związane szczególnie z rozbudową sieci gazowej dla prawobrzeżnej części miasta, w których uwzględnia się również potrzeby sąsiadujących miejscowości na terenie gmin Olszewo-Borki i Lelis.

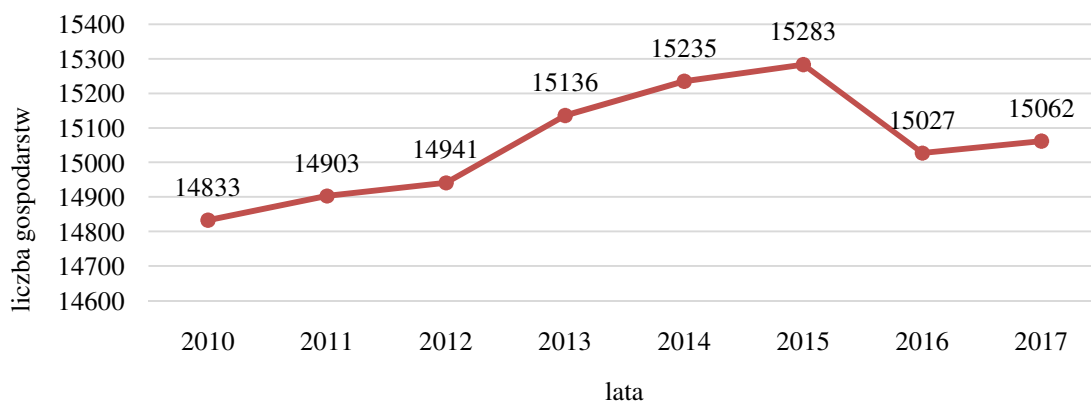
Sieć gazowa średniego ciśnienia jest w dobrym stanie technicznym. Materiałem, z którego zbudowane są gazociągi jest polietylen i stal. Istniejąca infrastruktura gazowa pozwala na rozbudowę sieci dystrybucyjnej i podłączenia nowych odbiorców bez niebezpieczeństwa zaburzenia dostaw paliwa gazowego. Planowany wzrost zużycia gazu w mieście nie będzie miał żadnego wpływu na bezpieczeństwo dostaw gazu.

W roku 2017 z sieci gazowej korzystało około 80% mieszkańców Ostrołki. Zmianę długości czynnej sieci gazowej na przestrzeni lat i liczbę odbiorców przedstawiają Wykres 41 i Wykres 42.

Wykres 41. Długość czynnej sieci gazowej na przestrzeni lat 2010-2017

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL.

Wykres 42.43 Liczba odbiorców gazu (liczba podłączonych gospodarstw domowych)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL

14.5. ZAOPATRZENIE W ENERGIĘ CIEPLNĄ

W skład systemu ciepłowniczego miasta Ostrołęki wchodzi:

- źródło ciepła- człon ciepłowniczy Elektrownia Ostrołęka B;
- sieci ciepłownicze przesyłowe magistralne, rozdzielcze i osiedlowe wodne oraz przyłącza ciepłownicze;
- węzły ciepłownicze;
- instalacje odbiorcze.

Właścicielem źródła ciepła jest ENERGA Elektrownie Ostrołęka S.A, natomiast właścicielem sieci ciepłowniczych jest ENERGA Ciepło Ostrołęka Sp. Z o.o. Ponadto ENERGA Ciepło Ostrołęka jest operatorem miejskiego systemu ciepłowniczego w Ostrołęce i kupuje energię ciepłą z ENERGA Elektrownie Ostrołęka S.A. Działalność ciepłownicza prowadzona jest na podstawie koncesji na przysyłanie i dystrybucję ciepła oraz koncesji na obrót ciepłem.

W skład systemu przesyłowego sieci ciepłowniczych wchodzi:

- sieci ciepłownicze wodne dwuprzewodowe kanałowe (technologia tradycyjna);
- sieci ciepłownicze wodne dwuprzewodowe napowietrzne na niskiej i wysokiej estakadzie;
- sieci ciepłownicze wodne dwuprzewodowe preizolowane;
- sieci parowe.

W skład systemu ciepłowniczego wchodzi 1462 węzły ciepłownicze, w tym ENERGA Ciepło Ostrołęka Sp. Z o.o. jest właścicielem 427 węzłów ciepłowniczych. Pozostałe węzły ciepłownicze stanowią własność poszczególnych odbiorców ciepła.

Głównymi odbiorcami wytworzonego ciepła są gospodarstwa domowe, użyteczność publiczna, handel i usługi oraz przemysł. Ciepło z miejskiej sieci ciepłowniczej dostarczane jest do następujących osiedli na terenie Miasta Ostrołęka:

- Os. Bursztynowa;	- Os. Traugutta;
- Os. Stare Miasto;	- Os. Parkowa;
- Os. Centrum;	- Os. Witosza;
- Os. Starosty Kosa;	- Os. Sienkiewicza;
- Os. Dzieci Polskich;	- Os. Wojciechowice;
- Os. Śródmieście;	- Os. Stacja;
- Os. Łęczysk;	- Os. Ławy.

Nośnikiem ciepła w sieciach wodnych jest wodą gorącą o parametrach 120/65°C i ciśnieniu do 1,6 MPa, którą zasilane są węzły ciepłownicze zlokalizowane w budynkach mieszkalnych i użyteczności publicznej na terenie miasta. Długość sieci ciepłowniczych wodnych wynosi 105,2 km, a zapotrzebowanie na moc ciepłą 82,0 MW.

Sieci wodne, które możemy sklasyfikować jako magistralne, rozdzielcze i przyłącza, przysyłają czynnik grzewczy ze źródła ciepła do poszczególnych odbiorców. Sieć wodną tworzą:

- sieci napowietrzne o łącznej długości 8077 metrów, o średnicy od 100 do 800 mm, co stanowi 7,7% sieci wodnej;
- sieci preizolowane o łącznej długości 67355 metrów, o średnicy od 25 do 600 mm, co stanowi 64% sieci wodnej;
- sieci kanałowe o łącznej długości 17867 metrów, o średnicy od 25 do 600 mm, co stanowi 16,7% sieci wodnej.

Wyprowadzenie mocy ze źródła (członu ciepłowniczego Elektrowni B ENERGA Elektrownie S.A.) odbywa się siecią o średnicy 2 DN 600, a następnie na granicy rozdziału między EEO a ECO siecią „P” o średnicy 2 DN 400 i przepustowości do 985 [t/h] lub siecią „O” o średnicy 2 DN 800 i przepustowości do 5300 [t/h]. W normalnym układzie pracy ciepło do miasta przesyłane jest siecią „O”, sieć „P” stanowi rezerwę.

Istniejąca infrastruktura i lokalizacja sieci ciepłowniczych magistralnych, przesyłowych umożliwia podłączenie nowych odbiorców do sieci ciepłowniczej praktycznie na całym obszarze miasta po lewej stronie rzeki Narew, za wyjątkiem osiedli: Kwiatowego, Leśniewo i części osiedla Stacja (za wyjątkiem części obszaru przylegającego do budynków przy ul. Żeromskiego 88 i 90 i Placu Dworcowego 5). Obszar miasta objęty systemem ciepłowniczym można ograniczyć następująco: rzeka Narew, ulice Czwartaków, Księdza A. Pęksy, Bohaterów Westerplatte, Aleja Solidarności, Bohaterów Warszawy, Ostrołęckich Harcerzy, ppłk. Ł. Ciepłińskiego „Pług”, Al. Jana Pawła II, Geodetów, Goworowska, Pomian, Heleny Modrzejewskiej w stronę ul. Nowomiejskiej i Łęczysk, Mazowieckiej i Króla Stefana Batorego, z odgałęzieniem wzdłuż al. Jana Pawła II w stronę ul. Kaczyńskiej z obszarem wzdłuż ul. Marii Dąbrowskiej w stronę budynków przy ul. Żeromskiego 88, 88A i 90 oraz do Placu Dworcowego 5.

Dla nowo realizowanych lub przewidywanych do realizacji osiedli budownictwa mieszkaniowego wielorodzinnego i towarzyszącego zostały wybudowane nowe lub rozbudowane istniejące sieci przesyłowe:

- wzdłuż al. Księdza J. Popiełuszki umożliwiającą podłączenie osiedla obok obiektu Centrum Multimedialnego NATURA;
- sieć od al. Jana Pawła II w stronę ul. Z. Rogalewicz dla potrzeb obiektów ISBUD;
- sieć do budynków przy ul. Krańcowej 1, 1A, 1C i 1H z możliwością podłączenia nowych obiektów w rejonie lokalizacji.

14.6. TELEKOMUNIKACJA

Telefonia przewodowa obejmuje obszar całego miasta, zaspokajając potrzeby mieszkańców w zakresie łączności. Usługi telekomunikacyjne zapewnia również system telefonii bezprzewodowej wszystkich operatorów sieci komórkowej. Istnieją tu także dobre możliwości odbierania programów radiowych i telewizyjnych. Na obszarze miasta zapewniony jest ogólny dostęp do Internetu.